

وہ مینک گلدل

یامی غار

عہدہم شہ رقاو



وہ کیسے
ہما زاد عباس گنج

دەمىك لە گەل

يارى غار



ئەدھەم شەرقاۋى

دەمىك لەگەل

يارى غار

ئازاد عەبباس گلىجالى

ناوی كتيب: ده ميگ له گهل يارى غار

ناوی نووسهر: نه دههم شهرقاوی

وهرگيراني: نازاد عه بباس گلنجالي

ديزاييني بهرگ: ناوهندي رينوين

ديزاييني تيكست: دانا چهسهن

نوبه تي چاپ: يه كهه ۲۰۲۰

چاپ: ناوهندي رينوين

تيراژ: (۱۰۰۰) دانه

ژماره ي سپاردن: له بهر نوه بهرايه تي گشتي كتيبخانه گشتيه كان

ژماره (۱۹۰۴) سي سالي (۲۰۲۰) سي پي دراوه.

ماfi له چاپدانه وه ي پاريزراوه بو ناوهندي رينوين ©



ناوهندي رينوين



07701932749 - 07501269689



hakem1423@yahoo.com
renwen2009@yahoo.com



سلیمانی - بازاری ناوباریک - نهۆمی يه كهه
بهرامبهه كاسۆمۆل - دوكانی ژماره (۶۶)

خوای گه وره منی نارد بۆ لای ئیتوه

ئیتوه و تتان: درۆ ده که ی...

ئه بوبه کر وتی: راست ده که ی...

ئه بوبه کر به رۆح و گیان و سه رووت و سامانه وه ئه خزمه تمدا بوو...

ئێستا ئیتوه ده تانه وی واز ئه م هاو پتیهم بیتن و وازی ئی بیتنم؟

پێغه مبه ری خوا (ﷺ)



من زیندویم و ئه ئایین که م بکریته وه؟

ئه بوبه کر

وریابه قه‌آهم باسی نه‌بویه‌گری صدیقه
 نیمانی که ده‌ریایه‌کی بینه‌دد و عه‌میقه
 گوئزاری سه‌فابه‌خشی دوو دونیایه‌ دیا‌نه‌ت
 سه‌ددیقه که له‌و گوئشه‌نده‌دا طورفه، جه‌دیقه
 پیریکی جه‌وان مه‌رده له‌ ته‌صدیقی نه‌بیدا
 نه‌و عاشقه به‌و عه‌شقه بلّین: عه‌شقی جه‌قیقه
 بازاری قیامت که بکا ووزنی عه‌یاری
 دوری یه‌مه‌نه، له‌علی به‌ده‌خشانه، عه‌قیقه
 هه‌رکس که نه‌بن باوه‌ری به‌م صادیقه پیره
 سه‌د ده‌فعه نه‌گه‌ر نه‌هلی طه‌ریقه‌ت بن طه‌ریقه

جه‌مدی



خصوص خه‌لیفه‌یی یه‌که‌م ره‌ئییسی فیرقه‌ی ئیه‌تیدا
 که نه‌و بوو کردی گیانی خو‌ی له‌ پتی سه‌داقه‌تدا فیدا
 که‌سن که پتی موباره‌کی بخاته ژاری نه‌ژده‌ها
 نه‌به‌ر ره‌سوئی موخته‌ره‌م، نه‌و‌دک گه‌زه‌نده پتی بگا
 یه‌قین بزانه ئیشی وا له‌ ئیشی یاری غار نه‌کا

بیخود

ب-دا الف-نا ، ب-ذا الفنا ، ب-ذي الفنا	ف-ي رب-ه ، نبين-ا ، ث-م ذن-ي
لي-س س-وى م-رت ب-ة الت-صديق	بع-د نبوة ع-ل-ي الت-ح-قي-ق
م-غ أن-ه الأت-ق-ي والأتقى الأكرم	والأك-رم الأفض-ل والمع-ظ-م
و ذاك عب-ب-دال-ه وال-ع-تي-ق	اب-ن أب-ي ق-ح-اف-ة الص-دي-ق
ف-أين وصفي من جلاه ، ل-ك-ن	في ذكر-م-ن صلح فيض مستكن

مهولهوى تاوهگۆزى



به فهضلى چه زره تى نه بوبه كرى صديق
 كه نه فضل پاش نه بى نهو بوو به ته حقيق
 هه موو نيم-انى نوممهت ن-زم و به رزى
 كه فهى نيمانى هه ئنا بپن له به رزى
 كه دۆخى شيرى بو كوفرى نه با سهه
 كه مى مابوو مسوتمان ببته مورتهه
 نهوه (ثاني اثنين) ي-ارى غ-ار ئ-هو
 له رى جاني جيهاندا گيان نثار نهو

هه زارى موكرىانى

ته نيا حاجي

Tanya Haji | ته نيا حاجي

public channel



Description

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

♥ چە نالايك تايبەت بە کتیب و بابەتی جیاواز ♥

ئەم کتیبە لە لایەن { ئازیزیکی چە نال }
کراوە بە دیاری بۆ خوێنەرەکان

چە نال

<https://t.me/tanyahaji7>

t.me/tanyahaji7

Invite Link



فەرھەنگۆك

ئاپۇرا: پرايى خەلك، عاممەي خەلك.
ئاتاج: موحتاج، ھەزار.
ئاخ: زەوى، خاك.
ئافاقە: سووكبوونى نەخۇشى، سەرەتاي چاكبوونەوھ لە نەخۇشى.
ئاويلكە: دەمى مردن، دواوایی ژيان.
ئوردو: شوینی مانەوھى سوپا و ھیز و لەشكر.
ئەمەك: وەفا.
بەرپیوار: غەیب، ناديار.
تا: نەخوشییەكە پلەي گەرمى لەشى مروف بەرز دەكاتەوھ.
تەتەلە: ئەو شتە ساف و پائەي كە نووسراوى لەسەر دەنووسرى، لەوح.
تووك: نزاى شەر و خراپ.
پلپلە: خشل و زير و زيو بو جوانى.
پەرا: خزمەت، لە پەرادام، واتە: لە خزمەتتام.
پەرچوو: كاريك كە تەنيا لە دەست پیغەمبەران دى، موعجيزە.
پەسلان: رۆژى دوايى، قیامت.
پەسن: باسكردن بە چاكە، پیچەوانەي: خوسپ
پەيوین: قسەكردن، گفتوگو.
پیرەك: پیرەژن.

جوقەۋار: گيانلەبەر، زىندەۋەر.
جەموجۇر: ئاماردە.
جەنگە: گەرمە، ۋەرن، ھەرەت.
چتۇ: چۇن، چۇنچۇنى، بە كام شىۋە؟
چتير: گىنسكى مىنگە كە ھىشتا نەبوۋە بە بزن.
چۇرتىم: موسىيەت، پىشھاتى ناخۇش.
چەپەل: پىس، ناپاك.
چىبوون: چاكبوون.
چەل: جار، ئەم چەلە واتە: ئەمجارە.
خەۋسەلە: توانا و تاقەت، پشودرىژى.
خىشل: زىر و زىۋىك كە ژنان و پياۋان بو خورازاندنەۋە بەكارى دىنن.
خوسپ: باسكردن بە خراپە، لە پاشملە باسكردن، زەمكردن.
خوناۋكە: ملوانكە.
خەنىم: دوژمن.
دەۋار: رەشمال، كردىانە مليان سەركەلەى دەۋار، پىۋە دەگەرەن
ھەۋار بە ھەۋار.
دزىو: ناشىرىن، ناخەز، خراپ.
رەقەكار: مرقۇقى بالابەرزى لاۋان.
رۈۈگە: قبلە، ئەۋ شۈينەى مسولمانان لە كاتى نويژدا رۈۈى
تىدەكەن، مالى خوا.
زۇزان: كويستان، پىنچەۋانەى گەرمىيان.
زەنگىن: دەۋلەمەند، دارا.
سلسلە: بىروانە: پىلپە.
سوۋ: پىيا، ئەۋ مالە زىادەيەى كە خاۋەن قەرز لە قەرزارى دەسىنى.
سەرگەشتە: ۈر و كاس، خەپەساۋ.

سه کهت: کوژراوی دوژمن، مردنی نهوانه ی که به ناهه ق کوشت و
کوشتار ده کهن، پیچه وانه ی شهید.
سهرخه وشکاندن: که میک خه و تن بو پشوودان.
شه وهق: شه بهق، بهری به یانی.
شیردل: پیاوی زیرهک و چاونه ترس.
فاتهرهش: قالگ، سپل.
فوو له دو نه کردن: بریتییه له کردنی کاریک به بیی نه وهی بیر ی لی
بکه یته وه و لیکی بده یته وه.
فه راموش: له بیرچوون.
قامی قیامهت: کوتایی دونیا، هاتنی پهسلان، ههتا قامی قیامهت ئاه
و واوه یلا نه کهم چ بکه م؟- مه حوی.
قرم خوشکردن: ته ماکردن له شتی.
کلبوون: لادان له ریگا، کومر ابوون.
کهوا: جیبه، بالاپوشی ئاودامانی پیاوانه.
گت: وهستانیکی کهم و کورت و له ناکاو.
گویل: دومشت له شتیک، گویلی گهنم: دوو مشت گهنم.
مکور: سووربوون له سهر کاریک.
ناحه ز: دزیو، خراپ، ناشیرین.
نه خاسمه: نه خوازه، به قایبهت.
نه فرهت: بروانه: تووک.
هه تیته: پارچه پولایه کی کون کونه، زیرینگه ران تاله زیری پی
ده گوشن و پینی راست ده که نه وه.

به ناوی خاوی گهوره و میهره بان

وریابه قه لهم باسی نه بوبه کری صدیقه

نیمانی که ده ریایه کی بیعه د و عه میقه

حه مدی گهوره شاعیری کورد زور راستی فرمووه، نه گهر
مروف بیهوی چند دیریک له سهر حه زره تی نه بوبه کر بنووسی،
ده بی هه م خوی و هه م قه لهمه کی ته واو وریا بن...
بویه کاتی نه م دیرانه ده نووسم دهستم دهله رزیت...

ئاخر چون دهست و قه لهم نهله رزن کاتی بیانه وی باسی که سیک
بکه ن که خوی به ته نیا چینیک بووه له مروقایه تی... له نیوان
پیغه مبه ران و خه لکی ئاساییدا بووه... که میک له خوار پیغه مبه رانه وه
و زورینک له سه رووی مروقه کانی تره وه...

خوینهری ئازیز... نه م کتیبه ش دیسان به ره میکی نویی نووسهری لاو
(نه دهه م شه رقاوی)یه... نه مجاره باس له زاتیکی گهوره و مه زنه .. ریک
وهک کتیبی (نه و دهه می که شتم به عومه ر)، نه و کتیبه ش نووسراوه...
بویه چیزیکی تایبه تی هیه و مروف کاتی دهست به خویندنه وهی
دهکات حه ز دهکات هه تا کوتایی کتیبه که وازی لی نه هیینی...

له وانه یه کورینک، یان کچیکی لاو دهستی به خویندنه وهی نه م
کتیبه کرد، دایکی دوو سی جار بانگی بکات و بلی: روله زووبه
خواردنه که ت سارد بووه وه... نه ویش نه توانی واز له کتیبه که یینی
و بلی: دایه گیان برسیم نییه، ئیوه نانی خوتان بخون...

بەلێ... ئەم کتێبە شیاوی ئەوەیە مەرۆف بو خۆیندەوێ واز
لە نانخواردن و قسە کردن و ھەموو کاریکی تر بینی، چونکە
باس باسی ھەزرەتی ئەبوبەکر... باسی ئەو گەورە پیاوێ کە پاش
وەفاتی پیغمبەری خوا(ﷺ) ئەو بوو ھۆکاری ئەوێ ئەم ئایینە
وێک خۆی بمینیتەوێ و ھیچی لی بەسەر نەیت...

لەم کتێبەدا ژيانیکی پوختی ئەو کەلە پیاوێ دەخوینیتەوێ...
وێلامی درۆودەلەسەي ئەو کەسانە وەرەگریتەوێ کە چاویان
بەرایێ نادا ئایینی ئیسلام ببینن، بویە تومەت و درویان بو ئەم
زاتە ھەلواسیوێ...

نازانم چی بلیم و چی بنووسم...

قەلەم کۆلە...

دەست لەرزۆکە...

ھەموو وشەکان ھەر لە سەرھەتاوێ تا کوتایی ھەموویان
دەیانەوێ بە یەک پۆمە بیە دەروێ و ھیچ وشەیک رازی نابێ لە
دواوێ بیت...

نووسین لەسەر زاتیکی وا کەرامەتیکی دەوێ وێک پەرچوو وایی...
بویە تەنیا ئەوەندە دەلیم. یاخوێ دەستت خوشبی کاک ئەدەم...
خامەت پەنگین... خەرمان بەرەکەت...

بە تۆی خوینەریش دەلیم: زور بە جوانی بیخوینەوێ و لێی ورد
بەوێ... نزایەکی خیریش بو ئەو وەرگیرەي براتان بکەن...

براتان: ئازاد عەبیاس گلیجالی

گوندی قەرەگۆل - شارەزوور

۲۱ - ۹ - ۲۰۲۰

پیش هه موو شت...

له دوور را هات... بۆن و بهرامه‌ی بارانی سه‌ره‌تای پاییزی ده‌دا...
عاره‌بیک‌ی پاک و پوخت بوو...

ره‌قه‌کاریکی بالابه‌رز... ده‌تگوت لاسکی گوله‌گه‌نمه...
لاقه‌کانی باریک و ریک... ده‌تگوت لاقی پیاوی خیرا و کولنه‌ده‌ره...
به‌لام هه‌سنت به‌وه ده‌کرد نه‌م پیاوه هینده خیرایه، که‌س ناتوانی
پیشیکه‌وی...

پشتی که‌میک چه‌ماوه بوو ده‌تگوت به‌دریژایی ژیا‌نی کولیکی
قورسی پیبووه. ده‌موچاوی خر و سپی.. ده‌تگوت مانگی شه‌وی
چوارده‌ی نیوه شه‌وی ده‌شت و سه‌حرا و بیابانه...
له نیگایرا وا ده‌رده‌که‌وت هیچ که‌سی نه‌و کوله‌ی نه‌وی پی نابزووی..
ریشیکی جوان خه‌نه و وسمه‌ی تیکرتبوو... ره‌نگیکی ئالی
جوانی بوو... ده‌تگوت تیشکی زه‌رده‌په‌ره...

جلوبه‌رگیکی کونی بوو، به‌لام پیاویکی به‌سام بوو...
ویستم بچم لینی به‌پرسم: قوربان تو کیی؟
به‌لام هینده به‌هه‌یه‌ت بوو، وشه‌کانم لاقه‌تیس بوون..
زور لیم روانی... بیده‌نگیه‌که‌م ئازاری دام... چه‌زی ناسینی نه‌و
پیاوه بوو به‌موکله و گیانی گو‌شیم...
لیم هاته‌پیش... خه‌م و موکله‌ی لی ره‌واندم... رووی تیکردم،
فه‌رمووی: سلاو...

پيته کانی هينده به جوانی دهربري دهنگوت دهنگی نيسماعيله...
دهنگی خوش... هينده نهرم و هر نهوين بوو، وهک دهنگی
دایکيکی بهسوز...

وهکو دهنگی مهنشاوی بوو، کاتی سورهتی نلره حمان به
دهنگی خوش دهخوینی...

به خیرایی دهنگم بهربوو... له وهلامدا وتم: سلاو...

فهرمووی: کورم تو چ کهسی؟

وتم: قوربان من عهره بم... نهی جه نابت؟

+ نه بوبه کرم...

- نه بوبه کری توله نه ستین؟ نه وهی دواي وهفاتی حهرهت ته میی

نهو که سانهی دادا که له نایین وهرگه رابوون؟

+ نه بوبه کرم... دووهه مینی دوو که سه کهی نیو نه شکه وتم... هیچم

هيندهی نهو نازناوه پيخوش نییه، که خوا پییدام...

بهلی نه مه نه بوبه کره... نهو که سهیه له پیشبرکیی به رهو

خواچوون هیچ که سیک پیشی ناکه وی... نهو که سهیه که نیسلامی

له سر کول نا... نهو که سهیه که هیچ که سی پیی نه که یی... پیی

ناکه یی...

له خزمهتی نه بوبه کردام، پیاو نازانی چ په سنیکی نهو باس بکات؟

من له خزمهت په رجوویهک بووم... له گوشت و خوین چی

کرا بوو...

هموو رژیکی مرؤف په رجوو نابینیت و به خزمهتی پیاوی

ناوا گهره و هیژا شاد نابیت و قسهی له خزمهتدا ناکا...

له پاش نه مه...

دواي نه وهی پیغه مبه ران کوتاییان پی دی، نیتر نه بوبه کر دهست

پن دهکا...

كاتیکیش ئەبۆبەکر تەواو دەبی، ئیتر خەلک دەست پێ دەکا...
 بەلێ... ئەبۆبەکر بەو جۆرەیه... خۆی بە تەنیا چینیکی
 سەر بە خۆیه...

هەمیشە لە پێشەوایە... هیچ کەسێک ناتوانی لە خواپەرستیدا
 کتێرکێی لە گەلدا بکات...

کاتی کار گەیشته ئەوێ پیاو دلاوایی و سەخواوەتی خۆی
 دەر بخوا، حەزرەتی عومەر (ع) نیوێ سەر وەت و سامانەکی خۆی
 هینا و پێی وابوو ئەمجارە پیش حەزرەتی ئەبۆبەکر دەگەوێ...
 کەچی دواپێ بوی دەرکەوت کە حەزرەتی ئەبۆبەکر پیش ئەو
 هەموو سەر وەت و سامانەکی خۆی هیناوه...

كاتیکیش کار دیتە سەر دلیری و چاوە ترسان و گیانبەخشین لە
 پای خوادا، دیسان حەزرەتی ئەبۆبەکر (ع) وەک هەموو جارەکانی
 تر لە پیشی پێشەوایە...

کاتی ناوی حەزرەتی ئەبۆبەکر دەهینری، هەموومان یەكسەر
 پیاویکی زور نەرمونیان و بەسوزمان بیر دیتەوه... ئەمە راستە،
 چونکە بە شایەتی پێغمبەری خوا (ﷺ) حەزرەتی ئەبۆبەکر
 بەسۆزترین کەسە بوو مسولمانان...

كاتیکیش باسی دلیری و گورجوگولی و توندی دیتە ناو باسان،
 یەكسەر بیرمان بوو لای حەزرەتی عومەر دەچی... ئەمەش هەر
 دروستە، بەلام زور جار حەزرەتی ئەبۆبەکر لە هەموو هاوێلان
 بە حەزرەتی عومەریشەوه بەهێزتر و دلیرتر و خوراگرتر بووه...
 حەزرەتی ئەبۆبەکر هیزیکێ نەرمونیان بوو... ئەوەندە نەرم بوو،
 مەرووف وایدەزانی هەرگیز توند نابێ... هەرگیز توورە نابێ، بەلام کاتی
 کار دەگەیشته ئەوێ کە توندی پێویست بایە ئەو نەرمونیاییە هەمووی
 دەبوو بە توندی... ئیتر کەسی بەرامبەر دۆست بایە، یان دۆژمن ئەو

قىسەي خۇي ھەبوو... بە كورتى ھەزرەتى ئەبوبەكر ئەو ئاسكە ئاسكە
بوو كە لە كاتى پىۋىستدا سەد شىرى شەرزە پىيان ئەدەۋىرا...
دەلىنى گەورە شاعىرى كورد (مەلا خدرى نالى) ئەم شىعەرى بۇ
ھەزرەتى ئەبوبەكر نووسىۋە:

ئەلا ئاي ئاسكى ئاسك بە باسك

شكەندەت گەردنى سەد شىرى شەرزە!

بۇ ئەۋەي قىسەكەمان بى بەلگە نەبى و ھەروا تەفەنگ بە
تارىكىيەۋە نەتتىن، با تەماشايەكى ھەزرەتى ئەبوبەكر و ھەزرەتى
ئومەر بگەين...

(پەنا بە خوا) مەبەستمان سوکايەتىكردن بە ھەزرەتى ئومەر
نىيە، ھەزرەتى ئومەر ھەزرەتى ئومەر... سەرى من و ھەزارانى
ۋەك من بۇ ئەۋە باشە بىي بە بەردەبازى بەرپى ھەزرەتى ئومەر،
بەلام ھەموومان دەزانىن كە ھەزرەتى ئومەر چەندى توندوتول
بوۋە... كەچى ھىشتا نەگەشتوۋە بە ھەزرەتى ئەبوبەكر... من
بويە ياسى ئەو دوانەتان بو دەكەم مەبەستمان ئەۋەيە ئەو ھىزە
نەرمونىانەتان پى باسىنم... تا بزانىن ھەزرەتى ئەبوبەكر چەندى
نەرمونىان بوۋە ھىندەش توندوتول بوۋە...

ھەزرەتى ئەبوبەكر ۋەكو گول نەرمونىان بوو، بەلام دېكى
زۆر بەھىزىشى ھەبوو...

با بزانىن چۇن؟

لە جەنگى (خودەيىيە) دا ھاۋەلان ھەموويان توۋرە بېوون...
ئەۋەش لەبەر رەزامەندى خۋاي گەورە بوو، چونكە خالەكانى ئەو
رېكەۋتەيان بە لاۋە شكستخواردن بوو... تەنانەت كار گەيشتە
ئەۋەي كە بە قىسەي پىغەمبەرى خۋايان (ﷺ) نەكرد... كەس ھەلەنەسا
بۇ ئەۋەي سەرى خۋاي چاك بكات و ئەو ئاژەلەي كىرەۋىيەتى بە

دیاری سهربرې و ئیجرام بشکیتي...

پیغمبر(ﷺ) ته شریفی برده وه نیتو چادره که ی... به دایکی ئیمانداران
(ئومو سه له مه) ی فرموو: ئومموسه له مه نه وان نه یو واده که ن؟
ئومموسه له مه فرموو: نه ی پیغمبر ی خوا! ده ی نه وه ده که ن
که ده بیینی، تو خوت قسه له گهل هیچ که سیکیاندا مه که و هه سته
نه و ناژه له ی کردووته به دیار سهری ببره و سهرت چاک بکه...
نه گهر تو خوت واتکرد، نه وانیش هه لدهستن و وا ده که ن...

پیغمبر(ﷺ) هه سته و قسه ی له گهل هیچ هاوه لیکدا نه کرد و
ناژه له که ی خوی سهربرې و سهری چاک کرد...

کاتی هاوه لان پیغمبریان(ﷺ) بیینی، ئیتر نه وانیش هه سته و
ناژه له ی خویان سهربرې و سهری خویان چاک کرد...

حه زره تی عومهریش وهک هه موو هاوه له کانی تر، له بهر
ره زامه ندی خوی گه وره. نه وی روژی زور تووره بوو، به لام
حه زره تی نه بوبه کر خوی به ته نیا ده سته یه ک بوو...

حه زره تی عومهر هاته خزمهت پیغمبر(ﷺ) هه موو گیانی پر
بوو له خوشه ویستی بو خوا و پیغمبر ی خوا(ﷺ)... له بهر نه وه ی
(به روالهت) نه وان دؤرابوون ته و او تووره بوو... به پیغمبر ی
وت: نه ی پیغمبر ی خوا! مه گهر ئیمه له سهر هه ق نین؟ مه گهر
نه وان نا هه ق نین؟

پیغمبر(ﷺ) فرموو: با...

حه زره تی عومهر وتی: مه گهر کوژراوه کانی ئیمه ناچه به هه شت؟
کوژراوه کانی نه وان ناچه دوزه خ؟

فرموو: با...

حه زره تی عومهر وتی: ده ی بو ئیمه سهر کز بکه یین و بکه رینه وه؟
خو له نیوان خومان و نه واندا خوی گه وره هیچ بریارینکی نه داوه...

پیغه مبهري خوا (ﷺ) فرمووی: کورې خه تتاب گوی بگره! من
پیغه مبهري خوام... خوای گه وره ته فروتونام ناکات... سه رکزم
ناکا...

حه زره تی عومر خوی پی رانه گیرا و به توور په ییه وه رښت...
که یشته به ه زره تی [نه بوبه کر و پنی وت: نه بوبه کر! مه گه
خومان له سر هق نین؟ مه گه نه و کافرانه ناهق نین؟
حه زره تی نه بوبه کر فرمووی: یا...

حه زره تی عومر وتی: مه گه کوژ راوه کانی نیمه ناچنه به ه شته؟
کوژ راوه کانی نه وان ناچنه دوزه خ؟
حه زره تی نه بوبه کر فرمووی: یا...

حه زره تی عومر فرمووی: دهی بو سهری خومان کز بکه یین؟
حه زره تی نه بوبه کر وتی: کورې خه تتاب! نه و پیاوه پیغه مبهري
خوایه... خوای گه وره له ناوی تابات، خوت رابگره و نارامبه...
نه مه په کیک بوو له خاله به هیزه کانی ه زره تی نه بوبه کر...
خوته سلیم کردن به فرمانی خوا و پیغه مبهري خوا به بی لیکولینه وه
و پرس و وه لام...

به لی خوته سلیم کردن زور جار هیزیکی زور مه زنی دهوی. هیزیکی
زیاتر بی له هیزی لپرسینه وه و گفتوگو کردن...
روژگار سوړا... هه مووان بویان دهرکه وت نه و ناشته واییه ی که
به سه رکزیان ده زانی بوو به سه ربه رزییه ک و سه رکه وتنیکی زور
مه زن...

هیزه نه رمونیانه که ی نه بوبه کر ناوا سه رکه وت...
نه و ده مه که دایه عایشه له ژووره که ی درهنگ هاته دهره وه
و دواپی پر خه مترین وشه ی سه رزه وی له دم هاته دهری... وتی:
پیغه مبهري خوا وه فاتی کرد...

حه زره تی عومه ر بر وای پنی نه کرد... ناگای له خوی نه ما... له ناو
مزگه وتدا ده سوورایه وه و هاواری ده کرد و ده یگوت: پیغه مبه ری
خوا وه فاتی نه کردو وه، به لکو و وه کو حه زره تی موسا بنو گفتوگو
رؤیشتو وه...

دوایی شمشیره کهی هه لکیشا و ده یگوت: سویند به خوا
پیغه مبه ری خوا (ﷺ) ده گه ریته وه... جا هه ر که سی پنی وایی وه فاتی
کردو وه ده ست و لاقه کانی ده بریته وه...

به خوا حه زره تی عومه ر ناهه قی نه بوو... نه وه تا من دوای هه زار
و چوارسه د و نه وه نده سال دوای وه فاتی پیغه مبه ر نه م وشانه
ده نوو سم نا زاری وه فاتی پیغه مبه ر خه ریکه مه ستم ده کا... خه ریکه
بیر و هوشم له سه ردا ناهیلی... دلم خه ریکه له قه فه سی سینم
دیته ده ری...

من دوای هه زار و چوارسه د سال هیشتا ناتوانم به خومی
بسه لمینم که پیغه مبه ر (ﷺ) له ناو گوردایه... به خول داپوشورا وه...
نه ی نه گه ر نه وی روژی له ویدا بام و کتوپر نه و هه واله م بیستایه؟
به لام نه بوبه کر که سیکی تر بوو... نه و جوریکی تر بوو... کات
کاتی نه وه نه بوو نه رمونیانی کاره که چاره سه ر بکات، به لکو و کات
کاتی نه وه بوو توند بی...

نه بوبه کر هه میشه و ابوو... نه گه ر کات کاتی نه رمونیانی بووایه،
نه و نه رمونیان بوو... نه گه ر توندی پیویست بایه، نه و توند بوو...
حه زره تی نه بوبه کر هاته نیو مزگه وتنه وه... ده بیینی عومه ر
له وپه ری تووره بیدایه و زور خه مباره و هه ر خه ریکی هه ره شه کردنه...
حه زره تی نه بوبه کر قسه ی له گهل هیچ که سیکدا نه کرد...
یه کسه ر به ره و ژووره کهی دایه عایشه رؤیشت... له پیغه مبه ری
خوا (ﷺ) نزیک بوویه وه... داپوشرا بوو... چه رچه فه کهی له سه ر

روومه‌تی پیروزی لادا و ماچی کرد و وتی: خوم و دایک و بایم به
قوربانت بین ئه‌ی پیغمبه‌ری خوا... به زیندویی و به مردوویش
چهندی پاک و بیگهردی... ئه‌و مردنه‌ی که خوای گه‌وره له چاره‌ی
نووسیوویت چه‌شتت... ئیتر هه‌تا هه‌تایه جاریکی تر نامری...
دوایی چه‌رچه‌فه‌که‌ی دایه‌وه به‌سه‌ر روومه‌تی پیغمبه‌ردا (ﷺ) و
رؤیشته ناو مزگه‌وته‌وه...

حه‌زهره‌تی عومه‌ر هه‌روا هاواری ده‌کرد و هه‌ره‌شه‌ی ده‌کرد...
حه‌زهره‌تی نه‌بو به‌کر فهرمووی: عومه‌ر هیمن به... بیده‌نگ به...
حه‌زهره‌تی عومه‌ر گویی بو نه‌گرت و دریژه‌ی به قسه‌کانی ده‌دا...
حه‌زهره‌تی نه‌بو به‌کر زانی بیده‌نگ نابی گویی نه‌دایه و رووی
کرده خه‌لکه‌که و فهرمووی:

هو خه‌لکینه... ئه‌و که‌سه‌ی محمه‌دی (ﷺ) ده‌په‌رست، ئه‌وا
موحه‌مه‌د وه‌فاتی کرد... هه‌ر که‌سیکیش خوای گه‌وره ده‌په‌رستی،
ئه‌وا خوای گه‌وره زیندووه و هه‌رگیز نامری...
دوایی نه‌م ئایه‌ته‌ی خوینده‌وه:

﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ
أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَقْلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَصُرَ اللَّهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ﴾
آل عمران: ۱۴۴

واته: (محمه‌د ﷺ) ته‌نها پیغمبه‌ریک نه‌بووه وه‌فات بکات،
بیگومان پیغمبه‌رانی پیش نه‌میش (وه‌فاتیان کردووه)، ئایا نه‌گه‌ر
وه‌فاتی کرد، یان کوژرا و شه‌هید بوو، ئیوه پاشگه‌ز ده‌بنه‌وه و
هه‌لده‌گه‌رینه‌وه؟ (له‌و دین و ئاینه‌ی که پیی راگه‌یانندوون؟) خو
ئه‌وه‌ی هه‌لکه‌رینه‌وه و پاشگه‌ز بینه‌وه، ئه‌وه هه‌رگیز زیان به
خوا ناگه‌یه‌نیت، له داهاتووێه‌کی نزیکدا خوای گه‌وره پاداشتی
سو پاسگوزاران ده‌داته‌وه.

ئیتړ خه لکه که بویان دهر که وت که پیغه مبه ر(ﷺ) وه فاتی
کردو وه...

نه گهر چه زره تی نه بوبه کر که سیکي نه رمونیان بووایه و هیچ
توندییه کی تیدا نه بووایه، ده بوو نه و پیش ه موو که سنی به و
کاره ساته بروخی و ناگای له خوی نه مینن... نه وه تا عومهری
توندو تول ناگای له خوی نه ما...

به لام نه بوبه کر هیزیکی پولایین و نه رم بوو... له کاتی نه رمیدا
نه رم و له کاتی توندیدا پولا بوو... بویه سهیر نه بوو که نه و له
هه موو هاوه لیک نه رمونیانتر و پولایینتر بن...

به لی نه و نه بوبه کر بوو... خوی به تاق و ته نیا وینه یه کی
جیاواز بوو...

نه و روزش که چه زره تی نه بوبه کر بوو به خلیفه و جیگه داری
پیغه مبه ری خوا(ﷺ) و به شیکی زور له عه رب له نایینی ئیسلام
پاشگه ز بوونه وه، دیسان هیزه پولایینه نه رمه که ی چه زره تی
نه بوبه کر دهر که وت وه...

کوریکی گه وره ی هاوه لان خر بوونه وه تا بزائن چی بکن به و
که سانه ی که پاشگه ز بوونه وت وه؟

هه موو ژه نه راله کانی یه کتاپه رستی فهرموویان، با گفتوگویان
له گه لدا بکه یین...

به لام چه زره تی نه بوبه کر به تاک و ته نیا بریاری جهنگی
دهر کرد...

نه و پیاوه دله رمه ی که هه میشه قورئان خویندنه وه ده یگریاند،
نه وی روژی بریاری دهر کرد مسولمانان زری بیوشن و سواری
نه سپه کانیان بین و تیر و شیر بگرنه دهسته وه و له پیناو خودای
مه زن بجهنگن...

حه زره تی عومەر فهرمووی: تو چون له گهل که سانیکدا ده جهنگی که پیغه مبهرا (ﷺ) فهرموو بیتتی: فرمانم پی کراوه جهنگ له گهل خه لکدا بکه م هه تا نه و ده مه ی ده لین: لا اله الا الله... نه گهر وشه ی شاده یان به زاردا هات ئیتر خوین و مالی خویان له من حهرام کردوو مه گهر به هه قی خوی نه بی...

حه زره تی نه بوبه کر فهرمووی: سویند به خوا له گهل نه و که ساندا ده جهنگم که جیاوازی ده خه نه نیوان نویژ و زه کاته وه... سویند به خوا هه رکه سی له سه رده می پیغه مبهرا (ﷺ) ره شو ی وشتریکی دابی به زه کاتدا و ئیستا نه یدا له گهل یدا ده جهنگم...

حه زره تی عومەر فهرمووی: نه ی خه لیفه ی پیغه مبهری خوا! که میک دلت نه رم بی و نه رمی بنوینه...

حه زره تی نه بوبه کر یه خه ی هه زره تی عومهری گرت و فهرمووی: عومهر! چون ده بی که سیک له سه رده می نه فامیدا سه ربه رز و توند بی، که چی له سه رده می ئیسلامدا سه رکز و سه رنه وی بی؟ تازه ئیتر سه روش و وه حی ته واو بوو. ئایین کامل بوو... **من زیندوو بم و له ئایین که م بکریته وه؟** شتی وا مه حاله و نابی و ناگری...

پشتیان به خوای گه وره به ست و رویشتن... ته می هه موو نه وانیه یان کرد که پاشگه ز ببورنه وه... هه موو تیره و هوزه کانیا ن هینایه وه ژیر رکیفی ئایینی ئیسلام... نه وی روژی نه بوبه کر نه وه ی سه لماند که له ژیر روشنایی تیشکیکی خوداییدا شت ده بیینی...

به لی راسته نه و چه ندی له گول نه رمتره، به لام له به ردیش ره قتر و سه ختتره...

ئوی بمبوورن نه مزانی... خو هه زره تی نه بوبه کر خوی ته شریفی لیره یه... خوی ده توانی له خوی بدوی و باسی خوی بو ئیوه بکات...

ھىچ ئەوئەندەى ئەو خۇش نىيە چىرۆك لە دەمى كەسىك بېيىستى كە
خۇى خاوەنى ئەو چىرۆكە يىت... ئىتر بۇ من قسان بكم؟ با من ھەر
لىى بېرسىم... وا پروو لە خۇى دەكەم و لىى دەپرسىم:

- ئەى خەلىفەى پىغەمبەرى خوا! سەرەتا كەى و چۆن گویت
لە ئايىن بوو؟

+ بەلى كورم... يەكەمجار كە گويم لەم ئايىنە بوو، رۆژنىك
بوو لە پەنا كەعبەدا دانىشتىبووم... كەمىك لەولای منىشەو زەيدى
كورى عەمرى نوفەىلى دانىشتىبوو... ئومەيەى كورى باوكى صەلت
پىى وت: كاكى چاكەخواز چۆنى؟

وتى: باشم...

ئومەيە وتى: دەستت كەوت؟

وتى: نەخىر... بەردەوام دەچم بە دوايدا...

كە گويم لە قسەكانيان بوو ھەستام و چووم بەدواى (وەرەقەى
كورى نەوفەل) دا كەرام... وەرەقە زور سەيرى ئاسمانى دەکرد...
زور بىرى دەكردەو و لەگەل دلى خويدا وتوويزى دەکرد...

وەرەقەم بىنيەو... وتوويزەكەى نيوان زەيد و ئومەيەم بۇ
گىرايەو...

وەرەقە فەرمووى: بەلى برازا... پىغەمبەرىك لە بنەمالەيەكى
رەسەنى عەرەب پەيدا دەبى... من زافستى نەسەب دەزانم... بنەمالەكەى
تو رەسەنترىن بنەمالەى عەرەبە.. ئەو كەسە لە بنەمالەكەى ئىوہيە...

- باشە ھوكار چى بوو كە رەيد و ئومەيە ئاوا باسى
پىغەمبەرىكيان دەکرد؟ پىم سەيرە دوو پياوى قورەيشى بىتەرست
لەنيوان خوياندا باس و خواسى كوتا پىغەمبەر بوروژىنن..

+ ئەو دوو پياوہ لەسەر ئايىنى قورەيش نەبوون...

- چۆن؟ ئەى لەسەر چ ئايىنىك بوون؟

+ زهیدی کوږی نوله‌یل رقی له‌ نایینی قوره‌یش بوو... نه‌و
په‌رستش‌ه‌ی نه‌وانی به‌ په‌رستش نه‌ده‌زانی، به‌لکوو به‌ شیرک و
خرابی ده‌زانی... بویه‌ پیش هاتنی پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) نه‌و کوچی کرد بو
شام... به‌دوای نایینی راسته‌قینه‌دا ده‌گه‌را... له‌وی چاوی به‌ زانایه‌کی
جووله‌که‌ که‌وتبوو... پی وتبوو: باسیکی نایینه‌که‌ی خوتانم بو بکه‌،
به‌لکوو شوینی بکه‌وم...

جووله‌که‌ که‌وتبووی. هه‌تا به‌شه‌ سزایه‌کی خوا وه‌رنه‌گری
ناتوانی بیته‌ سه‌ر نایینی ئیمه‌...

زهید وتبووی: جا خو من بویه‌ هاتووم بو ئیره‌ بو نه‌وه‌ی له‌
ده‌ست سزای خوا رابکه‌م. من به‌رکه‌ی سزای خوا ناگرم... ده‌ی
شتیکی ترم پی نیشان بده‌...

جووله‌که‌ که‌وتبووی. جگه‌ له‌ نایینی هه‌نیفی نه‌بی، هیچ نایینیکی
تر شک نابهم...

زهید وتبووی: نایینی هه‌نیفی چیه‌؟

جووله‌که‌ که‌وتبووی. نایینی هه‌زره‌تی ئیبراهیم... نه‌و نه‌ جووله‌که‌
بوو، نه‌ مه‌سیحی... نه‌و ته‌نیا خوا‌ی ده‌په‌رست...

زهید جووله‌که‌که‌ی به‌حیه‌یشت و گه‌یشت به‌ زانایه‌کی مه‌سیحی
پی وت: باسیکی نایینی خوتانم بو بکه‌، به‌لکوو به‌راستی بزاتم و
شوینی بکه‌وم...

کابرای مه‌سیحی وتبووی: هه‌تا هه‌ندی له‌ نه‌فره‌تی خوات
به‌رنه‌که‌وی ناتوانی بیته‌ سه‌ر نایینی ئیمه‌...

زهید وتبووی: جا خو من خوم له‌ نه‌فره‌تی خوا ده‌شارمه‌وه‌،
بویه‌ هاتووم بو ئیره‌... نه‌گه‌ر به‌رکه‌ی نه‌فره‌تی خوداش بگرم،
دیشان ناماده‌ نیم خوم بخرمه‌ به‌ر نه‌فره‌تی خوا... ده‌گری نایینیکی
ترم پی نیشان بده‌ی؟

کابرای مه‌سیحی وتبووی: ته‌نیا ئایینی حه‌نیفی شک ده‌به‌م...

زه‌ید کوتی: ئایینی حه‌نیفی چ ئایینیکه؟

وتبووی: ئایینی حه‌زره‌تی ئیبراهیم، نه‌و نه‌ جووله‌که بوو، نه‌ فه‌له

و گاور... جگه‌ له‌ خوا‌ی گه‌وره‌ش هیچ شتیکی تری نه‌ده‌په‌رست...

زه‌ید بۆ‌ی ده‌رکه‌وت که ئایینی حه‌زره‌تی ئیبراهیم ئایینیکی پاک

و بیگه‌رده... بۆ‌یه به‌ره‌و مه‌ککه هاته‌وه و وتی: خوا‌یه! تو شایه‌ته

که من له‌سه‌ر ئایینی حه‌زره‌تی ئیبراهیم...

زه‌ید نه‌و که‌سه بوو که ئایینی حه‌نیفی حه‌زره‌تی ئیبراهیمی

هینایه‌ مه‌ککه... نه‌و روژه که گه‌یشته‌وه مه‌ککه رو‌یشته لای که‌عبه

و پشتی نا به‌ دیواری که‌عبه‌وه و به‌ خه‌لکی گوت: هو هۆزی

قوره‌یش! به‌خوا جگه‌ له‌ من هیچ که‌سیکتان له‌سه‌ر ئایینی حه‌زره‌تی

ئیبراهیم نییه...

زه‌ید پیاویکی نه‌رم و خوش‌ره‌فتار بوو... سه‌ردانی خزم و

دوست و براده‌ری ده‌کرد... یارمه‌تی هه‌زارانی ده‌دا... هه‌رگیز که‌چی

زینده‌به‌چال نه‌کردبوو... ته‌نانه‌ت بیزانییایه‌ پیاویک ده‌یه‌وی که‌چه‌که‌ی

زینده‌به‌چال بکات، ده‌رو‌یشت و پیی ده‌گوت: مه‌یکوژه هه‌موو

پیداو‌یستی و به‌خیو‌کردنی له‌سه‌ر من... ئیتر به‌و جو‌ره که‌چه‌که‌ی

له‌و که‌سه وه‌رده‌گرت و خوی به‌خیوی ده‌کرد... دوا‌ی گه‌وره‌بوونی

که‌چه‌ ده‌رو‌یشت و به‌ باوکی که‌چه‌که‌ی ده‌گوت: نه‌گه‌ر که‌چه‌که‌ت

ده‌و‌یته‌وه با بت‌ده‌مه‌وه... نه‌گه‌ریا با هه‌ر لای خوم بی و خوم به‌

خیوی ده‌که‌م...

زه‌ید هه‌رگیز گوشتی سه‌ربراو‌ی ده‌ستی قوره‌یشیه‌کانی

نه‌ده‌خوارد، چونکه‌ زه‌ید یه‌کتاپه‌رست بوو، نه‌و ده‌یزانی که‌ ده‌بی

ئاژه‌ل له‌ کاتی سه‌ربر‌یندا ته‌نیا ناوی خوا‌ی لی به‌ینریت نه‌ک ناوی

بت و په‌یکه‌ر...

پیش ئەوەی پیغمبەر(ﷺ) ببی بە پیغمبەر، رۆژنیک لەگەڵ زەیددا لەسەر یەک سفرە و خوان دانیشتیبوون... ئەو کاتە زەید پیاویکی پیر و بەتەمەن بوو... دواي ئەوەی خواردن دانرا، پیغمبەر(ﷺ) لە گوشتەکی نەخوارد، چونکە پیغمبەریش(ﷺ) گوشتی سەربراوی دەستی قورەیشی نەدەخوارد... ئەویش دەیزانی ئەو خەلکە بپەرستن و ناوی بت و پەیکەر لەسەر ئاژەلەکان دینن، بۆیە لێی نەدەخوارد... زەیدیش لێی نەخوارد... زەید بە خەلکەکی وت: من لە گوشتی ئاژەلی سەربراوی دەستی ئیوە ناخۆم... هەر ئاژەلنیک لە کاتی سەربریندا ناوی جگە لە خوای لی هینرابی من لێی ناخۆم...

زەید رەخنەي لەو خەلکە دەگرت و دەيگوت: باشە یانی چی خوای گەرە ئاژەل دروست دەکات، لە ئاسمانەو باران دەبارینی و لە زەویەو رووەک دەروینی، ئەو ئاژەلە ئاو و گزوگیای خوای گەرە دەخوا، کەچی لە کاتی سەربریندا ناوی جگە لە خوای لی دەهینن؟

- ئای خوایە گیان... قوربان زەید چ پیاویکی مەزن بوو... ئەو ئەو هەموو گەرا تەنیا بو ئەوەی هەق بدوزیتەو و خوی لە ئایینیکی ناهەق بەری بکات؟

+ بەلی کورم... زەید پیاویکی مەزن بوو... ئەو کاریکی کرد بو خەلکی سەلماندا کە هەر کەسی بەراست خوای گەرەي بوی، ئەوا خوای گەرە ریگای خواناسی بو تەخت و بی کلو و ئاسان دەکات...

- ئەي قوربان دواي پیغمبەرایەتي پیغمبەر زەید چی کرد؟
+ زەید نەگەیشته سەر دەمی پیغمبەرایەتي پیغمبەر، ئەو پینچ سال پیش ئەوەي پیغمبەر(ﷺ) ببی بە پیغمبەر، وەفاتی کرد... ئەو

نه‌یده‌زانی ئه‌و که‌سه‌ی که‌ کاتی خۆی له‌گه‌ڵیدا دانیشتی و له‌سه‌ر
یه‌ک سفره‌ و خوان بوون، ده‌بی به‌ کۆتا پیغه‌مبه‌ری خوای گه‌وره‌
و مه‌زن... ئه‌و که‌سه‌ی که‌ وه‌ک ئه‌و گوشتی سه‌ربرای ده‌ستی
قوربه‌یشی نه‌ده‌خوارد...

- ئه‌ی باشه‌ قوربان پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) دوا‌ی ئه‌وه‌ی بوو به‌ پیغه‌مبه‌ر
هیچ باسی زه‌یدی نه‌کرد؟

+ با... باسینکی وای کرد که‌ شیایوی پیاوینکی مسولمانی راستگو بیت...
- قوربان چی فهرموو؟

+ زه‌یدی کۆری عه‌مر هاورپی عامری کۆری ره‌بیعه‌ بوو،
پوژنیک پنی وت: عامر! من به‌ پیچه‌وانه‌ی گه‌ل و هۆزه‌که‌ی
خۆم له‌سه‌ر ئایینی هه‌زه‌تی ئیبراهیم و ئیسماعیل، ئه‌وان چۆن
خواپه‌رستیان ده‌کرد منیش به‌و جوهره‌ی ئه‌وان... ئه‌وان له‌ کاتی
نوێژدا پرویان له‌م رووگه‌یه‌ (که‌عبه‌) ده‌کرد... من چاوه‌ڕێم له‌
نه‌وه‌کانی ئیسماعیل یه‌کیک ببیت به‌ پیغه‌مبه‌ر، به‌لام وا ده‌زانم له‌به‌ر
پیری و نزیکبوونه‌وه‌م له‌ مردن چاوم به‌و پیغه‌مبه‌ره‌ نه‌که‌وی... من
هه‌ر له‌ ئیستاه‌ شایه‌تی ده‌ده‌م که‌ ئه‌و که‌سه‌ پیغه‌مبه‌ره‌، برای پی
ده‌که‌م، ئه‌گه‌ر تو گه‌یشتی به‌ سه‌رده‌می ئه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ و بینیت،
ئه‌وا سه‌لامی منی پی بگه‌یه‌نه‌...

- ئای خواجه‌ گیان... ئای له‌و بیروباه‌ره‌ چهن‌دی مه‌زن بووه‌!
زۆر پنی سه‌رسام...

+ به‌لی وایه‌، ناهه‌قت نییه‌ پنی سه‌رسام بیت...

- ئه‌ی باشه‌ قوربان عامر سه‌لامه‌که‌ی زه‌یدی گه‌یاند به‌
پیغه‌مبه‌ری خوا(ﷺ)?

+ به‌لی... خوای گه‌وره‌ ویستی وابوو عامر مسولمان بیی... دوا‌ی
ئه‌وه‌ی مسولمان بوو، هاته‌ خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) و ئه‌وه‌ی له‌نیوان

ئەو و زەیددا روویدابوو ھەمووی بۆ پیغەمبەر(ﷺ) گیرایەو و
سەلامەکی زەیدی بە پیغەمبەر(ﷺ) گەیاند...

پیغەمبەریش(ﷺ) ۋەلامی سەلامەکی دایەو و نزای خیری بۆ
کرد و دوایش ھەرمووی: بەراستی من زەیدم لە بەھەشتدا بینی،
دامینی جلۆبەرگەکی دەخشا بە سەر زەوی بەھەشتدا... (یانی
شانازی بە خۆیەو دەکرد)...

- ئەی قوربان زەید منالی ھەبوو؟

+ بەلێ کوڕم... سەعیدی کوڕی زەید، یەکیک لەو دە کەسەکی کە
لە دنیا دا مزگینی بەھەشتیان پی درا، کوڕی ئەو بوو، گیا لەسەر
بنجی خۆی دەرویتەو، ئەویش ۋەکو باوکی پیاویکی پاک و چاک
و مەزن بوو...

- باشە قوربان پیغەمبەر(ﷺ) هیچ شتیکی لە بارەکی زەیدەو بو
سەعید باس کردووە؟

+ بەلێ... روژیک بە سەعیدی ھەرموو: باوکی تو لە روژی
پەسلاندا خۆی بە تاک و تەنیا ئوممەتیکە، لەنیوان من و عیسا دایە...
- باشە قوربان، ئەمە لە بارەکی زەیدەو، ئەی لە بارەکی ئوممەیەکی
کوڕی سەلتەو چیم بۆ باس دەکەیت؟

+ ئەو چیرۆکی ترە... سەرەتاکەکی روشنە و کوتاییەکی
تاریک...

- چۆن قوربان، مەبەستت چییە؟

+ ئوممەیەکی کوڕی سەلت، شاعیریکی سەردەمی نەفامی بوو...
باوکی سەقیفی بوو، دایکیشی قورەیشی... ئەو لە تائیف دادەنیشت،
سەلتی باوکیشی ھەر شاعیر بوو، ئەو دەمە تائیف شاعیری زوری
تیا نەبوو، چونکە شاعیر زیاتر لەو تیرە و گەل و ھوزانەکی عەرەبدا
ھەلکەوتبوو کە زۆر دەجەنگان... ۋەک ئەوس و خەزرج... یان ئەو

تیرە و ھۆزانە ی کە دەدرا بە سەریاندا، یان دەیاندا بە سەر تیرە و ھۆزی تردا... ھەر بۆیە لەناو قاتیڤدا شاعیر کەمبوو... ئەوان زۆر بیوھ ی و بێ کیشە و ئاژاوە بوون... قورەیشیش چونکە خاوەن ریزیکی تایبەت بوون لەناو عەرەبدا کەمتر دەجەنگان و کەمتر ھێرشیان دەکرایە سەر، بۆیە ئەوانیش شاعیریان کەم بوو، بەلام ھەرچۆنیک بێ لەناو قاتیڤدا شاعیری وەک ئومە یە نەبوو...

- ئە ی باسی ئەو ەم بو بکە ئە و ھواری زەید بوو، چۆن چاوەڕینی ھاتنی کوتا پیغەمبەری دەکرد؟

- ئومە یە لە سەردەمی نەفامیدا زوو زوو پە یوھندی بە جوولە کە و گاوەرەکانەو ە دەکرد... گو یی لە دەنگوباس و بە سەرھاتی ئەوان دەگرت... لە تەورات و ئینجیل شارەزا ببوو... دەیزانی بە و زووانە خوای گەرە کوتا پیغەمبەری خو ی رەوانە دەکات بو لای مروقایەتی و ئە و پیغەمبەرە بانگەشە ی یەکتاپەرستی دەکات و بە ھەموو دونیادا بلاوی دەکاتەو ە... ھەر بۆیە ئومە یە لە سەردەمی نەفامیدا بتپەرست نەبوو.. لەنیو شیعرەکانیشدا ئەو ەندی ئە و باسی یەکتاپەرستی کردو ە هیچ شاعیریکی سەردەمی نەفامی ئەو ەندی باسی یەکتاپەرستی نەکردو ە... ئە و باسی بە ھەشت و دوزەخ، فریشتە، ھەشر، لپرسینەو ە و چەند بابەتیکی تری ئایینی لە شیعرەکانیدا کردو ە...

- دە ی قوربان ئومە یە گەیشتە سەردەمی پیغەمبەرایەتی پیغەمبەر(ﷺ) یان ئەویش وەک زەید پیشتر مردو ە؟
+ کوری خوم! ئومە یە گەیشتە سەردەمی پیغەمبەرایەتی پیغەمبەر(ﷺ)، بەلام سەد ھەیف و مەخابن مسولمان نەبوو...
- زور سەیرە... ئە و کە ئەو ەندی پەرۆشی بیتینی کوتا پیغەمبەر بوو، چۆن بروای بە پیغەمبەر(ﷺ) نەھینا؟

+ نه وه راستییه که... نه وه یه که پرویدا... کاتی زانی پیغه مبه (❀)
بووه به پیغه مبه نه و ئیمانی پی نه هینا... دهیانگوت: نه و چاوه ری
بووه خوی بیی به پیغه مبه...

- نه ی که ی مرد؟ مه به ستم نه وه یه نه وهنده نه ژیا تا هق و
راستی قه بوول بکات و ئیمان به پیغه مبه (❀) بهینی؟
+ با، به ره وه لالا... له وهش زیاتر ژیا... ته نانهت تا سالیک پیش
وه فاتی پیغه مبه (❀) ژیا...

- نه ی باشه قوربان پیغه مبه (❀) باسی ئومه یه ی نه کردووه؟
+ با! باسی کردووه... پیغه مبه (❀) سه رسام بوو به شیعه کانی
ئومه یه، چونکه مانای یه کتاپه رستیان تیدا بوو... هه ر جاریک گوینی
له شیعه ری ئومه یه بوایه ده یه فرموو: شیعه کانی ئیمانیان هیناوه و
دلی نه بهینا...

جاریک شیعه ریکی ئومه یه ی بیست و فرمووی:
وه خته ئومه یه مسولمان بی...



- قوربان ریگه م پی ده ده ی ئاوریک به ره و رابردوویه کی دوورتر
بده مه وه و شتیکم بیستووه پرسیار ی نه و شتهت لی بکه م؟
+ ده ته وی بو چ سه رده میک بکه ریته وه با بزانه م؟ پرسیار ی چ
شتیکیش ده که ی؟

- قوربان بیستوومه جه نابتان له سه رده می نه فامیشدا سه جدهت
بو بت و په یکه ر نه بردووه... نه وه تا چه ندی راسته؟
+ به لی کورم... نه وهش فزل و میهره بانی خوای گه وره یه که
ناوچه وانی که سیک بهاریزی و نه هیلن سه جده بو بت و په یکه ر بیا...

ئهو سهرده مه هه رچه ند من نه مده زانی بیروباهه و ئیمان چیه، به لام خوای گه وره خوی پاراستمی و سهجدهم بو بت و پهیکه نه برد... کاتی خه ریک بوو ته مه نم بگا به کاتی بالفبوون باوکم بردهمی بو شوینیکی پر له بت و پهیکه... دواپی پی و تم: کورم! ته مه خودا کانی تون... خودا پایه به رزه کان...

ئیترا باوکم له وی منی به جیهیشت و خوی رژی... منیش له بتیک نزیک بوو مه وه و تم: برسیمه تیرم بکه... وهلامی نه دامه وه... و تم: روو توقو تم پوشتهم بکه ره وه... دیسان وهلامی نه دامه وه... به ردیکم هه لگرت و لیمدا... بته که کهوت به لادا...

- قوربان وای نابینی که ته مه سهره تای هه لیزاردنی جه نابت بوو له لایه ن په روه ردگار وه بو نه وهی بتکا به خه لیفه و جیگری پیغه مبه ره کهی خوی؟

+ کورم نابی مروف خوی په سنی خوی بدات و پاكانه بو خوی بکات، به لام من زور سوپاسی خوای گه وره ده کهم که یه کیکم له و که مینانه ی که هه رگیز سهجدهیان بو هیچ بتیک نه بردوه... هه رچه ند خوای گه وره شمان نه ده په رست، به لام نه وهنده بوو ئیمه نه ئایینی ئیسلام هه بوو، نه پیغه مبه ریک هه بوو.

- به لام قوربان ئیوه خوتان بیلین و نه یلین من هه ر خوم واده زانم که خوای گه وره نه وهی وهک پیشه کییهک بو جه نابتان کردوه، بو نه وهی هه لیزارده یهک بن بو نه وهی بین به جیگر و خه لیفه ی پیغه مبه ری خوا(ﷺ)... که سیک بی به خه لیفه ی پیغه مبه ر ده بی له کاتی نه فامیشدا ئهو فامدار بووبیت و پاک بووبیت و ناوچه وایی خوی بو هیچ بتیک نه نابیته سهر زه وی... پیغه مبه ری خوا(ﷺ) خوی هه لیزارده بوو، ده بی خه لیفه ی پیغه مبه ری خوداش(ﷺ) هه لیزارده بیت... ته نیا به جه نابت ده کوتری: خه لیفه ی پیغه مبه ری خوا...

ئهوانه ی دواي تو بوون به خهليفه، خو خهليفه ی پيغمبهر نين،
ئهوان خهليفه ی تو و خهليفه ی خهليفه کانی دواي تون... کهوابوو
نازناوی (خهليفه ی پيغمبهری خوا) ته نیا و ته نیا به تو دراوه،
ئی ده بی تاکه خهليفه ی پيغمبهری خوا (ﷺ) ههلبزاردهیهک بی و
تایبه تهنه ندی خوی هه بی...

+ کورم من ئه و قسانه ی تو وهک گومان باشیهک حسیب دهکهم،
بهلام هه ر ئه وهنده دهلیم: هه میشه سوپاسی خواي گه وره دهکهم
که له سه رده می نه فامیشدا سه جدهم بو بت و په یکه ر نه بردوووه...
خواي گه وره منی له شیرک پاراست... ئه وهش وهک خواهه لکیشان و
به خودانازین نالیم، به لکوو وهک نیعمه تیکی خوا باسی دهکهم، ئه گه ر
خوا خوی منی نه پاراستایه من چیم له ده ست ده هات؟ له وانه بوو
منیش وهک ئه و هه مووه خه لکه موشریکیک بوومایه!

- نای قوربان ئیوه چهنه دی خاکی و سادهن...

+ کورم مروقی ژیر ده بی تاوانه کانی بخاته ته ستوی خوی و
چاکه کانیشی له خواوه بزانی... من ته نیا دهلیم: سوپاس بو ئه و
خوایه ی منی له شیرک پاراست...

- باشه قوربان... ئه ی له باره ی ئاره قه وه چی؟

+ مه به ستت چیه؟

- قوربان جه نابتان له سه رده می نه فامیدا مه یخور بوون؟

+ نا به خوا هه رگیز ده مم له مه ی نه داوه و نازانم تامی چونه...
سوپاس بو خواي گه وره هه ر له سه ره تاي فامپه یدا کردنمه وه رقم
له مه یخواردن بووه...

- باشه قوربان چون رقتان لینی بوو؟ چون تامت نه کرد؟

+ کورم مروقی ژیر ده بی په ند له خه لکیترو هه ر بگری... مروقی
بگیل و ده به تگیش خوی ده بی به په ند... من سوپاسی خواي گه وره

❁ دەمىك لە گەل ھارى غار ❁

دەكەم كە نە يکردووم بە پەند، بەلكوو پەندەم لە خەلك وەرگرتوو...
- قوربان بۆم بوون بکەرەو... لەمەر مەيخواردنەو... چ
پەندىكت وەرگرتوو؟

+ باشە گوى بگرە با بۆت باس بکەم...

- دل و گيانم لە لاتە... فەرموو...

+ لە سەر دەمى نە فامیدا کاتى گەنج بووم، جاريك بە لای
پياويكى سەر خوشدا تىنپەريم... پياوێكە چنگى پشقى ھەلەگرت و
لە دەمى خوى نزيك دەکردەو و دەيەويست بيخوا... کاتى لە
دەم و لووتى نزيك دەبوويەو و بونى ناخوشى! پشقلەكە دەچوو
بە لووتيدا فرى دەدا... بە چاوى خوم بينيم چەند جارى ئەو
کارەى دووبارە کردەو... بۆيە لە دلى خومدا وتم: سويند بە خوا
نابى ھەرگيز ئارەق بخومەو، چونکە مەيخواردن ژيرى و ئاوەز
لە مروق دوور دەخاتەو و مروق بيناگا و گيل و شيت دەکات...
مروقى بيناوەزىش ناتوانى ريز و کەسايەتى خوى پياريزى... منيش
ريز و کەسايەتى خوم لە ھەموو شتيك بە لاوہ گرنگتر بوو، بۆيە
سويندم خوارد ھەرگيز دەم لە ئارەق نەدەم...

- دەى قوربان ھىشتا سوورى لەسەر ئەوێ كە ھەلبژاردەى
خوای گەرە نيت بۆ ئەوێ ببى بە خەليفە و جيگەدارى پىغەمبەرى
خو(ﷺ)؟

+ ھىشتا سوورم لەسەر ئەوێ تەنيا سوپاسى خوای گەرە
بکەم لەسەر ئەو ھەموو ناز و نىعمەتانەى كە پيى بەخشيوم و
لەوہ زياتر پاكانە بۆ خوم ناکەم...

- ئەى قوربان باسى دۆستايەتى نىوان خوت و پىغەمبەرى
خوام(ﷺ) بۆ بکە... ئىوہ لە سەر دەمى پيش پىغەمبەرايەتيدا چون
بوون؟

+ من و پیغمبەری خوا (ﷺ) ھاورینی گیانی بە گیانی بووین...
 ئەو دوو سال و هیندی لە من گەرەتر بوو... پیغمبەری خوا (ﷺ)
 خوشترەفتارترین کەسی قورەیش بوو... راستگوترین مروف بوو...
 دەستپاکترین کەس بوو... ئیمەش وەک ھەموو دوو گەنجیکی
 ھوزەکانی تر ھاورینی یەکتەر بووین... بڕایەتی و ھاورییەتیمان زۆر
 تۆخ بوو... من زۆر ئەوم خوش دەویست و ئەویش منی زۆر خوش
 دەویست... من هیچ شتیکم پیش ھاورییەتی ئەو نەدەخست، ئەویش
 بو من وابوو. **مروف خوی دەزانی تا چەندی لە دلی ھاوریکەیدا**
جیکە ی گرتوو

- دە ی پیروژت بێ قوربان...

+ ھەزار جار پیروژم بی... هیچ شتیک وەک ھاورییەتی پیغمبەر
 شیاوی پیروژباییکردن نییە...

- ئە ی قوربان جەنابتان لە سەر دەمی نەفامیدا چیتان دەکرد؟

+ منیش وەک زوربە ی پیاوھەکانی قورەیش بازارگان بووم...
 منیش لەو دوو جارە ی کە بە مەبەستی باررگانی دەچوون بو
 زوزان و گەرمیان بەشدار بووم. زستانان دەچووین بو یەمەن
 و ھاوینان بو شام... لەو دوو ولاتە کرین و فروشتنم دەکرد... لە
 بازارگانیدا راستگو و دەستپاک بووم و هیچ کەسیکم نەدەخەلەتاند،
 بویە خوا ی گەرە قازانجی زور و بە پیت و فەری پی دەبەخشیم...
 لە سەرەتای پیغمبەرایەتی پیغمبەردا (ﷺ) دەسمایە کەم چل ھەزار
 دیرھەم بوو...

- یانی تو پیش پیغمبەرایەتی پیغمبەر (ﷺ) یەکیک بووی لە
 دارا و زەنگینەکانی مەککە؟

+ بەلێ من بە سەر وەت و سامان زەنگین و دارا بووم، بەلام
 لە ڕووی بیروباوەڕەوه ھەزار و شاتاج بووم... کاتی پیغمبەر (ﷺ)

بوو به پیغمبر شایه تومانم هیتا ئیتر بووم به زهنگینترین و دهوله مندترین کهسی سهر زهوی...

- مه به سستان له پرووی ئیمان و بیروباوه پوهه یه؟

+ کورم... **خوای** کهوره سهر و هت و سامان دها به نهوانه ی خوشی دهوین و نهوانه شی که خوشی ناوین، به لام ئیمان ته نیا به نسیبی نهوانه دهکا که خوشی دهوین... نه وه تا خوای کهوره دونیای به چه زره تی سوله یمان به خشی.. به نه مروودیشی هر به خشی... نه گهر سهر و هت و سامان پیوهر بی، نه وانه یده به خشی به دوو کهسی زور له یه کتر جیاواز... دوستیک و دوژمنیکی **خوی!**

- راست ده فهرمووی قوربان... پیم وایه ئیستا کاتی نه وه هاتووه که جه نابت باسی مسولمانبوونی خوتمان بو بکهیت، با له زاری خوته وه نه و چیرۆکه مه زنه بیستین...

+ خو پیموتی: من و پیغمبر (ﷺ) هاورینی گیانی به گیانی بووین... من باش نهوم ده ناسی... ده مزانی نه و به ناوی خه لکه وه درو ناکات چ جای نه وه ی به ناوی خواوه درو بکات.. ئیواره ی نه و روژه ی که پیغمبر (ﷺ) بوو به پیغمبر من له ناو کور و کومه لی پیاوانی قورده شدا دانیشتبووم... باسی پیغمبری خویان (ﷺ) کرد... گله ییان لی ده کرد، وتیان، محمه د به خراپه باسی بته کانمانی ده کرد، به تایبه تی نه مرو، ریزیان لی ناگری... ده لی: من ئایینیکم هیناوه له وه ی ئیوه باشته...

هر که گویم له و قسانه بوو رامکرد و ده ستم کرد به گهران به دوا ی پیغمبری خوادا (ﷺ) بو نه وه ی نه و دهنگوباسه له راری خویه وه بیستم... پیی گه یشتتم... پیم گوت: باوکی قاسم! نه وه چیه نه مرو له ناو کور و کومه لی پیاواندا چاوم پیت نه کهوت؟ نه وه چیه نهوانه باسی تو یان ده کرد و ده یانگوت گوايه تو باسی بته کانی

ئهوانت به خراپه کردووه؟ باسی باپیره و داپیره ی ئهوانت کردووه
گوايه بتهرست بوون و باوهريان نهبووه؟

پیغه مبهرا (ﷺ) به منی فرموو: ئه ی باوکی به کرا من پیغه مبهری
خوام... وا بانگت ده کهم بو ئه وه ی خوای تاک و ته نیا بهرستی...
ئه و خوایه ی که بی نیاز و جی نیازه... له کهس نه بووه و که سیشی
لنی نه بووه و نابیی...

منیش وتم: أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أنك یا محمد رسول
الله... وا شایه تی ددهم که جگه له زاتی الله هیچ خودایه ک نییه و
شایه تی ددهم که تو ئه ی محمهد نیردراو و پیغه مبهری خودای...
- قوربان هه روا به ئاسانی به بی هیچ لیکولینه وه و پرس و
رایه ک مسولمان بووی؟

+ کورم! **هه تندی جار هندی قسه هیه یه کسه ده چیه ناو**
چاقی دلی مروه وه... سوپاس بو خوای گه وره که منی کرد به
یه کهم که سی که باوه رم به پیغه مبهرا (ﷺ) هینا و بووم به یه کهم
مسولمانی نه م ئایینه پیروزه... من ئه وه ندهم به سه که پیغه مبهرا (ﷺ)
فرموویه تی: هه رکه سیکم بانگ کردبی بو سه ر ئایینی ئیسلام
گتیک ی کردووه، بیریک ی لی کردووه ته وه... جگه له ئه بو به کر، کاتی
ئه وم بانگ کرد، به بی ئه وه ی گت بکا، یه کسه ر ئیمانی پی هینام...
- ده ک یاخوا پیروزی بی قوربان! ئه و شایه تیدانه ی پیغه مبهرت
پیروزی...

+ خوا بتهاریزی کورم...

- ده ی قوربان پاش مسولمان بوون یه کهم کار چیت کرد؟

+ دوا ی ئه وه ی مسولمان بووم یه کسه ر بیرم کرده وه بزانه کی
باشه و کی جیگای متمانه یه بو ئه وه ی باگی بکه م و مسولمان
بیی...

- ده‌ی قوربان کێ جێ متمانه‌ی جه‌نایت بوو؟ کێت بانگ کرد؟
 + چینیکی که‌می پێ پیت و به‌رکه‌ت به‌ فه‌ر... خوای گه‌وره
 ئه‌وانه‌ی هه‌لبژارد و کردنی به‌ به‌ردی بناغه‌ی ئه‌م ئایینه‌... ئه‌وانه‌ش
 بریتی بوون له‌:

زوبه‌یری کۆری عه‌وام
 عوسمانی کۆری عه‌ففان
 طه‌لحه‌ی کۆری عوبه‌یدوللا
 سه‌عه‌دی کۆری ئه‌بووه‌قاص
 عوسمانی کۆری مه‌زعون
 ئه‌بو عوبه‌یده‌ی کۆری جه‌راح
 عه‌بدولرحمانی کۆری عه‌وف
 ئه‌بوسه‌له‌مه‌ی کۆری عه‌بدولنه‌سه‌د و
 نه‌رقه‌می کۆری ئه‌بوئه‌رقه‌م...

دانه‌ دانه‌ و به‌ نه‌ینی ئه‌وانه‌م بانگ کرد بو سه‌ر ئایینی ئیسلام...
 ده‌مبڕدن بو خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) و ئه‌وانیش مسولمان ده‌بوون..
 - یانی قوربان ئه‌وانه‌ هه‌موویان له‌نیو لاپه‌ره‌ی چاکه‌کانی
 جه‌نابتن؟

+ کۆری خوم! نه‌مه‌ زیده‌ خه‌لاتیکه‌ له‌ خوداوه‌، به‌ هه‌ر که‌سی
 خۆی هه‌ژ بکا پێی ده‌به‌خشی...
 - ئه‌ی قوربان ئه‌مه‌ خه‌لک، ئه‌ی مال و منال و که‌سوکاری
 نزیکت؟

+ خو نابێ من خه‌لک بانگ بکه‌م بو خیر و چاکه‌ و مال و منال
 و که‌سوکاری نزیکی خوم له‌بیر بجی... ئه‌وانه‌ی له‌ مروقه‌وه‌ نزیکن،
 زیاتر شیایوی چاکه‌ له‌گه‌لداکردنن، من ژن و مناله‌کانی خۆیشم
 بانگه‌یشت کرد، ئوممو روومانی ژنم مسولمان بوو... عه‌بدوللای

کورم، عایشەى كچم، نەسمای كچم، عامرى كورې فەھىرەش كە
خزمەتكارمان بوو، ھەمووان مسولمان بوون...

- خۆزگەم پیت قوربان! ئەو مەزناتەش ديسان لەنیو لاپەرەى
چاكەكانى جەنابتان؟

+ پىشتەر پىم وتى: ئەمە زىدە خەلاتىكە لە خوداوە، بە ھەركەسى
خۆى ھەز بكا، پىنى دەبەخشى...

- ئەى قوربان باوك و دايكت چى؟

+ باوكم درەنگ مسولمان بوو، ھەتا ئازادکردنى مەككە نەھاتە
ریزى مسولمانانەو، بەلام سوپاس بو خوا دواى ئازادبوونى
مەككە ئەویش مسولمان بوو، بەلام دايكم ئەویش ھەر لە سەرەتای
دەركەوتنى خورى ئىسلامەو، باوهرى بە پىغەمبەر(ﷺ) ھىنا و
مسولمان بوو...

- قوربان ئەگەر پیت گران نەبى پىم خوشە باسیكى
مسولمانبوونى دايكتم بو بكەى، چون مسولمان بوو؟

+ باشە كورى خوم... سەرەتای ئەو روژەى دايكم مسولمان
بوو، سەرەتایەكى پر لە زەحمەت و نارەھەتى بوو، بەلام خواى
گەورە ئەو منەتەى بەسەر بەندەى خويدا كرد و کوتایپەكەى پر
بوو لە بەختەوهرى... ئەو روژە ئیمە سیوھەشت پیاوى مسولمان
بووین، ھەموومان لە مالى نەرقەمى كورى باوكى نەرقەم كو
ببووینەو... جگە لەو چەند كەسە نەبى ئیتەر لەم سەرزەوییەدا
كەسیكى خواناس و مسولمانى تیا نەبوو... من ئەو روژە زور لە
پىغەمبەر(ﷺ) پارامەو، بو ئەوێ بانگەشەكەى خومان ئاشكرا
بكەین و بە دیار چاو و گویى سەرانی قورەیشەو، بانگەوازی
خومان بكەین...

پىغەمبەر(ﷺ) فەرمووی: ئەبوبەكر ئیمە زور كەمین...

منیش بەردەوام هەر لێی دەپارامەوه تا ئیزنی داین... ئیتر
ئیمە پوشتین بۆ کەعبە... منیش دەستم کرد بە وتاردان، دواى
پیغمبەر(ﷺ) من یەکەم کەسم لە ئیسلامدا کە وتارم داویت و بە
ئاشکرا خەلکم بانگ کردبى بۆ سەر ئیسلام...

- ئەى قورەیش هێشتیان بە ئاشکرا و بەبى پێچ و پەنا و لە
پەناى کەعبەدا قسەى خۆت بکەى؟

+ بۆ تۆ وادەزانى قورەیش ئاوا بە ئاسانى ڕیگەیان بە ئیمە
دابى؟

- ئەى چى قەوما؟

+ ئەوه من خەریک بووم قسەت بو بکەم، بەلام تۆ پیت بریم...
- داواى لیبووردن دەکەم قوربان... بەخوا ئەوه ئەوەندە بە
پەرۆشم بزانم چى قەوماوه، ئاگام لە خوم نەما و قسەکەم پى
بریت، دیسان داواى لیبووردن دەکەم...

+ باشە کورم کێشە نییە... من وتارم دەدا... هەندى لە پیاوانى
قورەیش هەستان و دەستیان کرد بە لیدانى من... زوربان لیدام...
عوتبەى کورى رەبیعه لیم نزیک بوویەوه و جووتیک نەعلى زۆر
رەق و ئەستوورى لە پیدابوو... بە شەق هات بە سەر و چاومدا...
دەموچاوم هەمووی ئاوسا... بوورامەوه... کومەلیک منیان هەلگرتبوو
بو مالیان بردبوومەوه.. لە مالەوه کەس گومانى ئەوهى نەبوو
کە من دەمرم... بنەمالەکەم (بەنوتەیم) هەموویان کو بوونەوه و
هەرەشەیان لە هوزى قورەیش کرد و وتیان: بەخوا ئەگەر ئەبوبەکر
بمرى ئیمە لە تولهى ئەبوبەکردا عوتبە دەکوژین...

دواى هاتبوونەوه بو لای من و قسەیان لەگەلدا کردبووم...
منیش نەتوانیبوو وەلامیان بدەمەوه... تا کەمیک پیش خورئاوابوون
هوشم هاتەوه و یەکەم قسە کردم ئەوهبوو وتم: پیغمبەر(ﷺ) چى

به سهر هات؟

- قوربان خوتت له بیر چوویه وه و هه والی پیغه مبه رت (ﷺ) پرسسی؟

+ نهی چون؟ نهی مه گهر من مسولمان نه بووم؟ تاکیک نه بووم له ئیسلام؟ مه گهر پیغه مبه ر (ﷺ) بریتی نه بوو له ته وادی ئیسلام؟ به خوا پییم خوش بوو من هیندهی تر بریندار بکریم، به مه رجی درکیک نه چی به قاچی پیغه مبه ردا (ﷺ)...

- ئیستا تیگه یستم، ئا قوربان له بهر نه مهیه که تو پیش هه موو که سسی که وتووی...

+ کورم ئایی بهر پرسیاریتییه، نهک خوهه لکیشان و لاف و گه زاف لیدان، مروف چون سهیری خوی بکا، ئاوا ده بی به بهر پرس، نه گهر تو واتزانی تو ته نیا مسولماییکی نویژ و روزووت له سهر فهرزه و هیچی تر، نه وه هیچ بهر پرسیاریتییه که به هستووه ته نه ستوی خوت، به لام نه گهر واتزانی که به شیکی نه م ئایینه له سهر شایی تویه، نه و کاته هه م کانی حوت و هه م سهروهت و سامانی خوت و ته نانهت خوینی خوت له پیناوی ئایندا ده به خشی... قوربان به م بیرو باوه ره وه تو پیشکه وتووی.. نهی دوایی چی پرویدا؟

+ به دایکی میان گوت: ئاگات لیبی.. بزاسه ناتوانی هه ندی خواردن، یان که میک ئاوی پی بدهی؟ منیش مانم گرتبوو، ده مگوت: هه تا نه زاسم پیغه مبه ر (ﷺ) چی به سهر هاتووه نه تامی خواردن ده که م، نه ئاویش ده خومه وه...

به وجوره نا ئومید بوو و واریان له من هیا و رویشته ده ره وه.. من و دایکم به ته نیا ماینه وه... پیمگوت: دایکه پیغه مبه ر (ﷺ) چی به سهر هات؟

وتی: به خوا نازانم...

وتم: دهی برؤ بو لای دایکی جه میلی کچی خه تتاب، لهو بپرسه
بزانه چی به سهر هاتووه؟

- باشه قوربان بو دایکت بو لای دایکی جه میلی کچی خه تتاب
نارد؟

+ چونکه نهو یه کیک بوو لهو ژنانه ی که هر له سهره تای
هاتنی ئیسلامه وه مسولمان ببوو... خوی و میزده که ی که سه عیدی
کورپی زهید بوو، دایکی جه میل خوشکی هاوری و خوشه ویسم
عومهری کوری خه تتابه... نهوی روژی عومهر هیشتا مسولمان
نه بوو بوو... له نیو بنه ماله ی به نو عه دی هر که سی مسولمان ببووايه
له ترسی عومهر ده یشارده وه و نهیده ویرا ناشکرای بکا... پاک و
بینگهردی بو نهو خوابه ی که سهرسه ختترین دوژمنی نایین دهکات
نه به هیزترین پهنا و پالپشتی نایین...

- باشه قوربان دواپی له نیوان دایکت و دایکی جه میل چی
گوزه را؟

+ دایکم رویشت بو لای دایکی جه میل... پیی وتبوو: نه بو به کری
کورم هه والی هاوریکه ی له تو ده پرسى، تکایه چی به سهر هاتووه
پیم بلی با ناگاداری بکه مه وه؟

دایکی جه میل پیی وتبوو: من نه کوری تو ده ناسم و نه
محه مه... نه کهر پیت خوشبیت من خوم دیم بو لای نه بو به کر...
دایکم وتبووی: باشه وه ره...

دایکم دایکی جه میلی هینا بو لای من... کاتی منی بهو جوړه
بینی وتی: به خوا نهوانه ی تو یان بهم روژه گه یاندوه هه موویان
خراپه کار و به دره وشتن، خوا توله ی تو یان لی بکاته وه...
پیموت: پیم بلی پیغه مبه ر(ﷺ) چی به سهر هاتووه؟

وتی: ناخر دایکت لیره یه ناتوانم هیچ بلنم...
 منیش وتم: قهیناکا... له دایکم مه ترسه...
 دایکی جه میل وتی: پیغه مبه ر(ﷺ) ساغ و سه لامه ته و هیچی لی
 نه هاتووه...

وتم: نه ی له کوینه؟
 وتی: له مالی نه رقه می کوری باوکی نه رقه مه...
 منیش وتم: به خوا تامی خواردن و خواردنه وه ناکم هه تا به
 چاوی خوم پیغه مبه ری خوا(ﷺ) نه بینم...
 چاوه ریمان کرد تا خه لک چوونه نیو ماله وه و که میک دونیا
 کشومات بوو... خوم به پیوه رانه ده گرت... دایکم و دایکی جه میل
 هاتنه بنیالم و منیان برد بو مالی نه رقه م... له وی گه شامه وه و
 چاوم به پیغه مبه ر(ﷺ) کهوت و تیر ماچم کرد... پیغه مبه ر(ﷺ)
 زور به زهیی به مندا هاته وه... پیمگوت: خوم و دایک و باوکم به
 قوربانن بین نه ی پیغه مبه ری خوا... هیچم نییه ته نیا نه و به دره وشته
 ناوای له ده موچاوم کردووه... نه مه دایکمه... زور ژنیکی باشه بو
 مناله کانی... توش پیاوکی پیروزی، توخوا موی بیاریوه و بانگی
 بکه بو مسولمان بوون، به لکوو خوای گه وره له ناگری بیاریزی...
 پیغه مبه ر(ﷺ) نزای خیری بو دایکم کرد و پاشان داوه تی کرد بو
 نه وه ی مسولمان ببیت... دایکم به بی یه ک و دوو مسولمان بوو... نه وه نده
 دلم خوشبوو که هه موو نیش و نازاریکی خومم له بیر چوو یه وه...
 - قوربان دوو شتم به لاه سهیره... موله تم ده ده ی له باره ی
 نه و دوو شته وه پرسیارت لی بکه م...

+ به لی کورم... بلن بزنام چیه؟

- باشه قوربان بو بنه ماله کهت هه ره شه ی کوشتنیان له عوتبه
 کرد، مه گهر نه وان مسولمان بوون؟

- نه خیر نه وان مسولمان نه بوون... ته نانه ت زوری به ی زوریان
له سهر دینی قوریشش بوون، نه وانیشش هاودینی عوتبه بوون، به لام
نیتر نه وه دهمارگیری بنه مالهی و خزم خزمینه بوو... عاده تی
عهره ب و ابوو که هرگیز و له سهر هیچ شتی پشت نه که نه خزمی
خویان... هر که سی پشتی بکردایه ته خزمی خوی، خه لک به چاویکی
سوو که وه سهیریان ده کرد و به ترسنوک و لاوازیان ده زانی...

- باشه قوربان تیگه یشتم... با پرسپاری دووه مت لی بکه م...
بچی دایکی جه میل خوی نه ناس کرد و وتی: نه نه بوبه کر ده ناسم
و نه محمه د... نه و له گیانی خوی ده ترسا؟

+ نه به خوا نه وه ندهی خه می پیغه مبه ری خوای بوو، نیو نیو
نه وه نده خه می گیانی خوی نه بوو... نه گهر نه و خه می گیانی خوی
بووایه داوای له دایکم نه ده کرد که بیهینی بو لای من... نیمه نه و کاته
فیر ببووین هه موو شتی کمان به نهینی ده کرد... فاتیمه ی کچی خه تتاب
(دایکی جه میل) ژنیکی زور ژیر و زانا بوو... مه گهر له بیرت چوو
کاتی پرسپاری پیغه مبه رم لی کرد وتی: ناخر دایکت گویی لیه؟

نه و ته نانه ت متمانه ی به دایکی منیش نه بوو.. هه تا من پیم
نه گوت: قهینا کا له دایکم مه ترسه.. نه و هیچی نه گوت... کورم...
مروقی مسولمان ژیر و زیره ک و دانایه... ده زانی به ره له کویوه
ده دری... ده زانی چ قسه یه ک بکات... ده زانی چی بکات... ده زانی
چون وه لامی خه لک بداته وه... خو نایین ته نیا به رنامه نییه و به س،
به لکوو پیاده کردنی به رنامه که یشه... پهیره و پروگرامی ژیا نه...
جاری وا هه یه خوه لکیشان و توندوتیژی له بهر نایین، هینده ی
زیانی بو نایین هه یه، نیو هینده قازانجی نییه... ده بی مروقی ژیر و
وریا ره چاوی بارودوخه که بکات... فاتیمه ی کچی خه تتاب زور له وه
ژیرتر بوو تیگه وی...

- قوربان قسه قسه راده کیشی... شتیکم بیستوو، گوايه هه زره تی
عهلی کوری نه بوتالیب پرسپاری له دانیشتوانی ده وروبهری خوی
کردوو و فرموویه تی: کامیان زیره کترن مسولمانه که ی نیو
کوشکی فیرعه ون، یان نه بوبه کر؟ خه لکه که بیده نگ بوون، دواپی
خوی فرموویه تی. به حوا چرکه یه ک له ژيانی نه بوبه کر هیژاتر
و باشتره له پری سه رره وی له ژيانی نهو پیاوه مسولمانه ی نیو
کوشکی فیرعه ون... نه وه ی کوشکه که ی فیرعه ون مسولمانبوونی
خوی شار دبوویه وه، به لام نه بوبه کر ناشکرای کرد...

+ سلاوی خوا له عهلی بی... نهو پیاویکی زور خواناس و ژیر
و تیکوشهر بوو... نیمه له بهر ره زامه ندی خوا نه ومان خوشویست...
نه ویش هه ره له بهر ره زامه ندی خوا نیمه ی خوشویست... نهو
قسانه ی له گومانباشی خویه وه کردوو...

- باشه قوربان قسه که ی له کویوه سه رچاوه ی گرتوو ه؟

+ نه وه پیغه مبهرا (په) له بهردهم که عبه له حیجری نیسماعیلدا
نویژی ده کرد.. لهو کاته دا عوقبه ی کوری باوکی موعهیت هاتبوو،
چاکه که واکه ی له گهردی پیغه مبهرا (په) توند کردبوو... خه ریک
بوو بیجکیکی. میش بهره و لای پیغه مبهرا (په) رامکرد و له دواوه
عوقبه م گرت و پالیکم پیوه نا و له پیغه مبهرم (په) دوور خسته وه و
وتم: باشه نیوه پیاویک ده کوژن که دهلی: الله خوای منه؟

- نه ی لهو کاته دا قورهیش چیان کرد؟

+ وازیان له پیغه مبهرا (په) هینا و به هه مووانه وه هاتن بهره و
رووی من و دهستیان کرد به لیدانی من... به خوا پیم خوشبوو...
رورم پی خوشبوو وازیان له پیغه مبهرا (په) هینا و بهره و رووی
من هاتن... خوا منی کرد به قوربانی پیغه مبهرا (په)... نای که خوش
بوو...

❀ دهمینک له گهل یاری غار ❀

- دهی به خوا چه زره تی عه لی زور راستی فهرمووه تو زور له
پیاوه مسولمانه که ی نیو کوشکی فیرعه ون باشتری...
+ خوا لیت ببووری کوږم... توش وهک عه لی گومانی باشم پی
ده به ی...

- نه ی قوربان نه گهر گومانی باش به تو نه بری، ئیتر کی
شایسته ی نه وه یه گومانی باشی پی بیری؟
+ دهی کوږم واز له پیا هلدانی من بینه، من له هه موو که سیک
باشتر خوم ده ناسم...

- به خوا قوربان مروف ناتوانی قسه ی نیو دلی خوی بشاریته وه
و نه یکا... وه ستاندنی زمانی سهر ئاسانه، به لام وه ستاندنی زمانی
دل قورسنه، به لام با به دلی جه نابت بی...



- قوربان بیستوومه گوايه چه زره تی عومه ر هه ر حاری بیلالی
چه به شی دیبی فهرموویه تی: بیلال گه ورده ی ئیمه یه و گه ورده ی ئیمه
نه وی ئازاد کردووه. مه به سستی تویه، چونکه هه مووان ده زانن که
جه نابت بیلالت کرییه وه و ئازادت کرد.. چیروکی کرینه وه ی بیلال چونه؟
+ مسولمانانی مه کهه سی به ش بوون:
یه کهم. نه وانه ی که له بنه ماله گه وره کانی قوره یش بوون... وهک:
حوزه یفه ی کوږی عوتبه ی کوږی ره بیعه...
نه مانه چونکه بنه ماله یان به هیز بوو، کهس نه یده ویرا لییان نزیک
بکه ویته وه...

دووه م: مسولمانه بیکه سه کان... نه مانه هه رچه ند ئازاد بوون
و کوپله ی کهس نه بوون، به لام چونکه بنه ماله دار نه بوون و

خىزمۇخوئىشىيان كەم بوو، يان ھەر نەيانبوو، كەسىك نەبوو پەتايان
بىدا، ۋەك مالى ياسىر، ئەمانە پۈۋبەپۈۋى چەرمەسەرى و لىدان و
ئازار دەبوونەۋە...

سىيەم: ئەو كۆيلانەى كە كۆيلەى كەسىك بوون و مسولمان
ببوون... ئەۋانە لەناۋ بازارەكانى عەرەبىدا كرىن و فرۇشتىيان پىۋە
دەكرا... بە ھەموو پىۋەرىكى سەردەمى نەقامى دەبوو كۆيلە لەسەر
ئايىنى گەۋرەكەى خۇى بى... ئەگەر كەسىك كۆيلەيەكى خۇى
سەربىپايە كەس بوى نەبوو قسە بكا، كەسىش قسەى نەدەكرد...
بە كورتى لە سەردەمى نەقامىدا كۆيلە ۋەك مەۋف چاۋى لى
نەدەكرا، بەلكو ۋەك ئازەل كرىن و فرۇشتى پىۋە دەكرا، سەريان
دەبرى، كارىيان پى دەكرد، لىيان دەدا... بىلالى كورى رىباح يەكىك
بوو لەو كۆيلانە... كاتى بىلال مسولمان بوو، ئومەيەى كورى
خەلف كە خاۋەنى بىلال بوو، زور زور توۋرە بوو... سويندى
خوارد ئەۋەندە لە بىلال بىدا تا پاشگەز دەبىتەۋە، يان لەژىر ئازاردا
دەمىرى... ھەموو نىۋەرويك لە جەنگەى گەرمای ھاۋىندا بىلالى
دەبرد لەو دەروەشتە لەسەر گازى پشت پالى دەخست و فەرمانى
دەدا بە چەند كەسىكى بەردەستى تاشە بەردى قورس و گەرميان
لەسەر سىنگى دادەنا... بىلال لەژىر ئىش و ئازاردا دەبوو... ئەۋىش
پى دەگوت: يان پاشگەزىبوونەۋە و جويندان بە موخەممەد... يان
پەرسىتى بىتەكانى لات و غوززا...

بىلالىش ھەر دەيگوت: أحد أحد...

ۋەرەقەى كورى نەۋفەل دەيدا بە لای بىلالدا... بىلال لەژىر
ئازاردا ھەر دەيگوت: أحد أحد... يالى: خوا تاكە خوا تاكە...
ۋەرەقەش دەيگوت: بەلى بىلال سويند بە خوا خوا تاكە... خوا
تاكە...

دوایی لای ده کرده وه به لای نومه یه و نهوانه ی که بیلالیان نازار
دهدا و دهیگوت: به خوا نه گهر له سهر نهم قسه یه نهم کابرایه بکوژن
من قه بره که ی ده که م به جی تزرگه و به رده وام سهر دانی ده که م و
نزای خیری بو ده که م...

منیش هموو جاریک ده مدا به لای بیلالدا.. زورم به زه یی به
بیلالدا ده هاته وه... زور له بهر دلگران بوو ناوا نازاریان دهدا... بویه
روژیک به نومه یه ی کوری خه له فم وت: کوره نه وه به زه بیت به م
داماوه دا نایه ته وه؟ نه وه تا که ی ناوای لی ده که ی؟

نومه یه وتی: تو خوت به م روژه ت که یاندووه و حوشت زرگاری
بکه...

منیش وتم: بیگومان زرگاری ده که م.. من کویله یه کی ره شپیستم
هه یه زور له بیلال به میزتر و کاراتره وهک تو پتپه رسته، وه ره
با بیانگورینه وه...

نومه یه وتی: به دلمه...

کویله که ی خومم دا به نومه یه و بیلالم وه رکرت و ده سبه چی
نازادم کرد...

- باشه قوریان تو ته نیا بیلالت ناراد کردووه، یایی که سی
تریشست نازاد کردووه؟

+ سوپاس بو خوا تو ایومه جهوت کهس ناراد بکه م. هه
جهوتیان مسولمان بوون و نازاریان ده دان...

- نهوانی تر کی بوون؟

جکه له بیلال

عامری کوری فوهه یره...

دایکی عوبه یس...

زنتیره...

نەھدیە...

کەچەکە ی نەھدیە...

کەنیزەکی کورەکی عەمری کوپی موئمیل.

- ئە ی قوربان ئازادکردنی هیچ یەکیک لەوانە چیرۆکیکی تایبەتی هەیە؟

+ هەندیکیان هەر بە کرین دەمکرین و ئازادە دەکردن...

هەندیکیشیان چیرۆکی تایبەتیان هەیە...

- قوربان ئەگەر ئەزبەت نەبی پیم خوشە لەو چیرۆکانەم بو

باس بکە ی...

+ باشە کورم با بە دلی تویی... با باسی زنجیرە ی رومیت

بو بکەم... زنجیرە کەنیزەکی عومەری کوری خەتتاب بوو... پیش

عومەر مسولمان بوو... عومەر ئەوەندە ی لیدا تا کویر بوو... کەچی

قورەیشییەکان گوتیان، لات و عوززا زنجیرەیان کویر کرد...

ئەویش بە چاوی کویرەووە گوتی: بەخوا وانییە لات و عوززا

هەر ناگیان لەوانەش نییە کە دەپەرستن... خوای گەرە دەتوانی

بینایی یو من بگیریتەووە...

بەیانێ ئەو شەووە خوای گەرە بینایی بو زنجیرە گیرایەووە...

کەچی قورەیش کردیان بە دەنگوباس و وتیان: محەمەد جادووی

کردووە و زنجیرە ی چاک کردووەتەووە...

قورەیشییەکان دەیانگوت: ئەگەر ئەم ئایینە ئایینیکی چاک بووایە

زنجیرە پیش ئیمە نەدەکەوت و ئیمە پیش ئەو مسولمان دەبووین...

خوای گەرە لە وەلامی ئەو قسانەدا ئەم ئایەتە ی ناردە

خوارەووە و فرمەووی: ﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا

إِلَيْهِ﴾ الأحقاف: ۱۱

واتە: ئەوانە ی خودا نەناسن بە خاوەن باوەران ئیژن ئەگەر

هیچ شتیکی باشی تیدا هەب، بەر لە ئیمە بوی نەدەچوون...

به بیستنی ئەم ئایه ته کتوپر پویشتم و زتنیرهم کړی و ئازادم کرد...

با بیمه سهر باسی نه هدییه و کچه که ی...

نه هدییه و کچه که ی که نیزه ی ژنیک بوون... ژنه که له تیره ی عهبددار بوو... ژنه ههردووکیانی ناردبوو بو ئاش... منیش دام به لای ژنه که دا، سویندی دهخوارد و دهیگوت: به خوا هه رگیز ئازادتان ناکه م...

منیش وتم: که فاره تی سوینده که ت بده...

وتی: که فاره تی چی... تاوانی تویه ئەوانه سهریان لی تیک چوووه... تو خوشت چاره یه کیان بو بدوزهره وه و ئازادیان بکه... پیموت: ههردووکیان به چند دهفروشی؟
وتی: به ئەوهنده و ئەوهنده دیرهم...

منیش وتم: وا ههردووکیانم کړی و ههردووکیانم له بهر خوا ئازاد کرد... دوا یی به نه هدییه و کچه که ی نه هدییه م وت: ئیوه م کړیوه و له بهر خوا ئیوه ئازادن... گهنمه که بیه نه وه بو ژنه که و برۆن بو خوتان بژین...

وتیان: قهینا با گهنمه که ی بو بکهین به ئارد...

وتم: ئیتر ئەوه که یفی خوتانه و خوتان دهزانن...

با بیمه سهر باسی که نیزه کی کوره که ی عه مری کوری موئمیل... ئەو که نیزه که مسولمان ببوو.. بیه مالیه ی عه مری کوری موئمیل له بهر ی عه دی و له گهل عومه ردا ئاموزا بوون.. بهو پییه عومه ر ئازاری ئەو که نیزه که ی ده دا... ئەوی روژی عومه ر هیشتا موشریک بوو... هه موو روژی ئەوهنده ی له و که نیزه که ده دا خوی ماندوو ده بوو... دوا ی ئەوه ی ماندوو ده بوو دهیگوت: ببوو ره وازت لی ناهینم...

نه ویش هر تووک و نزای شهری له عومهر دهکرد...
که دهنگوباسی نه و که نیزه کهم بیست رژیستم و نه ویشتم کری
و نازادم کرد...

- نای قوربان سلاوی خوات لینی چندی تیکوشهری... به گیان
و به سهروعت و سامان له پهرای ناییندا بووی...
+ کورم! هرکه سی بزانی که بهندهی خوابه، هموو کاریکی
خیری له پیناو خوادا لا ناسان دهبی...

- قوربان دهزانی زور به پریشم بو نه وهی بگهینه باسی
کوچکردنت له خزمهت پیغمبردا (ﷺ)؟ به لام موله تم پی دهدهی
پیش نه وه پرسپاری دوو شتت لی بکه که پیش کوچ روویداون؟
+ چیه کورم؟ پرسه...

- دهمهوی باسی بارمته کهی خوت له گهل ثوبهیی کوری خه له ف
و باسی ریکنه که وتتی کوچ بو ولاتی حه به شه م بو بکهی...
+ باشه به سهر چاو، جوان گویم بو بگره...

- قوربان به گیان و دل گویت بو ده گرم... فهرموو...
+ با سه ره تا باسی بارمته کهی نیوان خوم و ثوبهیی کوری
خه له ف بکه م...

نه وه وهک خوت ناماژهت پی دا پیش کوچکردن بوو... دواتریش
بارمته دانان له نایینی نیسلامدا قه دهغه و حه رام نه کرا... چپروکه کهش
نه مه یه:

روم و فارس پیکه وه دهجه نگان... نیمه له مه ککه بیستمان که
فارسه کان رومه کانیاں شکست داوه... نیمه نه وه مان زور به لاوه گران
بوو، چونکه پیغمبر (ﷺ) زوری پی ناخوش بوو ناگرپه رسته کان
به سهر مه سیحیه کاندای سهرکه ون... که چی موشریکه کانی قورهیش
به پیچه وانهی نیمه وه، زوریاں پیخوش بوو... له خوشیدا نا هه نگیان

دهگیرا... دهیانگوت: نهو گاور و مهسیحیانه نههلی کیتابن...
خوینه وارن... نیمهش نه خوینه وارین... نهوه تا برا فارسه کانمان
سه رکه وتن به سهر برا رومانیه کانی نیوه دا... نهگهر نیوهش
له گهل نیمه دا بجهنگن، بیگومان نیمه وهک فارسه کان سهر دهکهوین
و نیوهش وهک رومه کان شکست دهخون...

خوای گه وره نهه نایه تهی ناره خواره وه بو پیغه مبهه (ﷺ)
و فرمووی: ﴿الَّذِينَ ظَلَمُوا بِرُؤْمِهِمْ﴾ فِي آذَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ تَعْدِ غَلَبِهِمْ
سَيَقْبُوكَ ﴿٢﴾ فِي بَضْعِ سَبْعِ ﴿الرُّومِ﴾: ١ - ٤

واته: نهلیف، لام، میم... روم شکینرا... له نزیکترین کهوشه نی نهه
سهرزه مینه، له دواي نهه ژیرکه وتنه یان جاریکی تر سهرده کهونه وه...
له ماوهی که متر له ده سالدا.

منیش به پهله رویشتم بو لای کافرهکان و پیمگوتن: نهوه نیوه
به وه دلخوشن که براکانتان سهرکه وتنون به سهر براکانماندا؟
نه خیر دهلخوش مه بن... به خوا نهو دلخوشیه تان تا سهر نییه...
به خوا رومه کان سهرده کهون به سهر فارسه کاندا... پیغه مبهه که مان
وای پی فرمووین...

توبه ی کوری جهله ف ههستا و وتی: درو دهکه ی باوکی وشتر...
منیش وتم: به خوا تو خوت دروژنی دوژمنی خوا...
توبه ی وتی. با گره و بکهین... تو ده لوک به بارمته دابنی
و منیش ده لوک به بارمته داده نیم... نهگهر روم به سهر فارسدا
سه رکهوت تو ده لوکه که ی من ببه بو خوت، نهگهریش فارسه کان
سه رکهوتن من ده لوکه که ی تو ده بهم بو خوم...

به لام ده بی ماوهی بارمته که سی سال بی...

- قوربان لوک چیه؟

+ لوک جوړیکه له وشتر، به وشتری نیریش دهلین...

- باشە قوربان تیگەیشتم... ئەي دوايى چى روويدا؟

+ دوايى رویشتمە خزمەتى پىغەمبەر(ﷺ) و چىرۆكەكەم بو
گىرايەو... پىغەمبەر(ﷺ) فەرمووي: خو من نەمگوتووه لە ماوهي
سىي سالددا... لە ئايەتەكەدا وشەي (في بضع سنين) هاتووه...
(بضع) واتە كەمتر لە دە سال -ئيتەر لە سىي سالدەو تا کوتايى نو
سالە- بىرۆ ماوهي بارمەتەكە زياد بکە و لەگەل ماوهكەشدا ژمارەي
وشتەرەكان زياد بکە...

منيش رویشتم و بە ئوبەي گەيشتم.. ئوبەي بە منى وت: دەليى
پەشيمان بوويتهو؟

منيش وتم. نەخير... سوورترم، وەرە با ماوهكەيش و وشتەرەكانيش
زياد بکەين... با بيکەين بە سەد لوک و ماوهي نو سال...
ئوبەي وتى: زۆر باشە رازيم...

دواي ئەوهي ئوبەي زانى مسولمانان لە مەككەو كوچ دەكەن
بەرەو مەدينە، ترسا منيش كوچ بکەم و هات بو لام و پيى وتم: من
دەترسم توش بروي بو مەككە و لەوي ماوهي بارمەتەكە تەواو ببي
و وشتەرەكانم نەدەيتى. وەرە كەسيك بکە بە كەفيل.
- ئەي دوايى چى روويدا؟

+ ئوبەي لە جەنگي ئوحووددا بەشداری كرد... لەو جەنگەدا
رووبەرروي پىغەمبەري خوا(ﷺ) بوويهو. پىغەمبەر(ﷺ) لە كاتى
جەنگدا ئەوي بەزاند و بريندارى كرد... ئوبەي گەرايەو بو مەككە،
بەلام زورى نەبرد بە هوي ئەو برينهو ئوبەي مرد...

دوايى رۆمەكان و فارسەكان بوو بە جەنگيان... رۆمەكان
ئەمجارە زال بوون بە سەر فارسەكاندا... ئەمەش حەوت سال دواي
ئەو گرەوهي من و ئوبەي بوو... من بردمەو... عەبدوللاي كورم
لە مەككە رویشتبوو بەروكي ميراتبەرەكاني ئوبەيى گرتبوو... سەد

وشترهى لى سەندن و ناردى بۇ مەدینه بۇ من... منىش وشتره کانم
برده خزمەت پىغەمبەر(ﷺ) و وتم: چى لى بکەم قوربان؟
پىغەمبەر(ﷺ) فەرمووى: بىانگە بە خىر...

- باشە قوربان بۇ چرکە يە کىش بى نەترساي ئەو گرەوه
بدۇرېنى؟

+ نا سويند بە خوا بو يەك چرکەش دوودل نەبووم، چونگە
ئەو بەلېنى خوا و پىغەمبەرى خوا بوو(ﷺ)... ئىتر چۇن دوودل
بم؟ من دلىا بووم كە دەيبە مەو، خۇ من بو دەسكە و تى چەند
وشتريک ئەو گرەوهم بە کردبوو، بەلکوو من گرەوى ئەوهم کردبوو
كە بەلېنى خوا و پىغەمبەرى خوا(ﷺ) راستە و دەيتە دى...
- ئاي شىرى دايكت بە نوشى گىانت بى...

+ باشە كورم پىم بلى: ئەم باسە تەواو، يان ماويه تى؟
- بەلى قوربان تەواو... ئىستا دەتوانى باسى كوچکردن بو
حەبەشە بکەى؟ تو چون كوچەكەت بو رىك نەكەوت؟
+ باشە كورم بوت باس دەكەم...

- دەى فەرموو قوربان، بە گوى، بە دل، بە گويچكەى دل، گويت
بۇ دەگرم...

+ قورەيش روژ لە دواى روژ ئىمەى زياتر نازار دەدا... منىش
بە مەبەستى كوچکردن بو حەبەشە و گەيشتن بە جە عفەرى كورى
ئەبوتالېب لە مەككە دەرچووم... گەيشتمە شوپىنېك پىي دەلېن: (برک
الغمام). ئەو شوپىنە ماوہى پىنج روژە رى لە مەككەوہ دوورە...
لەوى گەيشتم بە رەببىعەى كورى ئىبنولددەغنە... خوى ناوى
رەببىعەى كورى فەھىم بوو، لە تىرەى (قارە) بوو، دايكى ناوى
دەغنە بوو، ژنىكى زور بە ناوبانگ بوو، بويەش منالەكانى بە ناوى
ئەوہوہ ناويان دەرکردبوو...

رەببىيە پىنى وتم: ئەبۇبەكر ئەوۋە بۇ كۆي دەپۋى؟

منىش وتم: گەلو ھۈزەكەم رايوان ناوم، دەمەوئى بىرۇم بۇ شۈيىنىك و بە سەربەستى و ئازادى خواپەرستى خۇم بكام... رەببىيە وتى: كورە ئەوۋە چى دەلىنى؟ پياۋى ۋەك تۇ نابى دەربكرى و نابى بىروا... تۇ كەسىكى سىلەى رەحم جىبەجى دەكەى، يارمەتى ھەزاران دەدەى، كەسىكى مالدار و مىواندارى، پشتگىرى لە ھەق دەكەى، من دەبە پەنا و پارىزەرى تو... بگەرىۋە بە كەيفى خۇت خواپەرستى خوت بكام و كەس بوى نىيە دەستت بو درىژ بكات، تۇ لە ئەمرۋوۋە لە پەناى مندای...

بەوجورە من و رەببىيە پىكەۋە گەراينەۋە بو مەككە... كاتى گەيشتىنە مەككە رەببىيە تەۋافىكى عەكبەى كرد... دوايى رويشتە دارولنەدوۋە و بە پياوماقولانى قورەيشى وت: ئەبۇبەكر نە دەروا و نە دەردەكرى... باشە ئىوۋە چ جورە مروفيكن؟ پياۋىك دەردەكەن كە سىلەى رەحم جىبەجى دەكا... يارمەتى ھەزاران دەدا... مالدار و مىواندارە... پشتگىرى لە ھەق دەكات؟

پياوماقۇلەكان ماۋەيەك مات و بىدەنگ بوون، چونكە دەيانزانى قسەكانى رەببىيە ھەموۋى راستە، دوايى وتيان: دەى بە ئەبۇبەكر بلى لە مالى خويدا خواپەرستى خوى بكا... لە مالى خويدا چەندەى پىخوشە نويز بكا... قورئان بچوئىنى.. ئارارى ئىمەش نەدا... ئىمە پىمان ناخوشە بىيىتە بايسى ئەوۋەى ژن و كوروكالمان لە ئايىنى باب و باپىرانمان لا بدەن و شوين ئەو و ھاورىكەى بگەون...

رەببىيە وتى: باشە با بە دلى ئىوۋە بى...

منىش ماۋەيەك بەو جورە بووم... دوايى لە تەنىشت مالى خۇمانەۋە مزگەۋتىكى بچكولەم دروست كرد... لەو مرگەۋتەدا بو خوم نويزى خوم دەكرد... قورئانم دەخويند... كاتى قورەيشىيەكان

به ويدا تيده پهرين لاي مزگه وته كهى مندا راده وهستان و گوييان له
 نويز و قورئانخويندنه وهى من دهگرت... سهرانى قورپهيش نه وهيان
 پى ناخوش بوو... رويشتن بو لاي ئيبنولدهغنه و ئاگاداريان كرده وه
 و پتيان وت: ئيمه نه بوبه كرمان دايه پهناى تو و دهپاريزين، به و
 مه رجبهى له ماله كهى خويدا نويز و خواپهرستى خوى جيه جى
 بكات... ئيستا نه و زنده ربهوى دهكات و له پهنا ماله كهى خويدا
 مزگه وتيكى دروست كردوه، ئيمه دهترسين ژن و كوروكالمان له
 خشته بيا... برؤ پيى بلى واز له و كاره بينى... نه گهر پيى خوشه له
 ماله وه به نهينى خواپهرستى خوى بكا نه وه باشه، نه گهر پيى
 خوشه به مجورهى ئيستاي به ئاشكرا خواپهرستى بكات با پهناكهى
 بو تو بگيرته وه، ئيمه پيمان ناخوشه نه و له پهناى تودا بى و
 شتيكى لى به سهر بينى... ئيمه رازى نابين به دهنگى بهرز قورئان
 بخوينى و نويز بكات...

دواى نه وه رهبيعه هات بو لاي من، وتى: نه بوبه كرا! تو خوت
 دهزاني كه له پهناى مندای... يان به نهينى خواپهرستى خوت بكه،
 يان پهناكه م بو بگيره وه. من پيمخوش نيه پياويك له نيو عه ره بدا
 له پهناى مندای بى و شتيكى لى به سهر بى...
 منيش پيمكوت: رور سوپاست دهكه م نه واه پهناكه م بوت گيرايه وه
 و خوم دههاويژمه پهناى خواى گه وه...

- قوربان وا دياره ئيبنولدهغنه پياويكى پياوانه بووه...
 + بهلى! سويند به خوا پياويكى پياوانه و ماقول بوو... ئاكار
 و رهفتارى عه ره بى سهردهمى نه قامى وابوو، نه وان هه رچه ند
 بته رست و موشرىك بوون، به لام هه ندى ئاكار و رهفتارى زور
 مه زن و گه وره يان هه بوو... پيغه مبه ريش (ﷺ) دانى به وه دا ناوه كه
 عه ره ب ئاكار و رهفتارى باشى هه بووه، خوى فهرموويه تى: من

بۇيە نىردراوم بۇ ئەوھى بىمە تەواوگەرى ھەموو ئاكار و رەفتارە
جوانەكان...

ئەمەش خۇي لە خۇيدا دانپيانانېكە كە ەرەب ئاكار و رەفتارى
جوانيان ھەبووھ... زور سەيرە! لەگەل ئەوھى كە ئاكار و رەفتارى
جوانيان زور بوو، كەچى ھەندى ئاكار و رەفتارىشيان ھەبوو زور
ناشیرين بوو... خواي گەورە پىغەمبەرەكەي خۇي نارد بو ئەوھى
خەلكى بانگ بكات بۇ سەر ئايىنى يەكتاپەرستى و لەسەر ئاكار
و رەفتارە جوانەكانى خويان بىمىننەو و ھەرچى ئاكار و رەفتارى
خراپىش ھەيە وازى لى بىنن و لىي دوور بگەونەو و لەجياتى
ئەوانە ئەو ئاكار و رەفتارانە جىبەجى بگەن كە ئايىنى ئىسلام
فەريان دەكات...

- بەخوا راست دەكەي قوربان...

+ باشە كورم... وەلامى خوت وەرگرت؟

- بەلى قوربان، وەلامى خومم وەرگرت، بەلام ھىشتا لە بىنىنى تو

تیر نەبووم، زورم ماوھ... قسە و پرسىارى زورم پىيە...



- قوربان نىستا كاتى ئەو ھاتووە لەمەر شتىك پرسىارت لى
بگەم، كە ھەموو تاكىكى مسولمان سەبارەت بەو شتە خوزگەت
پى دەخوازى... ھەتا قامى قىامەتیش مسولمانان خوزگەت پى
دەخوازن...

+ ئەو شتە چىيە كورم؟

- قوربان كوچى جەنابت لە خزمەت پىغەمبەرى خوا (ﷺ) لە

مەككەو بۇ مەدینە...

+ به خوا نهو دهمانه جوانترين روزه کاني ژياني منن...
 هرچنده کوچکه پر بوو له زحمته... رينگا ترسناک بوو...
 نيمه پريشان بووین... من جگه له ترسي گياني خوم، زياتر
 خه می گياني پيغهمبهري خوام بوو(ﷺ)... هر دوو کمان خه می نه م
 نايينه مان بوو... به هموو نه وانه شه وه هيچ شتيک هينده گوره
 نييه له گهل نهو کوچه دا باس بکري، چونکه من لهو کوچه دا له
 خزمه تي پيغهمبهري خوا(ﷺ) بووم... نهو کوچه بوو که بوو به
 خالي وهرچه رخانه نه م نه ستيره ی زه وييه... ناييني نيسلامي له
 تهنگوچه له مه وه که و ته نيو خير و خوشی... نايينیک که قه دهغه بوو،
 دواي نهو کوچه بوو به خاوه ني ده ولت... توخوا چی هينده ی نه وه
 خوشه مروف له خزمه ت پيغهمبهري خواداييت(ﷺ)... دوو به دوو
 پيکه وه بووین... ناي نهو روزانه چهندي جوان بوون... به لي تو
 راست ده که ی کورم، نهو روزانه هينده مهن بوون بو نه وه ده شي
 هموو که سي خوزگه ی پی بخوازي...

- ده ی قربان مادم وايه زور به تاسه وه گویت بو ده گرم و
 توش ورده ورده باسي نهو روزانه م بو بگيره وه...
 + باشه کورم... ده ی گوی بگره يا بوت باس بکه م...
 - پيش گوی دلم له لاته قربان... فهرموو...

+ من زور زوو زوو ده چوومه خزمه ت پيغهمبهري(ﷺ) و داوام لی
 ده کرد موله تم پی بدا کوچ بکه م... نه ویش ده ی فهرموو: په له مه که،
 به لکوو خواي گوره هاوریه کت بو بگه یه نی... منیش به گویی
 پيغهمبهري(ﷺ) ده کرد و چاوه روانی هاوریه کی باشم ده کرد... به
 دل ناواتم نه وه بوو که پيغهمبهري خوا(ﷺ) نهو شه رغه به من
 بدات و مه به ستی لهو هاوریه خوی بی...
 عاده تی پيغهمبهري(ﷺ) و ابوو یان به یانیان یان نیواران ده هات بو

مالى من... كەچى پۇژنىك نىۋەرقۇ خۇي كورد بە مالى ئىمەدا... منىش
 وتم: قوربان ھەرچى سەير دەكەم پىغەمبەرى خوا بۇ كاريكى
 گرنىك تەشرىفى ھىناۋە... ئەگىنا ھەرگىز ئا لەم كاتانەدا تەشرىف
 ناھىتى بۇ ئىرە... ھەرچۇنى بى پىغەمبەر(ﷺ) ھاتە ژوورەۋە و
 منىش جىگام بۇ راخست... سەرىنىكم بۇ دانا... تەنيا من و عايشە و
 ئەسما لەو ژوورەدا بووين...

پىغەمبەر(ﷺ) فەرموۋى: ئەۋانە بىكە دەرەۋە...

منىش وتم: قوربان ئەۋانە كچەكانى خومن... چى بوۋە خوم و
 دايك و باۋكم بە قوربانىت بىن؟

فەرموۋى: خۋاي گەۋرە مولەتى كوچى پى داوم...

منىش وتم: دەي قوربان بىكە بە ھاورىنى خۇت...

فەرموۋى: ھاورىنى من بە...

ھەمىشە دلم دەيگوت: پىغەمبەرى خوا لەگەل تودا كوچ دەكات...
 بويە دوو وشتىرى باشم بو كوچ ئامادە كرىبوو... پىموت: قوربان
 جوتى وشتىرى باشم ئامادە كرىدوۋە... يەككىيان بو تو يەككىيان بو
 خوم...

پىغەمبەر(ﷺ) فەرموۋى: بە كرىن نەبى نامەۋى ..

منىش وتم: قوربان با بە دلى جەنابت بى...

- باشە گەۋرەم! خو لەنيوان تو و پىغەمبەرى خوادا(ﷺ)

ئەو شتانە نەبوو، بوچى پىغەمبەر(ﷺ) فەرموۋى: بە كرىن نەبى

نامەۋى؟ سەيرە... مەگەر ھەر خۇي نەيفەرموۋە: باشتىرىن كەس كە

بە مال و بە گيان لە خزمەت متدا بووبى ئەبۇبەكر بوۋە؟

+ با كورم وای فەرموۋ .. ئەو شتانەش لەنيوان من و پىغەمبەرى

خوادا(ﷺ) نەبوو، بەلام پىغەمبەر(ﷺ) ئەو وشتىرى بە كرىن لە من

ۋەرگرت، مەبەستىشى ئەۋەبوو بە گيان و سەرۋەت و سامانەۋە

بە مەبەستى رەزامەندى خىواي گەورە كۆچ بىكات... ھەر بۇ ئەو ھەش
بوو مەن زۆر لەسەرى نەپۇشىتم، چونكە دەمزانى مەبەستى چىيە...
- باشە قوربان... ئەي دوايى چى پرويدا؟

+ پىغەمبەر (ﷺ) و مەن نەخشەي كۆچمان كىشا... وامان بە باش
زانى كە بە پى ھەتا ئەشكەوتى (سەور) پىرۆين... لەوى سى رۆژ
بىمىننەو، چونكە بىگومان بووين لەو ھەي كە قورەيش بەدواي ئىمەدا
دەگەر... ئەگەر ئىمە سى رۆژ لەوى بىمىننەو، ئىتر وا دەزانن كە
ئىمە رۆيشتوووين و تازە لە دەست دەرچوووين، بەو جۆرە ئەوانىش
كۆل دەدەن و بەدواي ئىمەدا ناگەرین...

ئىمە پىاويكى زۆر وريا و شارەزاي بىابانمان بە كرى گرتبوو...
پىاوەكە ناوى عەبدوللاي كورى ئورەيقت بوو... بويەش بە كرىمان
گرت تا بىي بە رىنىشان دەرمان و بمانگەيەنى بە شارى مەدینە...
رىگايەكم بو ھەلبىزىرى ھىچ كەسى پىا نەروا و كەس گومانى بو
ئەو رىگايە نەچى... بويە وا رىكەوتىن كە دواي سى رۆژ لەگەل
عامرى خزمەتكارمدا و شترەكان بىنس و بىن بو لاي ئەشكەوتە...
ئەگەر ھەموو شت بە رىكوپىكى بەريو ھەموو، ئىتر بە ناوى خىواي
گەورەو ھە و پشت بە خوا درىژە بە كوچەكەمان دەدەين...

پىغەمبەر (ﷺ) ھەسەيتى بو ھەلى كورى ئەبوتالىب كرد كە
ئەو شەو ھەي ئىمە شارى مەككە بەجى دەھىلەن ئەو لە جىگاكەي
پىغەمبەردا (ﷺ) بخەوى با قورەيش وا بزانن كە پىغەمبەر (ﷺ) لە
مالە و خەوتوو ھە... ھەسەيتىشى بو كرد دواي كوچ بروا ھەموو ئەو
شتانەي كە بە ئەمانەت لاي دانرايو بىانگىریتەو ھەموو خاوەنەكانيان،
چونكە لەناو قورەيشدا ھەركەسى شتىكى گرىنگى ھەبووايە و
مەمانەي بە ھىچ كەس نەبووايە لاي داينى، ئەوا دەيھىنايە خزمەت
پىغەمبەر (ﷺ) لاي ئەو بە ئەمانەت دايدەنا، چونكە ھەمووان دەيانزانى

هیچ کس نه هیندهی پیغمبر (ﷺ) دهسټپاک و نه مانه تپاریز نییه...
 نیمه رویشټین... جگه له علی کوری نه بوتالیب و مال و منالی
 من و عه بدوللای کوری نوره یقط و عامر نه بن هیچ کس نه یده زانی
 نیمه له کوټین و بز کوی چووین...

کاتی خه ریک بوو له کوتا خالی به رزاییه کانی مه که تاودیو ببین،
 پیغمبر (ﷺ) به دلیکی پر له خه مه وه وهستا و رووی کرده مه که و
 فرمووی: به خوا خوشه ویستترین شوینی سهر زه ویت به لای منه وه...
 نه کهر خه لکه که ت منیان دهر نه کردایه هر گیز به جیم نه ده هیشتی...

نیمه به ره و نه شکوه تی سه ور به ریگاوه بووین، من جاریک له
 لای راستی پیغمبر وه (ﷺ) ریم ده کرد... جاریک له لای چه پیه وه...
 جاریک له پیشیه وه و جاریک له دواي پیغمبر وه (ﷺ)...

پیغمبر (ﷺ) فرمووی: نه وه بو وا ده که ی نه و به کر؟
 منیش وتم: قوربان ده ترسم له پیشه وه پیت بزنان و تیریکت
 پیوه بنین، بویه دیمه پیشته وه... دواي ده ترسم له پاشه وه یه کیک
 شالاوت بو بینی، بویه ده چمه دوا وه... ترسی توم له دلایه...

هر چونیک بی گه یشتینه نه شکوه تی سه ور... رویشټینه ژووره وه...
 خومان په نا دا... قوره یش به دواماندا ده که ران... نه بوجه هل
 رویشټیو وه مالی من و پرسپاری منی له نه سما کردبوو... وتبووی:
 کوا باوکت؟

نه سما وتبووی: نازانم باوکم له کوییه؟
 نه بوجه هل دهستی لی به رز کردبوویه وه و زلله یه کی توندی
 لیدابوو... نه وه نده توند لیدابوو نه رمه ی گویی تلشابوو گواره که ی
 له گویی که وتبوویه خواره وه...

- نای قوربان، نیوه هر به خاوخیزانه وه له پیناو نه م نایینه دا
 تووشی ناره حه تی و چه رمه سهری زور بوونه وه...

+ سوپاس بو‌ئەو خوایە که ئیمە‌ی کرد به‌ سه‌ربازی خۆ‌ی
بو‌ئەو‌ه‌ی بێ‌ین به‌ کوچه‌ری ئەم کوچه‌ پیرۆزه و یارمه‌تیده‌ری
کوچه‌ر...

- ده‌ی قوربان دوا‌یدا چی قه‌وما؟

+ قورده‌یشیه‌کان شوینێ‌ی ئیمه‌یان هه‌لگرت... هاتنه‌ به‌رده‌م
ئه‌شکه‌وته‌که، به‌لام خوای گه‌وره‌ سه‌ری لی تیک دان و
ئه‌شکه‌وته‌که‌یان به‌جیه‌شت و به‌ره‌و لووتکه‌ی کیوه‌که سه‌رکه‌وتن...
که‌میک پیش ئەو‌ه‌ی بگه‌نه به‌رده‌م ئەشکه‌وته‌که خوای گه‌وره
جالالوکه‌یه‌کی هه‌نارد و ده‌رگای ئەشکه‌وته‌که‌ی ته‌نی... ئەوانیش
چاویان به‌ تۆری جالالوکه‌که که‌وت و وتیان: ئیره‌ چوله‌... نه‌گه‌ر
که‌سی لی‌ره‌وه‌ بروشتایه‌ته ژووره‌وه ئەم توره‌ ده‌درا...

پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) و من له ژووره‌وه بووین... ترسم لی نیشته،
له‌به‌ر خوم نا، به‌لکوو له‌به‌ر پیغه‌مبه‌ری خوا(ﷺ)... من بگیرامایه
و بکوژرامایه هیچ نه‌ده‌قه‌وما، به‌لام نه‌گه‌ر پیغه‌مبه‌ری خوا(ﷺ)
شتیکی لی به‌سه‌ر به‌اتایه، ئیتر ئەم ئایینه ده‌کوژایه‌وه و تیا‌ده‌چوو...
به‌ پیغه‌مبه‌رم(ﷺ) وت: قوربان خو نه‌گه‌ر یه‌کیک له‌وانه ته‌ماشای
به‌رپیی خوی بکات چاوی به‌ خومان ده‌که‌وی...

پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) فه‌رمووی: نه‌بوه‌کرا گومانته چیه به‌ دوو که‌س
که‌ سینه‌میان خوای گه‌وره‌یه؟

خوای گه‌وره‌ش ئەم ئایه‌ته‌ی بو پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) دابه‌زاند و
فه‌رمووی:

﴿إِلَّا نَصْرُهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَابِتًا شَدِيدًا إِذْ هُمَا
فِي الْفَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَمْرُقُنَا إِنَّا اللَّهُ مَعًا فَأَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ
عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى
وَكَلِمَةَ اللَّهِ هِيَ الْعَلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ التوبة: ٤٠

واته: ئه‌گه‌ر ئیوه پشتگیری پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) نه‌که‌ن و یارمه‌تی نه‌ده‌ن، ئه‌وه به‌راستی خوا پشتگیری کرد و سه‌ری خست، کاتیک ئه‌وانه‌ی بیباوه‌ر بوون ده‌ریانکرد له‌ شاری مه‌که‌ه و یه‌کیک بوو له‌و دوو که‌سه کاتیک هه‌ردووکیان له‌ناو ئه‌شکه‌وته‌که‌دا بوون (کاتیک بیباوه‌ر په‌کان که‌شتبوونه ده‌ورو به‌ری ئه‌شکه‌وته‌که‌ه به‌بوه‌کری هاوه‌لی خه‌می لیه‌ات) پیغه‌مبه‌ریش(ﷺ) دلی دایه‌وه و پیی وت: خه‌فه‌ت مه‌خو، دلنیا به‌خوامان له‌که‌له، ئه‌وسا ئیتر خوا ئاسووده‌یی و ئارامی خوی دابه‌زانه‌ سه‌ری و پشتگیری لی کرد و به‌هیزی کرد به‌ سه‌ربازانیک که‌ ئیوه نه‌تانه‌بینین و به‌رنامه و ئایینی بی باوه‌رانی دانه‌واند و ریسواتری کرد، به‌رنامه و ئایینی خوایش هه‌میشه به‌رز و بلندتره، خوایش هه‌میشه بالاده‌ست و دانایه.

- ئای خوزگه‌م به‌ خوت قوربان... پیغه‌مبه‌ری خوا(ﷺ) خوی به‌ ده‌نگ و سه‌دای خوی دلی توی دایه‌وه... به‌ قسه‌یه‌ک که‌ میژوو قسه‌ی هینه‌ده‌ جوانی تومار نه‌کردوو و توماریشی ناکا... ئه‌بوه‌کر!

گومانته‌ چیه‌ به‌ دور که‌س که‌ سینه‌میان خوای گه‌وره‌یه‌؟

خوزگه‌م به‌ خوت قوربان... له‌ باره‌ی تووه‌ ئایه‌تیکی وا دابه‌زیوه هه‌تا روژی په‌سلان هه‌ر ده‌مینی و هه‌ر ده‌خوینری... خوا خوی شایه‌تی ئه‌وه‌ی داوه‌ که‌ تو هاویری پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی(ﷺ) بووی...

+ ئه‌وه به‌خششی خواجه و به‌و که‌سانه‌ی ده‌دا که‌ خوی ده‌یه‌وی پیاوان بدا... سوپاس بو خوای گه‌وره‌... سوپاس بو ئه‌و به‌خششه‌ گه‌وره‌یه‌...

- باشه‌ قوربان با پرسیاریکیترت لی بکه‌م...

+ بیکه‌ کورم پرسیاری خوت بکه‌...

- کاتی ئیوه له‌ ئه‌شکه‌وته‌که‌دا بوون تا ئه‌و کوچه‌ مه‌زن و پیروزه ته‌واو بکه‌ن، هیچ ده‌نگوباسیکی ناو شاری مه‌که‌ه‌تان پی ده‌که‌یشت؟

+ نیمه هموو شتیګمان دهزانی و هموو دهنګوباسیګمان پی دهګه یشت...

- چوڼ؟

+ پیموتی: نیمه نه خشه یه کی توکمه مان بو کوچ داریژا... یه کیک له خاله کانی نه خشه که نه وه بوو که عه بدوللای کورم روژانه له مه که که دا به ناو کوچه و کولان و بازاری مه که که دا بګه ری و هموو هه والیکي ده ست بګه وی و بزانی چی ده که ن و نیازی چیان هه یه... نه مه به روژدا... که شه ویش داده سات عه بدوللا ده سات بو نه شکوته که و هموو شتیګی بو ده ګیراینه وه... شه وان هس تا به ره به یان له به رده م نه شکوته که دا ده بوو به پاسه وان و کاتی دنیا رووناک ده بوو یه وه نیتر ده رویشته وه بو مه که که... خه لکی مه که که به روژدا له بازارا ده یانینیی و نیتر ګومانی نه وه یان لی نه ده کرد که شه و لای نیمه بووه و تا به یانی پاسه وان بووه...

- به خوا قوربان نه خشه یه کی توکمه و به میز بووه، به لام نه ده ترسان که قوره یشیه کان جاریکی تر به ره و نه شکوته که بینه وه؟ + دنیا بووین که دووباره نایه نه وه، به لام پاریزیشمان هه ده کرد...

- قوربان ده مه وی زیاتر بوم روون بګه یته وه...

+ من به عامری خزمه تګاری خومم ګوت له گهل شوانه کانی قوره یشدا ده ربچیت و مەرہ کانم بله وه رینی، بو نه وه ی که س ګومانی هیچی لی نه کا... به و جوره نیواران به خوی و مەرہ کان هه ده ساته لای نه شکوته که... شیر ی بو ده دوشین و نیمه ش تیر شیرمان ده خوارده وه... دواپی له شوینه وه ی که عه بدوللای کورم پیندا ده رویشته وه بو مه که که، مەرہ کانی به ره و مه که که ده برده وه و بو نه وه ی شوین پی عه بدوللاش بسریت هه...

- نای له و هوشیاری و زیره کییه...

+ کورم! پیغمبهر (ﷺ) نیمه ی فیر کردبوو ههتا بومان دهست بدات و ههتا بتوانین دهست به هوکاره کانه وه بگرین... دوا ییش پشت به خوای گه وره و تاک و ته نیا بیهستین نهک هوکاره کان... نه ی مه گه ر نازانی که پیغمبهر (ﷺ) عه بدوللای کور ی نوره یقطی به کری گرت بو نه وه ی بیی به رینیشاندهرمان؟ خو پیغمبهر (ﷺ) نه یفرموو: من پیغمبهرم و خوای گه وره ناهیلی له و دهشت و بیابانه دا ویل و سه رگه ردان بیم و خوی ده مگه یه نیته مه دینه! خو به خوا خوای گه وره بو خوی رینوینی ده کرد... هه رچونیک بووایه هه ر ده گه یشته مه دینه، به لام ویستی نومه ته که ی فیر بکات تا به پیی توانا و به پیی گونجان دهست به هوکاره کانه وه بگرن و پشت به خوا بیهستن...

- قوربانت بم نه ی پیغمبهری خوا (ﷺ).. نا له و کاته ناره حهت و مه ترسیداره شدا هه ر سوور بوو له سه ر نه وه ی که به کرده وه نومه ته که ی فیر بکات و ریگای راستیان پی نیشان بدات و فیریان بکات دهست به هوکاره وه بگرن و پشت به خوا بیهستن...

+ به لی! به خوا پیغمبهر (ﷺ) وابوو..

- باشه قوربان من پرسیاریکم بو هاتوو ته پیشه وه...

+ پرسیاری خوت بکه کورم...

- تو هه رموت: باو کم له کاتی ررگار بوونی مه ککه دا مسولمان بوو... نه ی کاتی کوچ؟ ده مه وی برانم هه لو یستی باوکت چون بووه و چی کردوووه؟

+ باو کم پیش کوچ بایینا ببوو... کاتی بیستی که من کوچم کردوو ههاتبووه مالی من و هه والی مناله کانی منی پرسیبوو... به ژنه که می وتبوو: به خوا وا ده زانم نه بو به کر به گیان و به سه روهت

و سامانەوه پۆشتوو و ئێوهی تووشی خەم و خەفەت کردوو...
 پێک وابوو کە باوکم هەستی پێ کردبوو... من هەموو سەرۆت و
 سامانەکم لە گەل خۆمدا هەلگرتبوو و تم: نەکا لە پێگا پێویستمان
 پێی بێ، بەلام ئەسمای کچم زۆر و تووریا و ژیر بوو... بوخچەیەکی
 بچوگمان هەبوو، بنی بوخچەکە ی پێ کردبوو لە وردە بەرد و لە
 سەرەوهش هەندێ خشل و زیری خۆی و عایشەیی خوشکی و
 دایکی دانابوو، پارچەیەکی دابوو بە سەریدا و بردبووی بۆ لای
 باوکم و پێی وتبوو: نا باپیرە گیان وا نییه... باوکم ئەو هەموو
 سەرۆت و سامانەیی بۆ ئیمە بەجی هێشتوو... ئەوەتا دەستی
 لەسەر دابنی...

باوکیشم دەستی لەسەر بووخچەکە دانابوو... دەستیکێ هێنابوو
 بە سەر خشلەکاندا... ئێتر وایزانیبوو ئەو هەمووی پارەیه و من
 بۆ منالەکانم بەجی هێشتوو...

- کۆرە قوربان ئێوه هەر هەمووتان وریا و ژیر و لێزانن... پاک
 و بیگەردی بو خوای مەزن... منالەکانیشت وەک خوت ژیر و وریا
 بوون...

+ سوپاس بۆ خوای مەزن و لە کارزان...

- دەی قوربان دواتر چی روویدا؟

+ سێ روژ لە ئەشکەوتەکە ماینهوه... جموجوول کەمیک
 دامرکایهوه... وەک چاران خەلک بە دواي ئیمەدا نەدەگهرا... قورەیش
 لە دۆزینەوهی ئیمە ناوید بوون... تەنانەت وایان لیهاتبوو سەر
 وشتریان کردبوو بە دیاری بو ئەو کەسە ی کە ئیمە بە مردویی،
 یان زیندوویی دەباتهوه بۆ ئەوان...

عەبدوللای کۆری ئۆره یقطی رێپیشاندهری زۆر وریا و عامری
 خزمەتکاری بەئەمەک و وهفای هاتنهوه بو لامان... ئیمەش دەستمان

کرد به رۆیشتن به ره و مه دینه... سۆز و میهره بانی خوای گهرهش
هاورپی و هاوسه فرمان بوو... خوای گهره خوی چاودیری کردین
و گه یشتینه شاری مه دینه ی پیروژ...

- قوربان پیش نه وهی باسه که بگه یه نین به شاری مه دینه،
دهمه وی پرسپاری دوو شتت لی بکه، ئیزنم ده دهی؟
+ به لی کورم! چ پرسپاریکت هه یه بیکه...

- دهمه وی پرسپاری نه وهت لی بکه کاتی ئیوه به لای
دهواره که ی (أم معبد) ی خوزاعیدا تیپهرین، چ پروویدا؟
+ پرسپاری چ شتیکی تر ده که ی بیکه کورم...

- قوربان دهمه وی پرسپاری سووراقه ی کورپی مالکیش بکه...
چیروکی نه ویشم بو باس بکه... بیستنی نه و چیروکانه له سه رزاری
که سیکي وهک جه نابت له هه موو شتیکی نه م دونیا یه خوشتره...

+ له ریگه ی چوون بو مه دینه به لای دهواریکدا تیپهرین...
ره شمالي (أم معبد) ی خوزاعیه بوو... نه و ژنه ژنیکی زور پاک
و دلاوا و سه خی بوو... میوان دوست بوو... یارمه تی مروقی
کوچه ری ده دا... داوای هه ندی گوشت و خورمامان لی کرد به پاره
لیی بکرین، هه چیانی نه بوو... نه و کاته نه وان زور هه ژار و نه دار
بوون... میرده که ی رانه مه ره که یانی بردبوو بو ده رو ده شت بو
له وه راندن... پیغه مبه ر (ﷺ) مه ریکی له ری بینی له ته نیشت ره شماله که
به سترابوویه وه... فه رمووی: دایکی مه عه د نه و مه ره چیه؟

وتی: نه و مه ره ناتوانی له گه ل راندا ده ربچی... باوکی مه عبه ر
به جیی هیشتووه و له گه ل ناژه له کاندانه یبردووه..

پیغه مبه ر (ﷺ) فه رمووی: موله تم پی ده دهی بیدوشم؟
وتی: ده ی خوا بمکا به قوربانته نه گه ر ده زانی شیر ی قیا یه
بیدوشه...

❀ دهمیک له گهل باری غار ❀

پیغه مبهرا (پښتانه) فرمووی: نه و مېرهم لی نژیک بکهنه وه...
مېرکه مان لی نژیک کرده وه... ناوی خوی هینا... دوايي به دهستی
پیروزی خوی دهستی هینا به گوانی مېرکه دا... دوايي مېرکه کی
دوشی... کاسه یه کی گوره شیري دا... دایکی مېرکه دواقي ورما...
باشه نه و مېرکه بی شیري په ککه وتووه کی که دوینی چوری شیري
تیا نه بوو، نیستا چون کاسه یه کی گوره شیري تیا به؟

پیغه مبهرا (پښتانه) شیرکه کی دا به دایکی مېرکه د فرمووی: سهره تا
تو تیری لی بخو...

دایکی مېرکه د تیر شیري خوارده وه... دوايي دای به نیمه و
نیمه ش تیرمان لی خوارده وه، دواي همووان خوی لی خوارده وه...
بو جاری دووهم پیغه مبهرا (پښتانه) مېرکه کی دوشییه وه و دیسان
کاسه که پر بوو له شیر... شیرکه کی دا به دایکی مېرکه د فرمووی:
نه و ش بو باوکی مېرکه د و ماله کان، با نه و انیش تیری لی بخو...
دواي نه و هی همووان تیر بووی و پشوویه کمان دا، ملی
ریگامان گرته وه بهر...

- مېرکی لهری په ککه و ته نه و همووه شیردی دا، به حوا
سهره... نای قوربات سم پیغه مبهرا خوا چه دی به پیت و فەر و
پیروز بووی...

+ کوره کوری حوم به حوا پیغه مبهرا پیش نه و هی بی به پیغه مبهرا
هر پیروز بوو... نیت دواي بوو به پیغه مبهرا چون پیروز نابی؟
کاتی خوی مېرکه کانی مالی حه لیمه کی سه عدی لاوازترین و لهرترین
مهری خیلی سه عد بوون... دواي نه و هی حه لیمه هات بو مېرکه و
پیغه مبهرا (پښتانه) برد بو نه و هی شیري پی بدا و بی به دایه نی، خیر
و بهرکه ت و پیت و فەر که و ته مالییه وه... مېرکه کانی نه و نه ده قهله و
بوون، نه و نه ده شیردار بوون ناوبانگیان ده رکرد... وای لی هات

خەلکی بە شووانەکانی خویان دەگوت: ئا بزانە مالی حەلیمە لە کوی
مەرەکانیان دەلەوەرین، تۆش لەوی بیلەوەرینە...
- بەخوا ئەو پیرۆزییە... ئەو خیر و بەرەکەتیکە زۆر گەورە و
مەزنە، ئای بەقوربانت بێ ئەی پیغمبەری خوا(ﷺ)...



- باشە قوربان! ئەو باسی دایکی مەعبەد، ئەی باسی سوراقە
کوری مالیک؟ بیزەحمەت باسەکی ئەویشم بو بگێرەو...
+ باشە... پیشتەر پیموتی کە قورەیش سەد وشتریان کردە دیاری
بو ئەو کەسە ی کە ئیمە بە مردوویی یان زیندوویی دەباتەو بویان...
سوراقە پیاویکی سوارچاک، وریا، تولهستین، تیرئەناز و دەستراست
بوو.. زور بە جوانی شوینپی خەلکی هەلەگرت و نەیدەهیشت کەس
لە دەستی دەر بچی . سوراقە لە مەککە لەناو کومەلی پیاوا دانیشتبوو..
پیاویک بە لای ئەو کومەلەدا تێپەریوو وتبووی. سە چوار کەسم لەو
بیابانە بینی، وای بو دەچم محەمەد و هاوریکانی بن...
سوراقە بە ئامارە پیی وتبوو: بیدەنگ بە... دوایی خوی وتبووی:
من ئەوانەم بینووە ئەوانە فلانکەس و فلانکەس بوون، شتیکیان ون
کردوو و بە دوایدا دەگەڕین...

بە قسە ی ئەو پیاو سوراقە دلی لیبداوو کە ئەو کومەلە
ئیمەین، ئەو ئیمە ی خوش نەدەویست، بویە وای کرد خوی بە تەنیا
خەلاتە کە بیاتەو . دوایی بەپەلە رویشتوو یەو بو مالەو و خوی
پرچەک کردبوو.. سواری ئەسپەکی ببوو.. شوین ئیمە کەوت...
سوراقە لە دوورەو چاوی بە ئیمە کەوت... بە دوا ی ئیمەدا
هات... ئیمەش کەمیک خیراتر ریگامان گرتە بەر.. چاوم لیبوو

سوراقە لە سەر ئەسپەكەى كەوتە خوارەو... هەستايەو و سواری
ئەسپەكەى بوویەو، بەلام دووبارە كەوتە خوارەو... ئیتر بۆی
دەركەوت كە پیغەمبەرى خوا(ﷺ) لە لایەن خوای گەرەو
پاریزگاری لى دەكرى و هەرگیز ناتوانى زیانیكى لى بدا، چونكە
سوارچاكیكى وەك ئەو كەى لە سەر ئەسپەكەى كەوتووئەتە خوارەو؟
چون دەبى دووجار بە سەر یەكەو لە سەر ئەسپەكەى بەربیتەو؟
بۆیە سوراقە لە دوورەو بانگی ئیمەى كرد و وتى: من سوراقەى
كۆرى مالیكم... چاوەریم بن قسەتان لە گەلدا دەكەم... بەخوا فیلتان
لى ناكەم و زیانم لى نابینن...

پیغەمبەر(ﷺ) بە منى فرموو: ئەبوبەكر پىی بلى: سوراقە پیت
چۆنە ئەم دەنگوباسەى ئیمە بشاریتەو و لە پاداشتی ئەویدا خوای
گەرە زرى و جلوبەرگی كیسرات پى ببەخشى؟

ئەوهم بە سوراقە وت... سوراقە وتى: كیسرای كۆرى هورمز؟
وتم: بەلى! كیسرای كۆرى هورمز...

وتى: رازیم بە مەرجى نووسراویكم بو بنووسى با بىتە بەلگە
لەنیوان من و ئیویدا...

پیغەمبەر(ﷺ) فرمووی: ئەبوبەكر نووسراویكى بو بنووسە...
منیش لە پارچەیهكى بچووكدا بوم نووسى و پیمدا و ئیتر
رۆشتین و ئەویش گەرایەو...



بەلینەكەى پیغەمبەرى خوا(ﷺ) هاتە دى... لە سەردەمى خەلافەتى
حەزەرەتى عومەردا خاكى فارس ئازاد كرا.. هەموو سەرۆت و
سامانەكەى كیسرا كەوتە دەستى مسولمانان... هەموویان هینايه

خزمت چه زره‌تی عومهر... سوراقه به‌لیننامه‌ک‌ی هینا و دای به
دهستی چه زره‌تی عومهره‌وه... چه زره‌تی عومهریش هموو نه
شتانه‌ی پیندا که به‌لینی پی درابوو... زری تاییه‌تی کیسرا و
جلوبه‌رگه‌کانی کیسرا درا به سوراقه... سوراقه همووی له‌به‌ر کرد
و دوایی دایکه‌ند و هینایه‌وه بو چه زره‌تی عومهر و تی: به‌لینه‌که
هاته دی... من زری و جلوبه‌رگی تاییه‌تی کیسرام له‌به‌ر کرد و وا
هینامه‌وه و دامه‌وه به به‌یتولمال...



- قوربان من پرسیاریکی ترم لا دروست بووه...

+ چیه کورم بیکه؟

- باشه قوربان پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) غه‌یبی ده‌زانی؟

+ نه‌وه‌للا جگه له خوای گه‌وره نه‌بی هیچ که‌سیکی تر غه‌یب

نازانی، مه‌به‌ستت چیه؟

- قوربان پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) چونی زانی مسولمانان خاکی فارس

رزگار ده‌کن و جلوبه‌رگ و زری کیسرا و سه‌روه‌ت و سامانه‌ک‌یشی

ده‌ست مسولمانان ده‌که‌وی و زری و جلوبه‌رگه‌ک‌ی به سوراقه

ده‌دری؟ زور سه‌یره، نه‌گه‌ر نه‌وه غه‌ییزانین نییه نه‌ی چیه؟

+ کورم راسته جگه له خوا هیچ که‌سیک غه‌یب نازانی، به‌لام

خوای گه‌وره خوی هندی شت پیشانی هندی که‌س ده‌دا... نه‌و

کاته ئیتر له غه‌یب ده‌رده‌چی، نه‌وه شتیکه خوا پیشانی داوه، نه‌ک

له خویه‌وه بزانی... نه‌وه‌تا پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) هه‌والی نه‌وه‌ی داوه که له

ئاخر زه‌ماندا خه‌لکی ره‌شوروت ده‌وله‌م‌ه‌ند ده‌بن و ده‌بن به‌خواه‌نی

کوشک و ته‌لار... دوایی پیشبرکی ده‌کن تا بزانی کی به‌رزترین

كۆشك و تەلاری ھەيە... ھەر ئەو ھا، پىغەمبەر (ﷺ) سەدان
نیشانەى ئاخىر زەمانى باس کردوو... ھەندىكى دواى وەفاتی خۆى
دەرکەوت... زۆرىشى ماو ھەربکەوئى و پىگومان ھەردەکەوئى...
- باشە قوربان تىگەيشتم، دەى ئەگەر بە زەحمەتى نازانى باسى
ئەو چرکەساتانەم بۆ بکە کە گەيشتنە شارى مەدينە... خەلکى چۆن
پيشوازيان لە ئىو ھەرد؟

+ پيش ئەو ھى خومان بگەينە مەدينە دەنگوباسى کۆچەکەمان
گەيشتبوو مەدينە... مسولمانەکان ھەمووان چاوھەرى بوون و پوژانە
لەو پەرى شارەو ھەوستان و چاوديريان ھەکرد تا بزائن کەى
ئىمە دەگەينە شارى مەدينە... کاتى گەيشتینە ئەوئى زۆر دلخۆش
بوون... زۆر بە گەرمى پيشوازيان لى کردین... پىغەمبەر (ﷺ)
دانیشتبوو ھىچ قسەى نەدەکرد... منیش وەستابووم... ھەندى پیاوئى
ئەنصارى ھاتن و وایان زانى من پىغەمبەرم و بەخیراتنى منیان
دەکرد... منیش بو ئەو ھى بزائن کە من پىغەمبەر نیم کەواکەى
خۆم داکەند و کردم بە سىبەر بو پىغەمبەر (ﷺ)... ئىتر خەلکەکە
زانیان کە کى پىغەمبەر...

- بۆچى واتکرد قوربان؟

+ رولە نەمدەوېست کەس تەرىق بېتەو... ئەگەر من بىگوتایە
من پىغەمبەر نیم و ئەمە پىغەمبەر، خەلکەکە لەوانەبوو تەرىق
بېنەو و بىشکینەو، بەو کارە ھەمووان بویان ھەربکەوت کى
پىغەمبەر و کەسش تەرىق نەبووئەو...

- کورە قوربان تو زۆر بەرىزى... ئا لەو کاتەشدا خەمى دلى

خەلکت بوو...

+ کورم! خەلکى خاوەنى ریزن... شکاندن ئىسكى مرؤف ھەر

نەو ھەندى شکاندن حورمەتى مرؤف ئىشى نىيە... ئىسک خۆى

ترنسیا حاجی

Tanya Haji تہ نیا حاجی

public channel

Description

بسم اللہ الرحمن الرحیم

♥ چہ نالیک تاییہ تہ کتیب و بابہ ئی جیاواز ♥

تہم کتیبہ لہ لایہن { تازیکی چہ نال }
کراوہ بہ دیاری بؤ خوینہ ران

چہ نال

<https://t.me/tanyahaji7>

t.me/tanyahaji7

Invite Link



دەگرت وە و ساريز دەپنە وە بەلام جور مەشكاندن هەركير ساريز
هاتیتە

- ئەي قوربان بو باسی سروودی (طلع البدر علینا) م بو ناکە ی؟
ئەو چۆن چۆنی بوو؟

+ کورم! ئەو رۆژە هیچ کەسی سروودی (طلع البدر علینا) ی
نەخویندەو، ئەو سروودە خەلکی مەدینە کاتی خویندیانەو، کە
پیغمبەر (ﷺ) لە جەنگی خەیبەردا بە سەرکەوتویی گەرایەو...
- پاک و بیکەردی بو خوا... هەر لەبەر شتیکی ئاواپە ئەوەندە
حەزم دەکرد چیرۆکە کە لە زاری جەنابتەو بیستم... باشە قوربان
با بیمە سەر باسی نەخوشکەوتنی جەنابت... بیستوو مە دوای ئەو ی
هاتیتە نیو شاری مەدینەو نەخوش کەوتی، ئەو چۆن بوو؟

+ شاری مەدینە پەتا و دەرد و نەخوشی زور تیا بوو... زور بە ی
هاوەلانی پیغمبەر (ﷺ) تووشی نەخوشی بوو، بەلام خوای گەورە
پیغمبەری (ﷺ) پاراست و خودی پیغمبەر (ﷺ) تووش نەبوو... من
و بیلال و عامر پیکەو نەخوش کەوتین و لە یەک ژووردا کەوتین...
عایشە ی کچم کە هاوسەری پیغمبەری خوا (ﷺ) بوو، مولهتی لە
پیغمبەر (ﷺ) وەرگرت تا بیت بو سەردانی نیمە... ئەویش مولهتی
پیدا... عایشە هات بو سەردام... کاتی هاتە ژوورەو و وتی:

باوکە چۆنی؟

منیش ئەو شیعرەم بو خویندە:

پیاوی وا هەبە لە مالی خۆیدا ، هەتا بەیانی ساغە و بیخەمە ؛

کەچی نازانی خالی کوتایی زۆر نزیک بوو و وەختی مردنە

عایشە وتی: باوکە بە خوا ئەوەندە (تا) کەت بەرزە خویشت

نازانی چی دەلیی...

دوایی عایشە بە بیلال و عامری وت: ئەي ئیو، چۆن؟

وەلامەكەى ئەوانیش زۆر نزیک بوو لە وەلامەكەى منەو...
عایشە گەرایەو بە بۆ خزمەت پیغەمبەر(ﷺ) و دەنگوباسی ئیمەى
پى ڤاگەیاندى... بە پیغەمبەرى(ﷺ) وتبوو: قوربان (تا)كەیان ئەوەنده
بەرزه هەموویان وپینه دەکن...

پیغەمبەر(ﷺ) فەرمووی: خوابە شاری مەدینەمان وەك شاری
مەككە لە لا خوشەویست بکە، بگرە لە مەككەش زیاتر...
خوابە ئەم پەتایە لیزە هەلگرە و بیبە بۆ جوحفە...

خوابە پیت و بەرکەت بخەیتە نیو پیوانە و گویل و مشتمانەو...
(مەبەستى ئەوە بوو پیت و بەرکەت بخاتە نیو دەغل و دان و
کشتوکالیانەو)...

- جوحفە کوپیه قوربان؟

+ شوپینکی نزیک شاری مەدینەیه. ئەوی روژی ئەو شوپینە
جوولەکە نشین بوو...



- قوربان نیستا دەمەوی باسیکی جەنگی (بەدر)م بو بکەى.

ئەوە چۆن بوو؟

+ قورەیشیەکان لە مەككە دەستیان گرتبوو بەسەر سەرودەت
و سامان و زەویوزاری مسولماناندا... پیغەمبەر(ﷺ) بیستی کە
کاروانیکی قورەیشیەکان بە سەرکردایەتی ئەبوسوفیان لە نزیک
مەدینەو بەرەو مەككە تێدەپەری... ئیمەش بە پیغەمبەرمان(ﷺ)
گوت: قوربان بە لە برى ئەو هەموو شتەى لە ئیمەیان داگیر
کردوو، ئیمەش بچین دەست بەسەر ئەم کاروانەدا بگیرین، بەلکوو
بتوانین کەمیک تۆلەى خومان بکەینەو...

پیش ئەوەی ئیمە ئەو کارە بکەین، ئەبوسوفیان بەم
نیازەي ئیمەي زانی... بۆیە رینگای کاروانەکەي گۆری
و کەسینکی بەپەلە ناردەووە بۆ مەککە و داوای ھاوکاری
کردبوو... ئیتەر قورەیش سوپایەکیان کۆ کردەووە و ھاتن...
ئیمەش بە مەبەستی دەستگرتن بەسەر کاروانەکەدا رۆشتین،
بەلام لە دەستمان دەرچوو بوو... ئیتەر کاروانەکە پیوستیان
بە ھاوکاری قورەیشیەکان نەما... ئیمە شتیگمان دەویست
و ئەوانیش شتیکی تر، بەلام ویستی خوای گەورە وابوو
جەنگ رووبدات...

- ئەي پیش جەنگەکە چي قەوما قوربان؟ مەبەستم ئەوێە حال
و گوزەرانی سوپای ئیوہ چۆن بوو؟

+ پیغەمبەر(ﷺ) ھەموومانى کۆ کردەووە و فەرمووی: ئادەي
خەلکینە پیم بلین: چي بکەین باشە؟

منیش ھەستام و پیمکوت با ھەموومان ناوي خوای لی بینین و
پشت بە خوا ببەستین و بروین...

دووبارە فەرمووی: ئادەي خەلکینە پیم بلین: چي بکەین باشە؟
ئەمجارە عومەر ھەستایە سەر پیی و ئەویش قسەيەکی نزیک
لە قسەکەي منی کرد...

بەلام پیغەمبەر دووبارە فەرمووی: ئادەي خەلکینە پیم بلین:
چي بکەین باشە؟

- باشە قوربان پیغەمبەر(ﷺ) بوچی دواي ئەوەي گویی لە رای
جەنابت و حەزرەتی عومەر بوو، ھەر دەیفەرموو: ئادەي خەلکینە
پیم بلین: چي بکەین باشە؟

+ پیغەمبەري خوا(ﷺ) لەبەر دوو ھۆکار دەیفەویست گوی لە
قسەي ئەنصارییەکانیش بگری...

یه‌که‌م: من و عومه‌ر هه‌دووکه‌مان کوچه‌ری بووین... پیغه‌مبه‌ر(ﷺ)
نه‌یده‌ویست به‌بی په‌زامه‌ندی خویان، نه‌وان له‌ جه‌نگیدا تیوه
بگلینی...

دووهم: نه‌وان په‌یمانیاں دابوو هه‌تا پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) له‌ شاری
مه‌دینه‌دا بی، بیپاریزن، به‌لام نه‌و ده‌مه‌ نیمه‌ له‌ ده‌ره‌وه‌ی شاری
مه‌دینه‌دا بووین... لای چاله‌ ناوه‌کانی (به‌در)دا بووین... نه‌و شوینه
شوینیکی نوی بوو... چ یارمه‌تیدان و چ پاراستن به‌ر نه‌و به‌لینه
نه‌ده‌که‌وت... ده‌بوو سه‌ره‌له‌نوی په‌یمانیکی تر به‌ پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) بده‌ن...

- زور باشه‌ قوربان تیگه‌یشتم... نه‌ی دواپی چی ږوویدا؟

+ سه‌عدی کوری مه‌عاز که‌ گه‌وره‌ی نه‌نصاره‌کان بوو، له
مه‌به‌ستی پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) تیگه‌یشتم... سه‌عد پیاویکی زور ژیر و دانا
بوو... زوریش دلیر و چاونه‌ترس بوو... سه‌عد وتی: نه‌ی پیغه‌مبه‌ری
خوا(ﷺ) ده‌لینی مه‌به‌ستت نیمه‌یه؟

پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) فهرمووی: به‌لی...

سه‌عد وتی: نیمه‌ باوه‌رمان به‌ تو هیناوه... به‌راستت ده‌زانین...
شایه‌تیمان داوه‌ که‌ نه‌و شته‌ی تو هیناوته‌ له‌ لایه‌ن په‌روه‌ردگاره‌وه
هیناوته... نیمه‌ به‌لینمان به‌ تو داوه... نیمه‌ له‌سه‌ر به‌لینی خومانیاں،
پاشگه‌ز نابینه‌وه... سه‌رمان له‌ ریتایه... گویرایه‌لی فهرمانه‌کانتین...
نه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا(ﷺ) بو کوی پیت خوشه‌ بروی، برو...
نیمه‌ له‌گه‌ل توداین... سویند به‌ خوا نه‌گه‌ خوت فری بده‌یته‌ بیو
ده‌ریایه‌که‌وه‌ نیمه‌ش به‌بی سی و دوو خومانی تی فری ده‌ده‌ین...
یه‌ک که‌س له‌ نیمه‌ بی فرمانی تو ناکه‌ین... نیمه‌ پیمان ناخوش
نییه‌ ږووبه‌رووی جه‌نگ ببینه‌وه... نیمه‌ له‌ جه‌نگدا زور خوراگرین،
به‌لکوو خوای گه‌وره‌ بیه‌وی نه‌وه‌ به‌ تو پیشان بدا که‌ له‌ نیمه‌ی
چاوه‌ږوان ده‌که‌ی... پشت به‌ خوا بو کویمان ده‌به‌ی بمانبه‌...

کاتی سهعد نه و قسانه ی کرد دهموچاوی پیغمبهری خوا (ﷺ)
 که شایه وه... نیتر پشته ستور بوو به سوپاکه ی... وره ی هموو
 سهربازه کان بهرز بوویه وه...

- نه ی قوربان نه و پوژه که جهنگ دهستی پی کرد پیغمبهر (ﷺ)
 هیچ نرایه کی کرد؟

+ پیغمبهر (ﷺ) له هموو تاکیکی نه م نوممه ته زیاتر یادی
 خوا ی که وره ی ده کرد و نرای خیری ده کرد... پیغمبهر (ﷺ) که سینی
 وانه بوو له کاتی تهنگانه و ناخوشیدا هاوار بکاته خوا ی که وره و
 له کاتی خوشی و فراحانیدا خوا ی له بیر نه مینی... نیمه نیتر له
 ثانوساتی دهسپیکردنی جهنگدا بووین... پیغمبهری خوا (ﷺ) پرووی
 کرده پرووکه و دواپی هردوو دهستی بهرز کرده وه و فرمووی:
 خواجه بهلینه که ی خوتمان بو وهدی بینه... خواجه! نه گهر نه م چینه
 مسولمانه تیابچی، نیتر هه تا هه تاپه له سه ر زه ویدا که سیک نامینی
 تو بهرستی...

پیغمبهر (ﷺ) نه وهنده له خوا پارایه وه تا که واکه ی بهری
 له سه ر شای که وته خواره وه... منیش که واکه م بهرز کرده وه و
 خسته وه سه رشانی پیغمبهر (ﷺ) و وتم: نه ی پیغمبهری خوا!
 نه وهنده پارانه وه به سه... بیگومان خوا ی که وره بهلینه که ی خوی
 بهدی دینی... به سه قوربان زور له خوا پارایته وه
 - باشه قوربان نه ی باسی که پره که چییه؟ پیم خوشه بوم باس
 بکه ی...

+ نه وه داخواری سهعدی کوری مهعاز بوو... سهعد پیاویکی
 ژیر و زانا بوو... هاته خزمهت پیغمبهر (ﷺ) و وتی: نه ی پیغمبهری
 خوا (ﷺ) با له که لای دارخورما که پریکت بو دروست بکه یین ل
 ژیر سیبه ره کهیدا دانیشه... نیمه ش دهچینه پیشه وه و رووبه پرووی

دوژمن ده‌بینه‌وه... نه‌گه‌ر سه‌رکه‌وتین، نه‌وه هه‌موومان نه‌وه‌مان
پینخۆشه... خوانه‌خواست نه‌گه‌ر شکاین تو خۆت بگه‌یه‌نه به‌وانیتر...
خه‌لکانیکی زور نه‌هاتوون و گومان‌ت له‌خۆشه‌ویستییان نه‌بی...
نه‌وانه‌ش زور تو‌یان خۆش ده‌وی... بگه‌ر له‌ئیمه‌ش زیاتر... نه‌گه‌ر
بیانزانیایه‌ تووشی جه‌نگ ده‌بین بیگومان ده‌هاتن و له‌ماله‌وه
دانه‌ده‌نیشن... خوای گه‌وره‌ نه‌وانه‌ ده‌کاته‌قه‌لغان و پاریزه‌ر بو
جه‌نابت... پشتگیریت لی ده‌که‌ن و له‌گه‌لتدا ده‌جه‌نگن...

- ئای سه‌عد چ پیاویکی پیاوانه‌ بوو... ئای له‌و دلسوزیه
گه‌وره‌یه...

+ کورم سه‌عد پیاویکی وابوو گیانی خوی کردبوو به‌خیر له
پیناوی خوای گه‌وره‌دا... نه‌وه‌نده به‌سه‌ بو نه‌و که له‌کاتی مردنیا
عه‌رشی خوای گه‌وره‌ له‌رییه‌وه...

- ئه‌ی قوربان پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) به‌و نه‌خشه‌یه‌ی سه‌عد رازی بوو؟
+ به‌لی رازی بوو...

- که‌واته‌ نه‌و شته‌ی که من بیستومه‌ راسته‌؟

+ چیت بیستوهه‌ کورم؟

بیستومه‌ که‌ چه‌زه‌تی عه‌لی کوری نه‌بوتالیب روژیک له‌خه‌لکی
پرسیوه: کئ دلیرترین که‌سه‌؟
له‌ وه‌لامدا وتویانه: تو...

نه‌ویش فهرموویه‌تی: من زورانبازی و جه‌نگم له‌گه‌ل هه‌ر
که‌سیکا گرتبی و کردبی به‌سه‌ریدا زال بووم، به‌لام دلیرترین پیاو
نه‌بویه‌کره... له‌ روژی جه‌نگی (به‌در)دا که‌پریکمان بو پیغه‌مبه‌ر(ﷺ)
ئاماده‌ کرد... وتمان: کی ده‌توانی له‌خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ردا(ﷺ)
بمینیته‌وه و نه‌هیلیت هیچ که‌سیک له‌کافران لی نزیک ببیته‌وه؟
سویند به‌خوا یه‌ک که‌س هه‌لنه‌سایه‌ سه‌رپی نه‌بویه‌کر نه‌بی... نه‌و

شمشیره که ی هه لکیشا و ناماده بوو بؤ نه وه ی خوی بکا به قه لغانی
پیغه مبه ری خوا (ﷺ)...

+ نه وه گومانباشی عه لی کور ی نه بوتالیبه... خوشه ر هفتاری
و دلپاکی و گه وره یی خویه تی... داوا ده که م له خوای گه وره که
پاداشتی به خیری بداته وه... نه و به رده وام شیریک بوو له شیره کانی
نیسلام...

- باشه قوربان کاتی دووبه دوو له و که پرده دا له خزمهت
پیغه مبه ری خوا (ﷺ) بووی هیچی بیت نه فهرموو؟

- با... پنی فهرمووم: نه بوبه کر مزگینیم بده ری وا سه رکه وتن له
لایه ن خوای گه وره وه هات... ئا نه وه جو بره ئیله ره شوی نه سپه که ی
به دهسته وه گرتو وه و لینی ده خوری...

دوایی پیغه مبه ر (ﷺ) له که پرده که ی هاته دهره وه و هانی
مسولمانانی دا و فهرمووی: سویند به و خوایه ی گیانی منی به دهسته!
هه رکه سی نه مرو له گه ل نه و کافرانده دا بجهنگی و خوراگر بیت و
رانه کات و شه هید بیی، خوای گه وره به کسه ر ده یخاته به هه شته وه...
ئیمه ش پشتمان به خوای گه وره به ست و جهنگاین... سوپاس بؤ
خوای گه وره سه رکه وتنمان به دهست هینا...

- باشه قوربان نه وه جهنگ... نه ی باسیکی دیله کانی نه و جهنگم
بؤ ناکه ی؟

+ با... باسی نه وه شت بو ده که م... نه و روژه سوپای مسولمانان
جه فتا جهنگاوه ری قوره یشیان کوشت.. جه فتا سه ربازیشمان به
دیل گرت... پیغه مبه ری خوا (ﷺ) هیچ ئایه تیکی به دهسته وه نه بوو
تا بزانی چون مامه له له گه ل دیل و به خسیردا بکات... تا نه و
ساته خوای گه وره هیچ ئایه تیکی دانه به زاند بوو... پیغه مبه ریش (ﷺ)
عاده تی وابوو بؤ هه موو کاریکی گرنگ پرس و راویژی به هاوه لانی

ده‌کرد... هه‌موانی کو کرده‌وه و پرسى پى کردین... من هه‌ستام و وتم: قوربان! ئەوانه هه‌موویان ئاموزا و کوږى عه‌شیره‌ت و خزمى خومانن... من پىم باشه نه‌يانکوژین، به‌لکوو ئەوانه به‌بره پاره‌یه‌کى دیاریکراو خویان بکړنه‌وه و ئازاد بکړین... به‌و جوړه ئەوه ده‌بیته هیز و ده‌ستکه‌وتیک بو خومان، به‌لکوو ئەوه خواى گه‌وره‌شه رینوینیان بکات و مسولمان بین و بینه پالېشتى خومان و هیژمان زیاد بکا...

- ئەى پیغه‌مبەر(ﷺ) چى فەرموو؟

+ پیغه‌مبەر(ﷺ) هیچى نه‌فەرموو... ته‌نیا له عومهرى پرسى: کوږى خه‌تتاب تو چى ده‌لینى؟

عومهر وتى: نا به‌خوا رای من وه‌ک رای ئەبویه‌کر نییه... من پیموایه که فلانکه‌سى خزمى خوم بده‌ى به‌ده‌ستى منه‌وه و بیکوژم... فلانکه‌سى خزمى حه‌مزه بده‌ به‌ده‌ست حه‌مزه‌وه با حه‌مزه بیکوژى... با هه‌موو خه‌لکى بزائن که دلى ئیمه به‌قه‌د سه‌ره‌ده‌رزیه‌ک خوشه‌ویستى تیا نه‌ماوه بو کافر و کوفر و بته‌پرستى... ئەو دیلانه زوریکیان پیاوه به‌ناوبانگه‌کان و ده‌سه‌لاتدارانى قوره‌یشن...

- ئەى پیغه‌مبەر(ﷺ) چى فەرموو؟

+ پیغه‌مبەر(ﷺ) هیچى نه‌فەرموو... ته‌نیا هه‌ستا و ته‌شریفى رویشته نیو چادره‌که‌ى...

- ئەى قوربان دواتر چى روویدا؟

+ هه‌ندى که‌س ده‌يانگوت: پیغه‌مبەر(ﷺ) به‌قسه‌ى ئەبویه‌کر ده‌کات... هه‌ندیکیش ده‌يانگوت: به‌قسه‌ى عومهر ده‌کات...

- ئەى دواى رای کامتانى پى په‌سه‌ند بوو؟

پیغه‌مبەر(ﷺ) له چادره‌که‌ى هاته ده‌ره‌وه و فەرموو:

”خودای مه‌زن دلى هه‌ندى که‌س وا نه‌رم ده‌کا له نه‌رمیش

نهمدهم دلی هندی که سیش وا توفد دهکا له یوردیش توندتره

نه ی نه بو به کر تو! ریک وهکو ئیبراهیم وای، (خودا باسی ئیبراهیم دهکا که) دهیفرموو: ﴿فَمَنْ يَمَعْنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَافِرٌ رَحِيمٌ﴾ ابراهیم: ۳۶ واته: سا هر که سنی شوینی من کهوت، نه وه نه و که سه له خومه، هر که سیکیش لیم یاخی بوو، نهوسا نه تو خه تابه خش و دلوقانی.

وهک عیسا وای (خودا باسی عیسا دهکا که دهیفرموو): ﴿إِنْ تُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِنْ تَعْمِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ المائدة: ۱۱۸ واته: گهر بتهوی نازاریان دهی! بهندهی خوتن، گهر بشتهوی لییان خوشبی خوت دهرانی و هر بو خوتی که دهستلالت به دهسته و له کارزانی.

عومه ریش ریک وهکو نوحه (خوا دهفرمووی) نوح دهیفرموو: ﴿رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ ذِيَارًا﴾ نوح: ۲۶ واته: خوییه! له م سهر ههرده نه و که سانهی تو ناناسن، جووقه واریان لی مه هیله.

وهکو موسای (خودا باسی موسا دهکا که) دهیفرموو: ﴿رَبَّنَا أَطِيسْ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَأَشْدُدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَلَا يُؤْمِرُوا حَتَّىٰ يَرْوُوا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ﴾ یونس: ۸۸ واته: خودای گه وره! مالیان لی ته فروتوبا بکه، دلیان پتر رهق و رهش که، با هر گیز باهر به هینن: ههتا جه زره بهی زور به ژان به چاوی خویان ده بینن.

دوایی پیغمبهر (ﷺ) به قسهی منی کرد... له بهرامبهر بریک پارهی دیاریکراو دیله کانی نازاد کرد... بو روزی دوایی دهر کهوت که قسه کهی عومه رهق بووه... خوی گه وره نه م نایه تهی بو پیغمبهر (ﷺ) نارد خواره وه: ﴿مَا كَأْتِ لِيَّ أَنْ يَكُونَ لِي أَشْرَىٰ حَقٌّ يُفْتَحَ فِي الْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَصَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ الأنفال: ۶۷ واته: بو هیچ پیغمبهریک نه بووه که دیلی هه بیت، ههتا

کاتینک چاک پایه دار و جینگیر ده بیت له زه ویدا، (مه گهر) که لوپهل و شتومه کی دنیا تان ده ویت؟ له کاتینکدا خوا (سهر فرازی) نه و جیهانی ده ویت و قیامه تی مه به سته و خوا بالاده ست و دانایه (سهر که وتن به ئیمانداران ده به خشیت و دانایه له تاقیکردنه وه یاندا).

- دهی قوربان خو جه نابت هیچ زیانت نه کرد... تو قسه ی دلی خوتت کرد... رای خوتت ده ربیری... دلسوزی خوتت بو خوای گهره و پیغه مبه ری خوا (ﷺ) ده رخست... تو دلنهرم و به سوزی بویه نه و رایه ت پی په سه ند بوو... نه وه تا پیغه مبه ریش (ﷺ) توی چواند به چه زره تی ئیبراهیم و چه زره تی عیسا...

+ خوا لیمان ببووری... ئیمه هه موو مه به ستیکمان هه ر په زامه ندی خوای گهره یه... خوا لیمان ببووری...



- باشه قوربان نه گهر جه نابت ئیزن بفهرمووی ده مه وی بیمه سهر باسی جهنگی ئوحوود و پرسپاری نه و جهنگه ت لی بکه م...
+ باشه کورم... گوی بگره با بوت بگیرمه وه...

- به گوی، به دل، به گویی دل، گویت بو ده گرم... فهرموو قوربان تامه زروی بیستنی قسه کانی جه نابتیم...

+ قورده یش ویستیان توله ی خویان بکه نه وه، چونکه له جهنگی به دردا پیس شکابوون... ده یانه ویست به هه ر جوری بووه توله ی نه و شکانه بکه نه وه و سهر به رزی بو خویان تومار بکه نه وه... له جهنگی به دردا چه ند پیاوماقول و سهر کرده یه کی قورده یشیه کان کوژرا... له وانه:
نه بوجه هل...

عوتبه‌ی کوری ره بیعه...

نومه‌یه‌ی کوری خه له ف...

نه مانه گه وره موشریکه کانی قوره‌یش بوون... نه مانه بنه مال
و ژن و منال و که سوکاریان هه بوو... داوای توله‌یان ده کرد...
هه موویان رینک که وتن و که لوپهل و تفاق‌ی جهنگیان ناماده کرد
و هاتن... پیغه‌مبه‌ریش (ﷺ) رای له گهل رای پیاوه به ته‌مه‌نه‌کان
بوو... نه وه ده‌یه‌ویست دهرنه‌چین بو جهنگ، به لکوو له‌ناو شاردا
بمینه‌وه، نه گهر نه‌وان هاتنه‌ نزیك شاری مه‌دینه نه‌وساکه نیمه
له‌گه‌لیاندا بجه‌نگین...

به‌لام سه‌ربازه گه‌نجه‌کان و نه‌وانه‌ی که له جهنگی به‌دردا
به‌شدارییان نه‌کردبوو زور پارانه‌وه بو نه‌وه‌ی دهر بچین و له
دهره‌وه‌ی شاری مه‌دینه رووبه‌رووی سوپای قوره‌یش ببینه‌وه...
پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) ته‌شریفی رویشته‌وه بو مالی خویان و جلو به‌رگی
جهنگی پوشی و هاته‌وه ده‌ری...

هه‌ندی که س پییان وت: قوربان نیازت شتیکی تره یان جهنگ؟
پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) فه‌رمووی: هه‌ر پیغه‌مبه‌ریک جلو به‌رگی جهنگی
پوشی بوی نییه دایکه‌نی هه‌تا جهنگه‌که نه‌کات و ته‌واو نه‌بی...
نیتر نیمه‌ش به‌ره‌و شاخی نوحوود به‌ری که‌وتین بو نه‌وه‌ی
له‌وی رووبه‌رووی سوپای قوره‌یش ببینه‌وه...

له‌وی پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) ترسی نه‌وه‌ی هه‌بوو له پشته‌وه‌ی چیاکه
سه‌ربازانی قوره‌یش پشتمان لی بگرن و نیمه بکه‌وینه بیوان دوو
به‌رداشه‌وه و هیچمان پی نه‌کری... لایه‌ک سوپای قوره‌یش. لایه‌ک
نه‌وانه‌ی له دواوه پشتمان لی ده‌گرن...

جا بو نه‌وه‌ی تووشی نه‌و کیشه‌یه نه‌بینه‌وه هفتا تیرهاویژی
زور زیره‌ک و لیها تووی هه‌لبژارد و ناردنی بو سه‌ر چیاکه و پی

فەرموون: بە ھىچ شىۋەيەك شۈينى خۇتان چۆل نەكەن... ئەگەر ئىمە سەرگەۋتىن ئىۋە مەجوۋلىن و مەيەن بۇ يارمە تىمان... ئەگەر ئىمە شىكەين دىسان ھەر مەجوۋلىن و مەيەن بۇ يارمە تىمان...

جەنگ دەستى پىي كىرد... ھىندى كچى عوتبە بەلىنى بە ۋەھشى كۆرى حەرب دابوۋ ئەگەر حەمزەي مامى پىغەمبەر (ﷺ) لە تۆلەي باۋكىدا بىكۆزى - قىسە دى قىسە دەپرى لە جەنگى بەردا حەمزە باۋكى ھىندى كۆشتىۋو - ئەۋا ۋەھشى ئازاد دەكات... حەمزە شىز بوو ئەمان شىز... شىزى خوا و شىزى پىغەمبەرى خوا بوو... بە تاك و تەنبا سى سەربازى قورەيشى كۆشت... حەمزە لەگەل سۈۋارىكى دۆڭمندا خەرىكى شەرى شىز بوو... ۋەھشى لە دۋاۋە رەمىكى بو تەقاند و لىيدا و شەھىدى كىرد...

مىسولمانان ھاۋارىيان لى ھەستا و وتيان: حەمزە شەھىد بوو... غىرەت بىدەنە بەر خۇتان با تۆلەي حەمزە بىكەنەۋە... ئىمە تەۋاۋ گىيانى تۆلەسەندەۋە يەخەي گرتىن... سۈپاي قورەيش خويان پىي نەگىرا و ھەلاتن... كەچى تىرھاۋىژەكان كە پىغەمبەر (ﷺ) دابىنا بوون و پىيى فەرموۋبوون: بە ھىچ شىۋەيەك شۈينى خۇتان چۆل مەكەن، بىنيان سۈپاي قورەيش ھەلاتون، شۈينى خويان چۆل كىرد و ھاتتە خۋارەۋە... تەز خالىدى كۆرى ۋەلىد كە ئەۋ دەمە ھىشتا مىسولمان نەبوۋبوو و سەركردەي سۈپاي قورەيش بوو - چاۋى لىبوو ئەۋانە شۈينى خويان چۆل كىردۈۋە... خالىد ئەۋەي بە ھەل زانى... خۋى و چەند سۈۋارىك لە پىشتەۋە ھاتن و پىشتى ئىمەيان گرت... كە سۈپاي قورەيش بەۋەيان زانى ۋرەيان بەرز بوۋىۋەۋە و گەرەنەۋە بو گورەپانى جەنگ... ئەۋەي كە پىغەمبەر (ﷺ) دەرەسا بىقەۋمى، قەۋما... ئىمە كەۋتىنە نىۋان دوو بەرداشەۋە... لە پىشتەۋە سۈپاي قورەيش بە چەك و تىر و شىرەۋە... خالىدىش لە پىشتەۋە و بە خۋى و سەربازەكانى دۋاۋەيان لى گرتىن...

لەو جەنگەدا ئیمە حەفتا کەسمان لی شەهید بوو... تەنانەت
خەریک بوو پیغەمبەری خوداش (ﷺ) شەهید ببی...
چەند کەسیک چەکەکانیان فری دا... ئەنەسی کوری نەزر پیوتن:
ئەو چی دەکن؟

وتیان: پیغەمبەری خوا (ﷺ) شەهید کرا...
ئەنەس لە وەلامدا وتی: دەی ئیو پاش پیغەمبەری خوا (ﷺ)
ژیانتان بو چیه؟ دەی هەستن بزائن ئەو لە پیناوی چیدا گیانی
خوی بەخت کرد، ئیو هەش وەک ئەو لەو پیناوەدا گیانی خوتان
بەخت بکن و بکن بە پلە ی شەهیدی...
ئەو روژە سەری پیغەمبەر (ﷺ) شکینرا... چەند ددانیکی پیشەووی
شەهید بوو...

یەکەم کەسی پیغەمبەری خوی بینی کە عی کوری مالیک بوو... ئەو
بوی دەرکوت کە پیغەمبەر (ﷺ) ماو و شەهید نەبوو... کە عی پر بە دەنگی
خوی هاواری کرد و وتی: مسولمانان! مزگینیم پی بدەن پیغەمبەر (ﷺ)
شەهید نەکراو و ماو... ئەمە پیغەمبەری خوا یە حەریکە دەجەنگی...
ئیمەش هەموومان لە دەوری پیغەمبەری خوا (ﷺ) کو بووینەو
و کەمە کەمە بەرەو کیو کە روشتین بو ئەو ی سەرکەوین و
ئەوان نەتوانن شوینمان بکەون...

- دەی قوربان دواپی چی قەوما؟

+ لە لای کیو کە قورەیشیەکان وەستان و نەیان توانی سەرکەون
و شوین ئیمە بکەون، بەلام ئوبەیی کوری خەلف شوینمان کەوت
و دەینەراند و دەیگوت: کوا محەمەد لە کوییه؟ بمینم بو محەمەد
بمینم... هەرەشە ی لە پیغەمبەری خوا (ﷺ) دەکرد...

ئیمەش بە پیغەمبەرمان (ﷺ) وت: قوربان با یەکیکمان بوی
بچینه خوارەو...

پیغه مبهړ (ﷺ) فهرمووی: لینگه رین...

پیغه مبهړ (ﷺ) حه ربه یه کی له نه نه سی کوری صوممه وهرگرت
و گرتیه ثوبه ی... نووکی حه ربه که چه قییه بن ملی ثوبه ی، ثوبه ی
له سر نه سپه که ی که وته خواره وه...

- قوربان مه گهر ثوبه ی له سر سرکه وتنی فارسه کان له گهل
جه نابتدا گره وه ی نه کردبوو له سر سره وشتی؟

+ با... نه و ثوبه یه بوو...

- نه ی قوربان مرد یان ژیا؟

+ کتوپر نه مرد... له کاتی گهرانه وه یان بو مه که به هوی نه و
برینه وه گیانی دهرچوو... به وهش به لینه که ی پیغه مبهړ (ﷺ) له باره ی
ثوبه یه وه هاته دی...

- چ به لینیک قوربان؟

+ نه و ثوبه یه به دبه خته له هر جاری له مه که بگه یشتایه به
پیغه مبهړی خوا (ﷺ) (ﷺ) پیی ده گوت: محمه! من هه موو روژی
گه نمه شامی ددهم به نه سپه کهم و به گه نمه شامی به خیوی ده کهم
بو نه وه ی به سواری نه و نه سپه تو بکوژم...

پیغه مبهړیش (ﷺ) دهیغه رموو: نا، گهر خوی گه وره بیهوی من
تو ده کوژم...

جگه له ثوبه ی پیغه مبهړ (ﷺ) هیچ که سیکتری نه کوشتووه...
هه موو جاری دهیغه رموو: به دبه خترین مروقی سر زهوی نه و
که سه یه که پیغه مبهړیک ده کوژی، یان پیغه مبهړیک دهی کوژی...

- نه ی قوربان دوا ی برینداربوونی ثوبه ی، قوره یش هیچ
که سیکیان کرد به پیشه وای خویان؟

+ به لی کورم.. نه بوسوفیان یان کرد به پیشه وای سوپا که ی
خویان... نه بوسوفیان له شوینیکدا راوه ستا... نه و نیمه ی ده بینی

ۋ ئىمەش ئەومان دەيىنى... ھاۋارى كىرد ۋ وتى: مەدەدەتەن تىايە؟

پىغەمبەر (ﷺ) فەرمۇۋى: ۋەلامى مەدەنەۋە...

دوایی وتى: كۆرەكەي باۋكى قۇحافەتەن تىايە؟ مەبەستى مەن بوو...

پىغەمبەر (ﷺ) فەرمۇۋى: ۋەلامى مەدەنەۋە...

دوایی وتى: غومەرى كۆرى خەتەبتەن تىايە؟

پىغەمبەر (ﷺ) فەرمۇۋى: ۋەلامى مەدەنەۋە...

ئەبوسوفىيان لاي كىردەۋە بە لاي سۇپاكەي خۇياندا وتى: ئەوانە

ھەموۋىيان كۆژراۋن... ئەگەر زىندوۋبان ۋەلامىيان دەدايەۋە...

ئالەۋ كاتەدا غومەر خۇي پى ئەگىرا ۋ وتى: خۇا رۇوت رەش

بىكا ئەي دۇژمەنى خۇا... خۇا ئەۋەندەي ھىشتوۋەتەۋە تۇي پى

سەرشۇر بىكات...

ئەبوسوفىيان وتى: جەنگ كىيىركىيە... ئەمرو لەباتى رۇژى بەدر...

پىغەمبەر (ﷺ) فەرمۇۋى: ۋەلامى بىدەنەۋە ۋ بلىن: ئىمە ۋ ئىۋە

ۋەك يەك نىن... كۆژراۋەكانى ئىمە شەھىدن - لە بەھەشتەن...

كۆژراۋەكانى ئىۋەش سەكەتن - لە دۈزەخەن...

ئەبوسوفىيان وتى: سەربەزى بو ھوبەل...

پىغەمبەر (ﷺ) فەرمۇۋى: ۋەلامى بىدەنەۋە ۋ بلىن: خۇاي گەۋرە

لە ھەموۋ كەسى بەرزىر ۋ بلندترە...

ئەبوسوفىيان وتى: ئىمە غوززەمان ھەيە، ئىۋە نىتەنە...

پىغەمبەر (ﷺ) فەرمۇۋى: ۋەلامى بىدەنەۋە ۋ بلىن: خۇدا گەۋرەي

ئىمەيە ۋ ئىۋە گەۋرەتەن نىيە...

دوایی سوۋپاي قۇرەيش بەرەۋ مەككە گەرايەۋە ۋ ئىمەش

لەسەر كىۋەكە دابەزىن ۋ شەھىدەكانمان بە خاك سىپارد...



- قوربان با بیینه سهر باسی پژگار بوونی شاری مهککه... پیم خوشه باسیکی ئازاد بوونی مهککهم بو بکهی...

+ کورم... ناکری باز بدیهن به سهر باسی ئاشته وایی حوده ییبه دا (صلح الحدیبه) و یه کسه ر بچین بو باسی ئازاد کرانی مهککه، چونکه نه و ئاشته واییه وهک ده رگایهک بوو بو ئازاد بوونی شاری مهککه...
- دهی قوربان مادهم وایه له پیشدا باسی ئاشته وایی حوده ییبه م بو بکه...

+ باشه... پشت به خوا بۆت باس دهکهم...
پیغه مبه ر (ﷺ) خهویکی بینى... له خهویدا له گهل هاوه له کابیدا ده چوونه نیو شاری مهککه وه... بو به یانی مزکینی به نیمه دا... نیمه ش زور دلخوش بووین به و خهوبینینه ی پیغه مبه ر (ﷺ)... پیغه مبه ر و هاوه لان هه مووان به نیازی به جیهینانی (عه مره) جلوه رگی ئیحراممان پوشی... نیازی جهنگمان نه بوو، به لام قوره یش بریاریان دا بوو نه هیلن نیمه به هیچ شیوه یهک بچینه نیو شاری مهککه وه... نیمه ش له حوده ییبه ئوردومان خست... له نیوان نیمه و سه رانی قوره یشدا گهتوگو و دانوستانیکی زور کرا... دواى نه وهی قوره یش سه هلی کورپی عه مریان ئارده لامان ئیتر گه یشتینه خالی ریکه وتن و نامه ی ئاشته وایی مور کرا...

- باشه قوربان حاله کانی نه و ئاشتی نامه یه چی و چی بوون؟
+ خاله گرنگه کانی چوار خال بوون:

یه کهم: نه مسال نیمه بگه ریینه وه و سالی داهاتوو بیینه وه بو عه مره...

دووهم: بو ماوه ی ده سال جهنگ کوتایی پی بیت...
سییه م: هه ر عه ره بیک ویستی بیته به ره ی مسولمانانه وه ده توانی

بیت.. ھەر کەسبیکیش ویستی بیتە بەرەوی قورەیشەو ديسان دەتوانی بیت . ئیتر ئەو کەسە یان ئەو تاقمەیی ھاتووەتەو یەکیک لە دوو بەرەیه، دەبیتە بەشیک لەو بەرەیه و بەرەکی تر بوی نییە دەستدریزی بکاتە سەر، ئەگەر دەستدریزیان کردە سەری، وەک ئەو وایە دەستدریزیان لەسەر ھەمووان کردبێ...

چوارەم: ھەر قورەیشییەک ھات و مسولمان بوو، دەبی بیگیرنەو، بەلام ھەر مسولمانیک لە ئایین پاشگەز بوویەو و ھاتە نیو قورەیشەو، ئەوا قورەیش نایگیرنەو.

- باشە قوربان ھەندی خالی ئەم ریکەوتنە بو ئیوہ سەخت نەبوو؟

+ کورم.. ھەر مسولمانیک ئەو روژە لەوی بوو وای بو دەچوو، بەلام من دەمزانی کە پیعەمبەر پیغەمبەری خوايە... لە خویەو قسە ناکا.. حوای گەوردە پشتی تی ساکات و سەرکزی ساکا.. ئەوی روژی سەبارەت ئەو حالانە وتووێژ و گفتوگوییەکی رور لەنیوان من و عومەری کوری ھەتتا بدارویدا عومەر پێی وابوو ئەو خالانە بو نیمە زور توند مێش پیموت، عومەر.. ئەمە پیغەمبەری خوايە! بە گویی بکە و ھیچ مەلی...

- نای قوربان تو چەندە بیر و بروات سەبارەت بە پیغەمبەری حوا(ﷺ) پتەو و نەستوور بوو، بەلام تیبەگە یە شتم ئەم ناشتە وایە چ پەيوەندییەکی بە ررگار بووسی مەککەو ھەبوو؟

+ پەلە مەکە کورم . نیستا پیتدەلیم پەيوەندییان چیوو .. لە خالی سییەمی ناشتیامە کەدا ئەو ھاتوو کە ھەر کەسیک، یان ھەر ھوز و تاقمیک بیانەوی لەگەل نیمەدا پەیمان ببەستن، دەتوانن ببەستن... ھەر کەس و دەستە و تاقمیکیش بیانەوی لەگەل قورەیشدا پەیمان ببەستن، دەتوانن پەیمان ببەستن... ھەرکەسی

لە گەل هەر لایەک پەیمانی بەست، هەر بەو پەیمانبەستنه دەبیتە
بە شینگ لەو لایەنە... جا هەر دەستدریژیەک بۆ سەر ئەو کەسە،
یان ئەو تاقمەیی کە پەیمانی لە گەل یەکیەک لەم دوو لایەنە بەستووە،
وێک دەستدریژی وایە بۆ سەر تەواوی ئەو لایەنەیی پەیمانی لە گەل
بەستراوە... مەگەر وانیه؟ ئەو لە خالی سییەمدا نەهاتووە؟

- با قوربان... پێشتریش ئەوەت ڕوون کردەووە...

+ زۆرباشە... تیرەیی بەکر ڕۆیشتنە پال قورەیشیەکان... تیرەیی
خوزاعەش هاتنە پال ئیمە... خالەکان هەژدە مانگ بە باشی جێبەجێ
کران... دوايي شەویەک تیرەیی بەکر شالاولیان هینابوو بۆ سەر
تیرەیی خوزاعە... بۆ ئەو مەبەستەش هەندی چەک و سەربازیان لە
قورەیش وەرگرتیوو، بەو بروایەیی کە شەو و کەس بە کەس نییه
و کەس پێیان نازانی...

هەرچونیک بێ ئەو هیرشکردنە بەس بوو بۆ ئەوەی لە لایەن
ئەوانەو پەیمانی بشکێندری... نەخاسەمە هەندیکي قورەیشیش
بەشداری بوون...

- راستە وایە قوربان... ئەي باشە دوايي چی ڕوویدا؟

+ عەمری کوری سالم، گەورەیی خوزاعە هات بۆ مەدینە...
سلاویکی لە پیغمبەر (ﷺ) کرد و ئەم شیعرایەیی خویندەو:

خوایە من بانگی محەمەد دەکەم

هاو پەیمانی باب، هەم هی باپیرم

یارمەتیم بدە، خوا سەرت بچا

بە هەمووان بێ: با بێن بە پیرم

پیغمبەر (ﷺ) فەرمووی: عەمری کوری سالم! بیخەم بە
یارمەتیدراوی...

پیغمبەر (ﷺ) خوا (ﷻ) سوپایەکی پیک هینا کە بریتی بوو لە

دە ھەزار جەنگاوەر... بانگی خوزاعەیی ھاوپەیمان و ھەموو
ھاوپەیمانەکانی تری کرد... بە سەر بەرزێ و سەرکەوتنەو و چووینە
ناو شاری مەککە...

بیلال سەرکەوتە سەر کەعبە... بە ئاشکرا بانگی دا... بەو جۆرە
مەککە بوو بە شاری یەکتاپەرستی و ھەتا رۆژی پەسلانیش بەو
جۆرە دەمینیتەو...



- قوربان پیش ئەوێ باس بیتە سەر باسی ئەوێ کە جەنابت
بووی بە جیگەدار و خەلیفەیی پیغەمبەری خوا (ﷺ) مۆلەتم پی
دەدەیی پرسپاری شتیکت لی بکەم کە لە سەردەمی پیغەمبەردا (ﷺ)
روویداو و پەيوەندی بە جەنابتەو ھەیە؟

+ فەرموو کۆرم... پرسپاری چی دەکەیی بیکە...

- چیرۆکی ئەو فەرموودەیی پیغەمبەر (ﷺ) چییە کە بە
جەنابتانی فەرمووە: ھەموو دەرگاکانی بەھەشت بانگت دەکەن؟
+ ئەو رۆژیک پیغەمبەر (ﷺ) فەرمووی: ھەر کەسی لە سەردەمی
ئیسلامدا و لەبەر رەزامەندی خوای گەورە ژن و پیاویک بەخیو بکات، یان
تیچوی ژنھێنانیک بو کەسیک لە ئەستو بگری لە دەرگاکانی بەھەشتەو
بانگ دەکری و دەوتری: ئەی بەندەیی خودا! ئەمە خیریکی گەورەییە...
جا ھەرکەسی پیاوی نوێژ بی و نوێژی زور کردیی لە دەرگای نوێژەو
بانگ دەکری... ھەرکەسیکیش پیاوی جەنگ و جیھاد و تیکوشان بی،
لە دەرگای جیھادەو بانگ دەکری... ھەرکەسیکیش پیاوی روژووگرتن
بی لە دەرگای رەبیانەو بانگ دەکری... ھەرکەسیکیش پیاوی خیر و
صەدەقە بی، ئەوا لە دەرگای خیر و صەدەقەو بانگ دەکری...

منیش وتم: نهی پیغه مبهري خودا (ﷺ) ... هیچکس نه هموو
دهرگاگانه وه بانگ ده کریت؟

فهرمووی: بهلن... هیوادارم تو یه کینک بی لهو که سانه...

- نهی چ مزگینییه کی خوشه... هموو دهرگاگانی به ههشت
بانگت ده کهن قوربان... خوزگه م به خوت...

+ کوږم له خوا ده خوازم پاریزراو بین...

- نه- باوکه گیان... تو داوا ده کی پاریزراو بی؟ نهی نیمه ی
قوربه سر چی بلین؟

+ خوای گه وره له نیمه ش و له ئیوه ش خوش بیی... لینی
ده پاریمه وه هموو کاره کانمان بو ره زامه ندی نهو بی و ایمان
وه ربگری...

- نامین... خواجه نامین.. دهی قوربان نیستا باسه که ی خومان
دریژه پی بدهین؟

+ پشت به خوا... فهرموو بلی بزانه چ پرسیاریکت هه یه...

- قوربان جه نابتن کاتی خوی به چه زره تی عومهرت فهرموو:
من هه رگیز نهینی پیغه مبهري خوا (ﷺ) باس ناکه م... مه به ست
چیوو؟

+ نه وه چیروکیکی خوشه... چه فسه ی کچی عومهر - که دواتر
بوو به دایکی برواداران - ژبی خونه یسی کوری حوزافه بوو... خوا
هه لناگری خونه یس پیاویکی خواپه رست و خو پاریز و باش بوو .
یه کیک بوو لهو که سانه ی له غه زای به دردا له گهل پیغه مبهردا (ﷺ)
ناماده بوو دواپی خونه یس مرد.. دوا ی نه وه ی عیده ی چه فسه
ته واو بوو، عومهر به دوا ی که سیکدا ده گه را که چه فسه ی پی بدا...
پوژنیک گه یشتبوو به عوسمانی کوری عه ففان، پیی وتبوو: عوسمان
نه گه ر پیت باشی ده مه وی چه فسه ی کچی خومت لی ماره بکه م...

عوسمان وتبووی: با جاری بیریکی لى بکەمەوہ...
 بۇ پۇژى دوايى گەشتىبويەوہ بە عوسمان... عوسمان وتبووی:
 من جارى ژن ناھىتم...
 عومەر لە دلى خۇيدا نىگەرەن بوو... وەك بلىي: کەمىک لە
 عوسمان زىز بوو...

دوايى گەشت بە من... بە منىشى وت: ئەبوبەکر ئەگەر ژنت
 دەوى با حەفصەي کچى خۇمت لى مارە بکەم...
 منىش بىدەنگ بووم و هېچم نەگوت... عومەر لە منىش زىز بوو...
 دواي يەك دوو حەفتە پىغەمبەرى خوا(ﷺ) داواي حەفصەي کرد
 و حەزرەتى عومەر حەفصەي دا بە پىغەمبەرى خوا(ﷺ) و لىي
 مارە کرد...

دوايى گەشت بە عومەر و پىموت: کاکە عومەر... لەوانەيە لە
 دلى خۇتدا لە من زىز بووبى، چونکە تو وتت: با حەفصەت لى
 مارە بکەم و منىش هېچم نەوت... بەخوا من تەنيا ئەوہ گىرى دام و
 وەلامم نەدايتەوہ لە پىغەمبەرى خوا(ﷺ) بىست باسى حەفصەي
 لای من کرد و نيازى بوو داواي بکات و بىخوازی... نەدەکرا منىش
 نەينى پىغەمبەرى خوا(ﷺ) ناشکرا بکەم... ئەگەر ئەو داواي نەکردايە
 و خوازىبىنى لى نەکردايە، بىگومان من دەمخوازی..
 - باشە قوربان پرسىاريک...

+ فەرموو...

- باشە حەزرەتى عومەر چون بەدواي کەسىکدا دەگەرا کچەکەي
 خۇي پى بدا؟ زور سەيرە!

+ بۇچى سەيرە کورم؟ بۇچى بەدواي کچىکى باشدا دەگەرىين
 بۇ ئەوہى بىخوازين بو کورەکانمان سەير نىيە، بەلام ئەگەر بەدواي
 کورپىکى باشدا گەرىين بو ئەوہى کچى خومانى پى بەدەين سەيرە؟

- قوربان من مه به ستم نه وه په عاده ت و داب و نه ریت وایه
کور داوای کچ دهکات و له ده رگای مالی باوکی کچ دهدا، نهک به
پیچه وانه وه...

+ به لی راسته که ی داب و نه ریت وایه... له مه دینه ش هر به و
جوړه بوو، به لام چ له مپه ریک هیه له به رامبه ر نه وه ی که باوکیک
به دوا ی کوریک ی باش و خواناس و ریکوپیکدا بگه ری و کچی خوی
لی ماره بکات؟

کورم... شتی حلال و عه یبه پیکه وه کو نابنه وه... جا له
گوشه نیگای باوکه وه بیر له بابه ته که بکه ره وه نهک له گوشه
نیگای خوته وه... باوکیک کچیک ی بیوه ژنی که وتبی به ملا... له م
دوو بژارده یه کامیان باشتره؟ بگه ری و کوریک ی باش ببینیته وه و
کچه که ی خوی لی ماره بکات و سوننه تی ژیان جیبه جی بکات، یان
هه روا لیکه ری و له مه له وه بو خوی بکه وی؟ شته که په یوه ست
نییه به خواردن و جلوبه رگ و بابه تی تر... خو که س کچی خوی
نه بووه به مل و که س له برسدا کچی خوی به میرد نه داوه...
خوای گه وره خوی رزق و روزی هه موو که سی دابین دهکات،
به لام خو ژیان ته نیا خواردن و خه وتن نییه .. ژن بو پیاو دروست
کراوه و پیاویش بو ژن... نه وه سروشتی خودایه و نیمه ی له سر
نه و سروشته راهیناوه...

- باشه قوربان پرسیاریک ی تر...

+ هه موو پرسیار ی خوت بکه...

- قوربان بابه ته که هر په یوه ندی به بیوه ژنه وه هیه یان؟

+ نه خیر کورم... چ ریگرییه ک هیه له وه ی که باوکیک به دوا ی

کوریک ی باش و خواناسدا بگه ری و کچی خوی لی ماره بکا
باشه باشتر وانییه که باوک ببینی کچه که ی لای میردیک ی باش

و ڕێکوپێکە و بێخەمە؟ کورم! باوک جینگای مێرد پەر ناکاتەو،
 ھەر وەک مێردیش جینگای باوک پەر ناکاتەو، ڕێک بە و جۆرە ی کە
 دایک جینگای ژن پەر ناکاتەو و ژنیش جینگای دایک پەر ناکاتەو...
 - زۆر باشە قوربان تیگە یشتەم، بەلام قوربان بۆچی کاتی
 ھەزرەتی عومەر داوای لی کردی ھەفصە ی کچی لە تو مارە
 بکات، تو پێت نەگوت کە پیغەمبەر (ﷺ) نیازی ھەیە خوازینی بکات
 بۆ خۆی؟

+ کورم! کاتی کە سیک قسە یەکی تایبەتت لە گەلدا دەکا، ئەو قسە یە
 ئەمانەتە، نابێ لە دەمت دەر بچێ... پیغەمبەر (ﷺ) قسە یەکی خۆی
 لای مندا باس کرد، ئێتر چون من لای کەسیکی تردا بیدرکینم؟
 - قوربان مەبەستم ئەو یە لای ھەزرەتی عومەر دا باست بکردایە،
 با دلی گەردی نەگرتایە...

+ نا نەدەکرا باسی بکەم...

- بۆچی؟

+ ئە ی باشە ئەگەر پیغەمبەر (ﷺ) رای بگوریایە و داوای
 ھەفصە ی نەکردایە، ئەو کاتە عومەر لە دلی خویدا نەیدەگوت: دەبی
 چی روویدابی وا پیغەمبەر (ﷺ) نەھات بو داخوازی ھەفصە؟ کورم
 شەیتان ستەمکار و ئاژاوە چییە... لەوانە بوو دردوونگییەکی بو عومەر
 دروست بکردایە و عومەر لە دلی خویدا بیکوتایە، بیکومان ھەفصە ی
 کچم خراپە یەکی لی دەرکەوتوو و پیغەمبەر (ﷺ) بیستوو یەتی، بویە
 نەھات بۆ خوازینی...

- وەللا راست دەلی قوربان... من بیرم لەو شتانە نەکردبوو یەو...

+ من تەنیا لەبەر ئەو ھۆکارە هیچم بە عومەر نەگوت، داوای
 ئەو ی پیغەمبەر (ﷺ) خوازینی ھەفصە ی کرد، ھەموو شتیکم بو
 عومەر روون کردەو...

- وەللا كاريكى زۆر باشت كردوو گەرەم...
+ دەى كورم خواى گەرە سەرفەرازت بكا... بزائىم لىبووینەو،
يان پرسىياري توت ماو؟
- كورە قوربان ئەو بەراستە... من هيشتا سىندووقى مېشك پر
لە پرسىيارە...

+ دەى پرسىياري خوت بکە با وەلامت بدەمەو...
- باشە قوربان... با بيمە سەر ئەو دەى كە بىستومە: گوايه روژىك
خزمەتكارىكى جەنابت هەندى خواردنى بە تو داو و دواى ئەو دەى
خواردوتە خوت رشانووەتەو... پيم خوشە بوم روون بکەيتەو
بزائىم بوچى خوتت رشانووەتەو؟

+ ئەو من كويلەيه كم هەبوو... كاري دەکرد... منيش عادەتم
وابوو هەر جاري لە دەرەو خواردنىكى هينابا ليمدەپرسى لە كويى
و چوني پەيدا كردوو؟ روژىك هەندى خواردنى لە دەرەو هينا و
منيش لە بيرم چوو پرسىياري لى بکەم و كەمىكم لى خوارد...
كويلەكەم وتى: ئەرى قوربان هەر جاري لە دەرەو خواردنم
هينابى لە منت پرسىيو: چونت پەيدا كردوو و لە كوي هيناوتە؟
ئەو چييه ئەمجارە لىت نەپرسىم؟

منيش وتم: دەى باشە پيم بلى بزائىم لە كويت هيناو؟
ئەو يش وتى: ئەو لە سەردەمى نەفاميدا فالىم بو پياوى گرتهو...
خو من فالىچيش نەبووم، هەروا خەلەتاند... كەچى قەزا و قەدەر
قسەكەى منى بە درو نەخستەو و وا دەرچوو كە من وتبووم...
ئەمرو ئەو پياوهم بينى و لەجياتى كرىي ئەو فالىگرتنەو هيه هەندى
خواردنى پيدام...

ئيتەر بە بىستنى ئەم قسەيه دەستم كرد بە قوركى خومدا بو
ئەو دەى خوم برشىنمەو، بەلام نەتوانى خوم برشىنمەو...

پښيان وتم: به ئاو نه‌بين نايه‌ته دهره‌وه...

به‌رده‌وام ئاوم ده‌خوارده‌وه و ده‌ستم ده‌کرد به قورگي خومدا
و خوم ده‌رشانده‌وه...

پښيان وتم: زورت کرد له خوت...

وتم: به‌خوا نه‌گه‌ر به دهرچووني گيانم نه‌بووايه نه‌رشامايه‌ته‌وه
ناماده بووم گياني خوم ده‌رکه‌م و برشيمه‌وه.. من خوم له
پيغه‌مبه‌رم (ﷺ) بيستوه فهرموويه‌تي: هر گوشتيک به -خواردني-
حه‌رام په‌يدا بووي، نه‌وه زياتر شاياني ناگره...

- جا قوربان خو تو نه‌تده‌زاني نه‌و خواردنه حه‌رام و ناره‌وايه..
+ ئي خو دوايي زانيم...

- قوربان مه‌به‌ستم نه‌وه‌يه تو تاوانت نه‌وو... تو عاده‌تت وابوو
هموو جاريک پرسيارت ده‌کرد، نه‌وحاره له بيرت چوو پرسيار
بکه‌ي.. خو تو خوت فالت نه‌گرتبوويه‌وه، با داواي لیبووردنت له
خوا بکردايه و بتگوتايه (استغفرالله) نيتر نه‌وه‌نده به‌س نه‌بوو؟
+ راسته من خوم فاله‌که‌م نه‌گرتبوويه‌وه، به‌لام خو زگ
زگي خوم بوو... نابي خواردني حه‌رام و ساره‌وا به‌چيته نيو زگي
نه‌بو به‌کره‌وه...

- قوربان ئاوا خو پاريزي بويه که‌س پيشت ناداته‌وه..

+ کوره ږوله به‌خوا هيوادارم کاتي له دويا دهرده‌چم خراپه‌م
له چاکه‌م زورتر نه‌بي، خوا ده‌کا تاوانبار نابم نامه‌وي چاکه‌کانم
زياتر بن...

- کوره قوربان وا مه‌فهرموو... تو کاتي له دونيا دهرده‌چي به
کولي ئيمان‌وه دهرده‌چي... جيهاد و تیکوشتانت هه‌يه. سه‌روه‌ت و
ساماني خوت له‌پيناو خواي گه‌وره و پيغه‌مبه‌رکه‌ي دا (ﷺ) خه‌رج
کردوه... تو بفهرموو، خوايه ليم وهر بگري... نيتر به‌پله و پايه‌يه‌ک

دهگه ی هر که سنی سهری بو بهرز بکاته وه بو نه وه ی ته ماشای بکا،
 بنگومان کلاوه که ی ده که ویته خواره وه...

+ خوا راوه ستاوت بکا کورم... پیمخوش نییه به شان و پیلی
 مندا هه لده ی... بزاتم پرسپاری توت هیه یان نه؟

- به خوا قوربان رو پاماییت بو تاکم، هر به راستی راسته قینه
 ده یلیم: هیچ کهس هینده ی تو شایانی نه وه نییه په سنی بده یین و
 باسی چاکه کانی بکه یین... بهس له بهر خاتری جه نابت واز دینم...
 سه باره ت به پرسپاریش به لی پرسپاری زورم ماوه...

+ ده ی کورم بزاتم له باره ی چ شتی که وه ده پرسنی بپرسه...
 - نه م چه له له باره ی فرمووده یه کی تری پیغمبه ر (ﷺ) لیت
 ده پرسم... پیغمبه ر (ﷺ) فرموویه تی: باشه نیوه پشت ده که نه
 هاوریکه ی من؟

+ نه وه شتیک له نیوان من و عومهری کوری خه تتا بدا روویدا...
 عومهر تووره بوو هه ستا و رویی.. منیش دوا ی که وتم و داوا ی
 لیوووردنم لی کرد، به لام نه و ناماده نه بوو لیم ببووری... هه تا
 که یشته وه ماله وه من هر به دوا یه وه بووم و داوا ی لیوووردنم لی
 ده کرد... کاتی که یشتینه مالی عومهر، عومهر خوی کرد به ژووردا
 و ده رگا که ی له سهر من داخست...

منیش رویشتم بو خزمه ت پیغمبه ری خوا (ﷺ) بو نه وه ی
 باسی روودا وه که ی بو بگیری مه وه... به ده موچاومدا دیار بوو که زور
 نیگه رانم.. پیغمبه ریش (ﷺ) که سیکی زور ژیر و دانا و وردبین و
 سه رناس و روشنیر بوو.. هر به بینینی من زانی نیگه رانم و
 قسه یه کم پییه... بویه به وانه ی فرموو که له خزمه تیدا دانیشتبوون:
 وادیاره نه م هاوریه تان دهسته ویه خه ی که سیک بووه ته وه...
 من که یشته خزمه ت پیغمبه ری خوا (ﷺ). سلاوم کرد و

دانیشتم... ڕووداوەکەم بۆ پیغەمبەر (ﷺ) گێرایەو... باسی پەشیمانی
و داوای لیووردنە کەیشم بۆ گێرایەو... ئەو شەم گوت کە عومەر
لێم نابوو و دەرگای بە سەریدا داخستوو...
پیغەمبەر (ﷺ) بە منی فرموو: خوا لیت خوشبی ئەبۆبەکر...

- ئەی قوربان دوازی چی ڕوویدا؟

+ دوازی عومەر دامرکا بوو و پەشیمان بوو و... ڕوشتبوو
بۆ مالی ئیمە بو ئەوێ داوای لیووردنم لی بکات، بەلام من لە
مال نەبووم... ئەویش هات بۆ خزمەتی پیغەمبەر (ﷺ) سلاوی کرد
و دانیشت... هیشتا ناسەواری توورەیی بە دەموچاویەو دیاربوو...
زور ترسام پیغەمبەر (ﷺ) شتیک بە عومەر بلی و دلی عاجز
بکات... بویە بەپەلە ڕوشتە بەردەمی پیغەمبەر (ﷺ) و وتم: ئەی
پیغەمبەر (ﷺ) خوا (ﷻ) من ناھەق بووم و ستمم لە عومەر کرد...
پیغەمبەر (ﷺ) فرمووی: کاتی خوازی گەورە منی کرد بە
پیغەمبەر و من وتم: بووم بە پیغەمبەر، ئیوە هەمووتان و تتان: درو
دەکە... ئەبۆبەکر وتی: راست دەکە...
ئەبۆبەکر بە گیان و مال و سەر وەت و سامانەو ھاوکاری منی
کرد... نیتەر چون ئیوە پشت دەکەنە ئەم ھاورییە من؟ چون پشت
دەکەنە ئەم ھاورییە من؟

- ئای قوربان خوزگەم بە خوت... پیغەمبەر (ﷺ) ئاوا پەسنی
جەنابتی بدات و ئاوا باسی چاکەکانی جەنابتی کرد... خوزگەم بە
خوت...

+ تو ئەو مەلی، بەلکوو بلی: ئای لەو پیغەمبەرە مەزنە چەندی
بەئەمەک و بەوەفا بوو... پیغەمبەر (ﷺ) خوا (ﷻ) فەزل و چاکەزی زور
زۆرە بەسەر منەو... هەر ئەوەندە بەسە کە خوازی گەورە ئەوی
کردووەتە ھاوکاری ڕینوینی من... (ئەو تەنیا باسی ئەو شتەکانی کرد

که من بو ئه ووم کردووه... ئیتر باسی ئه و شتانه ی نه کرد که ئه و بو منی کردووه... ئه مه عاده ت و خده ی پیاوه مه زنه کانه... هه روا بوون و هه رواش ده بن... چاکه ی خه لک باس ده که ن و پاداشتی ده ده نه وه، به لام هه رگیز باسی چاکه ی خویان ناکه ن... هه رگیز چاوه رپی پاداشتی هه یچ که سیک **نین...** ده ی خو پیغه مبه ریش (پیش) سه رکرده و گه وره ی پیاوه مه زن و گه وره کانه...

- راست ده فهرمووی قوربان قسه ی جه نابته، به لام قوربان پیم بلی: تو و چه زره تی عومه ر له سه ر چ شتیک بوو به کیشه تان؟
+ کورم له سه ر هه ر شتی بوو، بوو... تو مه لی کیشه... بلی: را جیاوازی... هه رکه سه جوړه ژیری و عه قلیکی هه یه... هه رکه سه و را و بوچوونیکي تایبته به خوی هه یه. هه موو که سیک به گویره ی ژیری و ئاوه زی خوی بابه ته کان شه نوکه و ده کات و ده یخوینیته وه... بویه جار جار را جیاوازی دروست ده بی... کوره نه ک جار جار، به لکوو زور جار را جیاوازی دروست ده بی... ئیتر جاری وا هه یه که سیک به بیستن، یان بینینی شتیکی تر سه خله ت بووه... ئیتر ئا له و کاتانه دا را و بوچوونی که سی به رامبه ری به لاوه ئاسایی نییه و پیی سه خله ت ده بی. که چی له کاتی ئاسایی و کاتیکی تر دا کیویک بخه یته سه ر شانی پیی ئاساییه و سه خله ت نابی...

راست ده فهرمووی قوربان، به لام پیمخوشه بزانه بوچی جه نابته به داوی چه زره تی عومه ردا رویشیتیت و داوای لیبووردنت لی ده کرد؟

+ جا بو داوای لیبووردنی لی نه که م... عومه ر برا و هاوریی منه... را جیاوازییه ک له نیوانماندا هه بوو... له وه زیاتر هه چی تر نه بوو... من ئه و را جیاوازییه م پی خوشتره تا ئه وه ی خوم رایه که م هه بی و که سی تر هه یچ رایه کی نه بی... دلراگرتنی هاوری و ته نانه ت

ھەر كەسنىكى تر با نەناسىش بى، لەو ە گرنگترە مروف راي خوى
سەربخات... من دەمەويست بەو ە بە عومەرى بسەلمىتم كە دلى
ئەوم لە ەموو شتىك زياتر بە لاو ە گرنگە...

- ئەي باشە قوربان! بۇچى ئەو لىت نەبوورا و تەنانت
دەرگاشى لەسەر داخستى؟ خوانەخواست مەبەستم ئەو نىيە وەك
ناحەزىك بەمەوى نىوانتان تىك بدەمەو ە، بەلكوو دەمەوى سوود لە
دانايى جەنابت وەربگرم...

+ پۇلە! ەموو كەسىك سروشتىكى تايبەت بە خوى ەيە...
ئەگەر ەموو كەسىك پەي بە سروشتى كەسى بەرامبەر بە
خوى بيا، ئەو زوربەي زورىنەي كىشە و ئارىشەكان ئاسان
دەبوون، نەك ئاسان، بەلكوو ەر روويان نەدەدا... دەمانزانى كە
كاردانەو ەي كەسى بەرامبەر ئاسەو ەي سروشتى ئەو كەسەيە، نەك
لەبەر شتىكى تايبەت.. سروشتى عومەر و ابوو... كەسىكى توند،
بەھيز بوو... كاردانەو ەكانىشى وەكو سروشتى خوى بوو... ئەو
بە دل و گيان كەسىك بوو خوا و پىغەمبەرى خواي (ﷺ) خوش
دەويست... خوى بو خزمەت بە ئايىن تەرخاں كردبوو... من لە خوا
دەخوازم كارە چاكەكانى منىش و عومەرى خوشەويستم وەربگرىت
و لىمان ببوورى...

- ئەي باشە قوربان بو جەنات روىشتى بو خزمەت
پىغەمبەر (ﷺ) و ەموو شتىك بو گىرايەو ە؟ مەبەستت چىبوو؟
+ ئەو روووداو ەي نىوان من و عومەر زور لەسەر دلم گران
كەوت... ئەگەر من نەچوو و مایەتە خزمەت پىغەمبەرى خوا (ﷺ) و
ئەو نەبوو ەيەتە ەوكارى ئاشتەو ەي نىوانمان، ئەي پەنام بو كى
بىردايە؟ سروشتى مروف و ەيە، كاتى لەگەل ەاورىيەكيدا دەبى بە
كىشەيان پەنا بو ەاورىيەكى تر دەبا بو ئەو ەي كىشەكەيان بو

یه کلایی بکاته وه و ناشتیان بکاته وه... مه گهر وانیه؟

- بهر وه لالا قوربان وایه... قسه ی جهنایت دروسته...

+ ئی پیغه مبهه (ﷺ) له هه موو که سیک بو ئیمه له پیشتر بوو...
باشترین هاوریمان بوو...

- قوربان من پیموایه چه زره تی عومهریش زور مهرد بوو...
دوای نه وه ی تووره ییه که ی نه ما و سارد بوویه وه هات بو مالی
ئیه بو نه وه ی جهنایت ناشت بکاته وه... نه وه ش کاریکی مهردانه یه
و له هه موو که سیک ناوه شیته وه...

+ عومهر عومهره... که وت عومهر ئیتر ته واو. ناوه که ی
پیناسه یه تی... توند، گورجوگول، نهک هه ره نه و جاره، به لکوو هه رکاتی
تووره یی نه مایه و بیزانیایه هه ق لای به رامبه ره ئیتر پشتگیری له
هه ق ده کرد. که سایه تی عومهر زور وهک که سایه تی چه زره تی موسا
وابوو... له بیرته رووداوه که ی جهنگی به درم بو گیرایته وه؟ له بیرته
پیم وتی: پیغه مبهه (ﷺ) فه رمووی: عومهر وهکو موسا وایه... (خودا
باسی موسا ده کات)، که ده یفه رموو: ﴿رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَیْ اَمْوَالِهِمْ وَاشْدَدْ عَلَیْ
قُلُوبِهِمْ وَلَا يُوْمِنُوْا حَتّٰی يَرَوْا الْعَذَابَ الْاَلِیْمَ﴾ یونس: ۸۸ واته. خودای گه وره!
مالیان لی ته فروتوونا بکه، دلیان پتر رهق و رهش که، با هه رگیز
باوه نه هینن؛ هه تا چه زره به ی زور به ژان به چاوی خویان ده بینن.
چه زره تی موسا که سیک توند بوو. کاتی له به نی ئیسرائیلیه کان
تووره بوو نه و ته له و له وحانه ی فری دا که ته وراتی له سه ر
نووسه را بوو... خوای گه وره خوی له قورناندا باسی نه و رووداوه
ده کات و ده فه رموی: ﴿وَلَمَّا رَجَعَ مُوسٰی اِلٰی قَوْمِهٖ غَضِبْنَ اِیْمًا قَالَ اِنْسَمَآ خَلَقْتُوْنِیْ مِنْ
بَعْدِیْۤ اَعْجَلْتُمْ اَمْرَ رَبِّکُمْ وَاَلْقَیْ الْاَلْوَاحَ وَاَخَذَ بِرَاسِیْ اَخِیْهِ یَجْرُهُۥ اِلَیْهِ﴾ الأعراف: ۱۵۰
واته: جا کاتیک موسا گه رایه وه بو لای قه ومه که ی (زانیبووی
خهریکی گویره که په رستین)، زور به تووره یی و په ستی و

غه مبارییه وه وتی: به راستی دواي پوشتنی من چیښینییه کی خراپی
منتان کرد، نه وه په له تان کرد له واده ی پوره ردگار تاندا؟ (ئیترا له
داخی نه و لادان و سه رگه ردانییه) تابلوکانی (تهورات) سی فری دا و
په لاماری قژی (هاروون) سی برای دا و رایکیشا بو لای خوی.

دواي نه وهش که توورپه ییه که ی دامرکایه وه و نه ما، یه که م
کار نه وه بوو تابلو و ته ته له کانی هه لگرتنه وه، خواي گه وړه باسی
نه وه شمان بو ده کات و ده فرموی: ﴿وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ
الْأُتُوخَ﴾ الأعراف: ۱۵۴

واته: کاتیک توورپه یی موسا هیور بووه، تابلوکانی (تهورات) سی
هه لگرتنه وه.

مروغ باتوانی خوی له سروشتی خوی دهرپینی، به لام ناشکری

هه شوین سروشتی خوی بکه وی و لینی لانه دا و بیکا به پنه وړ بوو

هه موو شتی.. سروشتی حه زره تی موسا وایکرد تاویک توورپه بیی...

دواي دینداری و نیمانی حه زره تی موسا، کاریکیان به حه زره تی موسا
کرد که به ته وای هیور بیته وه... عومهریش ریک و ابوو... کاتی توورپه
بوو وهک نه و کاتانه و ابوو که حه زره تی موسا ته ته له کانی فری دا...
کاتیکیش توورپه یی نه ما و هات بو مالی نیمه بو نه وه ی ده ست له ملی
من بکات و ناشتم بکاته وه، ریک وهک نه و کاته ی حه زره تی موسا
و ابوو که یه کسه ر دواي هیور بوونه وه ته ته له کانی هه لگرتنه وه...

- به خوا جوانه قوربان... زور جوان نه م بابه ته ی نیوان
خوت و حه زره تی عومهرت به سته وه به رووداوه که ی حه زره تی
موسا وه (ﷺ)...

+ خوا پایه دارت بکات کوړم...



+ دەى كورم پىم بلى: پرسىياري ترت ماوه؟

- ئەرەۋەللا قوربان پرسىياري زور ماوه...

+ ئەمجارە چ پرسىياريك دەكەي؟ پرسىياري بکە با ۋەلامت
بدەمەۋە...

- ۋەللا قوربان بىستۈمە جەنابت بە پىغەمبەر(ﷺ) و دايە
عائشەت فەرەۋە: دەى ۋەك چۈن لە كىشەى نيوان خۇتاندا
بەشدارتان كردم، ئاۋاش لە خوشى نيوان خۇتاندا بەشدارم بکەن...
+ باشە... ئەۋە رۈژىك بە نيازى سەردانى پىغەمبەرى خوا(ﷺ)
-كە ئەۋ رۈژە لە مالى عائشەى كچى من و خىزانى خۇيدا بوو-
رۈوم لە مالى عائشەى كچم كرد... ئەۋانىش ۋەك ھەۋو ژن و
پياۋىكى تر لەسەر شتى ببوو بە كىشەيان... گويم لىبوو عائشەى
كچم دەنگى بەسەر پىغەمبەردا(ﷺ) بەرز دەكردهۋە . منىش خۇم
پى نەگىرا و زور توۋرە بووم... تەنانت وىستم لىى بدەم، بەلام
پىغەمبەر(ﷺ) مى گرت و نەپىلا لىى بدەم... پىم وت: ئەۋە تو
دەنگ بەسەر پىغەمبەرى خوا(ﷺ) بەرز دەكەيتەۋە؟

دۋاي ئەۋە ئەۋىم بەجى ھىشت، پىغەمبەر(ﷺ) بە عائشەى
فەرەۋو بوو: ئەھا كەۋتمە نيوان تو و باۋكتەۋە و نەمھىشت لىت بدا...
ھەر ئەۋ رۈژە تاقي ئىۋارە رۈيشتمەۋە سەرىكيان لى بدەم...
گويم لىبوو بۇ خويان پىدەكەنن... منىش پىموتن: دەى ۋەك چۈن
لە كىشەى نيوان خۇتاندا بەشدارتان پى كردم، ئاۋاش لە خوشى
نيوان خۇتاندا بەشدارم بکەن...

وتيان: باش...

-باشە قوربان چۈن دەبى كىشەى نيوان ژن و مىرد لە مالى
پىغەمبەرى خوادا(ﷺ) رۈۋىدات؟ سەير نىيە؟

سەلسە و پەلەو بە فیزیکیوە بە ڕێدا دەڕۆی... پرچی داھێناو...
ئالە و کاتەدا خوای گەورە ڕەدی بە ناخی ئاخدا... ھەتا ڕۆژی
پەسلان بە ناو ئاخدا ھەر سوور دەخوا...

- باشە قوربان ئایینی ئیسلام دژی ئەوێ مەروڤ پاکوئاوین
بیت و جلو بەرگی جوان لەبەر بکات و پرچی داھێنی و بونی خوش
لە خۆی بدا؟

+ ئەو لەلا کی وای وتوو؟ ئەو ئەک ھەر نارەوا نییە، بەلکو
یەکیکە لە داخوازییەکانی ئایینی ئیسلام... **خوای گەورە خۆی جوانی**
جوانی خوش دەوی... خوای گەورە پێی خوشە کاتی ناز و نیعمەتی
دەژینی بەسەر کەسێکدا، شوینەواری ئەو ناز و نیعمەتە بەسەر ئەو
کەسەدا ببینی، بەلام جوانی شتیکی و خوبەزلزانی شتیکی تر...
ئایینی ئیسلام جوانی پێخوشە، بەلام دژی خوبەزلزانی... دژی
ئەوێ کەسیک ناز و نیعمەتەکانی خوا بە جوریک بەکار ببینی کە
بونی ئەوێ لیبی کە ئەم بەکاربەرە خۆی بە گەورەتر لە خەلک
دەزانی... بیروکە کە ئەوێ کە دنیا لەنیو دەستدا بی، ئەک لەنیو
دەدا... جلو بەرگی لەشی مەروڤ جوان و لەبار بکات، بەک دلی مەروڤ
گەندەل بکا...

- زۆر باشە قوربان... زۆر بە باشی تیگەیشتم...
+ دەی ڕۆلە کەم! پرسیری تەرت ماوە یان تەواو؟
- ئەو لەلا قوربان تەواو نەبوو، هیشتا زورم ماوە...
+ دەی بزانم چ پرسیریکت ھەیە بیکە...

- وە لەلا قوربان دەمەوی ئەمجارە لە بارە کیشەییەکی نیوان
جەنابت و رەببەیی ئەسەمیەو پرسیریات لی بکەم، گواپە کیشە کە
لەسەر دار خورمایەک بوو، ھەرکەسیک لە ئیو بە ھی خۆی
زانوو... ئەو چۆن بوو قوربان؟

+ نه وه لالا کورم بوجی سهیره؟ خو پیغمبه ران هر چه نده
پیغمبه رن و هه لېزاردهی خوای گهره رن و پاک و بیگوناخن، به لام
هر پیاون و هر مروفن... ژنه کانیشیان هر چه نده ریزیکي تایبه تییان
هه یه، به لام خو نه وانیش هر ژن و هر مروفن... زور ئاساییه
له نیوان هه موو ژن و پیاویکدا چی رووده دات، هه مان کیشه له نیوان
پیغمبه ریک و ژنه که یشیدا روو بدات... کیشه ی نیوان ژن و میرد له
هه موو مالیکدا روو دده... نه وه کاردانه وهی مامه له ی روژانه ی ژن
و میرده له گهل یه کتردا... خه م و خه فته ی ژیا نه... دلی مروفیش له
کارکردن ناوهستی و نه مدیو و نهودیویه تی... کاتی عایشه دهنگی به سهر
پیغمبه ردا (❀) به رز کرده وه، له سهر شتیک نه بوو که په یوهندی به
نیمان و بیروباوهره وه هه بی، نه وه ته نیا په یوهندی به ژیا نی ئاسایی و
روژانه ی نیوان خویانه وه هه بوو... کاتی دهنگی به رز ده کرده وه، به و
سیفه ته دهنگی به رز نه کرده وه که تاکیکی مسولمانانه، به لکوو به و
سیفه ته ی که ژنی پیغمبه ری خوایه (❀)... مه به ستم نه وه یه که هر
ژنیکي مسولمانی نه م سهرزه مینه نه م چیروکه بییستی له وانه یه پی
سهر بی و بلی: چون عایشه دهنگی به سهر پیغمبه ردا (❀) به رز
کردو وه ته وه؟ له کاتیکدا نه گهر خویشی خیزانی پیغمبه ر (❀) بوایه
و کیشه ی روژانه ی ژیا ن به روکی بگرتایه، بیگومان نه ویش وهک
عایشه دهنگی به رز ده کرده وه... نه مهش وهک پاکابه یهک بو عایشه
نالیم، به لکوو ته نیا وهک راستی و حقیقه تیک باسی ده که م... نه گهر
هر ژنیکي پیغمبه ر (❀) دهنگی به رز بگردایه ته وه هر هه مان را و
بوچوونم هه بوو...

باشه قوربان مادم وایه بو ویستت له دایه عایشه بدهی؟

+ چونکه به لامه وه ئاسان نه بوو نه و دهنگ به سهر پیغمبه ردا (❀)
به رز بکاته وه...

- نهی تو خوت نه تفرموو: نه وه شتيکی سروشتیه و له نیوان هموو ژن و میردیدا روو ده دا؟

+ با وام وت، به لام هموو شتيک شایانی روودانه... هرچند نه و دهنک به رزکردنه وه یه عایشه ی کچم له چوارچیوهی کیشه ی نیوان ژن و میردیدا نه ده چوو ده ری، به لام نه مه مانای وا نییه که من پیی رازی بم... بو نموونه، نه گهر تو روژیک له روژان بروی بو مالی کچه که ت و کاتی ده چیته مال وه ببینی که کچه که ت و زاوا که ت له سهر شتی به شهر هاتوون، پیش نه وه ی پشوویه ک بده ی، یان قومیک ناو بخوینته وه، هه ول ده ده ی ناشتیان بکه یته وه... خو نالیی: قه یناکا با شهر بکه ن شتيکی ناساییه...

تیگه یشتن له و شتانه ی که ناسایین و ده شی رووبده ن شتيکه و کار نه کردن بو ناساییکردنه وه ی نه و رووداوه شتيکی تره جگه له وهش خو زاوا که ی من پیغه مبه ری خوا (آه) بوو... نه و به هموو پیوه ریک که وره و سه رکرده و رینیشاندهری من بوو... شته که ش هرچنده ناسایی و سروشتی بیت، هیشتا من ناتوانم لایه نی کچه که م بگرم و رووبه رووی پیغه مبه ری خوا (آه) بوه ستمه وه.. که واته تو له گهل نه وه دای که که سوکار خویان بتکینه نیو کیشه ی نیوان کور یان کچیان، کاتی له گهل هاوسه ره کانیا ن ده مه قالیه کیان ده بی؟

+ کورم! خو تیتکاندن له هموو شتيکی که وره و بچووک و بهرنامه دانان بویان که چی بکه ن و چی نه که ن و دانانی سنوور بویان، نه وه شتيکی تره... ناکری دایک، یان باوک، یان که سوکاری نزیک خویان له ورد و درشتی ژیا نی هاوسه ری مناله کانیا ن بتکینن.. من پیموایه مروف له کور و کچی خوی که ری با چون ده ژي ناوا بو خوی بژی... له هموو که وره و بچووکیدا خوی

هەلنە قورتینی، بەلام ئەگەر کیشە یە کیش لەنیوانیاندا ڕوویدا بە پێی دەسەلات بە دانایی و ژیری و لیزانینەوه کیشە کهیان بۆ چارەسەر بکات... ئاشتیان بکاتەوه... ئیتر دەمارگیریش بە خەرج نەدات و بە ناهەق لایەنی کور یان کچە کهی خۆی نەگرت... نابێ کە سووکاری کچ هەموو چاکە یەکی زاوا پشتگوی بخەن و بە ناهەق پشتی کچە کهیان بگرن... نابێ کە سووکاری کوریش هەموو چاکە یەکی بوو کە کهیان پشتگوی بخەن و بە ناهەق پشتی کورەیان بگرن... دەبێ ڕەچاوی هەق بکەیت... کە هەق بوو لە گەل ئەوه بە... بە پێی تواناش هەول بدە چارەسەریکی گونجاو بدوزیتەوه و ئاشتیان بکەیتەوه...

بە کورتی: ^{دەبی} مروف ئاموژگاری و فرمانکردن لە یەک بکاتەوه... ئاموژگاری شتیکی باشە و هەموو کەسی پێی خوشە و مروفی مەردیش ئاموژگاری چاکی کور و کچی خۆی دەکات، بەلام فرمانکردن و شت بە سەردا سەپاندن کاریکی دزیو و ناحەزه و مروفی ژیر خۆی لی دوور دەخاتەوه...

- باشە قوربان تیگەیشتم، بەلام قوربان پیم بلی: بە رای جەنابت بوچی پیغمبەر (ﷺ) نە یەبشت پشتگیری لی بکەیت و خوت لە دایە عایشە توورە بکەیت؟

+ چونکە پیغمبەر (ﷺ) مەردیکی تەواو مەرد بوو... عایشەش سووکایەتی بە پیغمبەر (ﷺ) نەکردبوو... ئەوه تەنیا کیشە یەکی هاوسەرانه بوو... پیغمبەر (ﷺ) بەو کارە ی دەریخست کە عایشە ی زۆر خوش دەوی... ئەو بە چاویکی بەرر و بەرپزەوه لە عایشە دەروانی... ئەو کیشە یە ی نیوانیشیان وەک هەوریک وایە بەری تیشکی خۆری ژیا نی گرتی و بە زووترین کات دەرەوێتەوه و تیشکی زیرینی خور بە زووترین کات خۆی دەکاتەوه بە ژووردا... خوشەوێستی عایشەش لە دلیدا چەقیوه و هیچ شتی هەلیناکەنی...

- به خوا پیغه مبهرا (ﷺ) قوتا بخانه یه کی زور زور گه وره یه...
- + به لئ پیغه مبهرا (ﷺ) ته نیا له و بووار هدا قوتا بخانه نه بوو، به لکوو له کاتی خوشیدا قوتا بخانه بوو... له کاتی ناخوشیدا هر قوتا بخانه بوو... له کاتی خه و خه فته دا، له کاتی تو وره بووندا، له کاتی پیکه نیندا، له کاتی رازی بووندا، له کاتی رقلی بووندا، له کاتی خوشه ویستندا، له کاتی قسه کردندا، له کاتی بیده نگیدا، له کاتی جووله دا، له کاتی نه جوولاندا هر قوتا بخانه بوو... به کورتی له هه موو کاروباریکدا قوتا بخانه یه کی زور مه زن بوو...
- به خوا قوربان نه م قسه یه قسه ی راسته که تو فهرمووت...
- + باشه کورم... هیچ ماوه، یان پرسپارت ته واو بوو؟
- نه وه لا قوربان هیشتا زورم ماوه...
- + دهی فهرموو بپرسه...



- قوربان چیروکی (هه نزله بووه به دووروو) چیه و چون بوو؟
- + نه وه روژیک (هه نزله ی کوری ره بیع) به خه مباریه وه له مال هاته ده ری... له رینگا من پنی گه یشتم...
- وتم: هه نزله چونی؟
- وتی: لیمگه ری... هه نزله بووه به دووروو...
- منیش وتم: پاک و بیگه ردی بو خوا... نه وه تو چی ده لی؟
- وتی: کوره ئیمه ده چینه خزمهت پیغه مبهری خوا (ﷺ) باسی به هه شت و دوزه خمان بو ده کات... وا دیته به رچاومان ده لی هر به راستی و به چاوی سهر ده بیینین... که چی لای نه وه ستاین و

رۆیشتینەو و پەيوەندیمان کرد بە ژن و منال و مال و سەر وەت و سامانەو، دەلیی: نە هیچمان بیستوو و نە هیچمان بینوو...
 منیش وتم: سویند بە خوا ئیمەش وەک تو واین...
 هەردوو کمان رۆیشتینە خزمەت پیغەمبەری خوا (ﷺ)...
 حەنزەلە وتی: ئەی پیغەمبەری خوا (ﷺ) حەنزەلە بوو بە دووروو...

پیغەمبەر (ﷺ) فەرمووی: بۆ؟ چی بوو؟
 وتی: کورە قوربان ئیمە دینە خزمەتت باسی بەهەشت و دوزەخممان بو دەکەیت... وا دیتە بەرچاومان دەلیی هەر بە راستی و بە چاوی سەر دەیبینین.. کەچی لای جەنایت هەلدەسین و دەروینەو و پەيوەندی دەکەین بە ژن و منال و مال و سەر وەت و سامانەو، دەلیی: نە هیچمان بیستوو و نە هیچمان بینوو...
 پیغەمبەر (ﷺ) فەرمووی: سویند بەو کەسە ی گیانێ منی بە دەستە، لای من چونن نەگەر بەردەوام واین فریشتەکانی خوا ی گەرە لەسەر ریگاوباندا تەوقەتان لەگەڵدا دەکەن، بەلام حەنزەلە مەرووف سات ساتە...

- قوربان مەبەستی پیغەمبەر (ﷺ) چیوو... بۆچی فەرمووی:
 مەرووف سات ساتە؟

+ مەبەستی ئەوەبوو کە مەرووف ناتوانی لەسەر یەک شیوە بمینیتەو و بەردەوام هەر خەریکی خواپەرستی و بەندایەتی بیت... مەرووف دەبی بژی دەبی لەگەڵ ژیاندا بروا... ئەو بژیوی پەیدا کردنە... ژن و منال بەخیوکردنە... پەروەردەکردنی منالە... سەردانی دایک و باوک و خزم و کەسوکار و دراوسێیە... بەشداریکردنە لە بونە و کور و کو بوونەو دا.. ئەمە مانای سات ساتە... مەبەستی پیغەمبەر (ﷺ) ئەوە نییە کە مەرووف تاوی

خواپه‌رست بێ و تاوی له‌سه‌ر به‌رنامه‌ی شه‌یتان بێ... ساتی له‌ مزگه‌وت بێ و ساتی به‌ ناره‌وایی باسی ئه‌م و ئه‌و بکات... ساتی خێر بکات و ساتی سووخور بێ... ساتی هاوڕینی مرو‌فی چاک بێ و ساتی له‌گه‌ل پیاوخرایدا بێ... ساتی له‌سه‌ر به‌رمال بێ و ساتی له‌ شوینیکی خراپدا ده‌رکه‌وی...

سات ساته‌ به‌ و واتایه‌ی که مرو‌ف ساتی خه‌ریکی خواپه‌رستی بێ و ساتی کاته‌کانی خوی له‌ شتیکی ره‌وادا سه‌رف بکات...

- خوا پاداشتت بداته‌وه‌ قوربان، تیگه‌یشتم...

+ خوا دلت رووناک بکاته‌وه‌ کو‌رم...

- ئامین... زور سو‌پاست ده‌که‌م که‌وره‌م...

+ ده‌ی کو‌رم بزانه‌م چ پرسیا‌ریکی توت هه‌یه‌؟

- وه‌للا قوربان بیستوومه‌ (نوسه‌یدی کوری حوزده‌یر)

فه‌رموویه‌تی: مالی ئه‌وبه‌که‌را ئه‌مه‌ یه‌که‌م پیت و به‌ره‌که‌تتان نییه‌..

مه‌به‌ستی چی‌بوو؟ بو‌ وای فه‌رموو؟ بوم روون بکه‌ره‌وه‌...

+ باش... ئه‌وه‌ جا‌ریک له‌ خزمه‌ت پیغه‌مه‌ردا (په‌) ده‌رچوو‌بووین..

پیغه‌مه‌ر (په‌) هه‌رجا‌ری بو‌ هه‌ر شوینیکی برویشته‌یه‌ تیرو‌پشکی

له‌نیوان خیزانه‌کانیدا ده‌کرد... ناوی هه‌ر کامیان ده‌رچوو‌با ئه‌وه‌ی

له‌گه‌ل خوی ده‌برد... نه‌وی روژی عایشه‌ی کچی منی له‌ خزمه‌تدا

بوو... که‌یشتینه‌ شوینیکی بیابان و بی ئاو... عایشه‌ی کچم

خوناوکه‌یه‌کی له‌ ملا بوو... پچرا‌بوو... ونی کرد‌بوو... پیغه‌مه‌ر (په‌)

کاروانه‌کی گیر دا... به‌دوای خوناوکه‌که‌دا ده‌که‌را... خه‌لکی تریش

ده‌ستیان به‌ که‌ران کرد، به‌لام سوودی نه‌بوو... کاتی نویژ نزیک

بوویه‌وه‌... ئاویش نه‌بوو بو‌ ده‌ست‌نویژ... به‌ بونه‌ی ئه‌وه‌ی که‌ زور

که‌را‌بووین به‌دوای خوناوکه‌که‌ی عایشه‌دا ده‌ستمان نه‌ده‌که‌یشته‌

شوینی ئاوی لیبی... پیغه‌مه‌ر (په‌) رویشته‌ نیو چا‌د‌ره‌که‌ی عایشه‌

بو نه وهی سهرخه ویک بشکینی... خه لکی گله بیان له من ده کرد
و ده یانگوت: نه ها عایشه ی کچت چی به پیغه مبه ر(ﷺ) و نه و
خه لکه کرد... نه وه تا ناوی ده ستونیزمان لی براوه و که میک ناوی
خواردنه وه نه بی نیتر ناومان پی نییه...

منیش رویشتمه نیو چادره که ی پیغه مبه ر(ﷺ)... پیغه مبه ر(ﷺ)
سهری خستبووه سهر کوشی عایشه و خه وتبوو... منیش به
دهنگیکی نزم بو نه وهی پیغه مبه ر(ﷺ) خه بهری نه بیته وه هندی
سهرکونه ی عایشه م کرد. خه لک نه وهنده گله بیان له من کردبوو
ته واو بینزار ببووم، بویه یه ک دوو سیخورمه شم کوتایه لاته نیشتی
عایشه... نه ویش زوری له خوی ده کرد به نه وهی نه جوولیت و
پیغه مبه ر(ﷺ) خه بهری نه بیته وه...

- نه ی قوربان دواتر چی قهوما؟

+ دوا ی که میک پیغه مبه ر(ﷺ) هه ستا بو نویژکردن... وه ک پیموتی
ناومان نه بوو... خوا ی که وره نه م نایه تی ته یه مومه ی ناردده خواره
بو پیغه مبه ر(ﷺ) و فهرمووی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ
فَاعْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلُكُمْ إِلَى
الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ
مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ يَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ
وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ
وَلِيُثَبِّتَ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ المائدة: ٦

واته نه ی نه وانه ی باوه رتان هیاوه کاتیک ویستتان هه ستن
بو نویژ (پیش نه وه ده ستونیز بگرن، به م شیوه یه): نه وه سهره تا
رووخسارتان بشون، ئینجا دهسته کانتان له گهل نه نیشتکاندا، پاشان
دهستی ته بهینن به سهر سهرتاند، قاچه کانیشتان بشون له گهل
قوله پیتاندا، نه گهر له شتان گران بوو، نه وه خوتان خاوین بکه ن

و خوتان بشون، نه گهر نه خوش بوون، یان له سه فهدا بوون،
 یان دهستان به ناو گه یاندبوو (تاراتان گرتبوو) یان له نافرته
 (نامه جرهم) کهوتبوون و ناوتان دهست نه ده کهوت (بو خوشتن
 یان بو دهستنویر، نه و کاته دهتوانن) به خاکیکی پاک تهیه موم
 بکن (واته له پی دهستان به ناسته بمالن به خاکدا) و بهینن
 به رووخسار و دهستتاند (تا ثانیشتان)، خوا نایه ویت له نایندا
 تووشی سه غله تی و ناره حه تیتان بکات، به لکوو دهیه ویت پاک و
 خاوینتتان بکات (له روالهت و ناوهروکدا) و دهیه ویت ناز و نیعمه تی
 خویتان به سهردا ته و او بکات بو نه وهی سوپاسگوزار بن.

نیتروای نه وهی پیغمبر (ﷺ) نایه ته که ی بو هه مووان
 خوینده وه و روونی کرده وه، نوسه ید وتی: مالی نه بوبه کرا نه مه
 یه که م پیت و به ره که تتان نییه...

- مه بهستی نوسه ید چی بوو قوربان؟

+ مه بهستی نه وه بوو که خوای گه وره له دهره نجامی ونبوونی
 نه و خوناو که ی عایشه یه و گهرانی پیغمبر (ﷺ) و دواکه وتنی
 خه لکه که نه و نایه ته ی نارد خواره وه و موله تی به مسولمانان دا
 که نه گهر که سیک ناوی دهست نه کهوت، یان نه یده توانی ناو به کار
 بهینی، نه و ده توانی له جیاتی دهستنویرگرتن تهیه موم بکات... نه گهر
 له بهر نه و خوناو که ی عایشه یه نیمه له ریکردن به رده وام بووینایه
 له کاتی بانگدا ده که یشینه کانی و ناو و له بهر بی ناوی په کمان
 نه ده کهوت و خوای گه ورهش نه و نایه ته ی نه ده نارد خواره وه،
 به لام نیتروای گه وره ویستی کارناسانی بو مسولمانان بکات و
 نه و رووداوه ی کرده هوکار بو نه و کار ناسانییه...

- به خوا قوربان چه زره تی نوسه ید راستی فرموو نیوه هه
 پیت و به ره که تن...

+ خوا راه‌ستاوت بکا کورم، به‌لام با بیت بلیم، تو درکت به شتیک نه‌کرد و له باره‌ی نه‌و شته‌وه پرسپارت نه‌کرد...

- چیه قوربان پیم بلی؟

+ درکت به‌وه کرد که پیغه‌مبه‌ر(ؑ) له‌بهر گهران به‌دوای خوناوکه‌یه‌کی عایشه‌دا کاروانه‌که‌ی گیر دا و هم‌مووان به‌دوایدا گهران؟
- وه‌للا راست ده‌فرمووی قوربان، من بیرم له‌وه نه‌کرده‌وه...

+ درکت به‌وه کرد که پیغه‌مبه‌ر(ؑ) ناگای له‌هموو شتیکی وردودرشت بوو؟ خاتری مروقی ده‌گرت و دلدا‌ه‌وه‌ی هموو، که که‌س گومای نه‌وه‌ی به‌بوو کاتی حاترگرن و دلدا‌ه‌وه‌ی بی؟

- راست ده‌فرمووی قوربان قسه‌ی جه‌بابت نه‌واوه... نه‌ی قوربان خوناوکه‌که‌چی به‌سهر هاب‌دوریا‌ه‌وه

+ به‌لی دوزیمان‌ه‌وه دوای نه‌وه‌ی نابته‌ی نه‌یه‌موم دابه‌زی و نیمه‌هموومان ته‌یه‌مومان کرد و بویژمان کرد، ویستمان ده‌ست به‌رویشتن بکه‌ین... کاتی وشته‌ره‌که‌ی عایشه‌مان هه‌لساید، ته‌ماشا ده‌که‌ین خوناوکه‌که‌که‌وتووه‌ته‌زیر وشته‌ره‌که‌وه

- به‌خوا خیزانیکی پیروز و به‌به‌ره‌که‌تن قوربان...

+ خوا پایه‌دارت بکا کورم... ناده‌ی مزام چیترت پییه

- ده‌مه‌وی له‌مه‌ر نه‌و فرمووده‌یه‌ی پیغه‌مبه‌ره‌وه(ؑ) پرسپارت لی بکه‌م که له باره‌ی جلخشانندی مروقی به‌هیز و خوبه‌زلزان به‌سهر زه‌ویدا فرموویه‌تی، هه‌روه‌ها له باره‌ی نه‌و شایه‌تییه‌ی که بو جه‌نابتانی داوه...

+ نه‌وه‌روژیک نیمه له خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ردا(ؑ) بووین... پیغه‌مبه‌ر(ؑ) فرمووی: هه‌ر که‌سی به‌فیزه‌وه جلی خوی بخشینی به‌سهر زه‌ویدا، خوای گه‌وره له‌روژی په‌سلاندا به‌چاوی سوز و میهره‌بانیه‌وه سه‌یری ناکا...

منیش وتم: نهی پیغمبه‌ری خوا(ﷺ)! به‌راستی لایه‌کی
جلوبه‌رگه‌کانی من ده‌خشی به زه‌ویدا، به‌لام نه‌وه‌نده هیه کاتی له
بیرم بچی -ه‌لیکم- ده‌خشی به زه‌ویدا؟

پیغمبه‌ر(ﷺ) فهرمووی: تو له و که‌سانه نیت که خوبه‌زلزانن..
- به‌خوا قوربان نه‌وه شایه‌تییه‌کی که‌وره‌یه بو جه‌نابت که تو
پیاویکی خاکی و ساده‌یت و خوبه‌زلزان و فیززل نیت... نه‌و شایه‌تییه‌ی
پیغمبه‌ری خوات پیروز بیت... شایه‌تی که‌سی که راستگویه و له
خووه قسه‌ ناکا، به‌لکوو له خواوه قسه‌ ده‌کات...

+ خوا بتپاریزی کورم...

- باشه قوربان! پرسیاریکم بو هاته پیش. په‌یوه‌ندی چیه
له‌نیوان جلخشاندن به‌سه‌ر زه‌ویدا له‌گهل خوبه‌زلزانی و فیززلیدا؟
+ له سه‌رده‌می نه‌فامیدا له‌ناو عه‌ره‌بدا باو بوو، هه‌رکه‌سی
خوی به زل و که‌وره براییه، یان بیویستایه پوز به سه‌ر خه‌لکدا
لیبدا، یان بیویستایه ده‌وله‌مه‌دی و ده‌سه‌لاتداری و که‌شوفشی
خوی ده‌ربحا، حل و پوشاکیکی زور شوری له‌به‌ر ده‌کرد و
ده‌بخشانده‌سه‌ر زه‌ویدا... دواپی ناییبی نیسلام هات... نه‌و نایینه‌ی
که‌ پریه‌تی له خاکیتی و ساده‌یی... نه‌و نایینه‌ی که‌ ویستی فیززلی
و خوبه‌که‌وره‌زانین له دلی هه‌موواندا ریشه‌کیش بکات، چونکه
خوبه‌زلزانی په‌که‌مجار زیانی بو خودی کابرای خوبه‌زلزان هیه...
دواتر زیانی بو که‌سی به‌رامبه‌ر هیه، چونکه له‌وانه‌یه کابرای هه‌ژار
خوزکه به‌و ده‌وله‌مه‌نده خوبه‌زلزانه بخوازی و نه‌وه‌ش زیانی بو
نایین و بیروباوه‌ری هیه... نه‌و کات خوی نه‌ملای نییه و نه‌ولایشی
ده‌روا -په‌نا به‌خوا-.

پوژیک پیغمبه‌ری خوا(ﷺ) قسه‌ی بو ئیمه ده‌کرد... فهرمووی:
جاری پیاوی هه‌بوو خوی رازاندبوویه‌وه و به کولی -خشل و

+ نه وه ره بیعه ی نه سله می خزمه تکاری پیغه مبهری خوا (ﷺ) بوو... پیغه مبهری خوا پارچه زهوییه کی پی به خشی... زهوییه کی در اوسنی زهوییه کی من بوو، دار خورمایه ک له پهری زهوییه کی من و له تنیشت سنووری زهوییه کی نه ودا بوو... رږژیک ره بیعه هات و وتی: نه م دارخورمایه هی منه...

منیش وتم: نه خیر هی منه...

نه و به تووره ییه که وه وتی: هی منه... منیش وه لامم دایه وه و وتم: هی خومه... نه و نه وهنده له سهری رویی منی تووره کرد، من قسه یه کم له دهم دهرچوو زورم پی ناخوش بوو... کتوپر په شیمان بوومه وه و پیموت: ده توخوا توش هه مان قسه به من بلیوه... به لام نه و به گوینی نه کردم...

منیش وتم: یان نه وه تا قسه که م پی بلیوه، یان نه وه ته له دژی تو داوای هاوکاری له پیغه مبهری خوا (ﷺ) ده که م و داوای هاوکاری لی ده که م...

من به مه به سستی بینیی پیغه مبهری خوا (ﷺ) رویشتم، ره بیعه ش به دوامدا... له ریگا گه یشتین به کومه لی خزم و که سوکاری ره بیعه... خزمه کانی ره بیعه به ره بیعه یان وت: ره حمه تی خوا له نه بوبه کر... به چ هه قیک له دژی تو داوای کومه کی له پیغه مبهری خوا (ﷺ) ده کات؟ نه و قسه ی به تو وتووه و هیشتا نه ویش سکالای هه یه؟

ره بیعه وتی: ده زانن نه مه کییه؟ نه مه نه بوبه کری راستگویه... نه مه دوانه ی نه و دوو که سه یه که له گهل پیغه مبهردا (ﷺ) له نه شک و ته که دا مایه وه... نه مه نه و که سه یه که ریشسپی مسولمانانه... نه که ن له گهل مندا بینه خزمه ت پیغه مبهردا (ﷺ) و نه بوبه کر به و جوړه بتانینی و ببی به هوکاری تووره یی نه و... دواپی تووره یی نه و بیته هوکاری تووره بوونی پیغه مبهردا (ﷺ)... دواپی تووره بوونی

پىغەمبەرىش (ﷺ) بىيى بە ھۆكارى توورەبوونى خواى گەورە لە من
و ئىتر مالەم كاۆل بىيى و دونيا و قىامەتم لە دەست بچى؟
خزمەكانى رەببىعە وتیان: ئەى چى بکەين؟
رەببىعە وتى: بگەرینەو... من خۆم بە تەنیا دەچمە خزمەت
پىغەمبەرى خوا (ﷺ)...

- ئەى قوربان دواتر چى روویدا؟
+ رەببىعە دوام کەوت تا گەشتىنە خزمەت پىغەمبەر (ﷺ)... کاتى
گەشتىنە خزمەت پىغەمبەر (ﷺ) پىش من قسەى کرد و ھەموو
شتىكى بۇ پىغەمبەر (ﷺ) گىرايەو...
پىغەمبەر (ﷺ) پىي فەرموو: رەببىعە! تو چیت لە ئەبوبەکر داوھ؟
چیت لىي دەوئ؟

رەببىعە وتى: قوربان لەسەر دار خورمايەك بوو بە کىشەمان...
ئەو قسەيەكى بە من وت زورم پى ناخوش بوو... دوایى پەشيمان
بوویەو و وىستى منىش ھەمان قسە بە ئەو بلىم. بەلام من
پىمنەوت...

پىغەمبەر (ﷺ) پىي فەرموو: باشت کرد پىت نەگوتهو... پىي بلى:
خوا لىت خوشبى ئەبوبەکر...

رەببىعە رووى کردە من و وتى: خوا لىت خوشبى ئەبوبەکر...

ئىتر من بە دەم گریانەو ئەوینم بەجى ھىشت...

- قوربان سەرم لە شتىک سوورماو...

+ لە چى؟

- وەللا لەوھى کە تویەك ھەموو سەرۆت و سامانى خوت لە
پىناوى خواى گەورە بەخشى. چون لەسەر دار خورمايەك لەگەل
رەببىعە بوو بەکىشەتان؟ پىنم سەیرە...

+ کوڤم خىر و صەدەقە و بەخشىن شتىکە و خەلک بە

به رچاوتته وه ماله كهت ببا شتيكي تره... خو نه گهر ره بيه داواي
بكر دايه و بيگوتايه: نه بوبه كر نه و دار خورمايه م پي به خشه...
بينگومان منيش دار خورماكه م پي ده به خشي، به لام نه و بلي: هي
خومه و منيش دلنيام كه هي نه و نيه، به لكوو هي منه، نه وه مافي
خومه و ناهيلم له كيسم بچي...

- باشه قوربان نه و قسه يه تو به ره بيهت وت له بابته تي جوين
و شتي وا بوو؟

+ په نا به خوا كورم! په نا به خوا... من و جوين؟ نه وه كه ي
قسه يه تو ده يكه ي؟ من له سه رده مي نه فاميدا جوين فروش نه بووم،
له كاتي ئيسلامدا چون جوين به خلك ده دم؟ به لام خوت ده زاني
له كاتي تووره ييدا مروف قسه ي وا ده كا هه رچهند نه و قسه يه
جوينيش نيه، به لام دلي به رانبه ري پي بريندار ده بي...

- راست ده فهرمووي قوربان، به لام بوچي داوات له ره بيهت كرد
نه و قسه يهت پي بليته وه؟

+ چونكه من پيمخوشه مافي هيچ كه سيكم به سه ره وه نه بي...
نامه وي له روژي په سلاندا له خزمهت په روه ردگاردا، له بهر قسه يه كي
نه شياو بيمه خه نيمي هيچ مسولمانيك...

- به لام قوربان با پياو چاكه ي چاكه كارانيش فهراموش نه كات،
من زور سه رم له ره بيهت سه ور ماوه... چه ني ريزي له جه نابت
گرت... چهندي په سني جه نابتي دا... چهندي توي له لا پايه به رز
بوو... نه و ده يزاني به تووره بووني تو پيغه مبه ري خوا تووره و زيز
ده بي، به تووره بوون و زيز بووني پيغه مبه ريش خوي گه و ره تووره
ده بي... نه ها ره بيهت چهندي به ريزه وه سه يري جه نابتي كردوه!

+ به خوا راست ده كه ي روله... هه ر نه وه بوو قوره كه ي بو من
خه ست كرده وه...

- چۆن قوربان مەبەستت چىيە؟

+ كۆپى خۇم... كاتى تو بەرامبەر كەسىك ھەلەيەك دەكەيت و
ئەو كەسە وەلامەت دەداتەوہ ئەوہ توى ئاسوودە كردووە، بەلام كاتى
وەلامەت ناداتەوہ و سەرەراي ئەوہش باسى چاكەكانت دەكات ئەوہ لە
ھەتتەي داوي... ئەوہ كاريكى پى كردوي ناتوانى لە خۆت ببوورى...
- راستە قوربان، بەلام من بە شتىكى تىش سەرسامم...

+ بە چى؟

- بە خوشەويستى پىغەمبەر(ﷺ) بو جەنابت... بەوہى كە
چەندى خاترى توى گەرەك بوو... بەوہ كە بە رەببەي فەرموو:
رەببە چىتە بە ئەبوبەكرەوہ؟ لەگەل ئەوہشدا ھەر كە زانى ھەق
لاي رەببەيە رىنوينى رەببەي بو سەر شتى كرد كە چاكسازى
دلى رەببەي قىابى...

+ بو خو ناشى چاوەروانى ئەوہبى پىغەمبەر(ﷺ) لەبەر كەسىك، با
ئەو كەسە ئەبوبەكرىش سى، پشت لە ھەق بكات و لاي ستەمكار بگرى؟
نا بە خوا قوربان مەبەستم ئەوہ نەبوو... پەنا بە خوا... پەنا
بە خوا... پىغەمبەر(ﷺ) چۆن شتى واى لى دەوہشیتەوہ؟ پىغەمبەر
ئەو پىغەمبەرەيە كە فەرمووي: ئەگەر فاتىمەي كچىشم دزى بكا
دەستى دەبرمەوہ...

+ ئافەرىن كۆرم.. دەي باشە پىم بلى ماومانە؟ پرسىارت ماوہ
يان تەواو؟

- بىگومان پرسىارم ماوہ قوربان...

+ دەي بپرسە بزەنم چى دەپرسى؟



- قوربان! باسی نهو مانگایم بو بکه که پیغمبر(ﷺ) فرمووی: له گهل خه لکدا ده پهیوی...

+ نهو به یانییه ک پیغمبر(ﷺ) پیشنوژی نویژی به یانی بو خه لک کردبوو... دواي نویژ پروی کردبوو خه لکه که و وتاری بو دابوون... فرموو بووی: جاریک پیاوینک مانگایه کی دابوویه بهر... دواي سواری بوو، له مانگاکه ی دا... مانگاکه لای کردهوه به لای پیاوه که دا هاته دهنگ و وتی: من بو نه مه دروست نه کراوم، به لکوو بو زه ویکیلان دروست کراوم...

خه لکه که سهریان سوورما وتیان: پاک و بیگهردی بو خوا... مانگایه ک قسه ی کرد و هاته دهنگ؟

پیغمبر(ﷺ) فرموو بووی: من و نه بوبه کر و عومهر باوه رمان بهم چیرۆکه هیه...

دواي فرمووی: جاریک پیاوینک له ناو مهرهکانیدا بوو... گورگیک هیرشی بو مهرهکان هینا... مهریکی رفاند... شوانه که شوین گورگه که کهوت و مهره ی لی سه ند... گورگه که هاته دهنگ و وتی: وا نه مرو له منت سه ندهوه... نه ی نهوی روژی جکه له من کهس شوانیان نییه کی لیم ده سینیه وه؟

خه لکه که سهریان سوورما وتیان: پاک و بیگهردی بو خوا... گورگیک قسه ی کرد و هاته دهنگ؟

پیغمبر(ﷺ) فرموو بووی: من و نه بوبه کر و عومهر باوه رمان بهم چیرۆکه هیه...

- باشه قوربان بو پیغمبر(ﷺ) به دیاریکراوی ناوی جه نابت و حه زره تی عومهری ده هینا؟

+ چونکه نهو ده مه ئیمه لهوی نه بووین...

- تینه که یشتم قوربان...

+ پیغمبر (ﷺ) ویستبوی به خه لکه که بفرموی: نه گهر
نه بوبه کر و عومهر لیره بان، به بی دودلی بروایان به قسه کانی
من ده کرد...

- نای لهو شایه تییه گهره یه... خوزگم به خوت قوربان...
خوزگم به خوت نهی حه زره تی عومهر... پیغمبر (ﷺ) نه وهنده
متمانهی به نیوه بوو دلنیا بوو که هرچه ندی قسه کانی سهیر بی،
نیوه به بی یهک و دوو... به بی فووله دوکردن بروای پی ده کن...
+ به خوا کورم نهو شایه تییه پیغمبر (ﷺ) له هه موو شتیکی
نهم دونیا به پی خوشتره جگه لهو قسه یه نه بی که له نه شک و ته که دا
به منی فهرموو: نه بوبه کرا! حه مبار مه به... نه بوبه کرا! کومانت چیه
به دوو کهس که سییه میان خوابه؟

- دهی یاخوا پیروزت بی قوربان...

+ خوا پایه دارت بکا کورم... پرسپاری توت ماوه بیکه ی؟
- قوربان بمبووره زور دریژدادریم کرد، به لام سه بارهت بهم
باسه یهک پرسپارم ماوه...

+ کیشه نییه کورم پرسپاری خوت بکه...

دهمه وی له باره ی پرسپاریکی عه مری کوری عاصه وه
پرسپارت لی بکه... گوايه عه مر له پیغمبر (ﷺ) پرسپوه: کی
خوشه ویستترین کهسه به لاته وه؟

+ پیغمبر (ﷺ) عه مری کرد به سه رکرده ی نهو سوپایه ی که
رویشتن بو غه زای (ذات السلاسل)... به یارمه تی خوای گهره عه مر
به سه رکه و تووی گه رایه وه... کاتی هاته وه خزمهت پیغمبر (ﷺ)
لیی پرسپی، قوربان! خوشه ویستترین کهس کییه به لاته وه؟

پیغمبر (ﷺ) فهرمووی: عایشه...

عه مر وتی: نهی له چینی پیاواندا؟

پیغه مبهەر (ﷺ) فهرمووی: باوکی - عایشه -...

عمر وتی: نهی دواي نهو؟

پیغه مبهەر (ﷺ) فهرمووی: عومهری کوری خه تتاب...

- باشه قوربان عمر بؤچی نهو پرسیارهی له پیغه مبهەر (ﷺ)

کرد؟ مه به سستی چیبوو؟

+ کورم ئیمه هموومان پیشبرکیمان ده کرد تا بزانی کاممان

ده توانین جینگای خومان له نیو دلی پیغه مبهردا (ﷺ) بکهینه وه...

نهو کاته عمر سه رکه وتنی تومار کردبوو... ده به ویست خوی لای

پیغه مبهەر (ﷺ) بباته پیشه وه... نه وهی به هل زانی و نهو پرسیارهی

له پیغه مبهەر (ﷺ) کرد بو نه وهی پیغه مبهەر (ﷺ) بفهرمووی: تو...

به لام پیغه مبهەر (ﷺ) له گهل نه وهی هموومانی خوش ده ویست

عایشه ی له همووان زیاتر خوش ده ویست... هموو کاتیکیش

قسه ی دلی خوی ده کرد و راستی نه ده شارده وه... هرچه نه

نهو ده مه عمر سه رکه وتنی تومار کردبوو، به لام نه وه وای له

پیغه مبهەر (ﷺ) نه کرد که قسه ی دلی حوی نه کات و به زمان شتیک

بلی و دلی شتیک تری تیا بی...

- به لام خو قوربان پرسیارهی پیاوانیشی لی کرد و ناوی

جه نابتی برد و فهرمووی: باوکی عایشه...

+ به لی کورم وابوو...

- دهی یاخوا پیروزی بی قوربان... شایانی نهو همووه

خوشه ویستیه ی...

+ خوا سه رکه وتوت بکا کورم... شتیک هیه با پیت بلیم...

- فهرموو قوربان گیانم له لاته...

+ کورم... هموو مسولمانان له لای پیغه مبهری خوا (ﷺ)

خوشه ویست بوون... (رؤژیک پیغه مبهری خوا (ﷺ) ته شریفی رویش

بو گۆرستان... کاتی گەیشته ئەوی فەرمووی: سلاوی خواتان لیبی
ئەي هەوارگەي مسولمانان... ان شاللا ئیمەش پیتان دەگەین... زۆرم
پیخۆش بوو براکانم ببینم...

ئیمەش وتەمان: قوربان مەگەر ئیمە برای جەنابت نین؟
فەرمووی: ئیوە هاوێ و هاویری من، براکانم ئەوانەن کە
هیشتا نەهاتوون و دوایی دین... من لەسەر حەوزی کەوسەر پیتان
دەگەم و دەیانبینم...

ئیمەش وتەمان: قوربان چون ئەو مسولمانانەي دوای خوت
دەناسیتەو؟

فەرمووی: ئەگەر کەسیک لە ئیوە ئەسپیکی ناوچاوسپی و
چوارپەل سپی هەبی و ئەو ئەسپەي لەناو رەوێ ئەسپیکی رەشدا
بی، هەر لە دوورەوێ ئەسپەگەي خوی نانا سیتەو؟
وتەمان: بەرەوێ هەللا...

پیغەمبەر (ﷺ) فەرمووی: نۆممەتی من ئەهوی گرتنی دەستتوێژەو؟

لە روزی پەسلاندا ناوچەوان و دەست لاقەکانیان نوورانیه و من بە

ئاسانی لەسەر حەوزی کەوسەر دەیانناسمەو.



- قوربان مولهتم پی دەدەي لە بارەي ئەو دەمەي کە جەنابتان

بوون بە جیگر و خەلیفەي پیغەمبەري حوا (ﷺ) پرسیار بکەم؟

+ چیرۆکی ئەوێ دوورودریژە کورم.. پیش ئەوێ خواي کەورە

ئەو بەلایەم تووش بکات دەستی پی کرد...

- بو قوربان بوون بە خەلیفە بەلایە؟

+ بەلی کورم... بەلا واتە تاقیکردنەو.. ژیان هەر هەمووی

به‌لا و تاقیکردنه‌وه‌یه... له‌و کاته‌وه‌ی مروڤ پینده‌گات و بالغ ده‌بی
له‌ژیر به‌لا و تاقیکردنه‌وه‌دایه هه‌تا ئه‌و کاته‌ی ده‌مری و دونیا به‌جی
دیلی... جا دوا‌یی خ‌وای گه‌وره سه‌یری کار و کرده‌وه‌ی ئه‌و مروڤه
ده‌کات... سه‌رکه‌وتووه یان که‌وتووه؟

هه‌ندی که‌س به هه‌له له مانای به‌لا و تاقیکردنه‌وه تیگه‌یشتون...
واده‌زانن هه‌ر کاریک خراب و ناخوش و ده‌رده‌دار بوو ئه‌وه به‌لایه...
هه‌ر کاریکیش خوشی تیا‌بوو ئه‌وه به‌لا و تاقیکردنه‌وه نییه...
واده‌زانن ئه‌و به‌لایه‌ی که مروڤ به خرابی ده‌زانی، سووک‌تره له‌و
به‌لایه‌ی که به چاکی ده‌زانی؟ ئه‌م تیگه‌یشتنه تیگه‌یشتنیکی هه‌له‌یه و
ده‌بی ئه‌م چه‌مکه راست بکریته‌وه...

- چون قوربان؟ ده‌کری زیاتر روونکردنه‌وه بده‌یت؟

+ له‌وانه‌یه تو پیت سه‌یر بی و له دلی خوتدا بلیی: چون مروڤ
به دریزایی ژیان هه‌ر له‌ژیر تاقیکردنه‌وه‌دایه؟ یان چون ئه‌و به‌لایه‌ی
که مروڤ به خرابی ده‌زانی، سووک‌تره له‌و به‌لایه‌ی که به چاکی
ده‌زانی؟

- به‌لی وایه...

+ باشه با بوت روون بکه‌مه‌وه... هه‌موو چرکه ساتیکی

ژبانی مروڤ تاقیکردنه‌وه‌یه... کاتی به ریدا ده‌روا دیسان له‌ژیر
تاقیکردنه‌وه‌دایه... تاقیکردنه‌وه‌ی ئه‌وه‌ی بزانی ئه‌و مروڤه کاتی به
ریدا ده‌روا چاوی به‌ره‌للا ده‌کات و ته‌ماشای هه‌موو شتیکی ره‌وا و
ناره‌وا ده‌کات، یان جله‌وی چاوی ده‌گریت و خوی ده‌پاریزی؟
بزانی سلاو له خه‌لک ده‌کات و به رووی خه‌لکدا پیده‌که‌نی، یان
به پوزیکه‌وه به ریدا ده‌روا و نه سلاویک و نه بزه و خه‌نده‌یه‌ک؟
کاتی مروڤ هاوسه‌رگیری ده‌کات ده‌که‌وینه ژیر تاقیکردنه‌وه‌وه...
بزانی ئه‌و پیا‌وه‌ی که خوا ژنیکی به نسیب کردووه، له‌گه‌ل ئه‌و

ژنه‌دا باشه و مافه‌کانی دابین ده‌کات و وه‌کو گول به‌ختوی ده‌کات تا
ببی به‌سایه و پشتیوانی بز دونه‌یا و په‌سلان، یان سته‌می لی ده‌کات
و به‌چاویکی سووکه‌وه سه‌یری ده‌کات و مافه‌کانی دابین ناکات و
ده‌یکا به‌دوژمنی دونه‌یا و په‌سلانی خوی؟

کاتی خوای گه‌وره منالیک به‌پیاو و ژینک ده‌به‌خشی، نه‌وه
که‌وتوونه‌ته ژیر تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی نویوه... نه‌م دایک و باوکه به
جوانی مناله‌که‌یان په‌روهرده ده‌که‌ن؟ فیری ئاکاری به‌رز و به‌وشتی
جوانی ده‌که‌ن؟ یان هر نه‌وه‌تا رولی تیرکردن ده‌بینن و جگه له
خوراک و پوشاک نیت‌ر هیچیان به‌لاوه گرنگ نییه؟

کاتی خوای گه‌وره رزق و روزیبه‌ک به‌مروفت ده‌به‌خشی، نه‌وه
نه‌و مروقه‌ی خستووته ژیر تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی نویوه... بزانی نه‌و
که‌سه له‌کاتی کریں و فروشتندا پاکه... یان ده‌ستپیس و خیانه‌تکار؟
کاتی که‌سی ده‌بی به‌به‌رپرس، نه‌و که‌سه له‌ژیر تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی
سه‌ختایه... تا بزانی نه‌و که‌سه به‌باشی له‌گهل ژیرده‌سته‌کانیدا
هه‌لسوکه‌وت ده‌کات و مافیان دابین ده‌کات، یان خوی له‌کاره‌کانی
ده‌دزیته‌وه و گهنده‌لی تیدا ده‌کات و سته‌م له‌خه‌لکی ده‌کات؟

کاتی نه‌ندامی خیزانیکه، نه‌ودش هر تاقیکردنه‌وه‌یه... ئایا نه‌و
که‌سه له‌گهل دایک و باوکیدا به‌باشی مامه‌له ده‌کات یان که‌سیکی
خراب و به‌دفعه‌ره؟ سیله‌ی ره‌حم به‌جی دینی و سه‌ردانی دایک و
باوک و که‌سوکار ده‌کات، یان خوی له‌هه‌موو که‌سیکی ده‌شاریته‌وه
و گوی به‌که‌س نادا؟

کاتی خوای گه‌وره مال و ژیان و یانه‌یه‌کی پی ده‌دا، دیسان تاقی
ده‌کاته‌وه... تا بزانی نه‌م که‌سه له‌گهل دراوسیه‌کانیدا چون ره‌فتار
ده‌کات؟ دراوسیه‌کی باش و ده‌ستپاک و له‌باره؟ یان دراوسیه‌کی
خراب و نه‌باش و ناله‌بار؟

خه لک متمانه یان پیی هیه و له دهست و زمانی پاریزراون، یان
 متمانه یان پیی نییه و له دهست و دهمی پاریزراو نین؟
 ته نانه ت کاتی مروډ دهچته سهر جیگای نوستن، نهو دهمهش
 هر له ژیر تاقیکردنه وه دایه... ئایا به نیازی نهو دهخوی که هر
 بخهوی و شهو بره وینی و ئیتر هه لنه سیتوه بو نویژی به یانی و
 بو یادی خوای گه وړه، یان بهو نیازه وه دهخوی که خوای گه وړه
 هیز و گوریکي نویی پی ببه خشی و نه میش نهو هیز و گوره بو
 خواپه رستی و کاری بهوا به کار بینن؟
 کورم دونیا ئاوايه... ههره مووی تاقیکردنه ویه...

- ئیستا تیگه یستم قوربان... پرسیاریکم ماوه... نهویش نهو هیه:
 چون نهو به لایه ی که مروډ به خراپی ده زانی، سوو کتره لهو
 به لایه ی که به چاکی ده زانی؟

❀ کورم... چورتم و موسیبه ت مروډ تیکده شکینی، به لام دلی
 نه رم دهکات... سروشتی مروډ وایه کاتی تووشی چورتم و
 موسیبه تیک ده بی و تیکده شکي، دلی نه رم ده بی و په نا بو خوای
 گه وړه ده با، تو ته ماشای مروډی دهرده دار و نه خوش بکه، برانه
 بو چرکه یه کیش خویان له بیر ده چی؟ بیگومان نه خیر، به لکوو
 به رده وام یاد و زیکری خوای گه وړه ده کهن... له خوا ده پارینه وه
 یان ته ماشای مروډی هه ژار بکه... بزانه چون له خوا ده پارینه وه
 که رزق و روزییان پی بدات و فهر و پیت و بهرکات بخاته نیو
 دارایی و شتومه کیانه وه؟ له گهل نهو هاشدا دلیان زور بهر مه.
 ئاکاریان جوانه... خوشه فترن...

یان ته ماشای نهو که سانه بکه که له کاتی جهنگ و شهر و
 ئاژاوه دا خویان په نا داوه.. برانه چون په نا ده بن به خوای گه وړه
 هه میشه لپی ده پارینه وه لهو موسیبه ته به دووریان بگری و به

خیر و خوشی تینیپەرینن و پرزگاریان بیی؟ زۆر بە دەگمەن ئەگینا
 مرووف تووشی تاقیکردنەوهی ناخوش بیی سەردەکهوی، بەلام
 تووشبوون بە بەلا و تاقیکردنەوه بە شتیکی خوش، بە پینچەوانە
 ئەوی ترەوه مرووف یاخی دەکات... مرووف خوای گەرەهی لە بیر
 دەچیتەوه... مرووف خوی بە گەرە دەزانى .

تو سەیر... بزانه چەند دەوله مەند دەبینى زۆر سوپسگوزاری
 خوای گەرە بن و لە کات و جیی خویدا خیر بکەن و مافی هەزاران
 بدەن و ئەو سەرۆت و سامانانە بە گویرەى شەرع بەکار بینن؟
 زۆربەى زۆرى دەوله مەندەکان خویان بە زل دەزانن... وا دەزانن
 خویان بە ژیری و لیزانى و زانست و کردەوهى خویان هەموو
 شتیکیان پەیدا کردووه...

تو تەماشای بەسەرھاتی قارون بکە... برانە چى دەگوت... خوای
 گەرە لە قورئانی پیروزدا باسی قارون دەکات و دەفەرموی: ﴿إِنَّ
 قَرُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ فَعَلَيْهِمْ ۖ وَاتَّبَعُوا مَا يَنِصُّونَ فَلَمَّا
 كَسَبَا قِرْبًا طِينًا فَهَرَسُوهُ فَأَنشَرُوهُ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ
 أَوْ لِي الْقُوَّةِ﴾ القصص: ۷۶ واتە: بیگومان قاروون لە قەوم و خویشانى
 موسا بوو کە چى (بەهوى مال و سامانیەوه) خوی گێف دەکردەوه
 بە سەریاندا و فیزی بە سەردا دەکرد، ئەوەندە مال و سامان و
 داراییمان پی بەخشیبوو، کە بەراستی کلیلى گەنجینه و قاسەکانى
 بە چەند کەسیکی بەهیز بە گرانی هەلدەگیران...

خوای گەرە دەفەرموی: مال و سامان و داراییمان پی
 بەخشیبوو... کە چى قاروون خوی دەیگوت: ﴿إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي﴾
 القصص: ۷۸ واتە: بیگومان ئەم سامان و داراییەم بەهوى زانست و
 زانیاری و نەخشە و پلانى خومەوه پەیدا کردووه...

تو تەمasha دلى ئەو کەسانە بکە کە لەشیان ساغە و هیچ
 نەخوشییهکیان نییه و لەگەل دلى ئەو کەسانە بەرامبەریان بکەوه

که نهخوش و لهش بیمارن... بیگومان بۆت دهردهکهوی دلی
نهوانه ی نهخوش و بیمارن زور نهرمتره له دلی نهوانه ی لهشیان
ساغه و هیچ نهخوشیهکیان نییه...

سروشتی مروڤ وایه... زوربه ی زوریان کاتی لهشیان ساغه و
هیز و گوریان هیه، وا دهزانن نهوه مافیکی خویانه و دهبن و ابن،
بهلام که نهخوش نهو هیز و گور و لهشساغیه ی نهما ئیتر له
خوای گهوره نزیك دهبیتهوه و پهنا ی بو دهبا...

تهماشای نهو گهل و هوز و ولاتانه بکه که به خیر و خوشی
و ناشتییهوه دهژین و شهر و کوشت و کوشتار بهروکی نهگرتون،
زوربهیان له خوا غافلن... ئاگیان له یاد و زیکری خوا نییه...
وادهزانن مردن لیپانهوه دووره، بویه نامادهکاری بو ناکهن، بهلام
نهو گهل و هوز و ولاتانه ی که مردن ئابلوقه ی داوون... تووشی شهر
و جهنگ و لیکدان و کوشت و کوشتار بوونهوتهوه، دهزانن مردن
لیپانهوه نزیکه، بویه نامادهکارییهکی باشی بو دهکهن...

- راست دهفرمووی گهورهه... قسهکات تهواوه...

+ خوا راوهستاوت بکا کوږم...

- باشه قوربان ئیستا دهکری خهلیفه ی پیغمبهری خوا(ﷺ)

لوتف بکات و باسی بارودوخی نهو کاتهه بو بکات که ههلبژیرا و
بوو به خهلیفه؟

+ باشه کوږم! گوی بگره...

- دل و گیانم له لاته...

+ له کوتایی مانگی (ذی الحجة ۱۲) سی سالی دهیه می کوچی،

پیغمبهری خوا(ﷺ) له حهجی مالئاوایی گهرایهوه... نهو چهند

پوژهی که له مانگی (ذی الحجة) مابوو، له شاری مه دینه دانیشته...

دوایی سالی نوو و مانگی موحه پرهم هاته پیشهوه... دوای نهو

مانگه مانگی (صفه ۴۰) هاته پیشه وه... له و مانگه دا پیغه مبهری خوا (❁) دهستی کرد به ناماده کاری و ریکخستنی سوپا بو نه وهی برون بو جیهاد... نوسامه ی کوپی زهیدی کرد به سهروکی سوپا... نه و کاته نوسامه لاوینکی ته من هه ژده سال بوو...

هه ندی کهس رویشته خزمهت پیغه مبهری (❁) و پینان باش نه بوو نوسامه یه کی ناوا لاو بپی به سهروکی سوپا، به لام پیغه مبهری (❁) هر سوور بوو له سهرو نه وهی نوسامه سهروکی سوپا بی... پیغه مبهری خوا (❁) رویشته سهرو مینبهرو و وتاریکی بو خه لکه که خوینده وه... فهرمووی: (نه گهر هه ندیک له ئیوه تانه له نوسامه و سهرو کردایه تی نوسامه بدات سهرو نییه، چونکه پیشتیش تانه تان له سهرو کردایه تی باوکی نوسامه داوه... سویند به خوا نه و شیاوی نه وه یه بگری به سهرو کرده... نه و -واته زهیدی باوکی نوسامه - به لای منه وه یه کیک بوو له خوشه ویستترین که سهکان... کوره که یشی -واته نوسامه به لای منه وه یه کیکه له خوشه ویستترین که سهکان). ورده ورده خه لک خویان ناماده ده کرد برون بو جیهاد.. نا له و کاته دا پیغه مبهری خوا (❁) زور به سهختی نه خوش کهوت... وای لی هات نه یده توانی بیته مزگهوت و بهرنویژی بکات... - دهی قوربان کی له جیاتی پیغه مبهری خوا (❁) بهرنویژی ده کرد؟

+ دوا ی نه وهی نه خوشی تهنگی به پیغه مبهری خوا (❁) هه لچنی، پیغه مبهری خوا (❁) داوای له خیزانه کانی کرد موله تی نه وهی پی بدون له مالی عایشه دا بمینیته وه... هه موو خیزانه کانی رازی بوون... به رده وام چهند هاوه لیک پیغه مبهری (❁) به دیاریه وه بوون... بیلال هات و بانگی پیغه مبهری خوی (❁) کرد بو نویژ... پیغه مبهری (❁) فهرمووی: به یه کیک بلین بهرنویژی بکات...

عبداللای کورې زه معه هستا و هاتبووه دهره وه... له رینگا منی
بینی و به عومهری کورې خه تابی وت: بهرنویژی بو خه لک بکه...
عومهر رږویشته پیشه وه و (الله اکبر) نویژی کرد و نویژه که ی
دابه ست... دهستی کرد به قورثانخویندن... عومهر زور دهنگی بهرز
بوو... پیغمبر (ﷺ) گویی له دهنگی عومهر بوو... فرموبووی: نه ی
نه بوبه کر له کوپیه؟

ناردی به شوین مندا و من بهرنویژیم بو خه لکه که کرد...
دوایی عومهر به عبداللای کورې زه معه ی وت. خوا خراپت
بو نه کا نه وه چ په نیکت به من دا؟ به خوا وامرانی پیغمبر (ﷺ)
فرموویه تی به من بلی بهرنویژی بکه م. نه گینا پیش نه ده که وتم
بو بهرنویژیکردن...

عبداللای وتی. به خوا پیغمبر (ﷺ) ناوی که سی نه برد. به لام من
خوم نه بوبه کرم نه بیسی بویه نوم له همور که سیک به شیاوتر
زانی بو بهرنویژیکردن...

- یانی پیغمبر (ﷺ) بهرنویژیکردنی حه زره تی عومهری
هه لوه شانده وه؟

+ شته که ناوابوو که بوم گیرایته وه...

- ددی قوربان ماده م وابوو بوچی پیغمبر (ﷺ) خوی ناوی
جه نابتی نه برد؟

+ گومانی نه وه ی نه بردبوو که سی تر پیش بکه وی... نه وه خو
بوم باس کردی سه رها تا عبداللای به دوا ی مندا گه رابوو، به لام منی
نه دوزیبوو یه وه... بویه به عومهری وت بهرنویژی بکات...

- نه ی قوربان بو نویژه کانی دواتر چی؟

+ کاتی نویژی دوا ی نه و نویژه هاته پیشه وه، پیغمبر (ﷺ) ناوی
منی بردبوو و فرموبووی: بلین به نه بوبه کر بروا بهرنویژی بکات...

عائشەى كچم وتبووى: قوربان ئەبوبەكر پياويكى دلنەرمە و زوو دەگرى... ئەگەر بىرۋاتە جىگاگەى تۆ و بەرنويزى بىكات، خۇى پى ناگىرى و دەست دەكا بە گريان و خەلكى گوينان لە قورئانخويندەگەى نابى... بو فرمان ناكەى بە عومەر بلىن بەرنويزى بىكات؟ پىغەمبەر(ﷺ) فەرموبووى: بە ئەبوبەكر بلىن بەرنويزى بىكات...

عائشە بە حەفصەى وت: دەى تۆ بە پىغەمبەرى خوا(ﷺ) بلى كە ئەبوبەكر پياويكى دلنەرمە و زوو دەگرى... ئەگەر بىرۋاتە جىگاگەى تۆ و بەرنويزى بىكات، خۇى پى ناگىرى و دەست دەكا بە گريان و خەلكى گوينان لە قورئانخويندەگەى نابى... بو فرمان ناكەى بە عومەر بلىن بەرنويزى بىكات؟

حەفصە بە پىغەمبەرى خواى وت... پىغەمبەر(ﷺ) فەرمووى: ئىوہ وەك ژنەكانى لای يوسف پىغەمبەر(ﷺ) وان... دەى بە ئەبوبەكر بلىن بەرنويزى بىكات...

ئىتر هاتن و بە منيان راگەياند و منيش بەرنويزىم بو خەلكەكە كرد...

كاتى من دەستم كرد بە بەرنويزى پىغەمبەر(ﷺ) كەمىك ئافاقەى بو هاتبوو... ھەستايە سەر پى و دوو كەس چووبوونە ژىر بالى... تەشرىفى ھات و لە رىزەگەى دواى منەوہ وەستا... من ھەستم كرد پىغەمبەر(ﷺ) تەشرىفى ھاتوہ... ويستم بىمە دواوہ بو ئەوہى ئەو بىتە پىشەوہ... ئامازەى بو كردم كە بەردەوام بم... منيش بەردەوام بووم... ئىتر لەوہودوا چەندى پىغەمبەر(ﷺ) نەخوش بوو ھەر من بەرنويزىم بو خەلك دەكرد...

- ئاى قوربان... پىغەمبەر(ﷺ) چەندى سوور بوو جەنابت بەرنويزى بگەى... چەندى توى خوش ويستوہ... چەندى توى لە لاگەرە و بەرىز بووہ...

+ كورم! ئەو رېزىكە لە لايەن خۆي گەرەو، دەيكا بە خەلات
بۇ ئەوانەى كە خۆى ويستى لەسەرە...

- دەى قوربان باسى وەفات و لە دونيا دەرچوونى پىغەمبەرى
خوام(ﷺ) بۇ بكە... چۈن بوو؟ چى روويدا؟

+ وەك پىموتى: بە درىژايى ئەو ماوەيەى كە پىغەمبەرى
خوا(ﷺ) نەخوش بوو، ھەر من بەرنويژىم بو خەلكى كرد... تا
رۇژ بوو بە رۇژى دووشەممە... دوانزەى رەببىعولئەوھلى سالى
يانزەى كوچى... ھاتم بو ئەوھى بەرنويژى نويژى بەيانى
بۇ خەلك بكەم... راوہستام و ھىشتا نويژم دانەبەستبوو...
پىغەمبەر(ﷺ) پەردەى نيوان ژوورەكەى خوى و مزگەوتى
ھەلدايەوہ... بە پيوہ راوہستابوو سەيرى ئيمەى دەكرد... لە
خوشى ئەوھى كە ئيمە ھەموومان يەك بووين و ناكوك
نەبووين، دەموچاوى ئەوہندە گەش و جوان بوو دەتگوت
مانگى چواردەيە...

ئيمە سەرەتا وامان گومانبرد كە پىغەمبەر(ﷺ) چاك بووہتەوہ
و ئيتىر خوى بەرنويژى دەكات... ئاماژەى بو كردىن و بە ئاماژە
تييگەياندىن كە نويژى خومان تەواو بكەين و خوى تەشريفى
رۇيشتەوہ بۇ ژوورەكەى خۆى...

دواى ئەوھى نويژ كوتايى پىھات، ھەمووان وامانزانى كە
پىغەمبەر چاك بووہتەوہ و شىفای بو ھاتووە... يەكەم كەس من
رۇيشتە خزمەتى... ئيش و ئازارى نەبوو... زور دلخوش بووم...
پىموت: ئەى پىغەمبەرى خوا(ﷺ) سوپاس بو خوا دەتبىنم زور
باشى... زور خوشحالىن... ئەمرو من سەرەى لای ئەو ژنەكەى
ترمە... برۆم بۇ لای؟

پىغەمبەر(ﷺ) فەرمووى: بەلى...

نەو مالەكەم لە شوینیکی دوور لە مزگەوت و مالی پیغەمبەری
خوا(ﷺ) بوو... لە شوینیک بوو ناوی (سەنج) بوو... رویشتمەو
بۆ ئەوی... هینشتا کاتی نویژی نیوەرو نەهاتبوو کە هەوالی وەفاتی
پیغەمبەریان(ﷺ) پێدام...

- سلاوی خوات لیبی ئەی پیغەمبەری خوا(ﷺ)... من شایەتی
دەدەم کە پەيامی خۆت گەیاندا... ناموژگاری هەمووانت کرد... لە
پیناوی خواي گەرەدا تیکوشای... هەتا مردن کولت نەدا...
+ منیش وەک تۆ شایەتم کوڕم...

- باشە قوربان... باسی وەفاتی پیغەمبەرم(ﷺ) بو تەواو بکە...
+ ئەو رۆژە مسولمانان بە تەواوی شلەژان... هەموو لە
مزگەوتدا سەرگەشتە و سەرگەردان ببوون... پیاوی وا هەبوو
نەوهندە پەشوکا بوو زمانی شکا بوو قسەي بو نەدەکرا... پیاوی وا
هەبوو هیزی ئەژنو و لاقی نەما بوو، حوی بە پیو نەدەگرت...
پیاوی واش هەبوو بە هیچ شیوەیهک برۆای بەو نەبوو کە
پیغەمبەریش(ﷺ) وەک هەموو مروئیکی تر وەفات دەکات... بەو
خوایه روله موسیبهتیکی زور زور گەرە سوو... مسولمانان تا
ئەو کاتە و لەو کاتەوێش هەتا قامی قیامت تووشی موسیبهتی
وا نەبوون و نابن... من لە خومەو و نالیم، پیغەمبەر(ﷺ) خوی
فەرموویەتی: هەرکەسیکتان تووشی موسیبهتیک بوون بیر لە مردنی
من بکاتەو... ئەو گەرەترین موسیبهتە -بەو بیر کردنەوێه ئیتر
موسیبهتی خۆتان لە بیر دەچیتەو-.

یەکیک لەو کەسانەي باوەریان وابوو کە پیغەمبەر(ﷺ) هەرگیز
نامری، عومەر بوو... عومەر لە مزگەوتدا وەستا بوو... دەیکوت:
هەندی کەسی دوور و دەلین: پیغەمبەری خوا(ﷺ) وەفاتی کردووە...
بەو خوایه پیغەمبەر(ﷺ) وەفاتی نەکردووە، بەلکوو وەکو موسای

کورې عیمران رویشتهووه بو موناجات له گهل په وروږدگاردا...
موسا چل شهو له موناجاتدا بوو... خهلکی ده یانگوت: موسا وه فاتی
کردووه... که چی دوايي هاته وه... بهو خوايه پیغه مبه ریش (ﷺ) وهک
موسا ده گهریته وه... به خوا هر که سی بلی. پیغه مبه ر (ﷺ) وه فاتی
کردووه دهستی، قاچی ده برم...

من رویشتمه مزگه وته وه... عومهر نه م قسانه ی ده کرد... هیچ
قسم له گهل عومهر دا نه کرد... به کسهر رویشتمه ژووره که ی عایشه ی
کچم... پیغه مبه ر (ﷺ) به پارچه چهرچه فیکي به مانی داپوشراو و...
چهرچه فه که م لادا و سه یریکی ده موچاوی پیغه مبه ر (ﷺ) کرد...
ماچیکم کرد و وتم: خوم و دایک و ناو کم به قوربانیت بین نه ی
پیغه مبه ری خوا (ﷺ)... به زیندوویی و به مردوویی چهنده پاکي...
نه و مردنه ی که خوای گه وره بوی نووسیوو ی چه شتت نیتر
هه تا هه تابه جاریکی تر نامری...

دوايي سه ری پیغه مبه ر (ﷺ) داپوشییه وه.. رویشتمه مزگه وت...
عومهر هر قسه کانی خوی دووباره ده کرده وه... پیموت: عومهر
بیده نگ بهو له سه رخو، به لام به گویی منی نه کرد و هر قسه کانی
خوی دووباره ده کرده وه... نیتر من زایم عومهر بیده نگ نابی،
بویه وازم لی هینا و رووم کرده خهلکه که و ویستم قسه یان بو
بکه م... کاتی دهستم کرد به قسه کردن، خهلکه پشتیان کرده عومهر
و روویان له من کرد... منیش سوپاس و ستایشی خوای گه وره م
کرد... دوايي وتم: خهلکینه... هر که سی محمه د ده پهرستی نه و
محمه د وه فاتی کرد... هر که سیکیش خوای محمه د ده پهرستی،
به راستی خوای گه وره زیندووه و نه مره...

دوايي نه و نایه ته م خوینده وه که خوای گه وره ده فهرموی: ﴿وَمَا
مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُوْلٌ مَّا خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ اَفَاِنْ مَاتَ اَوْ قُتِلَ اَنْقَلَبْتُمْ عَلٰی اَعْقَابِكُمْ وَمَنْ

يَقْلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَصُرَ اللَّهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّكْرِينَ ﴿٣٤﴾ آل عمران،

۱۴۴

واته: (محهمه‌د) تنها پیغه‌مبه‌ریک نه‌بووه وه‌فات بکات، بیگومان پیغه‌مبه‌رانی پیش نه‌میش (وه‌فاتیان کردووه)، ئایا نه‌گه‌ر وه‌فاتی کرد یان کوژرا و شه‌هید بوو، ئیوه پاشگه‌ز ده‌بنه‌وه و هه‌لده‌گه‌رینه‌وه؟ (له‌و دین و ئاینه‌ی که پینی راگه‌یاندوون) خو نه‌وه‌ی هه‌لگه‌رینه‌وه و پاشگه‌ز بیت‌وه، نه‌وه هه‌رگیز زیان به خوا ناگه‌یه‌نیت، له‌ داهاتوویه‌کی نزیکدا خوای گه‌وره پاداشتی سوپاسگوزاران ده‌داته‌وه.

به بیستنی قسه‌کانی من خه‌لکی دلنیا بوونه‌وه که پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) وه‌فاتی کردووه...

- باشه قوربان مه‌به‌ستت له‌وه چیبوو که فهرمووت: نه‌و مردنه‌ی که خوای گه‌وره بوی نووسیبووێ چه‌شتت... ئیتر هه‌تا هه‌تایه جاریکی تر نامری؟ مه‌گه‌ر مروف دووجار ده‌میری؟
+ به‌لی مروف دوو جار ده‌میری... جاریک وه‌ک نه‌و مردنه‌ی که هه‌موو که‌س ده‌بی بمری... جاریکی تریش نه‌و کاته‌ی بیر و پا و بوچوونه‌کانی ده‌مرن و که‌سیک نامینی به‌ گویی بکات و په‌ره به‌ پا و بوچوونه‌کانی بدات... من مه‌به‌ستم نه‌وه بوو...

خو من ناتوانم پیش به‌ مردنی یه‌که‌می پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) بگرم... له‌وه‌ش زیاتر ناتوانم پیش به‌ مردنی خویشم بگرم... له‌ کوتاییدا هه‌موو مروف و گیانه‌به‌ریک ده‌بی بمری، به‌لام شهرع و بیروباوه‌ر و ئایینی پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) هه‌رگیز و هه‌تا قامی قیامه‌ت نامری... من خومم جه‌موجور کرد که ئالای پیغه‌مبه‌ری خوا بگرمه ده‌ست... دریزه به‌ ریبازه‌که‌ی بده‌م... له‌ پیناو گه‌یاندنی شهرعی خوا گیانی خوم به‌خت بکه‌م...

- ئاي چەندى زانا و لىزانى قوربان... يانى تۇ بىروات وايە ئايىن
تەنيا بىروباوەر نىيە، بەلكوو ھەول و تىكوشان و بەرپرسيارىتیشە؟
+ بىنگومان وايە... ئام ئايىنە ھاتووہ بۇ مرقەكان بۇ ئەوہى
ھەتا كۆتايى دونيا لەسەر ئەم ئايىنە بن... خو بۇ ئەوہ نەھاتووہ
ھەتا پىغەمبەر(ﷺ) وەفات دەكات مسولمان بىن و دواى ئەو ئىتر
ئوخەى ئوخەى ھەركى بۇ خوى...

لەو كاتەوہى ئەم ئايىنەمان بو ڤوون بووہتەوہ و لىنى تىگەىشتوين،
زانىومانە كە ھەموو تاكىكى مسولمان جىگرى پىغەمبەرى خوايە(ﷺ)
لە گەياندى شەرع و ئايىندا... دەبى وەك خوى بىگەيەنىن... درىژە
بە ڤىياز و سوننەتەكانى بەدىن... بو ئەوہى ئەم ئايىنە پاكە وەك
خوى بەمىنیتەوہ...

- ئەو قسانەت چەندى شىرىن قوربان... بەم قسە شىرىنانەت
بوو كە خەلكىت لەو سەرگەردانى و سەرگەشتەيە ھىنايە دەرەوہ
و تىگەىشتى راستەقىنەت بو گەراندنەوہ... بە ھەمووانت فەرموو:
تەنيا خوى تاك و تەنيا نەمرە و ھەر ئەو شىاوى ئەوہى بەندايەتى
بۇ بگرى... ھەرچەند پىغەمبەرىش وەفات بكات، بەلام ئايىنى ئىسلام
ھەر دەمىنيت و پايدار دەبى...

+ كورم ئەوہ شتىك بوو خوى گەرە لەو ڤوژەدا خستىە دلى منەوہ...
- باشە قوربان لە شتىك سەرم سوورماوہ.. تۆيەكى دلنەرم
و بەسۆز، تۆيەك كە لە ھەموو كەس و ھەموو شتى پىغەمبەرت
زىاتر خوش دەويست... تۆيەك كە تەنانەت پىت ئاسايى بوو گيانى
خوت لەپىناو پاراستنى گيانى پىغەمبەردا(ﷺ) بەحت بکەى... چون
لەو كاتەدا ئاوا خوراگر بوويت و وەك ھاوہلانى تر سەرگەشتە
نەبوويت؟ خو بە ڤوالەت دەبووايە تو لە ھەمووان زىاتر بىخودى
ڤووى تى بگرديتايە و ئاگا و ھوشت بە خوتەوہ نەمايە...

ترنسیا حاجی

Tanya Haji تہ نیا حاجی

public channel

Description

بسم اللہ الرحمن الرحیم

♥ چہ نالیک تاییہ تہ کتیب و بابہ ئی جیاواز ♥

تہم کتیبہ لہ لایہن { تازیکی چہ نال }
کراوہ بہ دیاری بؤ خوینہ ران

چہ نال

<https://t.me/tanyahaji7>

t.me/tanyahaji7

Invite Link



+ کورم تەنیا خوای گەورە ئا لەو سات و کاتانەدا هیوری و
ئوقرە دەبارینیتە سەر دلی بەندەکانی... خوای گەورە ئەو چاکە
گەورەیی لەگەڵ مندا کرد و ئەو ئوقرە و هیورییە رژاندە سەر
دل و دەروونم.. قسەیی راستی خستە سەر زمانم... خوای گەورە
منی بەکار هینا بو ئەوەی وتارەکەم ببی بە جیاکەرەوی راستی و
گومان... قسەکانم ببی بە پالپشتی هیزی راستەقینە...

- ئەی قوربان دواتر چون خەلکی پەیمانیا بە جەنابت دا و
بووی بە جیگەداری پیغەمبەری خوا(ﷺ)؟

+ دواي ئەوەی هاوێلان دلیا بوونەووە کە پیغەمبەر(ﷺ) وەفاتی
کردوو، هەر پیش ئەسپەردەکردنی پیغەمبەر(ﷺ) کومەلی ئەنصار
لەژیر کەپری (بەنی ساعده) دا کو بوونەووە بو ئەوەی یەکیکیان
هەلبژیرن و بیکەن بە جیگری پیغەمبەر(ﷺ)...

ئەنصارییەکان هەموویان لەسەر ئەو کوک بوون کە سەعدی
کوری عوبادە هەلبژیرن... دواي ئەوەی نیمەش بەو کەین و
بەینەمان زانی و بیستمان کومەلی برا ئەنصارەکان نیازیکی وایان
هەیه، کوچەرییەکان وتیان: با بروین بزانی برا ئەنصارییەکانمان
چی دەکەن؟

نیمەش رویشتین... لەژیر کەپری بەی ساعده گەیشتین پیاو...
پیاویکیان تیا بوو دانیشتنوو خوی داپوشیبوو...

وتمان: ئەمە کییه؟

وتیان: سەعدی کوری عوبادەیه...

وتمان: ئەی بۆ ئاوا خوی داپیچاوه؟

وتیان: نەخوشە و تا و لەرزی هەیه...

نێتر نیمەیش دانیشتین... بڕایەک لەوان هەستا و دەستی کرد
بە قسەکردن... سەرەتا سوپاس و ستایشی خوای گەورە کرد...

دوایی وتی: ئیمه کومه لی نه نصار و یارمه تیده رین... ئیمه پاله وانانی
ئیسلامین... برا کوچه رییه کان! ئیوه له چاو ئیمه دا که من... ده بی
که سی جیگره وه له ئیمه بی نهک له ئیوه...

عومهری کوری خه تتاب هه ستا ویستی قسه بکات... منیش به
ئاماژهی ده ست پیموت: دانیشه... لیگه ری بو من...

دوای نه وهی نه و برا نه نصارییه قسه کانی خوی ته واو کرد، منیش
هه ستام و وتم: برا نه نصارییه کان... هه موو نه و خیر و چاکه یه ی
که له مهر خوتانه وه باستان کرد وایه و کهس نکولی لی ناکا،
به لام ده بی جیگه داری پیغه مبه ر(ﷺ) قوره یشی بی... قوره یشیه کان
وهکو ناوکه ی عه ره ب وان... هه م له رووی باب و باپیروه وه، هه م له
رووی ماله وه... من وهک خوم دوو کهس دیاری ده که م و پیمخوشه
ئیوهش یه کیک له و دوانه هه لبرین...

دواتر من دهستی عومهری کوری خه تتاب و دهستی نه بو عوبه یده ی
جه راحم گرت و وتم: نه م دوانه...

عومهر وتی: به خوا بیمه پیشه وه مو نه وهی له گه ردنم بدری
نه وهنده ی نه وه لام گران نییه بیمه گه وره ی کهسانی نه بو به کریاں تیابی...
پیاویکی نه نصاری وتی. ده ی با جیگریک له ئیمه و جیگریک له
ئیوه دیاری بکه ین...

عومهر وتی: ده ی به خوا نه وه ده بیته سه ره تای دوو به ره کی...
ناکری نه م کاره دوو کهس به ریوه ی بیا... ده بی هه ر یه ک کهس
ببی به خه لیفه و جیگر... نه مه نه بو به کری راستگویه... هاوری
پیغه مبه ری خوا(ﷺ)... دوانه ی نه و دوو کهسه ی که له نه شکه وته که دا
مانه وه... پیغه مبه ر(ﷺ) پیش وه فاتی فرمانی کرد نه و به رنویزی بو
خه لک بکات... ده ی بزانه کی پیی خوشه خوی له م به شیاوتر
بزانی؟

هه مووان بیدهنگ بوون و کهس هیچی نه گوت...

منیش وتم: عومەر دهستت بیڼه با پهیمانت بدهمن...

عومەر به منی وت: تو له من باشتری...

منیش وتم: تو له من بهیترتری...

عومەر وتی: من هیزهکە ی خوم دهخمه پال چاکه ی تو! -یانی

به هه موو جوړیک دهبمه پشتیوانت...

دوایی عومەر په لاماری دهستی منی دا و پهیمانی به من دا... دوای

نه و هه موو نهوانه ی له ژیر که پره که دا بوون پهیمانیان به من دا...

- قوربان یانی به و جوړه جهنابت بووی به خهلیفه و جیگری

پیغه مبهه (ﷺ)؟

+ نه و پهیمانه پهیمانی تایبته بوو... دواتر پهیمانه گه وره که ی

به دوا دا هات...

- پهیمانه گه وره که چیه قوربان؟

+ پهیمانی هه موو هاوه لان به گشتی.. نه و پهیمانه که باسم

کرد پهیمانی روژی دوو شه ممه بوو... نه و روژدی که پیغه مبهه (ﷺ)

وهفاتی کرد...

بو به یانی له لای مینبه ری مزگه وت دانیشتم . پیش من عومەر

هه ستا وتی: خه لکینه... دوینی قسه یه کم کرد. نه و قسه یه رای خوم

بوو... نه و قسه یه نه له قورئانه وه وهرمگرتبوو نه له فهرمووده ی

پیغه مبهه ری خواوه (ﷺ)... من خوم وامده زانی که پیغه مبهه (ﷺ)

دوای هه موومان وهفاتی دهکا، به لام نه وه تا پیغه مبهه (ﷺ) پیش نیمه

وهفاتی کرد... خوای گه وره نه و قورئانه ی بو هیشتووینه ته وه... نه و

قورئانه ی که پره له رینوینی... نه و قورئانه که بوو به هوی رینوینی

خودی پیغه مبهه ریش (ﷺ)... نه گهر نیمه دهست به و قورئانه وه بگرین

نه و ریڼگای راست ون ناکه یڼ... خوای گه وره ده مانبا به ریڼگای

پێغه مبهردا (ﷺ)... ئەوەتا خوای گەورە ئیمە لە سەر ئەوە کۆک
کردوووە کە کاروباری خۆمان بدهینه دەست باشترین هاوڕێی
پێغه مبهری خوا (ﷺ)... بیدهین بە دەست ئەو کەسەووە کە دووهمینی
دوو کەسە کە ی نێو ئەشکەوت بوو... ئەو کەسە ی کە لە هەمووان
باشترە... دە ی هەستەن هەمووتان پەیمانی بدهنی...

بەوجۆرە هەموو خەلکی هەستان و پەیمانیا ن پێ دام...
- سلاوی خوای گەورە لە حەزرەتی عومەر بێ بە خوا پیاویکی
گەورە و مەزن بوو...

+ ئا بە خوا پیاویکی مەزن و دەستپاک و راستگۆ بوو... بەهیز
و جێ متمانه بوو...

- ئە ی قوربان ئەو پوژە دوا ی قسەکانی حەزرەتی عومەر،
جەنابت هیچ قسەت کرد؟

+ بەلی کورم... دوا ی ئەو ی هەموو هاوێلان پەیمانیا ن پێ دام،
منیش هەندێ قسەم کرد...

- چیت فەرموو؟

+ سەرەتا سوپاس و ستایشی خوای گەورەم کرد... دوا یی وتم:
خەلکینە... من کرام بە بەرپرستان و باشترین کەسی ئیوەش نیم...
ئەگەر کاری چاکم کرد هاوکارم بن... ئەگەر کاری خراپیشم کرد
راستم بکەنەو و مەهیلن کاری خراپ بکەم... راستگویی ئەمانەتە
و درۆکردن خیانهتە... ئەو کەسەتان کە لاوازه لای من بەهیزە تا
پشت بە خوا توله و مافی بو دەسینمەو... ئەو هشتان خوی بە
بەهیز دەزانی لای من لاوازه تا ئەو کاتە ی پشت بە خوا توله و
مافی لی دەسینمەو...

خەلیکنە... هەر گەل و کومەلیک واز لە جیهاد و تیکو شان بیتی،
خوای گەورە زەلیل و سەر شوریا ن دەکات... خراپە و بەدکرداری لەناو

هەر گەل و هۆزیکدا بلالو بیتهوه، خوای گهوره هه موویان تووشی به لا و موسیبهت دهکا... ههتا من گویرایهلی خوا و پیغه مبهەر (𐭠𐭣𐭥𐭥) بکه، ئیوهش گویرایهلی من بکه... هه رکاتی من گویرایهلی خوا و پیغه مبهری خوام (𐭠𐭣𐭥𐭥) نه کرد، ئیتر ئیوهش گویرایهلی من مه کهن... دهی ههستن بو نوێژ رهحمهتی خوای گهورهتان لیبی...

- قوربان با بگه ریمه وه بو (که پره کهی بهنی ساعیده)... بوچی برا نه نصارییه کان و یستیان په یمان به سه عدی کورپی عوباده بدهن؟ + نه نصارییه کان به بیر و تیگه یشتنی باشی خویان تیگه یشتبوون که دهبی نه و خه لکه به ریوه بهر و گه وره یه کیان هه بی و حکومهت به بی سه رکرده به ریوه ناچی... دواي وهفاتی پیغه مبهەر (𐭠𐭣𐭥𐭥) به په له و یستیان نه و کاره بخه نه نه ستوی سه عد...

سه بارهت به وهی که بو سه عدیان هه لېژارد، نه وه له بهر نه وه بوو که سه عد گه وره ی نه نصارییه کان بوو... سه عدی کورپی عوباده و سه عدی کوری مه عاز، گه وره ی هوز ده کاسی نه وس و خه زره ج بوون... پیشت سه عدی کوری مه عاز له جهنگدا شه هید ببوو... ئیتر نه وانیش هه موویان چاویان له سه سه عدی کوری عوباده بوو... - قوربان مه به ستم نه وه یه بوچی ده یانه ویست به بی پرسی ئیوه

خویان کاره که بهری بکه و کوتایی به هه موو شتی بهینن؟ + نه وان هه رچه نه ده له ودا زور حوان پیکابوویان که ده بی گه وره و سه رکرده یه کمان هه بی، به لام له ودا به هه له چووبوون که ده یانه ویست به بی به شداری نیمه کاره که یه کلایی بکه نه وه.. نه مه له لایه ک، له لایه کی تریشه وه له ودا به هه له چووبوون که مه دینه یان ته نیا به شاری خویان ده رانی و زورینه بوون و ده یانویست جیگری پیغه مبهری خوا به پپی روری و که می بی... په یمان به ستن به و جو ره نابی... په یوهندی به خومخومینه و نه و شتانه وه نییه... په یوهندی به

شونین و جوگرافیاوه نییه، به لکورو په یوه نډی به نه ووهه هیه کی
شیاوترینه؟ ئیتر به بی گویدانه شونین و جیگا و خزمایه تی و نه و
شتانه...

- به لام خو قوربان تو زور به نهرمی وه لامت دانه وه و نه و
هله گوره یه ت بو راست کردنه وه...

+ ناخر کورم نه وانه برای نیمه بوون... نه وانه بوون که
پیشوازیان له نیمه کرد و پهنای نیمه یان دا و جیگای نیمه یان
کرده وه... هر له خانوو و ماله وه بگره تا دهگا به خواردن و ناو
و نان، هر هه موو شتیکیان له گهل نیمه دا به ش کرد... یارمه تی
نیمه یان دا... له بهر نه م نایینه تیکوشان... جهنگان... شه هیدیان دا...
مه گر که سیکي رهق و دروزن و به کرده وه، نه گینا هیچ که سیک
ناتوانی دان نه نی به چاکه ی نه واند... جگه له وهش هه موو مروفتیک
له گوشه نیگای تایبه تی خویه وه ته ماشای کاروباره کان دهکات... ئیتر
جاری وا هیه ده پیکي، جاری واش هیه هله دهکات و نایپیکي...
گرنگ نه وه یه کاتی مروفت پهی به هله ی خوی برد له سهر
هله که ی خوی سوور نه بی و دان به هه قدا بنی...

- راست ده فهرمووی قوربان، به لام من پیم سهیره تویهک ناوا
خوت له جیگری شارپته وه، تو بو نه وه هله ی نه نصاریه کانت
راست نه کرده وه تا خوت بی به خلیفه و جیگر... به پیچه وانه وه
ته نیا ویستت هه ق بلیی که چی دوا ی نه وهش دوات له حه زره تی
عومهر کرد نه و کاره بخاته نه ستوی خوی... داوات لی کرد دهستی
بینی بو نه وه ی پهیمانی پی بده ی، به لام نه و رازی نه بوو..

+ کورم! نه و کاره بهر پرسیاریتییه... نه وهنده به سه که مروفت
ترسی هه بی له وه ی که سبهینی له باره ی کار و کرده وه و مال و
منالیه وه لپی ده پرسنه وه، چ جای نه وه ی بهر پرسنی هه موو حه لک

بی... رږڅی په سلان خواي گه وره بیوه ستینی و پرسپاری ورد و
درشتی کاره کانی لی بکات... جا تو پیتوایه نه م کاره تشریفی و
خاترگرتنه، یان نه رک و باره؟ ینگومان نه رکه... بهر پرسپاری تییه...
من دهمه ویست نه و نه رکه به سهر عومهر دا بدهم، چونکه نهوم له
خوم به به هیزتر ده زانی، به لام نه و رازی نه بوو... به و خوایه ناگای
له نیو دلی همووانه نه گهر رازی بووایه به که م که س بووم که
په یمانم پی دها...

- قوربان تو سهیری خوشه ویستی چه زره تی عومهر بؤ جه نابت
بکه... نه و دهمه ی که فرمووی: نه گهر بیمه پیشه وه بؤ نه وه ی له
گهر دنم بدن پیم خوشتره له وه ی بیمه پیشه وه بؤ نه وه ی بیم به
بهر پرسپی کومه لی که نه بو به کری تیابی...
+ جا کنی وهک عومهره؟ نه و هاوری پاکه... نه و که سه چاکه...
نه و پیاوه به نه مک و وه فایه... نه و پیاوه به هیزه ی که هیزه که ی
وای لی نه ده کرد هر گیز ناهه قی بکات...



- قوربان نه وه نده ی من بزاتم پیغه مبه ر(ﷺ) به ناو ناوی هیچ
که سینی نه هینا بی به جینشینی، به لام به بره ناماژه یه کی زور وای
دهر خست که پی خوشه جه نابت بینه جینشینی، ده کری باسیکی
نه وه م بؤ بکه ی؟

+ باشه کورم بوت باس ده که م، به لام پیش نه وه ی باسی نه و
ناماژانه ت بؤ بکه م که دیار بوو پیغه مبه ر(ﷺ) ده یه وی من بیمه
جینشینی، دهمه وی باسی شتیکی ترت بؤ بکه م...
- فرموو قوربان گوئیستم...

+ پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) کاتی نه‌خوش که‌وت به عایشه‌ی کچمی فرموو:
بانگی باوکت و براکه‌تم بۆ بکه تا نووسراوینک بنووسم، به‌راستی
من ده‌ترسم یه‌کینک قرمی له جینشینى خوش کردبن و بلی: من له
پیشترم... خوای گه‌وره و مسولمانانیش نه‌بویه‌کریان پی خوشه...
- نه‌ی قوربان بۆ هیچی نه‌نووسی؟

+ نه‌خوشی ته‌نگی به پیغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) هه‌لچنی... نه‌عایشه و
نه‌هیچ که‌سیکی تر وای بۆ نه‌چوون پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) به‌و نه‌خوشیه
وه‌فات بکات... بویه عایشه پی خوش نه‌بوو باسه‌که‌ی لا بکاته‌وه و
نووسراوینکی پی بنووسی، به‌لکوو ده‌یه‌ویست پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) چاک
بیته‌وه و خوی به‌که‌سیک بلی بینووسنه‌وه، به‌لام ویستی خوای
گه‌وره هه‌ر جیه‌جی ده‌بی... ویستی خوای گه‌وره وابوو که‌من
به‌په‌یمان و به‌لینپندان و کوده‌نگی بیمه جینشین و خه‌لیفه، نه‌ک به
وه‌سیه‌ت و دیاریکردن له لایه‌ن پیغه‌مبه‌ره‌وه (ﷺ)...

- ده‌ی قوربان تو خوت کامیانت پی خوش بوو؟

+ نه‌وه‌م پی خوشبوو که‌خوای گه‌وره پی خوشبوو... نه‌گه‌ر
خوای گه‌وره پی‌بخوش بووایه‌من به وه‌سیه‌تی پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) بیم
به‌خه‌لیفه، نه‌وا نه‌وه‌یانم پی خوشتر بوو له‌وه‌ی که‌به کوده‌نگی
و په‌یمانپندان بیمه خه‌لیفه، به‌لام خوای گه‌وره نه‌وه‌ی پی خوش
بوو به‌و جوړه بیم به‌خه‌لیفه که‌بووم... بویه منیش نه‌مه‌یان پی
خوشره له‌وه‌یان...

- نای له‌و دل و ئیمان و بیر و باوه‌ره قوربان...

+ کورم ئیمان واته رازی‌بوون به قه‌زا و قه‌ده‌ری خوای گه‌وره...
باشه نه‌گه‌ر مرو‌ف به قه‌زا و قه‌ده‌ری خوای گه‌وره چ خیر بی چ
شه‌ر رازی نه‌بی، ئیتر چی ده‌مینیه‌وه؟
- نه‌ی قوربان سه‌بارت به ئامازه‌کانی پیغه‌مبه‌ر (ﷺ)...

+ ئامازەكان زۆربوون... يەكەميان ئەوەبوو خۆي منى ديارى
 كرد بەرنويژى بۆ مسولمانان بکەم... کاتى بە عومەريان وت و
 عومەر ويستى بەرنويژى بکات، پيغەمبەر(ﷺ) رازى نەبوو... کاتى
 بە عايشەي فەرموو کە بە من بلين بەرنويژى بکەم و عايشە
 داواي لى کرد عومەر بەرنويژى بکات، رازى نەبوو... بويه عايشە
 پەناي بۆ حەفصە برد و داواي لى کرد ئەو داوا لە پيغەمبەر(ﷺ)
 بکات تا عومەر بەرنويژى بکات... پيغەمبەر(ﷺ) بە داواکارييهکەي
 حەفصەش رازى نەبوو... ئەمە ئيتەر خۆي بۆ خۆي ئامازەيهکە بۆ
 ئەوەي دەيهوي من بيم بە جينشين...

- ئەي قوربان بوچى هاوەلانى ئەنصار ئەم ئامازانە سەرنجى
 رانەکيشان و ويستيان يەکيکى تر بکەن بە جينشين و خەليفە؟

+ کورم.. کاتى مروف ميوانیکی دى بەو ميوانەوه سەرگەرم
 دەبى... کاتى بەلا و موسيبەت بەروکى کەسيک دەگرى ئا لەو
 کاتەدا مروف هەندى شتى لەبیر دەچیتەوه... جگە لەوه کارەکەش
 کارىک بوو کە يەکلانە کرابوو يەوهو دەکرا مروف راوبوچوونى
 خۆي باس بکات و بە راوبوچوونى خۆي يەکلای بکاتەوه...

- باشە قوربان تيگەيشتم... ئەي هيج ئامازەيتەر هەبوو بوم باس بکەي؟

+ جاريک ژنيک هاتە خزمەت پيغەمبەرى خوا(ﷺ) داواي شتى
 لى کرد... لەو کاتەدا پيغەمبەرى خوا(ﷺ) هيجى نەبوو... فەرمووي:
 دواي ماوہيهکى تر وەرەوه بۆ لام -با هەندى شتت پى ببەخشم-
 ژبەکە وتى: ئەي ئەگەر هاتم و توم دەست نەکەت؟ مەبەستى
 ئەوەبوو ئەگەر دواي ماوہکە هاتەوه و پيغەمبەرى خوا(ﷺ) وەفاتى
 کردبوو، روو لە کى بکات و داوا لە کى بکات؟

پيغەمبەر(ﷺ) پىي فەرموو: ئەگەر من نەبووم برو بۆ لای
 ئەبوبەکر...

- به خوا قوربان ئەمه ئاماژەیه کی گه وره و ږوون بووه... قوربان
ئاماژە ی تر ههیه؟

+ به لای هیشتا ماوه... ږوژیک کومه لیک له خزمهت پیغه مبهردا (ﷺ)
دانیشتبووین... پیغه مبهردا (ﷺ) ږووی تیکردین و فهرمووی: من نازانم
چه ندیکی تر له ناوتاندا ده مینه وه... دوا ی من شوینی ئەم دوانه
بکه ون... ئاماژە ی کرد بو من و عومهر... دوا یی فهرمووی: وه کو
عه ممار خوا په رستی بکه ن... ئیبنومه سهعودیش هه رچی پی گو تن
گومان تان لای نه بی...

- وه لالا قوربان ئەمهش ئاماژەیه کی ږوون بووه... ئە ی قوربان
ئاماژە ی تر ههیه؟

+ به لای ئاماژە ی تر ههیه...

- ده ی قوربان بیزه حمهت بوم باس بکه...

+ جاریک له مزگه وتدا له خزمهت پیغه مبهردا (ﷺ) دانیشتبووین .
پیغه مبهردا (ﷺ) باسی خهویکی خوی بو گیراینه وه... فهرمووی:
خه وم بین ی، له خه وما له سه ر خه وزیک بووم... ئاوم به خه لکی
دهدا... ئە بوبه کر هات دولچه که ی لی وه رگرتم بو ئە وه ی پشوویه ک
بدهم... دوو دولچه ناوی هه لگوزی، به لام هه لکوزینه که ی که میک
لاواز بوو... خوا لای خوشبی، دوا یی عومهر ی کوری خه تباب هات،
دولچه که ی له ئە بوبه کر وه رگرت و - ناوی هه لگوزی - هه رگیز
که سیکم نه دیوه وه کو عومهر به هیزبی، ناوی به خه لکه که دا...
خه وزه کهش هه ر ناوی هه لده قولاند...

- ئە مهش ئاماژەیه ک بوو بو ئە وه ی که جه نابت ده بی به
جینشینی پیغه مبهردا (ﷺ)... وه ک ده رده که وی ئە و دولچه یه بریتی
بووه له خه لافهت و سه ر کردایه تیکردن... که جه نابت دولچه کهت له
پیغه مبهردا (ﷺ) وه رگرت، ئە وه مانای ئە وه یه که حوکم و سه ر کردایه تی

له پیغمبهر (ﷺ) وهردهگری... دواي وهفاتی نهو تو دهبی به سهر کرده...
 هزارهتی عومهریش له جهنابتی وهرگرت، نهوش مانای وایه نهویش
 دواي تو بووه به خلیفه و سهر کردایهتی و حوکمی وهرگرت...
 + بهلی کورم جوانت خهوپه رژین کرد... وایوو که تو دهیلینی...
 نهو خهونه ناماژه بوو بهوهی که دواي پیغمبهر (ﷺ) من دهیم به
 خلیفه و جینشین پیغمبهر (ﷺ)...

- باشه قوربان بوچی پیغمبهر (ﷺ) فرمووی: تو دوو دولچت
 هه لگوزی و کهمیک لاوار بووی، بهلام عومهر زور بههیزهوه ناوی
 هه لدهگری و ناوی دا به هه موو خه لکه که و خه وزه ککش هه ر پر
 دهیوو له ناو و لی کهم نه ده بوویه وه؟

+ کورم نهوش هه ناماژهی تیدایه... نهو لاوازییهی من ناماژهیه
 بهوهی که من دواي پیغمبهری حوا (ﷺ) زور ناژیم و تهمنم کورت
 دهبی و ماوهی خهلیفایه تیم کهمه... روو دهمرم... لهو ماوهیه شدا
 بامپه رژیته سهر هه دی کاروبار، بهلکوو ریاتر به گژ نهوانه دا
 دهچمه وه که له نایین پاشگر دهبنه وه... خهریکی دامرکانه وهی
 ناژاوه ناوخوییه کان دهیم.. کاروبار ریک دهخه مه وه و هه موو شتی
 توندوتول ده که مه وه و نیتر مالناوایی ده کهم و کاره که به عومهر
 دهسپیرم و نهویش نیتر خهریکی کاروباری دهره وه و رزگار کردنی
 خاکی دهره وهی سنووری عه ره ب دهبی..

- به خوا قوربان جوانت لیکدایه وه...

+ خوا لیت رازی بی کورم...

قوربان نهگر به نهزیهت نهبی پرسیاریکم هیه..

+ فرموو کورم بپرسه...

- ناماژه کان زور و روون بوون... باشه بو خه لکی هه ر له

سهره تاوه درکیان بهو شتانه نه کرد؟

+ کورم خو نه و شتانه هموویان له یهک کاتدا پرووی نه‌داوه...
 نه‌ی خو نه و خه‌لک‌ش هموویان له هم‌وو کاتیکا له خزمه‌ت
 پیغه‌مبه‌ردا(ﷺ) نه‌بوون... بو نمونه شتیکت بو باس ده‌که‌م... من
 دوو ژنم هم‌بوو... ژنیکم ناوی حه‌بیبه بوو... مالی حه‌بیبه له شوینیکی
 سه‌ره‌وه‌ی مه‌دینه بوو به ناوی (سه‌رح) له‌وه... کاتی سه‌ره‌ی لای
 حه‌بیبه بوو ده‌چووم بو (سه‌رح) نیت‌ر له پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) داده‌برام
 و زور جار نه‌مه‌توانی له کور و کو‌بوونه‌وه‌ی پیغه‌مبه‌ردا(ﷺ)
 به‌شدار بم... زور شتی فهرمووه من لیبی بی‌ناگام...

عومه‌ری کوری خه‌تتاب و برایه‌کی به سه‌ره کاریان ده‌کرد
 و خزمه‌تکاری پیغه‌مبه‌ریان(ﷺ) ده‌کرد... روژیک عومه‌ر کاری
 ده‌کرد و بژیوی په‌یدا ده‌کرد و براکه‌ی له خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ردا(ﷺ)
 بوو... روژی دواتر به پیچه‌وانه‌وه، براکه‌ی کاری ده‌کرد و بژیوی
 په‌یدا ده‌کرد و عومه‌ر له خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ردا(ﷺ) بوو... نیت‌ر
 پرو‌داوه‌کانیان بو یه‌کتری ده‌گیرایه‌وه... به‌و جوړه بوو...

برا نه‌نصاریه‌کان خه‌لکی مه‌دینه بوون... زوربه‌یان باخ و
 بیستان و کشتوکالیان هم‌وو... ده‌رویشتن به دهم کشتوکاله‌وه... به
 دهم باخرنینه‌وه... نی له‌هر نه‌وه زور حار له پیغه‌مبه‌ری خوا(ﷺ)
 دوو ده‌که‌وتنه‌وه و به‌یاند‌ه‌زانی پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) چی فهرمووه و چی
 کردووه...

برا کوچه‌ریه‌کان هرچه‌ند نه‌وان له چاو برا نه‌نصاریه‌کاندا
 زه‌وی و کشتوکالیان به‌بوو، به‌لام نه‌وانیش به زوری له بازاردا
 بوون و کار و کاسبییان ده‌کرد... خه‌ریکی په‌یداکردنی بژیوی
 بوون... نه‌وانیش زور جار به‌یاند‌ه‌توانی بینه خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ر(ﷺ)
 و هم‌وو شتیکی لی بیستان... بویه هیچ که‌سیک نه‌بووه که هم‌وو
 شتیکی له پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) بیستی...

- زۆرباشە قوربان زور جوان تینگەيشتم...

+ دەي پۆلە پىنم بلى: پرسىيارت ماوه؟

- لەمبارەوه نەخىر، بەلام ئەگەر خەليفەي پىنغەمبەري خوا(ﷺ)

ئىزنىم بدا پرسىيارەکانم دەگۆرم و دەچمە سەر باسيكى تر...

+ باشە کۆرم کيشە نىيە، پرسىياري خۆت بکە...

- دەمەوي لەمەر دواتري ئەو روژە پرسىيارت لى بکەم کە

بووي بە خەليفە...

+ بە دىاري کراوي دەتەوي لە چ روويه کەوه پرسىيار بکەي؟

- قوربان من وادەزانم ئەو وتارەي جەنايت زور کورت بوو... من

مەبەستم ئەوهيه ئەوه يەك قسە و سياسەتي يەكەم خەليفە بوو...

پوژيكي نوي جياواز لە روژانىتر... نازانم لەم روژگاري ئيمەدا کاتي

بەريوہبەري ئاھەنگيک دەيهوي کەسيک پيشکەش بکات بو ئەوهي

وتاريک بدا، خوي ئەوەندە قسە دەکا خەريکە نەيبريتەوه... يان کاتي

وتاربيژيک وتار دەدا، ئەوەندە قسە دەکا پيي خوش نىيە ھەر بيبريتەوه...

+ کۆرم خو قسە بە زور و کەمي نىيە... مەرچ نىيە قسەي زور

پەند و ئاموژگاري زوري تيابي... مەبەست ئەوه نىيە ھەر کەسي

دەستي کرد بە قسە ئيتەر نەيبريتەود، بەلکوو دەسي ئەو کەسەي

قسە دەکات بزاني قسەکاني چەندی کارپگەرن؟ چەندی پەند و

ئاموژگاري تيدايە... دەبي بير و باوہر و بوچووي خوي بە کورتي

و بەرووني بگەيەني... خو ناکري کەسي قسەي کرد ئيتەر چيروکي

جيچلە و بجیلە بگيريتەوه... سەر دەمي ئيمە داب وا نەبوو کەسي

وتاربيژ زور قسە بکا... رەوانبيژي زور گرنگە... رەوانبيژي لەوہدایە

يەکەم: وتارەکە تا دەکري کورت بى...

دووەم: دريژدادي وا دەکا کەسي گويگر زوربەي قسەکاني لە

بير بچيتەوه... کاتي وتاربيژ قسە دەکات ئەگەر ھەر بيهيني و بيا،

کەسی گوێگر له‌ کوتاییدا نازانی چی بیستوو و چی وتراوه... به‌
پنجه‌وانه‌ی وتاری کورت و ڤیکوپینکه‌وه، وتاری کورت و ڤیکوپینک
ده‌چه‌قێته‌ نێو میشکی مرو‌ف و له‌ بیر ناچیته‌وه...

سێیه‌م: پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) فه‌رموو یه‌تی: کورتکردنه‌وه‌ی وتار و
دریژه‌دان به‌ نوێژ، ئه‌وه زانایی مرو‌ف ده‌رده‌خه‌ن...

- تیگه‌یشتم قوربان، به‌لام ده‌که‌وی ئه‌وه پیرسم: نابێ یه‌که‌م
وتاری کەسی که‌ حوکم ده‌گریته‌ ده‌ست بایی ئه‌وه‌نده‌بیت که‌
سیاسه‌تی ئه‌و که‌سه‌ روون بکاته‌وه، تا خه‌لک بزانی چون کاروبار
به‌رێوه‌ ده‌بات و چی ده‌کات و چی ناکا؟

+ یا...

ده‌ی باشه‌ قوربان ده‌کری جه‌نابت بوم روون بکه‌یته‌وه تا
نیمه‌ش بزانی خه‌لیفه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا(ﷺ) له‌ یه‌که‌م وتاردا چون
سیاسه‌تی خۆی روون کرده‌وه؟

+ بۆ ناکری کورم؟ گوی بگره‌...

- به‌ گیان و دل گوی ده‌کرم... فه‌رموو قوربان...

+ یه‌که‌مجار وتم:

هه‌تا من گویرایه‌لی خوا و پیغه‌مبه‌ری خوا بکه‌م، ئیوه‌ش
گویرایه‌لی من بر.. هه‌رکاتی له‌ فه‌رمانی خوا و پیغه‌مبه‌ری خوا(ﷺ)
لامدا، ئیوه به‌ گویم مه‌که‌ن و گویرایه‌لم مه‌بن...

من به‌م دوو دیره‌ قسه‌یه‌ نه‌وه‌م به‌ خه‌لکی راگه‌یاند که‌ بنهما و
ده‌ستووری حکومه‌تی نوی له‌سه‌ر بناغه‌ی شه‌رعی خوا داده‌نری...
که‌ بریتیه‌ له‌ قورئان و فه‌رمووده‌کانی پیغه‌مبه‌ر(ﷺ)...

قورئان سه‌رچاوه‌ی یه‌که‌مه‌.. سه‌رچاوه‌ی یه‌که‌می شه‌رعه‌..
قورئان هه‌موو کاروباریکی ژیا‌نی مرو‌ف ریک ده‌خات... له‌ هه‌موو
بابه‌ شه‌رعییه‌کان ده‌وی...

فەرمانى پىغەمبەرى خۇداش (ﷺ) ھەركاتى باسى لە شتىك
كرد كه لە قورئانىدا ھەبوو، ئەو سەرچاۋەى دووھە...
ھەركاتى باسى لە شتىكىش كرد كه لە قورئاندا باس نەكرايوو،
ئەو كاتە سەرچاۋەى يەكەمە...

ھەندى بابەت ئىتر ئايا بابەتى خواپەرستى بى، يان بابەتى
كاروبارى پۇژانە، لە قورئاندا زور بە كورتى باس كراۋە و ھەموو
كەسى لىنى تىناگا، فەرمانى پىغەمبەرى خوا (ﷺ) ئەو بابەتەنى
پوون كىردوۋەتەو...

بۇ نمونە: (خوای گەرە لە قورئاندا فرمانى پى كىردوۋىن نويز
بگەين، بەلام ژمارەى نويزەكانى ديارى نەكردوۋە... كاتى نويزەكانى
ديارى نەكردوۋە... ركاتى نويزەكانى ديارى نەكردوۋە چەند ركات
بى... ئەوھشى ديارى نەكردوۋە كه لەناو نويزدا چى بخوينىن و
چى بلىين، بەلام فەرمانى پىغەمبەر (ﷺ) بە تىر و تەواۋى
و دوورودىزى و بە وردەكارىيەكى زور سەرنجراكىشەو باسى
ھەموو ئەوانەى كىردوۋە و بوو بە تەفسىر و رافەى قورئانى پىرووز...
- زور سوپاست دەكەم قوربان، زور بە جوانى بو منت پوون
كردهو... باشە قوربان جەنابت لەو وتارەدا جگە لە بابەتەكانى
شەرع، چى سىياسەتىكى خوتت پوون كىردەو؟

+ ئەگەر لە بىرت مابى پىشتەر پىموتى: من لە وتارەكەمدا وتم:
ئەگەر كارى چاكم كرد يارمەتىم بدەن... ئەگەر شى خراپەيەكم كرد
راستم بگەنەو و مەھىلن بىكەم...

من بەم دىرە قسەيە بناغەى چاودىرىكىردنى كار بەدەست و
لېرسىنەوھى كار بەدەستم دارىشت...

پىم راگەياندن منىش مروقم... دەكرى ھەلە بگەم... سەردەمى
پىغەمبەران (ﷺ) بەسەر چوو... لەمەولا جگە لە جەزىرەتى عىسا كه

له‌ کوتایی دونیادا دی، ئیتر که‌سینک نایه‌ته‌ سه‌ر زه‌وی که‌ بیتاوان
 بی و هیچ تاوانیکی لی نه‌وه‌شیته‌وه‌... منیش به‌کینکم له‌و که‌سانه‌ی
 که‌ ده‌کری هه‌له‌ بکه‌م... من به‌و چاوه‌وه‌ سه‌یری خه‌لکم ده‌کرد که
 نه‌وانیش هاویه‌شن له‌ گه‌لمدا بو به‌ریوه‌بردنی حکومه‌ت و ئایینی
 ئیسلام، نه‌ک هه‌روا کویرانه‌ شوینم بکه‌ون و ئیتر هه‌رگیز نه‌
 قسه‌یه‌کیان هه‌بی و نه‌ ره‌خه‌یه‌ک بگرن... به‌ کورتي من فره‌مانبه‌ریکم
 کاروباری خه‌لکی به‌ریوه‌ ده‌به‌م، نه‌ک نه‌وان فره‌مانبه‌ری من بن...
 نه‌وان مافیان به‌سه‌ر منه‌وه‌ هه‌یه‌ و منیش نه‌وه‌م پی ده‌به‌ری که
 گویرایه‌لم بن... له‌ هه‌ر کاروباریکی چاکدا ده‌بی گویرایه‌لم بن... من
 بۆم نییه‌ به‌ هیچ شیوه‌یه‌کی ناشه‌رعی سه‌روه‌ت و سامانی نه‌وان
 بخۆم... نه‌گه‌ر فره‌مانم پی کردن بو کردنی چاکه‌یه‌ک، ده‌بی به‌ گویم
 بکه‌ن... نه‌گه‌ر هه‌له‌یشم کرد ده‌بی و پیویسته‌ راستم بکه‌نه‌وه‌ و
 راستیم پی نیشان بده‌ن... مه‌گه‌ر که‌سیکی ده‌وله‌مه‌ند کریکاریک
 بگری بو نه‌وه‌ی باخه‌وانی بو بکات و نه‌میش برواته‌ ناو باخه‌که‌ی
 و کاریکی کریکاره‌که‌ی به‌ دل نه‌بی، پیی نالی نه‌و کاره‌م به‌ دل نییه‌
 و ده‌بی ئاوا و ئاوا بی؟

نومه‌تی پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) نه‌و ده‌وله‌مه‌نده‌یه‌... منیش نه‌و کریکار
 و باخه‌وانه‌م... نه‌گه‌ر کاری باشم کرد، ده‌بی دلیان پیی خوشبی...
 نه‌گه‌ر خوانه‌خواست کاریکی خراپیشم کرد، ده‌بی ده‌ستم بگرن و
 پیم بلین: نه‌م کاره‌ت خراپه‌ و جی خوی نییه‌...

- ئای قوربان له‌و سیاسه‌ته‌ جوان و پوخته‌... ئای له‌و ریزگرته‌ی
 خه‌لک چه‌ندی مه‌زنه‌...

+ کوپم نه‌م قسه‌یه‌ زانستی تایبه‌ت به‌ خۆم نییه‌... نه‌وه‌ شه‌رعی
 خوايه‌... نه‌و شه‌رعی که‌ ریزی به‌خشیوه‌ به‌و سه‌رکردانه‌ی فرمان
 به‌ چاکه‌ ده‌که‌ن... مافی نه‌وه‌شی داوه‌ به‌ گه‌ل که‌ هه‌رکاتی سه‌رکرده‌

کاریکی خراپی کرد لیکولینەوہی لەگەلدا بکەن و لینی بپرسنەوہ...
 - دەی قوربان زۆرم پێخۆشە بزانم جەنابت چ شتیکی تری
 سیاست باس کرد و وتارەکەت چ مەبەستیکی تری سیاسی تیاوو؟
 + ئەگەر لە بیرت بیت پیشتر پیموتی: من لە وتارەکەمدا وتم:
 ئەو کەسەتان کە لاوازە لای من بەهیزە تا پشت بە خوا تۆلە و
 مافی بو دەسینمەوہ... ئەو شتان خۆی بە بەهیز دەزانی لای من
 لاوازە تا ئەو کاتەی پشت بە خوا تۆلە و مافی لی دەسینمەوہ...
 من بەم قسانە ئەوہم بو خەلکی بوون کردوہ کە کارەکانم
 لەسەر دادگەری و عدالت بەریوە دەبەم و پشت بە خوا هیچ
 کەسیک بە نادادپەروەرانە مامەلە ی لەگەلدا ناکری...

خەلک مەموویان لە بەردەم شەرع و قانوندا یەکسانن... ئەوہی
 کە لاوازە و خاوەن مافە، حکومەت مەموو هیزیکێ خۆی بو دەخاتە
 گەر تا مافەکە ی بو دەسینیتەوہ... ئەو کەسەیشی کە بەهیزە و
 ستەمی کردوہ، لە بەردەم دەسەلاتی حکومەتدا کەسیکی لاوازە و
 حکومەت مەمول دەدا تۆلە ی لی دەسینیتەوہ...

- قوربان بیجگە لەم دەستوورە جوانە، وتارەکەت چیتری لە
 خۆ گرتبوو؟

+ ئەگەر بە بیرت بیت من وتم: راستگویی ئەمانەتە و دروکردن
 خیانەتە...

بەم قسە یە من ئەوہم بە خەلکی راگەیاند کە حکومەتە کەم لەسەر
 بناغە ی راستگویی دادەمەزرینم... دەبی بە راستی و راستگویی
 مامەلە لەگەل خەلک و کاربەدەستدا بکری... من نابێ کاریک بکەم
 و پێچەوانەکە ی بە خەلک بلیم... نامەوی خەلکیش لای خۆمدا سەر
 راوەشینی و رەزامەندی دەربیری و لە پاشملەشدا موعارەزە و
 ئۆپۆزیسیون بی...

من دهمه وی متمانمان به یه کتر هه بی... ده بی حکومت له سهر
بناغهی متمانه دابمه زری...

من له جیاتی ترسان و به دبینی و به دگومانی ریز له ناو
خه لکدا بلاو ده که مه وه... هه رچی راست نه بی به زماندا نایه ت...
به کرده وهش کاری ناکه م که پیچه وانهی قسه ی خوم بی... له
به رامبه ریشدا له خه لکم ناوی له ناخدا دوودل و به گومان بن و لای
خومدا به جوریکی تر خویان دهر بخهن... من دهمه وی حکومت ته که م
توکمه و به هیز بی...

ئه و حکومتی که له پیش دوژمندا خوی پی ناگیری، ئه وه
له راستیدا پیشتر له ناوه وه رووخواه و گه نیوه... دوژمن ته نیا
فوویه کی کردووه و دهستیکی به حال له قه باغی حکومت ته که داوه،
ئیتتر حکومت ته که خوی داروخواه و ته پیوه... قه لای به هیز له
ناوه وه نه بی نارووخی... ته ور ئه گهر کلکی له خودی داره که نه بی
داری پی نابهریته وه...

من حکومتیکم دهویست که له ناوه وه پته و به هیز بی... وه کو
پولا بی... خه لکانیک پهروه رده بکا که متمانمان به یه کتر بیت... که
هه مووان خوا په رست بن... نه ک سه روک په رست و نه ک دوورووش...
- ئای له و سیاسه ته به هیز و جوانه قوربان...

+ خوا سه رکه و تووت بکات کورم...

- دهی قوربان وتاره که ت چ خالیکی تری سیاسی تیا بوو؟
پنمخوشه بوم باس بکه ی...

+ ئه گهر به بیرت بی پیموتی من له و وتاره دا وتم خه لیکنه...
هه ر گهل و کومه لیک واز له جهاد و تیکوشان بینی، خوای گه وره
زه لیل و سه رشوریان ده کات...

من به و قسانه ئه وه م راگه یاند که سه ره رزی و عزیزه ت و

شکو، پیناسی ئەم ئوممەتە یە... ئیمە خۇمان بە دەستی خۇمان مافی
خۇمان بە دەست دینین و لە هیچ کەسێک ناپارێنەوێ کە مافمان
پێ بدات...

ئیمە گەلێکین ستم لە کەس ناکەین... ستمیش لە هیچ کەسێک
و لە ژێر هیچ ناوێشانیکدا قبوڵ ناکەین...

ئیمە بانگەشە ی پیکەوژیان و سۆز و بەزەیی دەکەین، بەلام
نابی بەهێزەکان ستم لە لاوازەکان بکەن و بیکەنە ژێردەستی
خوێان و بە خراپی سوودیان لی وەر بگرن...

- راست دەفەرموی گەرەم... هیچتر ماوێ بوم باس بکە؟
+ بەلێ... ئەگەر بە بیرت بی، من لە وتارەکەمدا وتم: خراپە و
بەدکرداری لەناو هەر گەل و هوزیکدا بلاو ببیتەوێ، خوای گەرە
هەموویان تووشی بەلا و موسیبەت دەکا...

بەو قسانە من ئەوێم راگەیاندا کە لە پیناو ئاکاری جواندا
دەجەنگین... بەگژ زینا و داوینپرسی و سووخواردن و خراپەکاریدا
دەچینەوێ... ئیمە ئوممەتێکین پەیامێکمان بو هاتووێ... ئەو پەیامە
پاکە ی کە کوتا پەیامی خوای گەرە یە.. کوتا پیغەمبەری خوای
گەرە بوی هینا... ئەو پەیامە ئەوەندە مەزنە کە دەبی بە
بەرنامە ی زیان.. بو هەموو چین و توێژیک دەشی... هەرچەندە
لە سەردەمی ئیمە ئەو پەیامە هات و ئیمە فرمانمان پێ کرا کە
بیگەیین، بەلام ئەرکی سەرشاری هەموو تاکیکی مسولمانە کە بە
پێی توانای خۆی دریغی لە گەیانندی ئەو پەیامە دا نەکات... دەبی
هەموو تاکیکی مسولمان ئەوەندە چاک بکری، بتوانی سووچیکی
ئەم بەرنامە یە بگریته دەست.. بتوانی بونی جیگرەوێ پیغەمبەری
خوای (ﷺ) لیبی... کاتی تاکەکان چاک بوون، ئیتر گەل چاک دەبی،
حکومەت چاک دەبی.. گەل و حکومەت هەر لەو تاکانە پیکهاتووێ...

پێویستە لە سەر حکومەتیش هەموو ئەو لەمپەرانیە لادا کە دەبنە
رینگەر لە بەردەم چاکسازی کۆمەڵایەتی و تاکە کەسیدا... مەرۆف
چون دەتوانی لە ناو گەلیکی زیناکاری خراپەکاردا ببی بە موحامید
و تیکۆشەر؟

تاکێ کە لە ناو گەلیکی خراپدا پەرۆردە کرابێ و بە چاوی
خۆی دادگەری نەبینی و بە گۆنی خۆی نەبیستێ، چون دەتوانی
ئالای دادگەری هەلدا؟

کەسێ کە سۆزی نەدیسی، سۆزی نەبیستی، هەموو کەسانی
دەرۆبەر و تەنانت ئەوانەشی کە پەرۆردەیان کردووە،
کەسێ دلرەق و خراپەکار بن، چون فیری سۆزداری و دلنەرمی و
خۆشرەفتاری دەبن...

- بەخوا راستە قوربان... جەنابت چەندە زانا و لیها تووی...

+ خوا پایەدارت بکا کۆرم... دەی پیمبلی دواي ئەوێ باسی ئەو
وتارە کوتایی هات، هیچ پرسواری تەرت ماوە بیکە؟

- قوربان دەمەوی باسی بەکەم بریاری سیاسی جەنابت
بیستم... ئەوێ کە بریارت دا سوپای مسولمانان بە سەرکردایەتی
ئوسامە بچوولیت...

+ دوورگەێ عەرەبی دراوسیێ دوو دەولەتی زلهیز بوو...
دەولەتی فارس و دەولەتی رۆم...

عەرەبەکانی ولاتی عیراق شوینکەوتەێ دەولەتی فارس بوون...
عەرەبەکانی شام و باکووری دوورگەێ عەرەبیش شوینکەوتەێ
رۆم بوون...

پێغەمبەریش(ﷺ) تەنیا بو عەرەب رەوانە بەکرا... وەک چون
پێغەمبەری عەرەب بوو، ئاوا پێغەمبەری فارس و رۆم و هەموو
گەلانی تریش بوو... بو ئەوێ هات هەموو خەلکی ببنە خواپەرست

و یه کتاپه رست و له بته رستی و شیرک دور بکهنه وه...
 بو نه و مه به سته پیغمبه ری خوا (ﷺ) نامه ی نارد بو کسیرای
 سه روکی دهوله تی فارس و هیرقلی سه روکی دهوله تی روم، به لام
 نه و دوانه دونیا یان هه لبزارد و چاویان له ناست په سلان داخست و
 خویان به گه وره زانی و نه هاتنه ریزی مسولمانانه وه...
 عه ره بی دوورگی عه ربیش نه و ده مه به چاویکی ریزه وه ته ماشای
 فارس و رومیان ده کرد، چونکه نه وان سوپا و چهک و تفاقى جهنگیان
 زور توکمه و به هیز بوون... له رووی ئابووریشته وه هر مه پرسه
 چهندی به هیز بوون... له رووی ئاوه دانی و شارستانیه تیشه وه هر
 به هیز و گه وره بوون. بویه پیغمبه ر (ﷺ) ده یه ویست که میک له
 سام و هه یبه تی نه و دوو ولاته له بهر چاوی گه لی عه ره ب بشکینی...
 نه وهش وهک پیشه کییهک بو جیهاد و تیکوشانی ناینده...
 سالی هه شته می کوچی پیغمبه ری خوا (ﷺ) سوپایه کی نارد
 بو باکووری دوورگی عه ره بی... لهوی له گه ل سوپای روم و
 عه ره به مه سیحیه کانی نهوی روو به رووی یه کتر بوونه وه و تووشی
 غه زای مونته بوون... له جهنگی مونته دا سی سه رکرده ی سوپای
 ئیسلام یهک له دوا ی یهک شهید کران. سه ره تا زهیدی کوری
 حاریسه... دوا یی جه عه ره ی کوری نه بوتالیب... دوا یی عه بدولای
 کوری ره واحة.. دوا ی شهید بوونی نه و سی سه رکرده یه، خالیدی
 کوری وه لید ئالای سوپاکه ی گرته ده ست و توانی به پیی نه خشه
 و پلانیکی زور توکمه سوپاکه بگیریته وه بو مه دیسه...
 خه لکی نه و گه رانه وه یان پی سه ره برزی نه وو ته نانه تانه یان
 له سه ربازه کان ده دا و ده یانگوت: هه لاتوان...
 به لام پیغمبه ر (ﷺ) فرمووی: نه خیر نه وانه شالاو به راتن...
 هیرش به راتن...

ئەو یەكەم ږووبه ږووبوونهو هې راسته وخوې نښوان سوپای
مسولمانان و سوپای ږوم بوو...

سالی نویه می کوچی پیغمبر (ﷺ) خوې سهرزکایه تی سوپای
کرد و بهره و تهبووک روښتین، بهلام نه له گهل ږوما ږووبه ږوو
بووینهوه، نه له گهل نهو تیره و هوزانه دا که له ژیر دهسه لاتی ږوما
بوون...

سهروک هموو نهو شویانه ی که نیمه بوی روښتین ملکه چی
سوپای ئیسلام بوون و بهوه رازی بوون که سهرانه بدهن...
نیمه بیست شهویک له تهبووک ماینهوه و دوايي بهره و مه دینه
هاتینهوه... ئەو دووهم ههنگاو بوو بو شکاندنی سام و هه یبه تی
ږوم له بهرچاوی گهلی عهره ب...

سه بارهت به سوپاکه ی ئوسامه ش ئەوه پیموتی که پیغمبر (ﷺ)
ئوسامه ی کرد به سهروکی سوپا بو نهوه ی ږووبه ږووی روم
بینهوه، بهلام پیش نهوه ی سوپاکه شاری مه دینه به جی بهیلی
پیغمبره ی خوا (ﷺ) وهفاتی کرد...

ئهو دهمه سوپاکه له دهروه ی شاری مه دینه ئوردویان خستبوو...
ئوانه هر لهوی بوون و هموویان په یمانیان به من دا و من بووم
به خهلیفه ی رسولمانان... دواي سی روژ فرمانم ده رکرد بو ئوسامه
وهک سوپاسالاری نهو سوپایه بهره و نهو شوینه جووله بکات که
پیغمبر (ﷺ) فرمانی پی کردبوو...

- قوربان نهو شوینه کویبوو؟

+ ههمان نهو شوینه بوو که زهیدی باوکی ئوسامه تییدا شهید
کرا بوو... پیغمبر (ﷺ) فرمانی به ئوسامه کردبوو بچی بو نهوی و
فهرمووی: هر لهوی ئوردو بخهن و توش سهرکرده ی سوپا به...
کاتی فرمانم به ئوسامه کرد بروا، عومهری کوری خهتقاییش

وھک سەربازیکی سادە لەگەڵ ئوسامەدا بوو... عومەر بە ئوسامە ی
وتبوو: بڕۆ بە خەلیفە ی پیغەمبەری خوا (ﷺ) بلی با من خەلکە کە
بگەرێنمە بۆ مەدینە... من هەموو جۆرە خەلکێک دەناسم... دەترسم
لە شاری مەدینەدا کافرەکان هەلگەرێنەو و بەرامبەر ئەبوەکر
بوەستەو...

برا ئەنصارییەکانیش بە عومەریان وتبوو: بە ئەبوەکر بلی:
ئەگەر هەر سوورە لەسەر ئەو ی جوولە بەم سوپایە بکات ئەو
باشە، بەلام با کەسیکی بەتەمەن بکات بە سەرکردە ی سوپا...
ئوسامە زور گەنجە و هیشتا بۆ ئەو کارە دەست نادا...

- ئە ی دوایی چی قەوما؟

+ عومەر هات بۆ لای من... بە منی وت: ئە ی خەلیفە ی
پیغەمبەری خوا (ﷺ)! خوت دەزانی بەشیکی زوری عەرەب دوای
وەفاتی پیغەمبەر (ﷺ) کافر بوونەو... تو هەر دەتەوی سوپاکە ی
ئوسامە جوولە پی بکە ی؟ سوپاکە ی ئوسامە پرە لە پیاوی پالەوان
و ئازا... ئەگەر ئەم سوپایە جوولە پی نەکەیت و لای خوت گیر ی
بدهیت و ئەو هزانە ی عەرەبی پی بترسینی لەو بەشتەرە جوولە ی
پی بکە ی...

منیش وتم: سویند بە خوا! ئەگەر دلایا بم درنده ونجر ونجرم
دەکەن، دەبی جوولە بەو سوپایە بکەم... ئالایەک داناگرمەو کە بە
فرمانی پیغەمبەر (ﷺ) هەلکراو...

عومەر وتی: دە ی برا ئەنصارییەکان بە منیان وتوو پیت بلیم
ئوسامە بگوری و کەسیکی بەتەمەن بکە ی بە سوپاسالار...

منیش پەلاماری عومەرم دا... ریشیم گرت و پیم وت: ئە ی دایکت
بۆ ڕۆت بۆ بکا عومەر... پیغەمبەر (ﷺ) خوی ئوسامە ی دیاری
کردوو و دەتەوی من لایبەم؟

عومہر گہ پایہ وہ بؤ لای ٹوسامہ و سوپاکہ ہەر لہ دەرہ وہی
 شار ٹوردویان خستبوو... بہ عومہریان وت: چیت کرد؟
 عومہر وتی: برؤن! دایکتان رؤلہ پوتان بؤ بکات... لہ بہر ئیوہ
 لای خلیفہ چیم بہ خؤم کرد...
 - ئە ی قوربان دواتر چی قەوما؟

+ فرمانم کرد جارچیہک بہ ناو شاری مەدینەدا بگری و جار
 بدات و بلی: ئاگاداری! ئاگاداری... سوپاکہی ٹوسامہ بہری دہکەوی...
 ہەر سەربازیکی ٹوسامہ لہ ناو شاردا ماوہ تەوہ پەیوہندی بہ
 سوپاوہ بکات و برواتەوہ بؤ سەربازگہ...

دوایی منیش خەلکم کو کردەوہ و وتاریکم بو دان... سوپاس
 و ستایشی خوا ی گەورەم کرد و وتم: خەلکینە! ئەم کارە بہ من
 سپراوہ و خویشم حەزم لی نیہ... بہ خوا پیمخوشتبوو یەکیک
 لہ ئیوہ ببوایہ بہ خلیفہ... منیش کەسیکم وەک ئیوہ... نازانم
 لہ وانە یہ ئیوہ داوای شتی وا لہ من بکەن کە کاتی خوی داواتان
 لہ پیغەمبەر (ﷺ) کردبوو، ئەو توانیبووی بیکا.. خوا ی گەورە لہ ناو
 مروثەکاندا پیغەمبەری خوا ی ھەلبژارد... لہ ھەموو ئافات و بەلا و
 موسیبەتی پاراستی.. من تەنیا شوینکەوتە ی پیغەمبەرم و ناتوانم لہ
 خۆمەوہ شت دا بینم... من چاکترین کەسی ئیوہ نیم... ئیوہش ئاگاتان
 لہ من بی... ئەگەر کاری راست و دروستم کرد، ئەوا پەیمانم پی
 بدەن... ئەگەر کاریکی خراپیشم کرد راستم بکەنەوہ.. پیغەمبەری
 خوا (ﷺ) کوچی دوایی کرد و مافی یەک کەسی بہ سەرەوہ نەبوو...
 ہەر لہ شەپازلە یەکەوہ بیگرە تا کوتایی.. کورە خەلکینە ئاگادار بن
 منیش وەک ھەموو کەسی شەیتانیکم لہ گەلدایە دە یەوی توو شم
 بکات... ئەگەر زانیتان ئەو شەیتانە لیم نزیک بووہ تەوہ خوتان لہ
 من بیاریزن. و لیم دوور بکەونەوہ...

- ئەي قوربان دوايى چىت كرد؟

+ دوايى رويشتم بۆ لاي سوپاكي ئوسامە... بەرېم كردن...
ئوسامە بەسەر ئەسپەكەيەو بو، منيش لە خوارەو پىبەپىي
ئوسامە رېم دەکرد...

ئوسامە وتى: قوربان يان تو سەرکەو، يان من دادەبەزم...
منيش وتم: نا سويند بە خوا نە سەردەكەوم، نە دادەبەزى... چى
دەبى سەعاتىك قاچەكانم لە پىناوى خواى گەورەدا تۇزاوى بکەم...
بۆ ھەر ھەنگاوى كە موحامىد و تىكوشەر ھەلى دەنى خواى گەورە
حەوتسەد چاکەي بۆ دەنووسى... حەوسەد پلە بەرزى دەکاتەو،
بەلام ئەگەر پىت باشبوو ئەوا عومەرم بو بەجى بھيلە...
ئىتر ئوسامە مولەتى عومەرى دا لە مەدينە لەگەل مندا
بەمينتەو...

- ئەي قوربان ھىچ ئاموزگارى و ھەسيەتىكت بو سوپاكي كرد؟
+ بىگومان...

- ئاموزگارى چىت كردن قوربان؟

+ پىموتن: خەلکينە... راوەستن با دە ئاموزگاريتان بکەم... ئەو دە
ئاموزگاريىەم لى ۋەربگرن...
۱- خيانەت مەكەن...

۲- دزى لە دەستکەوت و داھاتى جەنگ مەكەن...

۳- لووت و گوپى ھىچ کوژراوى مەكەن...

۴- منالى بچووک مەكوژن...

۵- پىر و پەككەوتە مەكوژن...

۶- ژن مەكوژن...

۷ و ۸- دارخورما مەبرنەو و مەيسووتىن...

۹- دارى بەردار مەبرنەو...

۱۰- مانگا و ئاژهل و ولاخی کهس سهرمه برن مه گهر بهشی خواردن
و به پینی پیویست نه بی...

ئیه نه دهن به لای که ساتیکدا له دیر و که نیسه و که نشته دا بو
خویان خه ریکی خواپه رستی خویانن، لیانگه رین و ده ستیان بو
مه بهن...

ئه دهن به لای کومه له خه لکیکدا خواردنی رهنگا ورهنگتان بو
دینن، نه گهر له و خواردنه تان خوارد، سهره تا ناوی خوای لی
بینن پاشان لی بخون...

نه گهن به کهسانی ناوه راستی سهریان کورت کردووه ته وه
و نه ملاولای سهریان هیشتووه ته وه، ده لیلی میزه ر و جامانه یه به
سهریانه وه... نه وه ناوی خوا بینن و به شمشیر تییان بکه ون...
- باشه قوربان ئوسامه چند روزی پیچوو تا سوپاکه ی
جوولاند و له جهنگ هاته وه؟ به ره می نه و جهنگش چی بو و که
ئوسامه سهر کردایه تی کرد؟

ئوسامه چل شه وی پیچوو... دوا ی چل شه و هاته وه بو مه دینه...
سوپاکه رووبه رووی جهنگ بیوونه وه و به یارمه تی خوای گه وره
سهرکه وتنیکی گه وره یان تومار کرد و به ده سته وتیکی باشیشه وه
هاتنه وه بو مه دینه...

- نه ی نه و سوپایه ی ئوسامه چ کاریگه ریه کی له سهر عه ره ب
هه بوو؟

ئوسامه بیدایه به لای هر هوز و تیره یه کدا که دوودل ببوون
و ده یانه ویست له ئیسلام پاشگهن ببنه وه، نه و تیره و هوزانه
ده یانگوت: به خوا نه گهر نه مانه خاوه نی هیزیکی توکمه و گه وره
نه بن سوپایه کی ئاوا نانیرن بو نه وه ی له گهل روما به جهنگ بین...
بویه هه موو نه و تیره و هوزانه شوین ئوسامه که وتن و به ره و

لای پۆم وەرپى كەوتن... كاتى سوپاكەى ئوسامە گەيشتە سوپاى
پۆم و جەنگ دەستى پى كرد، سوپاى ئوسامە سەرگەوتنىكى
گەرەى بەدەست هینا... ئىتر ئەو گەل و ھوزانەش بە تەواوى
دلیان دامەزراپەو و بە باشى مسولمان بوون...

- قوربان مۆلەتم پى دەدەى لە بارەى ھەندى شت كە بۆ منت
باس كرد، پرسىارت لى بكەم؟

+ فەرموو كۆرم! ئازاد بە... چى دەپرسى پېرسە...

- بە ھۆى فەرموودەكەى ھەزەرەتى عومەرەو لە بارەى
مانەوہى سوپاكەى ئوسامە لە مەدینەدا، تىبىنىيەكم بۆ دروست
بوو، بەشىكى زورى عەرەب لە ئایىن پاشگەز بوونەوہ... بىگومان
ئەوانە نیازى ناوجەرگەى ئىسلامىشیان ھەبوو كە شارى مەدینە
بوو... راي ھەزەرەتى عومەرىش وەكو راي خودى ئوسامە وابوو كە
سوپاسالارى سوپاكە بوو... باشە ھىشتەوہى ئەو سوپایە لە مەدینەدا
باشتر نەبوو لەوہى بینىرى بو سەرگوتکردنى دووژمنىكى دوور؟
+ بىگومان را و بوچوونى عومەر دروست بوو... مروفى ژیر
گومان لە را و بوچوونى پیاوى وەك عومەر ناكا... خو ئەگەر را
و بوچوونەكەيشى ھەلە بووايە ئیمە ھەر لىی دردونگ نەدەبووین
و دەمانزانى عومەر چەندى خوا و پىغەمبەرى خواى (ﷺ) خوش
دەوى... ئەو ئەو كاتە پى وابوو مانەوہى سوپاكە لە مەدینە باشتر
بى، چونكە بارودوخى سیاسى ئەو دەمە وای دەخواست، بەلام
كۆرم وادیارە توش دركت بە خالىكى جەوھەرى و ھەرە گرنگ
نەكردووە...

- چ خالىك قوربان؟

+ ئەگەر من خوم بریاری ئەوہم دابا كە ئەو سوپایە دەرېچى،
بىگومان لە بارودوخىكى ئاوادا رایەكەى عومەرم پەسەند دەكرد...

❁ دەمىك لە گەل يارى غار ❁

ئەگەر عومەرىش ئەو رايەى نەبووايە خۇم ھەر دوودل دەبووم، ئايا سوپاکە بنىرم يا نەينىرم، بەلام خۇ ئەو فرمانە فرمانى من نەبوو... ئەو سوپايە بە فرمانى پىغەمبەرى خوا(ﷺ) پىك ھات... ئالاي ئەو سوپايە پىغەمبەر(ﷺ) بە دەستى پىروۆزى خوى ھەلى کرد... ئىتر چۇن من ئالاكەم دابە زاندايە تەوہ و سوپاکەم گل بدايە تەوہ و فرمانى پىغەمبەرى خوا(ﷺ) بشکاندايە؟

- ئەى باشە قوربان جەنابت خەلىفەى پىغەمبەرى خوا(ﷺ) نەبووى؟ بوت نەبوو خوت ئىجتىھاد بکەيت و لەو کاتە ناسکەدا برىارى تايبەتى خوت دەر بکەى؟

+ بەلى من خەلىفە بووم، بەلام من شوينکەوتەى پىغەمبەرى خوا(ﷺ) نەک داهيەر... کەس ناتوانى ئىجتىھاد لە شتىکدا بکا کە راي ئاشکراى پىغەمبەرى خواى(ﷺ) لەسەرە... ئەگەر لە رۆزى پەسلاندا بلىن: ئەمە ئەو نەبو بە کردەى کە فرمانى پىغەمبەرى(ﷺ) جىبەجى کرد و سوپاکەى نارد و کوژرا و شکستى خوارد، لەوہ باشترە بلىن: ئەمە ئەو نەبو بە کردەى کە فرمانى پىغەمبەرى خواى(ﷺ) شکاند و بە گويى نەکرد و سوپاکەى گل دايەوہ و ئەو ئالايەى داگرت کە پىغەمبەر(ﷺ) خوى بە دەستى خوى ھەلى کرد بوو...

- بە خوا قوربان کەس وەک تو نابى... نا بە خوا کەس وەک تو نابى...

+ خوا راوەستاوت بکا کورم...

- باشە قوربان پرسىاريکى تر...

+ فەرموو...

- مەگەر ئەنصارىيەکانىش رايان وا نەبوو جەنابت ئوسامە

بگۆرى و کەسىکى بە تەمەن بکەى بە سوپاسالارى سوپاکە؟

+ نه وه چ رایه که من که سیک لایم که خودی پیغمبر (ﷺ)
دیاری کردوه و که سیک تری له جیگه دانیم؟ نه که من وام
کردبا - په نا به خوا - وای لی ده هات که من گومانم له ژیری و
زانستی پیغمبر (ﷺ) هه بی و نهو شتیکی به باش زانیبی، به لام
من به باشی نه زانم... په نا به خوا له کاریکی ناوا...

جگه له وهش، نه وه بیاننوسه که گوايه نوسامه زور گهنجه و
به که لک نایه، بیانوویه کی نوی و تازه نه بوو... هه له سه رده می
خودی پیغمبر (ﷺ) نهو بیانووه هه بوو، خودی پیغمبر (ﷺ)
وه لامی دایه وه و فهرمووی. نه که تانه له سه رکردایه تی نوسامه
ده دن، نه وه کاتی خویشی تانه یان له سه رکردایه تی باوکی نوسامه
دا... سوید به خوا نوسامه شایانی نه وه یه بی به سه رکرده... به
خوا نوسامه به لای منه وه یه کیکه له خوشه ویستترین که سه کان...
خو پیغمبر (ﷺ) ته نیا له بهر خوشه ویستی نوسامه ی نه کرد به
سو پاسالار، به لکوو جگه له وهی نوسامه ی خوش ده ویست، نوسامه
خوی که سیک لی هاتوو بوو... حا توخوا نه کهر دوا ی نه وهی که
پیغمبر (ﷺ) خوی ناوا وه لامی خه لکی داوه ته وه من نوسامه
لا بردبایه و که سیک ترم بکردایه به سو پاسالار، نه وه تومه تبارکردنی
پیغمبری خوا (ﷺ) نه بوو به وهی که که سی شیاوی له جیگه ی
شیاوردا دانه ناوه؟ هه به خوت ده لیم: وایه یان نه؟

- به لی وایه...

+ خو نه کهر له بهر خوشه ویستیش نوسامه ی دانابا نیتر به
چ روویه که وه من که سیک خوشه ویستی پیغمبر (ﷺ) لادایه و
که سیک ترم له جیگه یدا دانایه؟

جگه له وهش رووداوه کانی دوا یی ده ریانخست که به راستی
نوسامه شیاوی نه وه بوو بکری به سو پاسالار... نهو هه ره چهنده

منالیش بوو، به لام به راستی شیاو بوو... نه مهش نه وه دهرده خا که پیغه مبه ر(ﷺ) چندی زانا و لیزان بووه... چندی به باشی خه لکی ناسیوه...

روله گرنگ ته مه ن نییه... گرنگ لیهاتوویی و زاناییه... گهنجیکی شاره زه له کاروباری جهنگ بکری به سه رکړده باشه، یان به ته مهنیکی نه شاره زه؟

- بنگومان گهنجیکی شاره زه...

+ دهی پیغه مبه ریش(ﷺ) وایکړد... منیش جگه له وهی شوینی پیغه مبه ر(ﷺ) که وتم، هیچی ترم نه کړد... من نه مده توانی که سیک لابه م که پیغه مبه ر(ﷺ) دیاریی کړدووه...

- نهی قوربان من پیمنه وتی: هیچ که سی وهک تو شوینکه وتی پیغه مبه ری خوا(ﷺ) نه بووه و نابی؟

+ کورم نه وه گومان باشی خوته...

- نا به خوا نه وه راستی و حقیقه ته... خو نه گهر گومان باشیش بی، هیچ که سی هیندهی تو شیاوی گومان باشی نییه...

+ دهی خوا بتپاریزی.. نیستا پیم بلی: پرسپارت ماوه یان نه؟

- به لنی قوربان زورم ماوه...

+ دهی پرسپاری خوت بکه کورم...

- دهمه وی لیت بپرسم مه به ست چیبوو له وهی که فهرمووت:

کوره خه لکینه ناگادار بن منیش وهک هموو که سی شهیتانیکم له گهلدايه دهیه وی تووشم بکات... نه گهر زایتان نه و شهیتانه لیم نزیک بووه ته وه خوتان له من بپاریزن. و لیم دوور بکه ونه وه؟

+ ویستم به خه لکی بلیم: من هرچی به ک بم وهک نیوه مروشم.

هموو مروشیکیش سروشتیکی تایبته به خوی هیه... یه کیک له سروشته کانی من نه وهیه که له کاتی هلوشتیکی قورس و پر له

تهنگانه توورده دهیم... لهوانه یه له و کاته دا خوم پښ نه گیرئ... بویه
داوام لښ کردن نه گهر شتیکی وا پرویدا کهس سه ختگیر نه بیت و
له سهر بابه ته نه روا، نه وهش له ترسی نه وهی نه وهکو قسه یه کم له
دهم دهر بهی که خوم پیم خوش نه بی قسه ی وام له دهم دهر بهی،
چونکه من نامه وی تاکه مسولمانیک مافی بکه ویتنه سهرم، جا
هرچند نه و مافه قسه یه کی بچووکیش بی له کاتی توورده ییدا
کرد بیتم...

- قوربان ده ترسای قسه یه کی وا بکه ی دلی که سیک بشکینی و
برینداری بکه ی؟

+ نه ی چون نه ترسم؟ کوړم هه موو که سی خاوه نی که سایه تی
تایبته به خویه تی... هه موو که سی خاوه نی ریزه... بریندارکردنی
مروږ و دلشکاندنې با به قسه یه کی بچووکیش بی، لای خوای
که وره کهم نییه و که وره یه... وهک چون دلدا نه وه خواپه رستییه،
ئاواش هه ولدان بو نه وهی هه له سهره تاوه دلی کهس نه شکینی،
نه وهش هه خواپه رستییه...

- به خوا قوربان کاریکت کردوه بواری هیچت بو کهس
نه هیلاوه ته وه... قوربان پرسپاری تر بکه م؟
+ فهرموو کوړم فورموو...

- سه یرم له ئاکار و رهوشتی به رزی ئوسامه دی... نه و
کاتی له سهر نه سپه که ی بوو ده یه ویست بیتنه خواره وه و جه نابت
سهرکه وی... بوچی جه نابت به گویی ئوسامه ت نه کرد و سواری
نه سپه که نه بووی؟

+ به خوا کوړم! نه وسامه کهنجیکی زور به شهرم و حیا بوو...
نه و پپی شهرم بوو سوار بی و منیش به پیاده له خواره وه پی بکه م...
ویستی دابه زئ، به لام من بازی نه بووم، نه وهش له بهر دوو هوکار:

یه کهم: ئەو سوپاسالاری سوپای ئیسلام بوو... ویستم بهو کاره له بهرچاوی خه لک به گه وره ی پیشان بدهم... به تایبەت دوا ی ئەوه ی زۆر داوام لی کرا بیگۆرم و له سوپاسالاری لایبەم... من بهو کاره م به خه لکم وت: منیگی خه لیفه به پیاده له گهل ئوسامه ی سواردا ری بکه م، ئەوه ئیتر ئیوه بۆتان نییه به هیچ شیوه یه ک له فرمانی دهریچن...

دووه م: ئەو سوپایه بو جیهاد و تیکۆشان ده چوون... منیش ویستم هیچ نه بی که میک ری بکه م و لاقه کانم ته پوتۆزاوی ببین، به لکوو خوا ی گه وره ئەو ته پوتۆزه ی وه ک ته پوتۆزی جیهاد بو من هه ژمار بکات...

-- ئەه ی قوربان بوچی جه نابت داوات له ئوسامه کرد جه زره تی عومهرت بو به جی به یلی... خو تو خه لیفه بووی... ده بوو تو فرمان به سه ر ئوسامه دا بکه ییت و بلی: عومهرم بو به جی به یله... نه ک داوا ی لی بکه ی؟

+ کوڕم وه ک بوم گیرایته وه عومهری کوری خه تتاب له سوپاکه ی ئوسامه دا سه ربازیک زیاتر نه بوو... وه ک بوم گیرایته وه سوپاکه ی ئوسامه له دهره وه ی شاری مه دینه ئوردویان خستبوو... چاوه ریی ئەوه بوون که بجوولین، که چی پیغه مبه ری خوا (ﷺ) وه فاتی کرد... دوا یی من بووم به خه لیفه... به فرمانی من سوپاکه جوولا... عومهر سه ربازی ئوسامه بوو... منیش وه ک ریز و ئەده بیک داوام له ئوسامه کرد عومهرم بو به جی به یلی... هه رچه ند له رووی سیاسیه وه من خه لیفه بووم و سه رکرده ی ئوسامه و سوپاکه ی و هه موو مسولمانانی تر بووم، به لام پیمخوش نه بوو به بی پرسی ئوسامه سه ربازیکی زیره ک و لیها تووی وه ک عومهر گل بده مه وه... کوڕم مروف ده بی له هه موو کات و شوینی کدا به ره وشت و

نه ده به وه بجوولیته وه... هر چه ند خه لکیش له ژیر ده سه لاتی تودابن،
به لام دیسان نه دهب پتویسته...

- نه ی قوربان منیش پیم نه کوتی: تو کارینکت کردو وه که سانی
دوای خوت سه خلعت کردو وه و کهس وهک توی پی ناکری؟
+ خوا بتپاریزی کورم... ده ی بلی بزائم پرسپارت ماوه یان نه؟
- وه لا قوربان ماومه...

+ ده ی قهرموو بیرسه...
- قوربان ده موی له باره ی ناموژگارییه کانی جه نایته وه بو
سوپاکه پرسپارت لی بکه م... بوچی نه و ناموژگاریانه ت کرد؟
+ کورم نیمه به ناوی خوا وه ده جه نگین، نهک به ناوی هه و
ناره زووی خومانه وه... نیمه جهنگ و جیهادمان پی خوا په رستییه
وهک نویژ و روزوو و حج و زهکات... جیهاد و تیکوشان هیچ
له وانه که متر نییه... بویه ده بی له و سنووره ی که خوی گه وره بوی
داناوین تینه پهرین و لانه دهین... من نه و ناموژگاریانه م له خو وه
نه کرد... هه مان نه و ناموژگاریانه بوو که کاتی خوی پیغه مبه ری
خوا (ﷺ) ناموژگاری سوپاکانی پی ده کرد...

نیمه به خیانه ت رازی نابین، چونکه نایینی نیسلام بناغه داریژی
ناکار و رهفتاری جوانه...

دزی له داهات و دهسکه وتی جهنگ ناکهین، چونکه دزی کاری
چه ته و ریگرانه، نهک کاری تیکوشه ران...
لووت و گویی هیچ کوژراویک ناکهین، چونکه نیمه گه لیکی
هه رچیو په رچی نین...

نه گه ر دوژمنیش لووت و گویی سه رباری کوژراوی نیمه بکات،
نیمه لووت و گویی کوژراوی نه وان ناکهین... خو نابی وه لامی
به درهفتاری به به درهفتاری بدریته وه...

❀ دهمینک له گهل یاری غار ❀

منال و پیر و پیرهک و ژن و پهککه و ته ناکوژین، چونکه ئیمه
له گهل که سینکا دهجه نگی، که له گهل ماندا دهجه نگی...
ئیمه داری بهردار نابراین، چونکه ئیمه هه تیومچه نین...
ئیمه به گویره ی پیویست نه بی هیچ جوره ئاژه لیک سه ر نابراین،
چونکه ئاژه لیش گیانی تیایه و خوای گه و ره بو ئه وه ی دروست
نه کردوو به خوایی و به بی ئه وه ی پیویست بی سه ر ببردین...
ئیمه ده ستریزی ناکهینه سه ر ئه و که سانه ی له دیر و که نیشته
و کلیسه ی خویاندا به بیده نگی دانیشتون و خواپه رستی خویان
ده گهن... هه رچه نده ئه وانه مسولمانیش نه بن و ئایینه که یان دژی
ئایینی ئیمه بی، به لام ئیمه خراپه یان له گهلدا ناکهین، به لکوو به
چاکه له گهلاندا ده جوولینه وه.. داوتیان ده کهین بو سه ر ئایینی
ئیسلام... نه گه ر مسولمان بوون ئه و هه ردوولا پاداشتی خومان
وه ده گرین... نه گریش مسولمان نه بوون بیگومان ئیمه پاداشتی
خومان هه ر ده ست ده که وئ...

- ئای له و بیروباوهره چهند جوانه قوربان...

+ راسته به خوا بیروباوهریکی زور جوانه...



قوربان دهمه وی باسی پاشکه زبوونه وه ی عه ره بیم بو بکه ی...
چون له دوای وه فاتی پیغه مبه ر(ﷺ) پاشکه ز بوونه وه؟
+ دوای وه فاتی پیغه مبه ر(ﷺ) جکه له خه لکی شاری مه ککه و
مه دینه و به حرهین، ئیتر هه موو عه ره ب پاشکه زبوونه وه له ئیسلام...
ئای خویه گیان... وازیان له ئیسلام هینا و گه رانه وه سه ر
بتپه رستییه که ی جارن؟

+ نا وانه بوو کورم...

- نهی چۆن بوو قوربان بوم باس بکه؟

+ هه موویان به یهک شیواز پاشگهز نه بوونه وه، به لکرو دوو

جور بوو:

یه کهم: بروایان به نویژ و پوژوو ما، به لام وتیان: چیترا زه کات

نا دهین...

وتیان: کاتی خوی پیغه مبهرا (ﷺ) زیندوو بوو نیمه زه کاتی خومان

ده دایه دهستی نهو، نهویش دهیدا به هه ژاران... نیستا نهو وه فاتی

کردوو و نیمهش زه کاتی خومان نادهینه دهست هیچ کهسیکی تر...

دووهم: به تهواوی له نایینی نیسلام پاشگهز بوونه وه و بروایان

به دوو کهسی دروژن هینا که بانگه شهی پیغه مبهرایه تیان ده کرد...

نهو دوو کهسهش بریتی بوون له:

یه کهم: موسه یله مهی دروژن...

دووهم: طولهیحهی نهسه دی...

به تایبته موسه یله مه... نهو شوینکه وتی زور بوو...

یانی قوربان خه لکه که روویان نه کرده وه بته رستی؟

+ نه کورم! له نیو دوور کهی عه ره پیدا تاکه کهسیکیش رووی

نه کرده وه بته رستی...

- نهی نه سهو دی عه نسی کیبوو قوربان؟ مه کهر نهویش پاشگهز

نه بوویه وه؟

+ با... پاشگهز بوویه وه، به لام پاشگهز بوونه وهی نهو جیاواز

بوو له پاشگهز بوونه وهی طولهیحه و موسه یله مه...

- چۆن بوو قوربان پیمخوشه بوم باس بکهی...

+ هه رچی طولهیحه و موسه یله مه بوو نهو له دواي وه فاتی

پیغه مبهری خوا (ﷺ) بانگه شهی پیغه مبهرایه تیان ده کرد، به لام

ئه‌سوه‌دی عه‌نسی که‌سینکی زۆردار و سته‌مکار بوو... هات و مسولمان بوو، به‌لام زۆری نه‌برد هه‌ر له‌ سه‌رده‌می پیغه‌مبه‌ردا (ﷺ) پاشگه‌ز بوویه‌وه... بانگه‌شهی پیغه‌مبه‌رایه‌تی کرد... ده‌سه‌لاتیکیشی بو‌ خوی پیکه‌وه‌ نا... هه‌ندی له‌ خاکی دوورگه‌ی عه‌ره‌بی داگیر کرد... پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) نامه‌ی بو‌ مسولمانانی یه‌مه‌ن ئارد تا ڕووبه‌ڕووی بینه‌وه‌ و له‌ناوی ببه‌ن... مانگیك پيش وه‌فاتی پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) له‌گه‌لیدا جه‌نگان و له‌ناویان برد...

- باشه‌ قوربان تیگه‌یشتم، به‌لام پیم بلی چیت کرد به‌ پاشگه‌ز بووه‌کان؟

+ ئه‌وانه‌ی که‌ وتیان: زه‌کات ناده‌ین... ئه‌وه‌ ده‌سته‌یه‌کیان وه‌ک نوینه‌ر ئارد بو‌ مه‌دینه‌ بو‌ ئه‌وه‌ی گفتوگو له‌گه‌ل مندا بکه‌ن... وتیان: ڕوایان به‌ خوا هه‌یه‌... شایه‌تی ده‌ده‌ین که‌ محمه‌د (ﷺ) پیغه‌مبه‌ری خوایه‌، به‌لام زه‌کاتی خۆمان ناده‌ین به‌ ئیوه‌...

منیش وتم، سویند به‌ خوا ته‌گه‌ر کاتی خوی ره‌شویه‌کتان به‌ ناوی زه‌کاته‌وه‌ دابی به‌ پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) و ئیستا نه‌یده‌ن، له‌گه‌لتان ده‌جه‌نگم...

دوایی وتم: جگه‌ له‌مه‌ هیچ قسه‌یه‌کی ترم نییه‌...

ئه‌وانیش گه‌رانه‌وه‌ و به‌ گه‌ل و هوزی خویان وتبوو: ژماره‌ی مسولمانان زور که‌م بووه‌وه‌... ناخر ئه‌و ده‌مه‌ سوپاکه‌ی ئوسامه‌ش جوولابوو له‌ مه‌دینه‌ ده‌رچوو بوون...

- ئه‌ی رای هاوه‌لان چیبوو؟ بریاره‌که‌ی جه‌نابتیان چون هه‌لسه‌نگاند؟

+ زۆربه‌ی زوریان رایان له‌گه‌ل رای مندا نه‌بوو... ته‌نانه‌ت عومه‌ری کوری خه‌تتاب به‌ منی وت: چون له‌گه‌لیان ده‌جه‌نگی؟ ئه‌ی مه‌گه‌ر پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) نه‌یفه‌رمووه‌: فرمانم پی کراوه‌ که‌

لەگەل خەلكدا بجهنگم تا شایهتی دەدەن كە جگە لە زاتی اللە هیچ
خودایەکی تر نییە... هەرکەسی وتی: لااله الاالله، ئیتر خوین و مالی
پاریزراوە مەگەر لەسەر شتی نەبی كە مافی ئەوەی بی لەگەلیاندا
بجهنگم، ئیتر لەوەولایش خوا خوی زانیەجو حق و حیسابیان لای
ئەو؟

منیش وتم: بە خوا لەگەل ئەو كەساندا دجهنگم كە جیاوازی
دەخەنە نیوان نویژ و زەكاتهو... زەكات مافی دارایی گشتییە... بەو
خوایە ئەگەر هەق بی چتیریک لە زەكاتدا بدەن و نەیدەن لەسەر
ئەو چتیره لەگەلیان دجهنگم...

- ئەی جگە لە حەزرەتی عومەر کیتر هاوڕای تو نەبوو؟

+ زوربەیی هاوڵە گەرەکان هاوڕای من نەبوون...

ئەبوعوبەیدەیی جەراح...

سالمی مەولای ئەبو حوزەیفە...

سەعدی کوری عوبادە...

زۆریکی قریش دژی بریارەكەیی من بوون...

- ئەی ئەوان چییان دەگوت.. پێیان باش بوو چی بكەن؟

+ ئەوان دەیانگوت ئا لەم بارودوخدا دەبی نەرمی بنوینن...

ئەو تا ئەوەندە خەلك پاشگەز بوو ئەوە نە سەری هەیه نە سامان...

عومەری کوری خەتتاب هاتەو و پێی وتم: ئەی خەلیفەیی

پێغەمبەری خوا(ﷺ) نەرمی بنویسە و لەگەل خەلكدا نەرم بە...

منیش وتم: من هیوام وابوو پشتم بگری، ئیستا داوای نەرمینواندەم

لی دەکەیی؟ ئەو عومەر تو بو لە سەردەمی نەفامیدا زور توند و

سەختگیر بووی، بەلام ئیستا دەتەوی سەر شور بكەیی؟

تو بە من دەلییی: پێغەمبەیی خوا(ﷺ) فەرمووویەتی: فرمانم پێ

كراوە كە لەگەل خەلكدا بجهنگم تا شایهتی دەدەن كە جگە لە زاتی

الله هیچ خودایه کی تر نییه... هر که سنی وتی: لاله الاالله، ئیتر خوین و مالی پاریزراوه مه گهر له سهر شتی نه بی که مافی ئه وهی بی له گه لیاندا بجه نگم، ئیتر له وه ولایش خوا خوی زانایه و حق و حیسابیان لای ئه وه؟

ئه ی مه گهر نویژ و زه کات مافی ئه وه یان نییه مروف له پیناویاندا بجه نگی؟

به خوا ئه گهر به تاقی ته نیاش بووه له گه لیاندا ده جه نگم... تازه ئیتر وه حی (سروش) نه ما... ئایین کامل بوو... به خوا هر که سنی جیاوازی بخاته نیوان نویژ و زه کاته وه له گه لیدا ده جه نگم... من زیندوویم و له ئایین که م بکریته وه؟

- ئه ی دوا یی چی روویدا؟

+ خوای گه وره ئه وانیشی هینایه سهر را و بوچوونه که ی من... دانیان به وه دا نا که هه ق لای منه... بویان دهر که وت که ئه گهر له وانه خوشبین که زه کات ناده ن، سبه ی ئیتر هر که سنی بو خوی و به ئاره زووی خوی شت زیاد و که م ده کات... ئه م ئه لی: نویژ ناکه م... ئه ویترا ده لی، چه ج ناکه م و به کورتی ده بی به پاشا گهر دانی و هر که س بو خوی...

- به خوا راست ده فهرمووی قوربان... به خوا خوای گه وره به هوی تووه ئه م ئایینه ی پاراست... ئه وی روژی تو وه ک شیر وه ستایته وه و له پیناوی ئایینی خوای گه وره دا سلت له سه رکونه ی هیچ که سیک نه کرده وه و قسه ی هه قی خوت کرد...

+ خوا راوه ستاوت بکا کورم...

- ئه ی قوربان دواتر چی روویدا؟

+ دوا ی ئه وه ی نوینه ره کانی ئه وان به دهستی پووچ له لای من گه رانه وه، ئیتر من دنیا بووم که پاشگه زبووه کان هیرش

دەكەنە سەر شارى مەدینە... ھەندى سوارچاكام كرده پاسەوانى
دەروازەكانى مەدینە كە بریتى بوون لە:
عەلى كۆرى ئەبوتالیب...

زوبەیر...

طەلحە...

عەبدوللای كۆرى ئیبنومەسعود...

دواىى خەلكى مەدینەم لە مزگەوت كو كردهووە و پیموتن: ئەوەتا
سەرزەوى كافەر بووئەتەووە... ئەوانە دەزانن كە ئیمە ئەمرۆ كەمین...
ئیمەش نازانین ئەوانە بە شەو ھیرش دەكەن یان بە رۆژ؟ نزیکە
ھەرە نزیکەكەیان تاقە رییەك لە ئیمەووە دوورە... ئەوانە قەرمیان لە
ئیمە خوش كردهووە... بویە خوتان نامادە بكەن و با چەك و چۆل
و تفاقى جەنگتان بەردەست بى...

- ئەى قوربان دواىى چى روویدا؟

+ دواى سى شەو بە شەو دا ھیرشیان ھینا بو مەدینە...
پاسەوانەكان پیاوان زانین... یەكسەر پەيامیان بو من ئارد... منیش
پیموتن: لە جیگەى خوتان بمیننەووە و مەحوولین... خوم و ھەرچی
پیاوى مەدینە یە چووین بو جەنگ... ئیمە جەبگىكى دەستەویەخەمان
كرد و كاریكمان پى كردن سەرما بە ھەتیو و با بە دەواری شەرى
نەكا... زورمان لى كوشتن... ئیتر بە ناچارى و بە سەرشورى
گەرانیووە...

- یانى ئەوھى لى دەترسای روویدا؟

+ نەخیر... ئەوھى من چاوەروانم دەكرد روویدا... من لە خوا
نەبى لە ھیچ كەس و لە ھیچ شەتى ناترسم... ئیمە چاوەریی ئەوان
بووین و بە یارمەتى خواى گەورە و میھرەبان سەركەوتین بە
سەریاندا...

- نهی قوربان دواييدا چي پروويدا؟

+ له دلي خوځمدا وتم: ئيستا ئيتړ ئيمه هيرش ده بهين و هيرشمان ناکريته سهر... من دهمزاني نه وانه له شويينکدا به ناوي (ذي القصة) گيرساونه ته وه، زيلقه صصه شويينک بوو روژه رييهک له مدينه وه دوور بوو... خه لک کو کرده وه و هانم دان... شهويک به خشکي بويان روښتین... له کاتي به ره به يانيدا پنيان گه ښتین... ئاگيان له خويان نه بوو تا خومان کرد به ناوياندا و جهنگ دهستي پي کرد... له وينش به يارمه تي خواي گه وره تیکمان شکاندن... ئيتړ مسولمانان ته و او وره يان پهيدا کرد و هم مووان بويان ده رکوت که ئيمه له سهر هه قين... هندی له وانه ش که ده يانگوت زه کات نادهين، هاتنه وه ريزي مسولمانان و وازيان له و بيروکه به د فهره هينا... ئيتړ له وه و دوا زه کاتي خويان نارد... منيش به و زه کاته سوپايه کي توکمه و به هميزم ريک خست... به و جوړه خواي گه وره سوز و به زه يي خوي رژاند به سهر ئيمه و نه وانه شدا که به ره و لاي راستي گه رانه وه...

- قوربان نه مه هه مووي پيش هاتنه وه ي سوپاکه ي ئوسامه پروويدا؟

+ به لي کورم.. پيش هاتنه وه ي نه و سوپايه پروويدا...
- ناي که سهر کرده يه کي ليهاتوو و زيره کي... نه و پياوه ي که نه وه نده دلنه رم بوو قورثاني بو نه ده خوينا ئيستا ئاوا که لبه ي شير له بن ديني و سه في شيران ده شکيني...

+ کورم کي وتوويه تي ئيمان مروث لاواز و ترسنوک ده کات؟
- قوربان استغفرالله! من مه به ستم نه وه نيه... مه به ستم نه وه يه خه لک و ا له جه نابت تيگه ييبوون که که سيکي دلنه رم و له سهر خوي...
نهم هه مووه زيره کي و جهنگاوه رييه ت له کويرا ده ست که وت؟

+ نه بوبه کر هرگيز له کاتيکدا ده بن تونديت، نهرم نه بووه...
له کاتيکيشدا که ده بن نهرم بن، توند نه بووه... هه موو کاتي ده بن
به گویره ی نه و کاته مامه له ی له گه لدا بکه ی... له کاتي تونديدا توند
بی... له کاتي نهرميدا نهرم... نه و کاتانه کاتي جهنگ بوو نه ک
نهرميناوندن... بويه منيش بووم به جهنگاوه ر...

- به خوا قوربان راسته جهنگاوه ر بووی نه ماما جهنگاوه ر... نه ی
قوربان دواي هاتنه وه ی سوپاکه ی نوسامه چی روويدا؟

+ نوسامه و سوپاکه ی نوسامه گه رانه وه، نيمه ش ده مانه ويست
بروين بو (ره بزه)... ره بزه شوينیکه نزیکه ی تاقه ريگايه ک له
مه دينه وه دووره.. بيستبوومان هندی له وانه ی له نايين پاشکيز
بوونه ته وه له وی موليان خواردووه... منيش به سوپاکه م وت: نيوه
ماندوون، پشوو بدن و مه يه ن. خوم له گه ل سوپايه کدا به ره و
ره بزه ده رچووم. مسولمانان وتيان: نه ی حليفه ی پيغه مبه ري
خوا (🌀) نه گه ر تو بيت و شتيکت ايبي که سيک نيه دووباره
يه کمان بخاته وه... تو خوت بميسته وه نه وه له وه باشتره بيی بو
جهنگ... يه کيک بکه به سه رکړده، نه گه ر کوژرا ده توانی که سيکی
تر دياری بکه ی...

- وه للا قوربان قسه يه کی حوا بوو. نه ی جهابيت به و قسه يه
پازی بووی؟

+ نه وه للا. ده بوو خوم سه رکړدایه تی نه و سوپايه بکه م...

- نای نای قوربان... تو چهندي مه زنی! نه ی دوايی چی قه و ما؟

+ عه لی کورې نه بوتاليب هات و به منی وت: نه بوبه کرا من نه و
قسه يه ت پی ده ليم که پيغه مبه ر (🌀) له روژی نوحوددا پیی وتی...
شمشيره که ت بخه ره نیو کالانه وه، نه کا توووشی شتيک بی... توووشی
خه م و خه فتمان مه که... بکه ريوه بو مه دينه. به حوا نه گه ر تو

❀ دەمىك لە گەل يارى غار ❀

شتىكت لىيى ئىتر ھەتا ھەتايە ئىمە خۇمان ناگرىنەوہ... ئىتر ئىسلام
بىسەرۈبەر دەبى و يەكىك نىيە بتوانى سەرلەنۈي رېكى بخاتەوہ...
- بە خوا ھەزەرەتى عەلى پاستى ھەرموو... ئەي قوربان جەنابت
چىت ھەرموو؟

+ من وتم: نا بە خوا ناگەرىمەوہ و گيانى منىش وەكو گيانى
ئىوہ...

ناوى خوامان ھىنا و ھەمووان وەرپى كەوتىن... گەيشتىنە رەبزە...
لەوئى لەگەل ئەو پاشگەزبووانەدا رۈوبەرووى يەك بووينەوہ و
كارىكمان پى كىردن ھەرگىز لە بىريان نەچى... ئەوان بە تەواوى
شكان و ھەلاتن...

- بە خوا تۆ خەلىفەيەكى دادوەر و شىزدلى قوربان... بە خوا
سەربازەكانىشت ھەموو سەربازى چاك و پاك و دلسۆز بوون...
+ بەلى كورم راست دەلىي... سەربازەكانم سەربازى چاك و
لىھاتوو بوون...



- قوربان با بىينە سەر باسى موسەيلەمەي دروزن و يەمامە...
ئەوان چىيان بەسەر ھات و ئىوہ چىتان كرد؟

+ موسەيلەمە ھەر لە سەردەمى پىغەمبەرى خوادا(ﷺ) بانگەشەي
پىغەمبەردايەتى كرد... ئەو چەند كەسىكى لە ھوزەكەي خوى
(ھۆزى بەنى ھەنەفە) دەنارد بو ئەوھى گوى لە قورئان بگرن و
دوايى ئەويش لە خۆوہ وشەكانى قورئانى بەكار دەھىنا و شتھايەكى
دەھۆندەوہ و رېكى دەخستىن... يەكىك لە سەيروسەمەرەترىن
گىلىبەكانى موسەيلەمە ئەوھبوو رۈژىك وتى: سىروشم بو ھاتووە...

ئەم قىسانەي كوردبوو: (ياضفدع يا ضفدعين... نقى ما تنقين، أعلامك في الماء وأسفلك في الطين، لا الشارب تمنعين، ولا الماء تكدرين)...
(واته: هو بؤق هو دوو بؤق... پاكى گەر پاك بن... سەرت لە ئاوه و پاشت لە قوربا، نەدەبىيە لەمپەر لە بەردەم ئاوخۆر، لە ئاو پيس دەكەي!)

پاك و بىگەردى بۇ خواي گەورە و مەزن... پاك و بىگەردى بۇ ئەو زاتە كە خەلكانىك رينوينى دەكات و خەلكانىكىش كل دەكات...
خەلكانىكى زۆر گىل ھەبوون باوەريان بە موسەيلەمە كوردبوو...
ھەندى كەسش ھەر لە رووى دەمارگىرييەو شوينى كەوتبوون...
پرسىاريان لە ھەندى كەسى دەمارگىر كرد: بوچى شوين موسەيلەمە دەكەون؟ مەگەر ئىوہ نازانن كە موسەيلەمە دروزنە؟

وتبوويان: با بەرەوہەللا ئەزانين دروزنە، بەلام ئيمە دروزنى رەبيعەمان لە راستگوى (مضر) پى باشتەرە... مەبەستيان لە راستگوى (مضر) پيغەمبەرى خوا(ﷺ) بوو... پەنا بە خوا، يانى ئەوہندە دەمارگىر بوون دەيانزانى موسەيلەمە دروزنە و پيغەمبەر(ﷺ) راستگو، كەچى ھەر شوينى موسەيلەمە دەكەوتن...
- قوربان موسەيلەمە ھەرگىز چاوى بە پيغەمبەرى خوا(ﷺ) كەوت؟

+ بەلى كورم چاوى پنى كەوت...

- چۆن و لە كوى؟

+ سالى نويەمى كوچى ھوزى بەنوحەنيفة ھاتنە خزمەت پيغەمبەر(ﷺ) بو ئەوہى مسولمان ببن... موسەيلەمەي دروزن يەكيك بوو لەو كەسانە كە ھاتبوو... موسەيلەمە دەيگوت: ئەگەر محەمەد بەلنم پنى بدا دواي خوى ئەو كارە رادەستى من بكات، ئەوا ئيمانى پنى دەهينم و شوينى دەكەوم...

پیغه مبهرا (ﷺ) بهر و لای موسه یلمه ته شریفی برد... ته نیا
سابیتی کوری شه ماسی له خزمه تدا بوو... پیغه مبهرا (ﷺ) په لی
دارخورمایه کی به دهسته وه بوو، به موسه یلمه ی فرموو: نه گهر
داوای نه په له دارخورمایه شم لی بکه ی پیت ناده م... نه گهر پشت
له م نایینه بکه یت و شوینم نه که وی نه وا خوای که وره له ناوت
دهبا... نه وه سابیت له جیاتی من وه لامت ده داته وه... من وا ده زانم
تو هر نه وه ی که له خه ودا بینیم...

- قوربان مه به سستی پیغه مبهرا (ﷺ) چیبوو که فرمووی: من وا
ده زانم تو نه وه ی که له خه ودا بینیم؟

+ روژیک پیغه مبهری خوا (ﷺ) بو نیمه ی گیرایه وه و فرمووی:
له خه ودا بینیم دوو بازنی زیرم به دهسته وه بوو، به لاه وه
گرنگ بوون... نیترو سروشم بو هات که قوویان لی بکه م... منیش
فووم لی کردن و بازنه کان چوون به خه وادا... بویه منیش به
دوو دروزن لیکم دایه وه... یه کیکیان عه نسی خه لکی صه نعا... نه ویترو
موسه یلمه ی دروزنی یه مامی...

- شایه تی ده دم که پیغه مبهری خوا (ﷺ) به راستی پیغه مبهرا
بووه... نه ی قوربان دواپی چی روویدا؟

+ سالی ده یه می کوچی پیغه مبهری خوا (ﷺ) نه خوش که وت...
مه به ستم نه و نه خوشینه یه که دواتر وه فاتی کرد... موسه یلمه ی
دروژن نامه یکی بو پیغه مبهرا (ﷺ) نووسی، تییدا نووسیووی: له
موسه یلمه ی پیغه مبهری خه واده بو محمه د پیغه مبهری خه وادا... له
پاشان نه مه: به راستی من له م کاری پیغه مبهرایه تییه دا کراوم به
هاوبه شی تو... نیوه ی زه وی بو من و نیوه ی شی بو تو...

پیغه مبهری خوا (ﷺ) بانگی ثوبه یی کوری که عبی کرد نامه یه کی
پی نووسی و فرمووی بنووسه:

لە محەمەد پیغەمبەری خوداوە (ﷺ) بۆ موسەیلەمی درۆزن... لە
پاش ئەمە: بەراستی زەوی زەوی خودایە... دەیکا بە میرات بۆ ئەو
بەندانە ی خۆی کە خۆی ویستی لەسەر یەتی... کوتاییش هەر بۆ
خوێنناسانە... سەلاوی خوا لەوانەبێ کە شۆین راستەقینە دەکەون.
- باشە قوربان کی نامەکە ی موسەیلەمی درۆزنی هینا بۆ
پیغەمبەری خوا (ﷺ)?

+ دوو پیاو بوون... یەکیکیان ناوی (ئێبنول ئەواحە) بوو، ئەو یترم
نەدەناسی...

دوای ئەوەی نامەکە ی موسەیلەمە بو پیغەمبەری خوا (ﷺ)
خوێنرایەو، پیغەمبەر (ﷺ) بەو دوو پیاوێ فەرموو: ئە ی ئیوێ چی
دەلێن؟

ئەوانیش وتیان: ئێمەش ئەوێ دەلێن کە موسەیلەمە دەیلی...
پیغەمبەری خوا (ﷺ) فەرمووی. بە خوا عادت نییە نوێنەر و
نێردە بکوژری، ئەگینا لە ملی هەردووکتانم دەدا..
- ئە ی قوربان کی نامەکە ی پیغەمبەری خوا (ﷺ) برد بو
موسەیلەمە؟

+ حەبیبی کوری زەیدی ئەنصاری کە بە (ئێبنو ئوممو عەمارە)
بەناوبانگ بوو، بردی... کاتی موسەیلەمە نامەکە ی پیغەمبەری
خوا (ﷺ) خوێندبوویەو بە حەبیبی وتیوو:
تۆ شایەتی دەدە ی کە محەمەد پیغەمبەری خوا یە؟
حەبیب وتیوی: بە لی بیکومان...

موسەیلەمە وتیوی: ئە ی شایەتی دەدە ی کە منیش پیغەمبەرم؟
حەبیب وتیوی: من کەرم گویم لی نییە..
موسەیلەمە ئەندامیکی لاشە ی حەبیبی بریوو... دیسان پی
وتیویەو:

تو شایه تی دده ی که محمه د پیغمبه ری خوایه؟
 حه بیب و تبووی: به لن بنگومان...

موسه یله مه و تبووی: نه ی شایه تی دده ی که منیش پیغمبه رم؟
 حه بیب و تبووی: من که رم گویم لن نییه...

به وجوره هر جاره و پرسپاری لی ده کرد حه بیب به و شیوه یه
 وه لامی ده دایه وه و موسه یله مهش نه دایکی حه بیبی ده برییه وه...
 نه ویش به رده وام شایه تی دده که محمه د پیغمبه ری خوایه (ﷺ)...
 کاتی له باره ی خویه وه لی ده پرسپ، حه بیب ده یگوت: من که رم
 نابیستم... موسه یله مه هر به رده وام بوو، حه بیبیش وه کو کیو
 خوراگر بوو تا به پله ی شهیدی شاد بوو...

- پاک و بیگه ردی بو خوا... قوربان سه یری جیاوازی نیوان
 پیغمبه ری خوا (ﷺ) و موسه یله مه ی دروزنی پیس...

پیغمبه ری خوا (ﷺ) نیرده کانی نه کوشت، چونکه عاده ت وانه بوو
 نیرده بکوژری... که چی موسه یله مه ی دروزن حه بیبی شهید کرد
 و ره چاوی نه وه ی نه کرد که نیرده یه... ره چاوی نه وه ی نه کرد که
 خه لکی هه موو ده زانن که نابی نیرده بکوژری...

+ به لی کورم! خوت زور به کورتی وتت: نه وه جیاوازی نیوان
 پیغمبه ری خوا (ﷺ) و موسه یله مه ی دروزن...

- نه ی قوربان دواتر چی روویدا؟

+ دوا ی وه فاتی پیغمبه ری خوا (ﷺ) کاره که ی موسه یله مه له نیو
 هوزی به نوحه نیفه دا په ره ی سه ند... زور به ی زوری به نوحه نیفه
 شوینی که وتن... ته یا (ثماته ی کوری اثال) و چند که سیکی
 کهم نه بی، نه وان خوراگر بوون و له سه ر نایینی نیسلام مابه وه...
 نه وان شایه تی نه وه یان دده که محمه د پیغمبه ری خوایه (ﷺ) و
 موسه یله مه دروزنه...

دوای نه وهی خالیدی کورې وه لید له جهنگی (نه سهد و غطفان و مالیکی کورې نووهیره) لیبوویه وه، نامه یه کم بو نووسی تا پروو بکاته یه مامه و له گهل موسه یله مه دا بجهنگی...

- قوربان چیت بو نووسی؟

+ نووسیم:

من سوپاسی خوای تاک و تهنیا و بی نیاز ده کم... بروو
بو یه مامه... تهنیا له خوای گه وره بترسه... له گهل مسولماناندا
نهرمونیان به... وهک باوکیان وابه... خالید خوت له جوش و
خروش و خوبه گه وره زانینی به نی موغهیره بیاریزه... من نه وهندهی
پیموتراوه: خوت له خالید بیاریزه! نه وهنده پیمنه و تراوه خوم
له هیچ شتی بیاریزم... جوان بروانه به نی حه نیفه... به ویستی
خوا نه گهر پییان گه یشتی تو هرکیز نه گه یشتووی به هوزیک
وهکو به نی حه نیفه وابن... هرهموویان له سهر خوته... نه وانه
ناوچه یه کی فراوانیان هیه... نه گهر رویشتی خوت کاره که جیبه جی
بکه... با پیاویک لای راسته وه و پیاویک لای چه پته وه بی...
پیاویکیش بخه سهر نه سپه کهت... راویژ بکه به گه وره هاوه لانی
پیغه مبه ری خوا(الله)... نیتړ چ کوچه ری بن یان نه نصاری... ریزیان
لی بگره... نه گهر گه یشتیته هوزی به نوحه نیفه و خویان بو جهنگ
ناماده کردبوو، توش پشت به خوا تییان بکه وه... تو خوت بو
رووبه پروو بوونه وه ناماده کردووه... تیر به تیر و شیر... به یاشی
له گهل یاندا بجهنگه...

- نای قوربان له و نامه یه چهن دی گه وره یه... خالید هرچه نده
خوی پیاویکی جهنگاوه و شاره زا بوو، که چی جهنابت له مهر
جهنگه وه ناموژکاری زور گه وره ت کرد... له ناموژکارییه کانتته وه
دهرده که وی که جهنابت له نه خشه و پلانی جهنگدا زور شاره زای...

+ کورم به خوا خالیدی کورې وهلید شیریک بوو له شیره کانی
خوای گوره... من به ته وای متمانهم پتی هه بوو، به لام خو
ناکړی له کاتی ئاساییدا ئاموژگاری پشتگوئ بخریت و نه کړی، چ
جای کاتی جهنگ و توندوتیژی که گیان له سهر دهسته کانه...

- باشه قوربان تو به خالیدت فرموو: خالید خوت له جوش و
خروش و خوبه گوره زانینی بهی موغیره بیاریزه... من نه وهندهی
پیموتراوه: خوت له خالید بیاریزه! نه وهنده پیمنه و تراوه خوم له
هیچ شتی بیاریزم... مه به ست له وه چیبوو؟

+ له سهردهمی نه فامیدا به نو موغیره شه پانی و پیاوی شهر و
جنگاوه ری به هیزبوون... هر هه موویان زیرهک و لیها توو بوون...
به بی نه وهی بترسن و فوو له دو بکن، روو به رووی هه موو
سو پایهک ده بوونه وه... خالیدیش له و تیره و هوزه بوو... وهک
نه وان بوو... بگره له هه موویان زیاتر زیرهک و لیها توو بوو...
هر له بهر نه وه بوو که عومهری کورې خه تباب زور جار به منی
دهوت: خالید لابه... عومهر پیوا بوو خالید له بهر نه وهی زور زیرهک
و لیها توو وهک شیري لیها توو و سل له هیچ شتی ناکاته وه و
نیتر واده زانی هه موو سهر بازه کانیشی وهک خوی وان، بویه کاری
وایان پی ده سپیری و له جهنگی وادا به شدارییان پی دهکات که
به رگهی ناگرن و پنیان ناکړی و تیاده چن...

منیش به عومهرم دهگوت: نهی تو نازانی خالید چهند جار
جهنگابیت سهرکه و توو وه؟

نه ویش دهیگوت: ئاخر منیش له وه ده ترسم... ده ترسم خه لکی به
خراب تیپگهن و بلین: نیمه خالید سهرمان دهخا...

به خوا عومهر که سیکی نه مین و دلسوز بوو... نه و رایه کی تاییهت
به خوی هه بوو، منیش پای تاییهت به خوم... خوا لیلی خوشب...

- ئەي قوربان دواتر چى ڤوويدا؟

+ هەردوو سوپاکە پىکگە يشتىبون... جەنگ لە نىوانيان ڤوويدا...
سەرەتا جەنگە کە بە قازانجى سوپاکەى موسەيلەمە شکابوويه...
هەندى لە هاوێلە گەرەکانى پىغەمبەرى خوا (ﷺ) شەهید بوون... لەوانە:
قەيسى کورپى شەماس...

عەبدوللاى کورپى سوهەيلى کورپى عەمر...
ئەبودوو جانە...

عەببەدى کورپى بيشر...

طوفەيلى کورپى عەمرى دەوسى...

- ئەي قوربان دواتر خالید چى کرد؟

+ هەر کاتى خالید لە جەنگدا لىیدرابا زور بە خیرایى سوپاکەى
رىک دەخستەوه... ورەى سەربازەکانى بەرز دەکردهوه... ئەوجارەش
وایکرد... هانى سەربازەکانى دا ڤووبەرووى سوپاکەى موسەيلەمە
ببنەوه... دووبارە جەنگ دەستى پى کردەوه... کوشت و کوشتار
گەرم بوو، سوپای موسەيلەمە کشانەوه بو (جەدیقه)...

- جەدیقه کویوو قوربان؟

+ قەلایەکی بەهیز بوو موسەيلەمە دروستى کردبوو...

- ئەي قوربان سوپاکەى خالید چون رویشتنە ناو قەلاکە؟

+ داوای خوای گەرە، بەرانی کورى مالیک بوو بە هوکار..
داوای ئەوێ سوپاکەى موسەيلەمە رویشتنوونە نیو قەلاکە و دەرگا
پتەو و بەهیرەکیان داخستبوو، بەرانی کورى مالیک داوای کردبوو
بپەستن بە رمیکەوه و بیتەقینن بو ناو قەلاکە تا بروا و دەرگاکیان
بو بکاتەوه...

- ئای خوايه کيان لەو خۆبەختکردنە...

❀ دهمیک له گهل یاری غار ❀

+ به لى به خوا خوبه ختکردن بوو... سهره تا کهس به قسه کهى
به راء رازى نه بوو، چونکه پنیان و ابوو نه وه خوکوژیه، به لام نه و
هر مکور بوو... نه وانیش به ستبوویانه وه به رمیکه وه و له شووره ی
قه لاکه و نزیک له دهرگا که فرنیان دابووو ژووره وه... به راء له گهل
پاسه وانه کان تیگیر ابوو... پانزه پاسه وانی کوشتبوو... دواى توانى
دهرگا که بکاته وه... سوپای ئیسلام رژایه نیو قه لاکه وه... دایان
به سهر سوپاکه ی موسه یله مه دا و له ناویان بردن...

- نه ی قوربان خودی موسه یله مه چی به سهر هات؟

+ وه حشى کورى حهرب به رمیک لییدا و کوشتی... هر ریک
به و رمه ی که گه وره ی شهیدان حه مزه ی کورى عه بدولموته لیبی
پی شهید کرد... بویه هه موو جاریک وه حشى ده ستیکی له
رمه که ی ددها و ده یگوت: به م رمه باشتین که سم شهید کرد،
حه مزه ی مامی پیغه مبه ری خوا(ﷺ)... هر به م رمه خراپترین
که سم کوشت... موسه یله مه ی دروزن...

- پاک و بیگهردی بو نه و خوایه ی که رینوینی مروئیکی ناوا
گومرا ده کات و رینگای راستی پی نیشان ددها...

+ پاک و بیگهردی بو خواى مه زن.. بو نه و خوایه که له گهل
به نده کانیدا به سوزه...



- قوربان دهمه وى له باره ی کوکردنه وه ی قورئانی پیروزه وه
پرسیارت لى بکه م... نه وه چون بوو؟
+ پیغه مبه ری خوا(ﷺ) وه فاتى کرد... نه و دهمه قورئان کو
نه کرابوو یه وه، به لکوو قورئان پرش و بلاو بوو... زوریک له

ھاوەلان قورئانیان بە تەواوی لەبەر بوو... ھەندیکیش بڕیکی
زۆری قورئانیان لەبەر بوو... ھەندیکیش قورئانیان لەسەر پارچە
پێستەپەک، یان ھەر شتیکی تری گونجاو بووایە، نووسیوویانەو
و لایان بوو... ئەو کاتە هیچ پیوستی نەدەکرد قورئان کۆ بکریتهو
و بکری بە پەک کتیب...

داوی ئەوھێ پیغەمبەر(ﷺ) وەفاتی کرد و من بووم بە خەلیفە،
وھک بۆم باس کردی لەگەڵ پاشگەزبووەکان بوو بە جەنگمان...
ژمارەپەکی زۆر لەو ھاوەلانە ی کە قورئانیان لەبەر بوو لەو جەنگانەدا
شەھید بوون... دواتر جەنگی موسەیلەمە ھاتە پیشەوہ... لەویش
ژمارەپەکی زۆر لە ھاوەلان شەھید بوون... لەناو ئەو شەھیدانە
ژمارەپەکی زۆر لەوانە ی تیابوو کە قورئانخوینی بەناوبانگ بوون
و قورئانیان لەبەر بوو... لەبەر ئەوہ عومەر ھات و بە منی وت: با
قورئان کو بکەینەوہ... با قورئان تیانەچی... زوریک لەو ھاوەلانە
شەھید بوون کە قورئانیان لەبەر بوو، ئەگەر کار ئاوا بڕوا و
قورئان کو نەکریتهوہ، دەترسم بڤەوتی و تیابچی...

دواتر وتی: روژی یەمامە جەگیکی سەخت روویدا... دەترسم
دیسان جەنگی تر رووبدات و ھەموو ئەوانە شەھید بین کە
قورئانیان نەبەرہ... بەو حورە بەشیکی زوری قورئان تیابچی...
ئەگەر قورئان کو بکریتهوہ ئەو ترسەمان نامینی...

منیش بە عومەر و ت: من چور کاریک بکەم کە پیغەمبەری
خوا(ﷺ) نەیکردبی؟

عومەر وتی: بە خوا ئەو کارە کاری خیرہ...

ئیتەر بەردەوام عومەر داوی لی دەکردم قورئان کو بکەینەوہ، تا
وای لیھات خوای گەرہ ئەو کارە ی لای منیش ئاسان کرد و پیی
پازی بووم... ھاتمە سەر رایەکە ی عومەر...

پوژنیک عومەر له لامدا دانیشتبوو، باس باسی کۆکردنهوهی
قورئان بوو، منیش ناردم به دواي (زهیدی کورپی سابیت) دا، به
زهیدم وت: تو پیاویکی گهنج و راستگو و دهستپاکی... کاتی خوی
نووسهري پیغه مبهرا (ﷺ) بوویت و قورئانت دهنووسییهوه... ئیستا
دهمانهوی ههموو قورئان کو بکهیتهوه و بینووسیتهوه...

زهید وتی: ئیوه چون کاریکی وا دهکن که پیغه مبهرا (ﷺ)
نه یکردبی؟

منیش وتم: به خوا نهو کاره کاری خیره و چاکه...
زهید کاره کهی به لاوه گران بوو... نهوهنده گفتوگومان له سهرا
کرد تا خوای گهوره لای نهویش ئاسانی کرد و ناوی خوای لی
هینا... ههرچی نووسراو هه بوو چی له سهرا بهرد، یان ئیسک، یان
پیست، ههمووی کو کردهوه... پرسی بهوانه دهکرد که قورئانیان
له بهر بوو... تا وای لیهات ههموو قورئانی کو کردهوه...

- نهی خوا پاداشتی خیرت بداتهوه قوربان.. خوا پاداشتی
حه زه تهی عومهریش بداتهوه.. خوا پاداشتی خیری زهیدیش
بداتهوه... له خوام داوایه هه تا نه مرو ههرچی قورئان خوینراوه و
تا پهسلانیش ههرچی دهخویندري، خوای گهوره نهوهنده و دهیان
نهوهنده چاکه تان بو بنووسی...

+ ئامین ئامین... خوا پایه دارت بکا کورم...
- قوربان نه گهر ئیزنم بدهی ده مهوی له مبارهوه پرسپاری
شتیکیت لی بکه م...

+ فهرموو کورم بپرسه...
- قوربان بوچی به دیاری کراوی بانگی زهیدت کرد و بابه ته کهت
له لا باس کرد؟

+ ئاخیر زهید پیاویکی گهنج، زیرهک، وریا و دهستپاک بوو...

قورئان كۆكردنەو كەسىكى وەك زەيدى دەويست... (مرۇقى گەنج
 وەك پىر نىيە، ئەگەر شتىك ھاتە پىشەو و ئامۇژگارى وەردەگرى و
 لەسەر راي خوى مكور نابى، بەلام ئەگەر مرۇف تەمەنىكى كرد، ئىتر
 كەمتر گوى بۇ قسەى ئەم و ئەو دەگرى...) لەناو ھاوئلاندا ژىرى
 زەيد دەنگى دابوويەو... ئىتر ئەو زور گونجاو بوو ئەو كارە...
 جگە لەو ھەش زەيد خوى لە سەردەمى پىغەمبەردا (ﷺ) نووسەرى
 تايبەتى پىغەمبەر (ﷺ) بوو... قورئانى دەنوسىيەو... ئەو ھەندەى ئەو
 ئاگادارى ئەو كارە بوو، ھىچ كەسىكى تر ئاگادار نەبوو... كەسىكى
 جى متمانەى ھەمووانىش بوو... زور خو پارىز بوو... ئاكار و رەفتارى
 زور جوان بوو... لە ھەمووى گرنگتر ئەو بوو كە خوى ھەموو
 قورئانى لەبەر بوو.. لە سەردەمى پىغەمبەردا (ﷺ) كاتى بۇ دوايىن
 جار ھەزرەتى حوبرەئىل ھات بو خزمەتى پىغەمبەر (ﷺ) و پىكەو
 قورئانىان خويند، ئەو كاتە زەيد قورئانى لەبەر كرد... ئەو سالەى
 پىغەمبەر (ﷺ) وەفاتى كرد، زەيد دووجار قورئانى لەبەر لە خزمەت
 پىغەمبەردا (ﷺ) خويندبوويەو... بويە بەمجورە قىرائەتەى قورئان
 دەوترى: قىرائەتى زەيدى كورى سابىت، چونكە خوى قورئانى بۇ
 پىغەمبەر (ﷺ) نووسىيەو و وەك و تەم: بوى خويندەو و تا مردنىش
 ھەر بەو جورە قورئانى دەخويندەو...

- بە خوا قوربان بژاردەكەت بژاردەيەكى زور چاك بوو...

+ پايەدار بى كورم.. من بويە زەيدەم ھەلبىزارد لەبەر ئەو
 ھوکارانەى كە بوم باس كردى... خواى گەرەش يارمەتى زەيدى
 دا و زور سەرکەوتوانە كارەكەى جىيەجى كرد... ئەو رىك بەو
 شىوہىە بوو كە من ئومىدم پىنى بوو...

- ئەى باشە قوربان چىروكى شايەتییەكەى خوزەيمە چونە؟

چون شايەتى ئەو خوى بە تەنيا بە دوو شايەت وەردەگىرا؟

+ جارنک پیغمبهري خوا (ﷺ) نه سپيكي له پياوړيكي دهشته كي كړي... پیغمبهري (ﷺ) له پيشه وه به په له بهر وه مال هاته وه تا پاره بيني و بيدا به پياوه دهشته كييه كه... پياوه كesh له دواوه له سهري خوي ربي ده كرد... له ريگا چند پياويك گه شتن به پياوه دهشته كييه كه... نه يانزانيبوو نه م دهشته كييه نه سپه كي فروشتووه به پیغمبهري (ﷺ)... بويه مامه له ي نه سپه كيان كرد... پياوه دهشته كييه كesh مامه له ي له گهلدا كردن و نه يوت: فروشتووه... وا ريكه وت نه و پياوانه هندی پاره ي زياتر له و نرخه يان دا به دهشته كييه كي كه پیغمبهري (ﷺ) پيدا بوو... نيتري پياوه كه له دووره وه بانگي پیغمبهري (ﷺ) كرد و وتي: نه گهر نه م نه سپه نه كړي بيكره، نه گينا من ده ي فروشم به م دوو پياوه...

پیغمبهري (ﷺ) گه رايه وه فهرمووي: نه ي من نه سپه كم لي نه كړيوي؟
پياوه دهشته كييه كي وتي: نه وه لا نه تكریوه...
پیغمبهري (ﷺ) فهرمووي: با كړيومه...

نيتري خه لكه كه داوايان له پياوه كه و له پیغمبهري خوا (ﷺ) كرد كه كوتايي پي بينن...
پياوه دهشته كييه كي وتي: ده ي نه گهر تو كړيوته شايه تيك بينه با شايه تيت بو بدا...

هه ندي هاو هل چوون بو لاي پياوه دهشته كييه كي و پييان وت:
خوا خراپت بو نه كا تو ده زاني نه وه پیغمبهري خوايه (ﷺ) و قسه ي هق نه بي نايكا؟

زوري پينه چوو خزه يمه ي كوري سابيت هات وتي: وه لا من شايه تي ددهم كه نه سپه كه ت به پیغمبهري (ﷺ) فروشتووه...
پیغمبهري (ﷺ) فهرمووي: خوزه يمه تو چون شايه تي بو من دده ي؟ خو تو له وي نه بووي...

خوزهیمه وتی: قوربان من باوهرم به تو هیناوه و بروام بهو
 نایینه هیناوه که تو هیناوت، بروایشم رایه که تو هرگیز قسهی
 ناهق ناکی...

نیتر پیغمبر(ﷺ) فهرمووی: هر که سنی خوزهیمه شایه تی
 بو بدا، یان شایه تی له سهر بدا، نهوه نهو شایه تییه حسیه و
 وهرده گیری.

پیغمبر(ﷺ) شایه تی خزه میه ی به دوو شایه تی دهژمارد...
 کاتی زهیدی کوپی سابیت خهریکی کوکردنه وهی قورئان بوو،
 یه کیک له مهرجه کانی نهوه بوو که هر نایه تیک دینن ده بی دوو
 کهس شایه تی بدا که نهو نایه تهی له ده می پیغمبری خوا(ﷺ)
 بیستووه... نه گینا نه یدهنووسییه وه...

زهید خوی نایه تیکی له بیر چووبوویه وه که له پیغمبری
 خوای(ﷺ) بیستبوو... خوزهیمه نایه ته که ی له بهر بوو... نایه ته که
 نه مه بوو:

خوای گه وره ده فهرموی: ﴿مَنْ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ
 فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا بَدِيلًا﴾ (الأحزاب: ۲۳)
 واته: مهردانیکی زور هن له ئیمانداران نهو په یمانه ی داویانه
 به خوا، راستیان کرد له سهری ژیان و پابه ند بوون پیوه ی و لایان
 نه دا لیبی، جا هه یانه په یمانه که ی جیه جی کرد و مرد له سهری،
 هه شیا به چاوه روانه، به هیچ شیوه یه ک گوران و لاری رووی تی
 نه کردوون.

نیتر زهید شایه تییه که ی خوزهیمه ی به دوو شایه تی وهرگرت و
 نهو نایه ته ی نووسییه وه و خسته ناو قورئانه وه...

- نای خوزهیمه نهو پاكانه یه ی پیغمبرت(ﷺ) پیروز بی.
 خوزگه م به خوت...

+ وه لالا وایه کورم... نهو پاکانه یه هینده گوره یه بو نهو دهشی
مرؤف خوزگه ی پین بخوازی...



- قوربان! ئیزنم پین دده ی دور له باسی جهنگ و غهزا، بیمه
سه ر باسی هندی پرسیار سه بارهت به هندی رووداوی سه رده می
خه لاقی جه نابت؟

+ فهرموو کورم پرسیار خوت بکه...

- قوربان وهک بیستوومه جه نابت پیاویکی دهوله مهند و زهنگین
بووی... نهو روژه ی له خزمهت پیغه مبهردا (ﷺ) کوچت کرد هه موو
سهروهت و سامانه کهت له گهل خوتدا هه لگرت و هیچت له ماله وه
به جی نه هیشت... دهمه وی بزائم کاتی بووی به خهلیفه سهروهت و
سامانت چهند بوو؟

+ هیچم نه بوو...

- نه ی نهو هه مووه سهروهت و سامانهت چی لیها ت؟

+ دهمزانی سهروهت و سامان له گهل خومدا نایه نه نیو گوره وه،
دهبی خوم به دهستی خوم پیش نهوه ی بمرم سهروهت و سامانه کهم
بنیرم... بویه هه موو سامانه کهم له پیناوی خوای گوره دا به خشی...

- نه ی قوربان کوتا شت که به خشیت چی بوو؟

+ نهو کاته ی که پیغه مبهردا (ﷺ) سوپای ریک دهخست بو جیهاد
و تیکوشان... (جیش العسرة) سوپای تهنگانه... نهو روژه هه رچیم
هه بوو هه موویم به خشی بو نهوه ی سوپاکه ی پین توکمه
بکه یین...

- قوربان (جیش العسرة) سوپای تهنگانه چییه؟

+ نهو سوپایه بوو که ریک خرا بو نهوهی پروا بو تهبووک
و رووبهرووی سوپای روم ببینهوه... نهو غزایه له سالی نوی
کوچی، له مانگی رهجهب که دهکاته مانگی حوتی عهرهبی، دهستی
پی کرد... هوی سهرهکی نهو غزایه نهوهبوو که پیغمبهرا (ﷺ) بیستی
که پادشای روم و سهروکخیل و عهشیرهته عهرهبه مهسیحیهکان
نیازیان هیه بین بدهن بهسهر شاری مهدینهدا... پیغمبهرا (ﷺ)
فرمانی دهکرد سوپایهک ریک بخریت... نهو کاته کاتیکی زور
سهخت بوو.. گهرما بوو... گرانی بوو.. وشکهسالی بوو... خهک
زور هزار و نهدار بوون... نیمهش هر یهکهمان له لایهن خویهوه
دهستی کرد به بهخشین بو نهوهی سوپاکهی پی بهری بخهین...
وهری کهوتین... سوپای روم سی هزار سهربازی ههبوو... نیمه
گهیشتییه تهبووک، بهلام تاقه کهسیکی رومیمان نهدی... تهنا نهت
هاوپهیمانیکی رومیشمان نهدی... لهوی بیست شهو ماینهوه و
چاوهری بووین، بهلام کهس زاتی نهوهی نهبوو رووبهروومان
بودستیتهوه... نیمهش به سهربهرزی گهراینهوه بو مهدیسه...

- قوربان نهو کاته بوو که ههزردتی عومهر ویستی له بهخشیندا
پیشته بکهوی؟

+ بهلن نهو کاته بوو...

- نهو چیروکه چونه قوربان؟ پیمخوشه بیبیستم...

+ نهو چیروکه زور جار خودی عومهر بو خهلکی دهگیرایهوه
و دهیگوت پیغمبهرا (ﷺ) فرمانی پی کردین به گویرهی توانا
سهروهت و سامانی خومان بهبخشین بو نهوهی بتوانین سوپایهکی
پی ریک بخهین... منیش هندی سهروهت و سامام ههبوو... له دلی
خومدا وتم: نه مرو پیش نهبو بهکر دهدهمهوه.. بهو نیازهوه بیوهی
سهروهت و سامانهکه مبرد بو خزمهتی پیغمبهرا (ﷺ)...

پیغه مبهرا (ﷺ) فرمووی: عومهر چیت بو مال و منال
هیشتوو ته وه؟

وتم: قوربان نیوهی سهروهت و سامانه کهم هیناوه و نیوهیشی
له ماله بو مال و منال...

دوای کهمیک نه بوبه کر هرچی هه بوو له گهل خوی هینای...
چوار هه زار دیره می هینابوو... پیغه مبهرا (ﷺ) فرمووی: نه بوبه کر
چیت بو مال و منال به جی هیشتوو؟

نه بوبه کر وتی: خوا و پیغه مبهری خوا (ﷺ)...

ئیتتر منیش وتم: به خوا هرگیز پیشت ناکه وم نه بوبه کر...

- قوربان هه موو داراییه کهت به خشی؟

+ به لی کورم! هه موو داراییه کهم به خشی.. خو من پیموتی: من
دهمزانی ناتوانم هیچ له گهل خومدا ببه مه گوره وه، بویه سه رهتا
ماله کهم نارد بو نه وهی چاوه رینی من بیت...

- دهی خوای که وره لیت وهر بگری و بیکا به پاداشت و تویشوی
روژی پهسلان... به راستی جهنابت به گیان و به مال تیکوشهر
بووی...

+ نامین! خواجه لیمان وهر بگره...

- قوربان جگه له نیوه کیی تر یارمه تی نهو سوپایه ی دا؟

+ نهو روژه هاوه له دهوله مهنده کان میژوو یه کیان تومار کرد له
به خشیندا، که ههتا ههتایه پرشنگداره و له بیره وهری خه لکدا و له
لاپه رهکانی میژوودا ده مینیتته وه...

عه بدولر حمانی کوری عه وف نیوهی سهروهت و سامانی خوی
به خشی...

عه بباسی کوری عه بدولموتته لیب پاره یه کی زوری هینا...

ته نانهت ژنان خشل و زیر و زیوی خویان ده به خشی

عاصمی کۆری عەددی ھەفتا باری و شتر خورمای کرد بە خێر
بۆ ئەوێ سەربازەکان بێخۆن...

دەولەمەندەکان مایین و ئەسپیان دەبەخشی بۆ ئەوێ
سەربازەکان پیادە تەبن و سوار بن...

بەلام عوسمانی کۆری عەففان لە ھەموو کەسێ زیاتری بەخشی...
خۆی بە تەنیا سییەکی سوپاکەێ رێک خست... پیغمبەر(ﷺ)
ئەوئەندەێ ھێ خوشبوو ھەرمووی: لە دواێ ئەمرۆوہ عوسمان
ھەرچی بکات زیانی ھێ ناگەینن...

کۆرم ھەموو کەس بە گویرەێ توانای خۆی شتی بەخشی...
تەنانت ھەژارەکانیش شتیکیان ھەر دەبەخشی...

- باشە قوربان ھەژارەکان چون شتیان دەبەخشی؟

+ ھەژارەکان بە چاوی خویان بینیان کە دەولەمەندەکان
پیشبرکی دەکەن و ئەم لەو زیاتر دەبەخشی و ئەو لەم زیاتر
دەبەخشی... بویە ئەوانیش جوش و خروشیان بو پەیدا بوو...
ھەرچییان لە دەست بەتایە دەیانبەخشی.. بو نمونە:

ئەبوعەقیل دوو گویل (واتە: کیلویەک یان کیلو و نیوی) خورمای
بەخشی... ھەر ئەوئەندەێ لە توانادا بوو...

عولبەێ کۆری زەید ئەو ھەژارە تەنانت یەک خورمای نەبوو
بیەخشی... بە پیغمبەر(ﷺ) وت. قوربان من ھێچم نییە بیەخشم،
بەلام لە ھەموو مافیکی خوم خوش دەبم... ھەر مافیکم لای
ھەرکەسێ ھەبە کەردنی ئازابی...

- ئەێ پیغمبەر(ﷺ) چی ھەرموو؟

+ بو بەیانی پیغمبەر(ﷺ) تەشریفی رویشتە سەر مینبەر و
ھەرمووی: ئەوہ کێ بوو دوینی لە مافەکانی خۆی خوشبوو؟
عولبەێ کۆری زەید ھەستا وتی: من بووم قوربان..

پښه مېر (ﷺ) فرمووی: مزگینیم بدهری خواي گه وره خیره کهي
لن وهرگرتووی...

- يا نه لالا... ناي له و گه له پيروزه... ناي له و چينه به خته وهره...
+ کورم! نه وانه خوا خوي هه لېبژاردن بو نه وهي بين به هاورې
و هاوهلي پښه مېر ه خوشه ويسته کهي (ﷺ)...

- ناي خوزگه م به خوتان... پيروزت بي قوربان جه نابت گه وره ي
نه و چينه مروغه پاکه هه لېبژارده ي...
+ خوا بته پاريزي کورم...

- باشه قوربان با بگه ريينه وه سهر باسه کهي خومان... که واته
جه نابت کاتي بووي به خهليفه هيچت نه بوو...
+ بهلي وايه هيچم نه بوو...

- نه ي قوربان چون مال و منالت به خيو ده کرد؟
+ کاتي بووم به خهليفه، سهره تا روزانه ده چوومه بازار
و بايي نه وهنده ي بتوانم مال و منالي پي به خيو بکه م، کرين
و فروشتم ده کرد... دوايي ده گه رامه وه و کاروباري خه لکم
رايي ده کرد... روزيک هه ندي که لوپه لم له سهر شان بوو،
ده مه ويست بروم بو بازار و بيانفروشم... له ريگا گه يشتم
به عومره ي کوري خه تتاب و نه بو عوبه يده ي کوري جه راج...
پبيان وتم: نه ي خهليفه ي پښه مېره ي خوا (ﷺ) نه وه بو کوي
ده رو ي؟

وتم: ده مه وي بچه بازار نه م شتومه کانه بفروشم...
وتيان: تو هم خهليفه بي و کاروباري خه لکي رايي بکه يت و
هم کرين و فروشتنيش بکه ي؟

وتم: ده ي خو مال و منالم نامرينم له برسا... نه ي چي بکه م؟
وتيان: وهره با شتيکت بو دياري بکه ين...

مىنىش لەگەللىنىدۇ رۇيىشىمىز ۋە سالانە بىرى دووسەدو پەنجا
دىنارىيان ۋەك موۋچە بۇ دىيارى كىردىم... وشترىكىشيان پىندام بۇ
ئەۋەى رۇۋىك نە رۇۋىك مال ۋە مىنالەكانىم بىدۇشنى ۋە شىرەكەى
بخۇن، بەلام ئەۋ موۋچەىە بەشى نەدەكىردىم... بۇيە جار جارە
دەچومەۋە بازار ۋە كرىن ۋە فرۇشتىم دەكىردىم...

- ئەى قوربان دواىى چى پىۋىدا؟ بەردەۋام بوۋى لە كرىن ۋە فرۇشتىن؟
+ رۇۋىك عومەر ھاتىبوۋ بۇ مالى ئىمە... دەپىنى ھەندى ژن لە
بەردەركاى مالى ئىمەدا دانىشتون ۋە چاۋەرىنى مىن بگەرئىمەۋە ۋە
كاروبارىيان بۇ رايى بگەم...

عومەر پىنى ۋتى: كارتان چىيە لىرە؟

ۋتىيان: دەمانەۋى خەلىفە بىپىن، ھەندى كارمان پىيەتى...
عومەر گەرا بە دواى مىندا... مىنى نەدوزىبوۋىيەۋە... ھاتە بازار... لەۋى
چاۋى بە مىن كەۋت... دەستى مىنى گرت ۋە ۋتى: ئا ۋەرە كارم پىتە...
مىنىش ۋتىم: لىمگەرى ئىتر خەلىفەىەتى ناكەم... موۋچەكەم بەشم
ناكا... مال ۋە مىنالە بىرسىن...

عومەر ۋتى: موۋچەكەت بۇ زىاد دەكەين...

ۋتىم: سىسەد دىنار ۋە وشترىكم دەۋى...

ۋتى: نەخىر... ئەۋ موۋچەىە زۇرە...

ئا لەۋ كاتەدا ەلى كورى ئەبوتالىب پەيدا بوۋ... ئىمە لەسەر
موۋچە كىشەمان بوۋ... ەلى ۋتى: عومەر بىدەرى بە خوا ئەۋ
موۋچەىە زۇر ئىيە...

عومەر بە ەلى ۋتى: يانى تو پىتباشە بىكەين بە سىسەد؟

ەلى ۋتى: بەلى...

مىنىش ۋتىم: كاكە ئىۋە دوو كەسن... با راى ئەۋانىترىش ۋەربگرم
بزانم رازىن يان نە؟

که رامه وه بڼو مزگهوت و رږیشتنه سهر مینبه... خه لکی لیم
کوبوویه وه... وتم:

خه لکینه... مووچه کهم دووسه دوپه نجا دینار و نیو وشتره... عهلی
و عومه ر بویان کردم به سینسه دینار و وشتریک... ئیوه رازین؟
هه مووان وتیان: به لئ به خوا رازین...

- قوربان تو خوت خهلیفه بوویت و خه لک مووچه ی بڼو دیاری ده کردی؟
+ نه ی چون کورم... نهو سهروهت و سامانه هی حکومت و
خه لک بوو، خو هی من نه بوو... من کاری نه وهم پی سپیرابوو
که خزمه تی خه لک بکه م... بوم نه بوو ده ست له سامانی حکومت
وه رېده م... ته نیا نه وهنده نه بی که خه لک پی رازین...

نه گهر تو کریکاریک به کری بکری و کریکه ی بڼو دیاری بکه ی،
ده توانی له وه زیاتر بیا؟ نه گهر تو خوت زیاده یکت پیدا نه وه
شتیکی تره و خوایش پنی خوشه...

- راسته قوربان به لام خو تو خهلیفه بووی...

+ با خهلیفه ش بم... خهلیفه بم یان کارمه ندیکی ساده، ته نیا نهو
مووچه یه م پی ره وایه که قانون دیاری ده کات...

به لام خو تو خوت ده توانی نه وهنده ی که خوت پی رازی
بیت مووچه بڼو خوت دیاری بکه ی...

+ من ته نیا داوا ده که م... ئیتر نهوان په سه ندی بکه ن یان نه نه وه
کاری من نییه... من هه رگیز خوم مووچه بو خوم نابرمه وه...

- به خوا قوربان کاریکت کردووه نه وانه ی دوا ی خوت سه خلعت
کردووه و هیچیان پی ناکری...

+ کورم نه وه راستیه که یه که بوم باس کردی. تو ده ته وی له
کوتایی ژیانمدا مالی خه لک بخوم و کاتی مردنم قهرزاری خه لک بم
و خه لکی لیم نارازی بن؟

- ئەو ەللا بە خوا قوربان مەبەستم ئەو ئەبوو... تەنیا مەبەستم
 ئەو بوو کە ەموو شتیک بە دەست خۆت بوو...
 + ئەو ەي کە بە دەستی منەو بوو ەي ئەوان بوو، ئەک ەي
 خۆم... ئەو ئەمانەت بوو... نابى منیش خیانەت لە ئەمانەتا بکەم...
 - راست دەفرمەووی قوربان... ئەبۆبەکر چۆن خیانەت لە
 ئەمانەت دەکا...



- باشە قوربان دەمەوی بزەم ئەو باسە چییە کە گوايە جەنابت
 ئاژەلت بو خەلکی دوشیو؟
 + من پیش ئەو ەي پیغمبەر(ﷺ) وەفات بکات و بیم بە خەلیفە،
 بەناو شاری مەدینەدا دەگەرەم و ئاژەلم بو پیر و پەککەوتەي مەدینە
 دەدوشی... مەبەستیشم تەنیا رەزامەندی خواي گەرە بوو...
 کاتی بووم بە خەلیفە پیرەژنیک وتبووی: ئیتر ئاژەلەکانمان بو
 نادوشی...
 منیش ئەو قسەيەم بیستەو... وتم: سویند بی بە گیانی خۆم
 بویان دەدوشم... هیوادارم ئەم بەرپرسیارەتیە نوییە نەمگوری و
 وەک خۆم بمینمەو. لەو رۆژە بە دواو وەک جارەن ئاژەلم بو ئەو
 پیر و پەککەوتانە دەدوشی...

- باشە قوربان قەیناکە پیش ئەو ەي بیی بە خەلیفە ئاژەلت بو
 خەلکی دەدوشی، بەلام دواي ئەو ەي بووی بە خەلیفە، چون دەبی
 خەلیفە ئاژەلی خەلک دوشی؟ ئەو ەيە نییە بو سەر شانی خەلیفە؟
 + کي وتوو یەتی یارمەتیدانی پیر و پەککەوتە و خەلک بە گشتی
 ەییەيە؟ نەخیر کورم بە پیچەوانەو ەەرکەسی خزمەتی خەلک

بکا به تایبته چینی هه ژاران و په ککه وتوان و نهوانه ی که جگه له خوا هیچ که سیکي تریان نییه، نهوه نهک هه عه ییه نییه، به لکوو سهر به رزییه...

- ناخر قوربان تو خلیفه ی خلیفه؟ سه روکی حکومه تی؟

+ ده ی گوی بگره با پنت بلیم: پینش نهوه ی بیم به خلیفه نهو کاره له سه ر من واجب و پنیوست نه بوو، به لکوو خوم بو نهوه ی زیاده خیریکم ده ست بکهوی نهو کاره م ده کرد، به لام دوا ی نهوه ی بووم به خلیفه و خه لکم که و ته ژیر ده ست، نهو کاره بوو به واجبی سه رشانم و پنیوسته جیه جینی بکه م... له په سلاندا خوا ی گه و ره له سه ر نهو خه لکه لیکولینه و هم لی ده کات... نه ی نابنی باری نهولا سووک بکه م و خوم تووشی رووزه ردی نه که م؟

- ناخر قوربان با نهو کاره ت به که سیکي تر بسپاردایه...

+ زور سه یری کوړم... خوا ی گه و ره ده رگای خیری له من کرد بوویه وه، خوم به ده ستی خوم کلیم لی بدایه؟ به خوا هه له ی وا ناکه م...

- قوربان وا دیاره ده بی دووباره بلیم: نهوانه ی دوا ی خوت سه خله ت کرد... که س وهک جه نابتی پی ناکری...

+ کوړم... په ندیکي عه ره بی ده لی: (سید القوم خادمه م) واته: گه و ره ی خه لک، خزمه تکاری خه لکه... خو من گه و ره ی خه لکیش نیم، تاکیکم لهو خه لکه و خزمه تکاری خه لکم...

باشه قوربان... نه ی گه و ره م چیروکی پیره ژنه کویره که چونه؟ پیمخو شه له زاری خوتانه وه پییستم...

+ عومه ری کوړی خه تباب هه ستی به وه کرد بوو که من به یانیا ن له گهل شه به قی به یانیدا ده چم بو په ری شاری مه دینه... خوم ده که م به کوخیکدا و که میک ده مینمه وه و دواتر دیمه ده ره وه...

ئەو نەیدەزانی ئەو کوخە چی تەدایە... نەیدەزانی من بۆچی دەچمە
ئەوی... ئەو بە ھەموو کارە چاکەکانی منی دەزانی، بەلام سەری
لەو کوخە دەرنەدەکرد... عومەر پریاری دا روژیک دواي ئەوێ من
لەوی دیمە دەرەو، ئەو بچیتە ئەوی بزانی چی تەدایە و من بۆچی
دەچمە ئەوی؟

روژیک دواي ئەوێ من لە کوخەکە ھاتمە دەرەو، عومەر
پوشتە نیو کوخەکەو... دەبینی پیرەژنیکی تیاپە پەکی کەوتوو و
ناتوانی لە شوینی خۆی بجوولی... لەگەل ئەوێشدا پیرەژنەکە کویر
بوو... عومەر ھیندەي تر سەری سوورما... لە پیرەژنەکەي پرسی:
دایە گیان ئەو پیاو، بۆچی ھەموو بەیانییەک دی بو ئیرە؟

پیرەژن وتبووی: کورم! ئەو پیاو ھەموو بەیانییەک دی بو
لای من و ناوماڵەکەم بو گسک دەدا و جلۆبەرگەکانم بو دەشوری
و خواردنیشم بو ئامادە دەکات و دەروا... ھەرچی لیبی دەپرسم تو
کیی؟ کەچی ئەو قسەم بو ناکا... بویە تا نیستاش نازانم کییە؟
لەو کاتەدا عومەر وتی: ئای ئەبۆبەکر خەلیفەکانی دواي خوت
داو، لە ھەتتە... کەس وەک تۆی پی ناکری...

- ئەي قوربان منیش عەرزەم نەکردی ئەوانی دواي خوت
سەخلەت کردوو و کەس وەک تۆی پی ناکری؟
+ خوا راوەستاوت بکا کورم...

- باشە قوربان ئەو پیرەژنە کی بوو؟ مەبەستم ئەوێ
خزماپەتیت لەگەلیدا ھەبوو؟

+ نەو، لا کورم خرمم نەبوو... پیرەژنیکی کویری پەککەوتە
بوو. خوا نەبی ھیچ کەسیکی نەبوو... من زانیم کە داماو و جگە
لە خوا ھیچ کەسیکی نییە، لە دلی خومدا وتم. ئەمە دەرگای خیرە
و خوا بو منی کردوو، تەو و با لە دەست خومی دەرناکەم...

- بە خوا لە دەست خۆت دەرنەکرد قوربان... بەس قوربان
پىم بلن: بۇ خۆت کارەكانت بۇ دەکرد؟ بۇ كەسىكت رانەسپارد
لە جياتى تۇ ئەو كارە بكات؟

+ ئەم پرسىارەت دووبارە يە كورم... ئەوە خىرىك بوو خوا
هەتايە سەر رىگام، بو لە كىسى خومم بدایە... بو خوم ئەو
هەلە نەقوزمەو و خوم تووشى ئەو خىرە گەورە يە نەكەم؟
- بمبوورە قوربان... باشە دیمە سەر پرسىارىكى تر...

+ باشە كورم! پرسىارى خۆتە بكە...

- قوربان چىروكى بيوان جەنابت و جابرى كورى عەدوللا و
سەررەت و سامانى بەحرەين چىيە؟

+ كاتى بووم بە خەلىفە لە بەحرەينەو هەدى سەررەت و
سامانمان بۇ هات... منىش وتم

كى لە لايەن پىغەمەرەو (ﷺ) بەلىنى شتىكى پى دراو و با بى
پى بدەم...

جابرى كورى عەدوللا هات ونى پىغەمەر (ﷺ) بەلىكى بە
من داو و.

منىش وتم: چ بەلىنىك؟

وتى: پىغەمەر (ﷺ) فەرمووى نەگەر سەررەت و سامانى
بەحرەينمان بو هات ئەودەدە و ئەودەدە پى بدەم بە هەردوو
دەستى ئاوازەى ئەو وى كرد كە بەلىنى گوبلىكى پى داو و.
منىش وتم، دەى پر بە هەردوو دەستەكانى حوت هەلگرە و
بىيە .

ئەویش گوبلىكى هەلگرت و برديە ئەولاو و... دوايى ژماردى
پىنج سەر دىنار بوو...

دووبارە بانگم كردهو و وتم: وەرە ئەودەدى تر بىە...

بەوجۆره ھەزار دیناری بێرد و پێی... دواتر پێغەمبەر(ﷺ)
 بەلینی ھەرشتیکی بە ھەر کەسیک دابوو بانگم کرد و ئەوەندە
 ئەو بەلینەم پێ بەخشی کە پێغەمبەر(ﷺ) بەلینی پێ دابوو...
 - یانی قوربان جەنابت دواي وەفاتی پێغەمبەر(ﷺ) بەلینەکانی
 ئەوت جیبەجی کرد؟

+ ئەي ئەگەر بەلینەکانی ئەو جیبەجی نەکەم، ھي کی جیبەجی
 بکەم؟

- وەللا راستە قوربان... بەلینی ئەو لە ھي ھەموو کەسیک
 شیاوترە بۆ ئەو ھي جیبەجی بکەي...
 + دەي کورم با بزانم پرسیارت ماوہ؟
 - بەلي قوربان ھیشتا ماوہ...
 + دەي پرسیاری خوت بکە...

- باشە قوربان... راستە دەلین: جەنابت سەربازانی غەزای
 بەدەرت بە ھيچ جۆریک نەکردووہ بە بەرپرس؟
 + ئەرەوہللا راستە کورم...

- بوچی قوربان؟

+ ئەوانە لای من زور خاوەن ریز سوون.. پێ بە دل ریزم
 لی دەگرنس.. پیمخوش نەوو بێسە بەرپرس و ئاویتەي کاروباری
 دونیایی بێن...

- مەبەستت چییە قوربان؟

+ کورم.. زور جار بریاردان ئیحتیھاد و رادەربەرینە.. مامەلەکردنە
 لەگەل خەلکدا.. وەرگرتن و بەخشینە.. ھەلە و پێکانە... من ئەوەندە
 ئەوانەم بە لاوہ گەورە بوو دەمەویست لەو شتانە بەدوور بێ...
 - بەلام خو قوربان جەنابت ھەزرەتی عومەرت کرد بە
 کاربەدەست... خو ھەزرەتی عومەر وەریری جەنابت بوو..

+ دهی توخوا کی پیویستی به عومەر نییه؟ کوره کوږم من کاتی
ئوسامه دهیه ویست سوپاکه ی بجوولینی داوام لی کرد عومەر نه با
و لای من به جیی بهیلی بو نه وهی یارمه تی من بدا.. عومەر وهک
هیچ که سیکي تر نییه.. کهس ناتوانی شوینی عومەر پر بکاته وه...
ئی په ندیکی عه ره بیش دهلی: ما لا يتم الواجب الا به فهو واجب...
واته: هر شتی به بی نه و واجبکی پی ته و او نه بی، نه و خودی نه و
شته ش ده بی به واجب... مه سه لی والیه تی شاره کان و باج و خه راج
و کوکرده وهی زه کاتیش نه وه شتیکی تر و داسیکی تره...

- باشه قوربان تیگه ی شتم . نهی قورسان چیروکی نه وه چیه
که جه نابیت له باره ی والی شاری مه ککه وه پرسیارت له خه لکی
کردبوو؟

+ یه کهم سال که بووم به حه لیفه داوام له عومهری کوری
خه تخاب کرد که بی به سه ر قافلی حج.. سالی داهاتوو حوم بووم
به سه ر قافله. کاتی رویشتمه ناو شاری مه ککه وه له خه لکه کهم
پرسی: هیچ که سی سکالایه کی هیه بیکا؟ کهس به هات و سکالا
تومار نه کرا و همووان به باشی داسی والی مه ککه یان کرد..

- قوربان نه و ساله کی والی مه ککه بوو؟

+ عه تخابی کوری نوسه ید والی بوو...

- قوربان هه لبه ت متمانه ت پی نه بووه؟

+ با واییه نه کهر متمانه م پی به یوایه به مده کرد به والی..

- نهی بوچی له خه لک ده پرسى که چونه و چون نییه؟

+ نه وه نه رکي سه رشانی من بوو... ده بوو له والیه کان
بپرسمه وه.. ده بوو خوم راسته وخو له گهل خه لکدا قسه بکه م... من
به پرسى همووان بووم. نه کهر که سی سته می له که سی بکردایه
چی وه لامی خواى که وره م بدایه ته وه؟

- راست دەفەر مووی قوربان...

+ بژیت کۆری خوم... دەی یزانم پرسىارى تەرت ھەيە؟

- نەرەو ھەللا قوربان ھەمە...

+ دەي پرسىارى خۆت بکە...

- چىرۆكى ئەو ژنەي نەزر و پىويستى کردبوو لەسەر خوی

کە بەبى ئەو ھى يەک وشەي لە دەم بىتە دەرەو ھەج بکات... ئەو

چىرۆکە چۆن بوو؟

+ ئەو ژنە لە تىرەي (ئەحمەس) بوو... ناوي زەينەب بوو... لە ھەج

بينيم ھىچ قسەي نەدەکرد... منيش پرسيم وتم: ئەو ھى بۆ قسە ناکەيت؟

وتى: نەزرم کردوو ھەسەر خوم کە لە ھەجدا ھىچ قسەيەک

نەکەم...

منيش پىموت: نەزرەکەت بشکينە و قسە بکە... ئەو نەزرەي تو

ھەر دروست نەبوو... ئەو کارە لە کارى سەردەمي نەفامى دەچى...

ژنە ھاتە قسە و لىي پرسيم: تو کىي؟

منيش وتم: پىاويكى كوچەري (موھاجرى)...

وتى: کام بەشەي كوچەرييەکان؟

وتم: قورەيشيم...

وتى: چ بەشيكى قورەيش؟

وتم: كورە تو بو نەو ھەنە پرسىار دەكەي؟ من ئەبو ھەكەم...

وتى: دواي نەفامى تاكەي نيمە ئاوا بە چاكى لەسەر ئەم ئايينە

پاكە دەمىنە ھەكە خواي گەورە بوى باردووین؟

وتم: ھەتا پيشەواكانتان باش و رىكوپىك بن...

وتى: پيشەواكان كىن؟

وتم: باشە مەگەر گەل و ھوزەكانى ئىو ھەورە و ريشسپيان

نەيە و ئىو ھە گوينيان ناکەن؟

وتی: یا...

وتم: ئی نهوانهم مه به سته!...

- باشه قوربان بو هر له سه ره تادا ناوی خوتت پی نه گوت؟

+ چ پنیو سستی ده کرد ناوی خومی پی بلیم؟

- وه لالا قوربان ئیتر نه وهنده پرس یاری لی نه ده کردی و زوو

ده بیر ییه وه...

+ من ده مه ویست نه و نه زره باتل و هیچه ی خوی بشکینی...

ئیتیر مه به ستم نه وه نه بوو خوم هه لکیشم و بلیم: من خه لیفهم...

- نه ی قوربان مه به سست چیبوو له وهی که فهر مووت. هه تا

پیشه واکانتان باش و ریکو پیک بن؟

+ مه به ستم نه وه بوو که خه لک شوینکه وته ی ده سه لاتداران...

نه گهر ده سه لاتدار پابه ند بیت به شه رع ی خوای گه وره وه و پیش

هه موو که سی خوی شه رع جیه جی بکات، نه وا خه لکه که ش

جیه جی ده که ن... هه رکاتیش وازیان له شه رع هینا و ده ستیان

دایه ناشه رع ی، نه وا ژیر ده سه ته کانیش چاو له وان ده که ن و ده ست

ده ده نه کاری ناشه رع ی... به و جو ره هه مووان پیکه وه له به رنامه ی

خوای گه وره دوور ده که ونه وه...

- باشه قوربان یا بیمه سه ر پرس یاریکی تر...

+ فهر موو...

- قوربان جه نابت هه رمایش تیکت هه یه فهر مووته: به خوا نه و

تووک و نه فره ته ی که له خوی ده کرد له دزییه که ی سه ختر بوو...

چیروکی نه و قسه یه جیه و چونه؟

+ نه وه جاریک پیاویکی یه مه نی ده ست و پی سراو هات بو

۱ وادیاره نه و ژنه زور باش حوی ناسپوه بویه به زری کردبوو له جه خدا قسه به کات. وه رگیر.

لای من... سکالای له سهر والی یه مهن تومار کرد و وتی: به دزی
تاوانباری کردوم...

نه و پیاوه به شه ودا شه ونویژی ده کرد و منیش ده مبینی... بویه
پیموت: به سهری باوکت نه و شه وانه ی تو شه وی دز نییه...
دوای ماوه یه ک هندی خشلی نه سمای کچی عومه یسی ژنی من،
ون بوو... زور گه راین به دوایدا... نه ویش له گهل نیمه دا ده گه را و
ده یگوت: خواجه نه و که سه بگری که دزی له مالیکی ناوا چاک ده کات...
دوایی خشل و زیره که مان لای زیرینگرینک دوزییه وه... وتمان:
نهمه ت له کوی بوو؟

وتی: پیاویکی ده ست و پی براو هیناویه و به منی فروشتووه...
منیش هه سستم و پیاوه که م برد بو لای زیرینگره که... کابرای
زیرینگر به کسه ر نه وی ناسییه وه و وتی: نهمه خویه تی...
که چی نه و پیاوه که له یه مهنه وه هاتبوو سکالای له سهر والی
نه وی تومار کرد که گوايه به سستم دزییان داوه ته پالی دزیکی
ناپولا ده رچوو...

منیش پیمکوت، به حوا نه و توک و نه فره ته ی که له خوی ده کرد
له دزییه که ی سه ختر بوو...

- قوربان مه به ست چیبوو؟

+ مه به ستم نه وه بوو که نه و پیاوه چون ده یویرا ناوا به کول
تووک و نه فره ت له خوی بکا؟ نیمه ریزمان لی کرت و امانزانی
ستمی لی کراوه. که چی دزی له نیمه ش کرد و خویشی وه ک
په پوله پیشان دها و ده گه را به دوای خویدا... به کول تووک و
نه فره تی له دزه که ش ده کرد که خودی خوی بوو...

- پاک و بیگریدی بو خوای گه وره هندی که س چه نده
چاوقایمن... چندی بیشهرم و بوون...

+ کوره تو بلن: پاک و بیگهردی بو نه و خواجهی که نه و منده
له سه رخویه...

- قوربان با نیمه سر پرسپاریکی تر...

+ فهرموو...

- چیروکی (نه وه نیوه له سه رسوننه تی فارس و روم دهرؤن؟) چیه؟
+ یه کیک له سه رکرده کانی سوپای روم ناوی (بوونان) بوو...
بوونان هرکه سیکی مسولمانی بگرتایه سه ری دهبری و سه ره که ی
دهنارد بو قه یصه ری پادشای روم... روظگار هات و روظگار رویی...
له نیوان سوپای مسولمانان و سوپای روم بوو به جهنگ... (بوونان)
کوژرا... عه مری کوری عاص و شه ره حبیلی کوری حه سه نه، سه ری
(بوونان) یان له لاشه ی جیا کرده وه و دایان به عوقبه ی کوری عامر
و ناردیانه وه بو من... کاتی عوقبه هات و نه و سه ره براوه ی له گهل
خویدا هینا ته و او تووره بووم...

عوقبه وتی: ناخر قوربان نه وانیش وا به نیمه ده که ن...

منیش وتم: نه وه نیوه له سه رسوننه تی فارس و روم دهرؤن؟
پیویست ناکا کاریکی ناوا ناره و او دزیو بکه ن... ته یا هه والتان بو
من ناردیا به س بوو...

- ده ی قوربان خو نه وان ته یا قوله یان کردبوویه وه و خویان
نه و کاره یان دانه هینابوو...

+ من خوم نه وه ده زانم، به لام نیمه ده بی به گویره ی ناکار و
رهفتاری خومان مامه له بکه ین، به ک به گویره ی رهفتار و ناکاری
نه وان... نه گهر نه وان هیچ ناکاریکی مروقانه یان نه بی، ده کری
نیمه ش خومان وه ک نه وان لیبکه ین؟ بیگومان نه خیر...

- وه لالا راست ده فهرمووی قوربان... ده ی قوربان له مباره وه
یه ک پرسپار ماوه نه گهر نیزنم بده ی نه و پرسپاره شت لی ده که م...

+ باشه فرموو کورم...

- چیروکی نه و پیاوه چیبوو که هات بو لای جه نابت و حه زره تی عومهر و جه نابت لیتدا؟

+ نه وه روژیکي ههینی من وتارم بو خه لکی خوینده وه... له کوتایی وتاره که دا وتم: بو سبهینی زه کاتی وشتره کانتان ناماده بکه ن با له نیوان هه ژاراندا دابه شیان بکهین... نه و زه کاته زه کاتیکی زوره و به شی هه ژاران ده کات... که سیش نه یه ت بو لای من و عومهر تا به ته واری دابه شیان ده کهین... که چی ژنیک به میرده که ی وتبوو: نه و گوریسه ببه و برو بو لای نه بوبه کر، به لکوو نه مه خواجه خوا بیکا به نسیمان و نه بوبه کر وشتریکمان پی بدت و بهم گوریسه بیبه سته ره وه...

نیتر کاتی من به ناگا هاتم پیاویک لامدا وه ستابوو... منیش لیلی تووره بووم و وتم: نه وه کی توی کردو وه ته ژووره وه؟
دوایی گوریسه کهم لی سه ند و به گوریسه که ی خوی هه ندیکم لیدا، به لام دوای نه وه ی وشتره کانمان دابه ش کرد زور په شیمان بوومه وه و له ناو خه لکدا هاوارم کرد و وتم: کوا حاوه نی نه م گوریسه له کوینه؟

پیاوه که هات گوریسه که ی هه لگرتنه وه... منیش پیموت: کاکه گیان وهره توله ی خوتم لی بکه ره وه... چور من له توم دا، ریک توش ناوا له من بده...

عومهر وتی: سوید به خوا نابی توله ت لی بکاته وه... مه یکه به داب و ده ستوور... کاری مه که هه رکاتی خه لیفه له دهستی ده رچوو هه له یه کی کرد، خه لک لیبدهن و نیتر خه لیفه سام و هه بیبه تی نه مینی و بیی به گالته جاری خه لکی...

منیش به عومهر م وت، نه ی چیبکه م بو روژی په سلانم؟

عومەر وتی: کاریکی بۆ بکه با پینی خوشبین و گهردنت ئازا بکات...

منیش به خزمه تکاره که ی خۆم و ت: و شتریکی بۆ ببه... دهستی جلوبه رگی بۆ ببه... پینج دیناریشی بۆ ببه...

پیاوه که نهو شتانه ی وهرگرت و گهردنی منی ئازا کرد و به خوشحالییه وه گه رایه وه بۆ مالی خویان...

- به خوا قوربان چه زره تی عومەر راستی فهرموو، نه وه له وه با شتر بوو که توله ی خوی له جه نابت بکاته وه...

+ به خوا کوڕم نه گهر به وه رازی نه بووایه ده بوو توله ی خوی بکاته وه...

- پاک و بیگهردی بو خوای گهره... تو رازیبووی به وه ی که که سیک ی ساده توله ت لی بکاته وه؟

+ نه ی مه گهر من ده ستپیشخه ریم نه کرد و لیم نه دا؟

- با، به لام نهو خوی هه له ی کرد بی پرس هاته ژووره وه و جه نابیشت تووره بووی... لیتدا و دواییش په شیمان بوو یته وه...

+ به لی راست ده که ی سه ره تا نهو هه له ی کرد و بی پرس هاته ژووره وه، به لام نه وه نابی به بیانوو بو نه وه ی من لی بدهم... نهو پیاوه ئاتاج بوو... هاتوو شتیکی پی بدری. که سی ئاتاجیش مافی خویه تی داواکاری خوی به رز بکاته وه... جگه له وهش نه گهر من له م دونیا یه دا توله م لی بکریته وه رور له وه با شتره بکه ویته نهو دونیا و له خزمه ت خوای گهره سکالام له سه ر تومار بکری...

- به خوا قوربان من خوم وتم: که سانی دوا ی خوت سه خله ت کردوو و نه وان وهک تویان پی نا کری...



- قوربان ئىستا پرسىيارىكم له دلدايه، بهلام به خوا زور شهرم دهكهم ئەو پرسىيارەت لى بكم و زورىش حەز دەكهم وەلامەكەى بزائەم... بۆيە تووش بووم، نازائەم چى بكم؟ چۆن ئەو پرسىيارەت لى بكم؟

+ پىوست بە شهرم ناكات كورم... پرسىيارى خوت بكم...
قوربان ئاخىر نازائەم چۆن بىلىم و له كۆيوە دەست پى بكم...
هەندى كەسى نەخوش و چەپەل هەندى قسەى نەشیاویان دەرەق جەنابت كردوو... توش زور لەو گەورەتر و پاكتەر و چاكتەرى كە ئەو قسانەت دەرەق بكەرى... دەمەوى پرسىيارى ئەو شتانەت لى بكم... ئەك لەبەر ئەوێ گومانەم بەرامبەر جەنابت بو دروست بوو، بەلكوو بو ئەوێ روونكردەو بەدەن و خەلكى تر دردوونگ نەبن بەرامبەر بە جەنابت... ئەگەر روونكردەوێكان لە دەمى جەنابتەو بىستەرىن زور لەو كاریگەرتەن كە من یان كەسىكى تر ئەو روونكردەوانە باس بكەین... بۆيە ديسان عەرزت دەكهم بە شەرمەو ئەو پرسىيارانەت لى دەكهم...

+ دەى كورم شهرم مەكە و چیت له دلدايه بىلى... بە يارمەتى خواى گەورە منیش وەلامى تیروتهسەلت دەدەمەو و كاری دەكهم دلت ئاو بخواتەو... ئەو هشت لە بىر نەچى كە هەموو كەسىكى مەزن و بەناوبانگ كۆمەلىك كەس نیرەییان پى بردوو و درویان بە دەمەو هەلواسیو و قسەى نەشیاویان بەرامبەر كردوو... كۆرە هەندى كەسى چەپەل قسەى نەشیاویان بەرامبەرى خواى گەورە كردوو... ئەو هەتا و توویانە: -پەنا بە خوا- خوا دەستى قوچاندوو و رەزىل و پىسكەیه... ئای خوايه تەوبە... ئای خوايه پەنات پى دەگرم...

جگە لە وەش هەندێ کەس وتووێانە - پەنا بە خوا - خوا منالی
 ھەیە... خوابە تەوبە... من نەمگوتبێ قسە ی ئەوان بێ...
 کورم تۆ خۆت دەزانی خۆی گەورە زۆر لەو گەورەترە ئەو
 قسە ی بدەنە پال... کەچی ئەو چەپەلانی ناوا کوفر دەکەن و قسە ی
 نەشیاریان لە دەم دیتە دەری...

قسە یان بە پیغەمبەری خوا وتوو... مەگەر نەیانگوت: پیغەمبەر
 شیتە؟ پیغەمبەر جادووگەرە؟ پیغەمبەر شاعیرە؟ درۆزنە؟
 جا مادەم ناوونانۆرەیان بو خوا ھەلبەستبێ و شەرم لە خوا و
 پیغەمبەری خوا نەکەن، ئیتر من کیم؟

با شتیکت بو بگیرمەو: جاریک حەزەرەتی موسا داوای کرد لە
 خۆی گەورە فەرمووی: خوابە! دەمەوی زاری خەلکی لە ئاستی
 مندا ببەستی و قسە ی نەشیاوام پی نەلین و درو و بووختانم بو
 ھەلنەواسن...

خۆی گەورە فەرمووی: موسا! من ئەو دەم بو خۆم نەکردوو،
 چون بو تۆی دەکەم؟

- ئای قوربان سەلاوی خوات لیبی، دلی منت ئاسودە کرد... بە
 خوا جەنایت کەسیکی لیزان و شارەزا و ژیر و گەورە و مەزنی
 قوربان...

+ خوا لیت رازی بیت کورم، دە ی کیشە نییە چ پرسیاریکت
 ھەیە بیکە... پشت بە خۆی گەورە بو ھەموو پرسیاریک و ھەلامیکی
 شیاوم لایە...

- قوربان ھەندی کەسی دل نەخوش و پیسکە دەلین: پیغەمبەر (ﷺ)
 سوپای ئوسامە ی ریک حسەت و فەرمووی: وەری بکەون... پاشان
 فەرمووی: نەفرەتی خوا لەو کەسە بی کە لە گەل ئەم سوپایەدا
 ناریوا...

دوایی دەلین: نه نه بوبه کر و نه عومەر و نه عوسمان له گەل
سوپاکە ی ئوسامەدا نەرۆیشتن...

قوربان وەلامی جەنابت چییە؟

+ یەكەم: پیغەمبەر (ﷺ) شتی وای نەفرمووه... ئەوێ درۆیه و بە
دەم پیغەمبەرەوێ (ﷺ) هەلواسراوه...

دووهم: وەك پیشتر بۆم باس کردی پیغەمبەر (ﷺ) خۆی
سوپاکە ی ئوسامە ی ریک خست، بەلام هینشتا سوپاکە لە کەناری
شاری مەدینەدا ئوردوویان خستبوو و نەجوولابوون، پیغەمبەر (ﷺ)
وەفاتی کرد... لەو ماوەیەشدا کە پیغەمبەر (ﷺ) نەخوش بوو،
فرمانی دا من بەرنویژی بو خەلک بکەم... ئیتر چون پیغەمبەر (ﷺ)
خۆی لە لایەکەوێ فرمانم پی دەکات بەرنویژی بو خەلک بکەم و
لەولاشەوێ لەبەر ئەوێ لەگەل سوپاکە ی ئوسامەدا نەرۆیشتووم،
نەفرەتم لی دەکا؟ چ کەسیکی ژیر بروا بەم قسەیه دەکا؟

جگە لەوێش: ئەگەر پیغەمبەر (ﷺ) نەفرەتی کردبی لەو کەسانە ی
کە لەگەل سوپاکە ی ئوسامەدا دەرناچن، ئیتر چون لە کاتی
نەخوشییەکەیدا چەند جاریک دەهاتە مزگەوت و لەگەل ئیمەدا
نویژی دەکرد؟

چون لە لایەکەوێ نەفرەتمان لی دەکات و لە لایەکیشەوێ دیت و
لەگەلمان نویژ دەکات؟ ئەمە چەندی بە چەندە؟

ئەم درو و بووختانەهەلواسینە پیویست بوو کەسیک ژیرانە بیری
لی بکاتەوێ و پاشان هەلیواسی، بەلام لە خوا بەزیاد بیت ئەوانە ی
کە خەریکی فاتوفیت و درو و بووختانن ئەوێندە دلیان پرە لە کینە،
کە نه ژیریان دەمین، نه چاویان هیچ دەبینی...

سییەم: من و عوسمان هەر لە سەرەتاوێ لە سوپاکە ی ئوسامەدا
بەشداریمان پی نەکراوو... پیغەمبەر (ﷺ) خۆی ئیمە ی نەخستە ناو

سوپاکه ی ئوسامه وه، به لکوو نیمه ی دیاری کرد که له ناو شاردا
بمینه وه و ئاگامان له کاروباری ناوشاری مه دینه بی...

له و که سانه ی که تو ناوت بردن ته نیا عومەر به شداری سوپاکه ی
ئوسامه ی پی کرابوو... ئه ویش خوی نه دزییه وه و ویستی له گهل
سوپاکه ی ئوسامه دا برهوا، به لام کاتی پیغه مبه ر() وه فاتی کرد و من
بووم به خلیفه زور پیویستم به عومەر بوو... بویه وهک پیشتیش
بوم باس کردی، خوم به تایبته داوام له ئوسامه کرد عومەر نه بات
و بو منی به جی بهیلی، چونکه عومەر له مه دینه زیاتری پی دهکرا
تا نه وه ی سه ربازیکی ساده ی ئوسامه بی... ئه و کاته کاتیکی ناسک
بوو... منیش پیویستیم به هیز و توانای عومەر بوو... ئه گەر من خوم
داوام نه کردایه، عومەر له گهلما بزمینه وه، بیگومان له گهل ئوسامه دا
دهرویشته، به لام من کردم به وه زیر و دهسته راستی خوم، چونکه
که سیکه به هیز و گورجوگول و دهم و دهست پاک بوو...

جگه له وهش عومەر هیچ کاتی له هیچ غه زایهک دوا نه که وتبوو...
له جهنگی به در، ئوحوود، حه یبه ر، ته بووک و رزگارکردنی مه ککه دا
به شدار بوو... ئه و جهگانه هه موویان جهنگی پر مه ترسی بوون و
عومەر یهک چرکه دوا نه که وت و هه رگیز سستی نه نواید...

- وه لامیکی ده مکوته ره قوربان، پاک و بیگهردی بو ئه و
خوایه ی ئه و هه مووه زانسته ی پی به خشیوی...

+ پاک و بیگهردی بو خوای مه زن... ده ی بزانه کورم ئه و
چه په لانه چیتریان وتوو؟

- قوربان وتوو یانه، ئه بو به کر فاتمه ی کچی پیغه مبه ری له
میراتی باخه کانی خه یبه ر و فه دهک بیبه ش کرد...

گوایه فاته به جه بابتی وتوو: کوری ئه بو قوحافه! تو میراتی له
باوکت ده به ی، به لام من میراتی له باوکم نابهم؟

دهلین: نه بوبه کر به بیانووی فرموده دهیه که وه که خوی نه بی که سی تر ریوایه تی نه کردووه، فایمه ی بیبه ش کردووه، نه بوبه کر دهلی: -گوایه- پیغمبر (ﷺ) فرموده تی: نیمه ی چینی پیغمبران میراتمان لی نابری، به لکوو هرچیمان به جی هیشت ده کری به خیر و صه دهقه!

که چی قورئانی پیروز پیچه وانه ی نه وه ی باس کردووه و خوی که ووه فرموده تی: ﴿يَوْمَ يَكْفُرُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلَّذِ كَرِ مِثْلُ حَفِ الْأَشْيَيْنِ﴾ النساء: ۱۱

واته: خوا رینوینیتان دهکات و فرمانتان پی دهکات ده رباره ی نه وه کانتان له باره ی میراتگرتنه وه- نه ویش نه وهیه که- بو یه ک نیرینه هیه به نه ندازه ی به شی دوو میوینه.

خوی که ووه نه م فرمانه ی تاییه ت نه کردووه به که لانی پیش نوممه تی ئیسلام، به لکوو هم بو نه وانه و هم بو نیمه ش... خوی که ووه ده فرموی: ﴿وَوَرِثَ سُلَيْمَنُ دَاوُدَ﴾ النمل: ۱۶ واته: سوله یمان بووه میراتگری داود... باشه چور چه زره تی سوله یمان میرات ده با له باوکی، به لام فایمه میرات له باوکی نابا؟

+ باشه کورم جوان کوی بگره با وه لامت بدهمه وه...

یه که م: فایمه هرگیز به منی نه وتوووه: کوری نه بو قوحافه! تو میراتی له باوکت ده ی، به لام من میراتی له باوکم نابم؟ راستی و دروستی چیروکه که نه مه یه بوت ده گیرمه وه...

دوای وه فاتی پیغمبره ی خوا (ﷺ) فایمه هات داوای میراتی پیغمبره ی خوی (ﷺ) کرد...

منیش پیموت: فایمه... من خوم گویم له باوکت بوو ده یفرموو: نیمه ی پیغمبران میراتمان لی نابری، هرچیمان لی به جیما ده بی به خیر و صه دهقه...

فاتمه تووړه بوو... بهو بریاره ی من رازی نه بوو... منیش پښموت: من هرگیز واز له شتیک ناهینم که پیغمبر (ﷺ) کردبیتي... نهو هرچی کردبی دهبی منیش بیکه م، چونکه ده ترسم نه گهر وازم له شتیک هینا که نهو کردبیتي، نهو کاته من له فرمانی پیغمبر (ﷺ) لامدابی... با وای دابنیتین که فاطمه به منی وتبی: کوری نه بوقوحافه! تو میراتی له باوکت دهبی، به لام من میراتی له باوکم نابهم؟ نهو قسه یه نابی به پښوهر، باوکی من یه کیکه وهک هموو نهو خه لکه و هیچ له وان جیاواز نییه، به لام باوکی فاطمه جیاوازه... باوکی نهو پیغمبري خوايه (ﷺ)... به گویره ی فرموده ی خودی باوکی، فاطمه میراتی نه ده که وت، چونکه نه وهی له پیغمبر (ﷺ) جیما دهبوو به خیر و صدهقه، نهک میرات...

جکه له وهش، خو من نهو شتانه ی که له پیغمبر (ﷺ) به جیما، نه مبرد بو خوم، به لکوو پیغمبر (ﷺ) چی فرمودوو وام لی کرد... منیش کردم به خیر و خسته ناو خه زینه ی گشتیه وه... به خوا نه گهر مافی فاطمه بووایه پیم دها و به قه د سهره دهر زییه ک مافی فاطمه نه ده خوار... هرچند فاطمه له لای من له زوریک لهو خه لکه به ریزتر بوو، چونکه کچی پیغمبري خوا (ﷺ) بوو، به لام خو ناکری من له بهر فاطمه خیانه ت لهو هموو خه لکه بکه م و شتی که هی همووانه بیدهم به فاطمه...

هرچی له باره ی ثایه تی: ﴿يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلَّذِ كَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ﴾ النساء: ۱۱

واته: خوا رښوینیتان دهکات و فرمانتان پی دهکات دهر باره ی نه وهکانتان له باره ی میراتگرتنه وه - نهویش نه وهیه که - بو یهک نیرینه هیه به نه ندازه ی به شی دوو میوینه.

نه وه نهو نایه ته به گویره ی فرموده ی خودی پیغمبر (ﷺ)،
 هه موو خه لک دهگریته وه جگه له پیغمبر (ﷺ) ... خو دیاره
 فرموده ی پیغمبریش (ﷺ) ته فسیر و راقه ی قورنانی پیروزه ...
 جاری وا هه یه نایه تیک به گشتی باس له شتیک دهکات، که چی
 فرموده ی پیغمبری خوا (ﷺ) تاییه تی دهکات و نهو مانا گشتیه ی
 نامینی ... نه وه تا خوای گه وره دهفرموی:

﴿حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخَنَازِيرِ﴾ المائدة: ۳ واته: مرداره وه بوو
 و خوین و گوشتی به رازتان لی حه رام و قه دهغه کراوه ...
 که چی پیغمبر (ﷺ) دهفرموی: «أَحَلَّتْ لَنَا مَيْتَتَانِ وَدَمَانِ، الْمَيْتَتَانِ:
 الْحَوْتُ وَالْجَرَادُ، وَالدَّمَانِ: الْكَبْدُ وَالطُّحَالُ» ... واته: خواردنی دوو
 مرداره وه بوو دوو خویمان بو حه لال کراوه ... دوو مردار بووه کان
 بریتین له ماسی و کواله ... دوو خوینه کهش بریتین له: جگه ر و
 فاته رهش.

به گویره ی نایه ته که خواردنی هه موو جووری مردار بوویه ک
 و هه موو جووره خوینیک حه رام و ناره وایه ... که چی فرموده ی
 پیغمبر (ﷺ) نهو مانا گشتیه ناهیلیت و دوو مرداره وه بوو و دوو
 خوینی لی جیا دهکاته وه ...

هه روه ها له هه موو قورناندا بگه ریی نه وه ت دهست ناکه وی
 که به کارهیانی زیر بو پیاو حه رام و باره وای بی، به لکوو به پیی
 فرموده ی پیغمبری خوا (ﷺ) حه رام کراوه ... بابه تی میراتی
 پیغمبریش (ﷺ) وه ک نه وانه ...

هه رچی له باره ی نهو نایه ته که خوای گه وره دهفرموی: ﴿وَوَرِثَ
 سُلَيْمٰنُ دَاوُدَ﴾ النمل: ۱۶ واته: و سوله یمان بووه میراتگری داود ... نه وه
 نهو میراته بریتی بوو له زانست و پیعه مبه رایه تی. نه ک میراتی
 دینار و دیره هم .. نه وهش به به لگهی نه وه ی که حه زره تی داود جگه

له حه زره تی سوله یمان منالی تری هه بوو... ئیتر چون مه به ست له و میراته دیره هم و دینار و سهروه ت و سامانه؟

جگه له وهش خو هه موومان ده زانین حه زره تی داود که سیکي زهنگین نه بوو... به پیچه وانه وه که سیکي هه ژار بوو...

پیغه مبه ری خوا (ﷺ) ده فهرموی: «مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا قَطُّ خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلِ يَدَيْهِ وَإِنْ نَبِيَ اللَّهُ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَأْكُلُ مِنْ عَمَلِ يَدَيْهِ». رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

واته: هیچ که سیک هیچ خوار دنیکی نه خوار دووه نه وهنده ی نه و خوار دنه باش بی که به دهستی خوی پهیدای کردووه... به راستی داود پیغه مبه ر - سلاوی خوی لیبی - له به ره می کار و دهستی خوی ده خوارد.

هه رچی حه زره تی سوله یمانی شه نه وه هه م پیغه مبه ر و هه م پادشا بوو... هه موو دوتیای له به رده ستا بوو...

با شتیکی تریشت بو زیاد بکه م و پیتبلیم ، نه و فهرمووده یه ی پیغه مبه ر (ﷺ) که ده فهرموی: نیمه ی چینی پیغه مبه ران میراتمان لی نابری، به لکوو هه رچیمان به جیهیشت ده کری به خیر و صه دهقه! به ته نیا من ریوایه تم نه کردووه. به لکوو هه ندی هاوه لی تریش فهرمووده یه کی تریان ریوایه ت کردووه که زور له م فهرمووده یه راشکاوتره... پیغه مبه ری حوا (ﷺ) ده فهرموی: «إِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ، وَإِنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَمْ يُوَرِّثُوا دِينَارًا وَلَا دِرْهَمًا، وَإِنَّمَا وَرَثَةُ الْعُلَمَاءِ، فَمَنْ أَخَذَهُ أَخَذَ بِحِظِّ وَافِرٍ».

واته: به راستی زانایان میراتگری پیغه مبه رانن... به راستی پیغه مبه ران دینار و دیره میان لی به جی نه ماوه و نه بووه به میراتیان، نه لکوو زانست و زانیارییان لی به جی ماوه و بووه به میراتیان. خجا هه ر که سنی له و میراتییه بیا، نه وه به شیکي زوری بردووه...

کەواتە تەفسیرکردن و لیکدانەوهی ئەو ئایەتە بەوهی کە حەزرەتی سولەیمان سەرودەت و سامانی لە باوکیەوه بە میرات بردبێ، ئەوه تەفسیر و لیکدانەوهیەکی هەلەیه و دژی ئەم فەرموودەیە پیغەمبەری خوا (ﷺ)... باشە بە چ عەقلێک و بە چ پێوەریک بلیین: قورئان باسی میراتی پیغەمبەران دەکات، بەلام پیغەمبەر (ﷺ) پێچەوانەی ئەوه باس دەکات؟ باشە ئەو چەپەل و پیسکانەی کە ئەم درووییەیان هەلواسیوه لە پیغەمبەر (ﷺ) شارەزاترین؟ لەو باشتر لە قورئان تیدەگەن؟ یان ئەوەتا هەر دلیان پەرە لە کینە و دەیانەوی هاوڵەکانی پیغەمبەری خوا (ﷺ) تومەتبار بکەن؟

- بە خوا قوربان هەر ئەوهیە ئەوانە دلیان پەرە لە رق و کینە و دەیانەوی ئیوەومانان تومەتبار بکەن...

+ دەی کورم پیمبلی: ئەو دروژنانە چیتەر دەلین؟

- وەللا قوربان وتوویانە: ئەبۆبەکر لە کاتی سەرەمەرگدا وتوویەتی: خوگا دایکم منی نەبووایە... خوزگە من دەنکە کایەک بوومایە لەناو خشتیکی قوردا... پیغەمبەریش (ﷺ) فەرموویەتی: هەموو ئەو کەسانەی کە دەکەونه ناویکەدان شوینی خویان لە بەهشتدا، یان لە دوزەخدا دەبینن... بویە ئەبۆبەکر وای وتووه، ئەوه شوینی خۆی لە دوزەخدا دیوه...

+ بە خوا ئەوه هەمووی درو و بووختانە... من هەرگیز لە کاتی سەرەمەرگ و ناویکەدا شتی وام نەگوتووه... چیرۆکەکە ناوایە کە بۆت دەگیرمەوه، کاتی وەختی ناویکە و سەرەمەرگم نزیک بوویەوه و تینم بۆ هات و نارهەت بووم، عایشەی کچم وتی:

بە خوا زیر و زیو هیچ رۆلی نییه کاتی کە مرووف وا لە ناویکەدا منیش پیمگوت: واییه کچم... وا مەلی، بەلکوو بلی: ﴿وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ۝١٩﴾ ق: ١٩ واتە: نارهەتەتی و بیهوشی

ئاويلكه دان وا ديارى دا... هر نه وه شه كه تو نه تده ويست تووشى
بى...

سه بارهت به نه وه يش كه گوايه من وتوومه: خوزگايه دايكم منى
نه بووايه... بهلى نه وه راسته من وام وتووه، به لام له كاتى ئاويلكه دانا
نا، بهلكوو كاتى نه وه قسه يه م كردووه كه هيچ نه خوشييه كم نه بووه
و نه واو به هيز و گور بووم... نه وه قسه يه يش ته نيا من نه مكدووه،
بهلكوو به دريژايى ميژوو زوريك له پياوچاكان و شوينكه وتوانى
پيغه مبه ران كردوويانه...

نه وه ش له ترسى ناخوشى و نارېحه تى روژى په سلان نه وه
قسه يه كراوه... وهك شه رميك له خواى گه وره... وهك ترسيكى
مروڤ له و روژه... وهك ترسيك له وهى كه خواى گه وره به زه يى
به و كه سه دا نه يه ته وه، چونكه پيغه مبه رى خوا (ﷺ) فهرموويه تى:
كار و كرده وهى هيچكامستان ناتانباته به هه شته وه...
وتيان: توش قوربان؟

فهرمووى: منيش... مه گه ر خواى گه وره بمخاته بهر سوز و
به زه يى خوى.

پيغه مبه ر (ﷺ) به رده وام (استغفرالله) ي ده كرد و داواى لیبووردنى
له خواى گه وره ده كرد... دهى خو تاكرى بليين: وه لالا نه وه تاوانى
زور بووه بويه زور داواى لیبووردنى له خوا كردووه؟ چ مروڤيكى
ژير و به ويژدان قسه يى وا دهكات؟

پاك و بيگه ردى بو خواى گه وره... نه وه چه په لانه زور بيشه رمن
و ته نانه ت به رامبه ر خواى گه وره و ميهره بانيش شه رميان نيه...
- وه لالا وايه قوربان... وه لامه كه ت زور له جى خوى بوو
كه وره م...

+ دهى پيمبلى بزانم نه وانه چيتريان وتووه؟

- قوربان وتووێانە: پێغه مبه‌ر (ﷺ) لە ژيانى خۆيدا بۆ هيچ شتيك
 ئەبۆبەكرى نەكرد بە جيگري خۆى، ئيتىر چۆن دەيكا بە خەليفە؟
 + پاك و بيگەردى بۆ خواى مەزن... ئەو قسە كۆكردنەوێه
 لەنيوان نەزانی و درۆدا... خو هەمووان دەزانن كە لە سالى نوێ
 كۆچى دواى ئەوێ پێغه مبه‌ر (ﷺ) لە غەزاي تەبووك گەرايەو، منى
 كرد بە سەرقاڤلەى حەج... بۆ سالى دوايى خۆى بوو بە سەرقاڤلە
 و رينوينى خەلكەكەى كرد و ئەوێ ئيتىر كوتا حەجى پێغه مبه‌ر (ﷺ)
 بوو... ئەو حەجە بە (حەجى مالئاوايى) ناوبانگى دەرکرد...
 جگە لەوێش خو ئەوێ كە پێغه مبه‌ر (ﷺ) منى نەكردووە بە
 والى و كار بە دەست، ئەو بەلگە نيبە لەسەر ئەوێ كە من لای
 پێغه مبه‌ر (ﷺ) نرخ و ريزم نەبوو... بە پيچەوانەو... ئەو بەلگەى بۆ
 ئەوێ كە پێغه مبه‌ر (ﷺ) پيوستى بە من بوو... من وەك وەزيرى
 پێغه مبه‌رى خوا (ﷺ) وابووم... ئەمەش داب و نەريتى سەر كرده زانا
 و ليها تووێكانە.. سەر كردهى زانا هەميشە ئەو كەسانە لای خۆى
 گل دەداتەو كە راويژيان پى دەكات و نايانفيري بۆ ئەملاولا، چونكە
 دەزانى جيگەى ئەو جورە كەسانە بە كەسى تر پى نابيتەو، بەلام
 كار لە ئەستوگرتن ئەو زور كەس هەن كە بتوانن و ئەستوى بگرن...
 دواى منيش كاتى عومەر بوو بە خەليفە، كەسانى وەك عوسمان
 و طلحە و زوبەير و عەلى نەكرد بە وەزير.. خو لەبەر ئەو نەبوو
 ئەوانە ليها توو نەبوون، بە پيچەوانەو، عومەر ئەوانەى پيوست
 بوو، بويە ئامادە نەبوو ئەوانە لە خۆى دوور بخاتەو..

- راست دەفەرمووى قوربان...

+ دەى كورم پيمبلى: ئەو نەفامانە چيتريان وتوو؟

- دەلين: ئەبۆبەكر وتوو يەتى، ئەگەر من كارەكانم راست بوون
 يارمەتيم بدەن، ئەگەر يش خراب بوو، راستم بكەنەو...

دهلین: دهبنی خهلیفه و سه رکرده بیی به تهواوکه ری خه لک و نه هیلن خه لکی کل بین و ریگای چهوت بگرنه بهر، نهک داوا له خه لکی بکا یارمه تی بدهن و نه هیلن ریگای چهوت و لار بگریته بهر... دهبنی خهلیفه خوی کامل بی... ئیتر چون داوای نهوه له خه لکی دهکا که کاملی بکه ن؟

- کوره نهو قسه ی نهوانه پووله سووتاویک ناهینی... به خوا قسه که ی من راسته... 'هموو مروئیک له کاتی تووره پیدا شه ی تانیکی له گهلدايه دهیه وی له خسته ی ببا... جا هرکاتی زانیتان نهو شه ی تانه خه ریکه به سه رمدا زال دهبی، ئیوه خوتانم لی بهارینزن...

دیشان من وتم: له هر شتیکدا من گویرایه لی خوای گه وره و پیغه مبهرم (کۆم) کرد، ئیوهش گویرایه لی من بکه ن... -خوانه خواسته - نه کهر نافه رمانی خوای گه وره و پیغه مبهرم (کۆم) کرد، نهوا ئیوه گویرایه لی من مه که ن...

دهی به خوا نه م قسه انه دهی وهک په سنیک نو من باس بکری، نهک وهکو خوسپ...

کورم! من که باسی رالبوونی شه ی تانم کردووه، نهوه نهک هر من، به لکوو هموو مروئیک شه ی تانیکی له گهلدايه، له کاتی تووره بووندا نهو شه ی تانه دهیه وی به سه ریدا زال بی... من لهوه دهترسام نه کهر تووره بووم، له کاتی تووره پیدا خوم پی به گیری و سته م له که سیک بکه م... یار قسه یه کی ناخوش و نه شیاو به که سیک بلیم... بویه پیموتن: له کاتیکی شاوادا حویان بهارینزن و لیم دوور بکه ونه وه، چوکه تووره یی کاری وا به مروف دهکات، که دواپی مروف خوی لپی په شیمان... پیغه مه ری خودایش (کۆم) فهرموویه تی: هیچ که سی له کاتی تووره پیدا له نیوان دوو که سدا داوه ری نهکات...

منیش رېك ئەوھەم مەبەست بوو... لە کاتی توورەبیدا داوھەری
لەنیوان خەلکدا نەکەم... ئەوھە من سوننەتی پیغەمبەرم (ﷺ) جیبەجی
کردووھە... ئەوھە من خەمی مسولمانانم بووھە...

جگە لەوھەش: ھەموو مەزھەب شایانی ئەوھە توورە بێی...
پیغەمبەری خوا (ﷺ) فەرموویەتی **خوایە** من پەیمانیکم لە تو
وەرگرتووھە و نایشکێتم... بەراستی منیش مەزھەب... ئەگەر ئازاری
مسولمانیکم دا، یان جوینم پی دا، یان نەفرەتم لی کرد، یان لێمدا،
ئەوھە بیکە بە پاکبوونەوھە و گەشونمای بیروبواوھەری... بیکە بە
ھۆکاری نزیکبوونەوھە لە خۆت... لە پوژی پەسلاندا لیت نزیک
بیتەوھە

دەھە ئەوھەتا پیغەمبەر (ﷺ) جارجار توورە بووھە... ئیتر من کیم...
خوای گەورە باسی ھەزرەتی موسا دەکات و دەفەرموی:
﴿وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْمَصْبُ أَحْذَا أَلْأَوَّاحَ فِي تَخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةً لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ
يَرْهَبُونَ﴾ (الأعراف: ۱۵۴)

واتە: کاتیک توورەھەیی موسا ھێور بووھەوھە، تابلوکانی (تەورات)
سی ھەلگرتەوھە، کە لە توویدا ریمووی و رەحمەت و مېھرەبانی
تیادا دەدرەوشایەوھە بو ئەوانەھە کە لە پەرودەرگاریان دەترسن و
مەبەستیانە لیان نەرجیت.

ئەوھەتا ھەزرەتی موسا کە پیغەمبەریکی گەورە بوو... گفتوگۆی
لە خزمەت خوای گەورەدا دەکرد... توورە بووھە... جا مادەم
توورەبوون کەس ناناسی و پیغەمبەرانیش توورەبوون، ئیتر کیشە
لە چیدایە کەسیکی وەک منیش توورە بیت؟ خو پلە و پایەھە
پیغەمبەرایەتی زور لە پلەوپایەھە ئیمەمانان گەورەترە...

جاری وا ھەبە شەیتان وەسوەسە بو مەزھەب دروست دەکا بو
ئەوھە کاریکی پی بکا... ئەوھە لە قورئانیشدا ھەبە... ئەوھەتا کاتی

حه زره تی موسا کابرا قیبتیه که ی کوشت فره مووی: ﴿هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ﴾ القصص: ۱۵ واته: ئەمە کاری شەیتان بوو، بە راستی شەیتان دوژمنیکی ئاشکرا و گومرا و ئاشکرایە...

کاتیکیش هاوپی گەنجە که ی هه زره تی موسا له بیر ی چوو باسی ماسییه که بو هه زره تی موسا بگیریتەوه و دواتر درهنگی بیر ی که و ته وه، چیرۆکه که ی بو هه زره تی موسا گیرایه وه و پاساوی بو خوی هینایه وه و تی: ﴿أَرَأَيْتَ إِذْ أَوْسَىٰ إِلَى الشَّجَرَةِ فَإِنْ ثَبِتَ الْقُوتَ وَمَا أَسْنِيَهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الشَّجَرِ عَجَبًا﴾ الكهف: ۶۲

واته: ئەگەر له بیرت بێت ئەو کاته ی که چووینه سەر بەرده گه وره که (بو هه وانە وه) من بیرم چوو باسی ماسییه که ت بو بکه م، که سیش له بیر ی نه بردمه وه شەیتان نه بێت، که بوتی باس بکه م، له راستیدا ئەو ماسییه (زیندوو بووه و) به شیوه یه کی زور سه یر خوی کرد به ناو ده ریادا.

خوای گه وره باسی هه زره تی ئاده م و هه واش ده کات و ده فره مووی: ﴿فَأَرْلَهُمَا الشَّيْطَانُ عَنَّا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ﴾ البقرة: ۳۶ واته: شەیتان (فرسه تی لی هینان) و له خشته ی بردن. (وای لی کردن له به رو بوومی دره خته قه دهغه کراوه که بخون) و له و شوینه (خوش و پر له ناز و نیعمه ته) به ده رکردنی دان.

جا که وه سو ده سه ی شەیتان و دنه دانی شەیتان زیان له پله و پایه ی پیغه مبه رایه تی نه دا، ئەوه بیگومان زیان له پله و پایه ی خه لیفه ش نادا، چونکه پیغه مبه ران زور له خه لیفه کان گه وره ترن... له باره ی ئەوه شه وه که من وتم ئەگەر کاری داشم کرد یارمه تیم بده ن و ئەگەر کاری چه وتم کرد ریگام لی بگرن و راستم بکه نه وه...

ئەوه به خوا ئەو قسه یه بونی خوا په رستی و دادگه ری لی دی...

دەبىي ھەموو بەرپرسىك چاۋ لە من بىكات و ئەو قىسەيەي من
دووبارە بىكاتەو... دەبىي ئاپۇراي خەلكىش بەوجۆرە مامەلە لەگەل
كاربەدەستدا بىكەن... ئەگەر بەرپرس باش بوو يارمەتى بدەن...
ئەگەر شى رىگاي راستى ون كرد، پىنى نىشان بدەنەو و بىھىننەو
سەر رىگا...

سەبارەت بەو ھەش كە وتوويانە: پىشەوا و خەلىفە خوى كامىل
بى، چۇن داوا لە خەلكى بىكا كاملى بىكەن؟
ئەو ھەلامى ئەمەيان لەوانى پىشوو تر ئاسانتەرە... ھەلامەكەش
چەند لىكى لى دەبىتەو...

يەكەم: ماناي واىە دەبىي خەلىفە و پىشەوا بە ھاوكارى ئاپۇراي
خەلك خەرىكى كارى خىر و چاكە بن... بىنە يارمەتیدەرى يەكتر...
كەوابوو دەبىي لە خىر و چاكەدا يارمەتى يەكتر بدەن، نەك بو
كارى خراپە و تاوان... ئەم ئايىنەش پىغەمبەر (ﷺ) تەواوى كردو ھە
و كامىل بوو، ئىتر شتىك نەماو ھەو ھەك خەلىفە بىھىنى و ئايىنى
پى تەواو كامىل بىكات، بەلام دەبىي لە بارەى ھەندى شتى نوى و
پىشەھاتى تازەو ھە خەلىفە ئىجتىھاد بىكات و راي خوى دەربىرى... جا
ئەگەر شتەكە روون و ئاشكرا بوو، ئەوا خەلىفە ھوكمى پى دەكات...
ئەگەر شى لاي ئەو روون و ئاشكرا بوو، بەلام لاي خەلكى روون و
ئاشكرا نەبوو، ئەو كاتە دەبىي خەلىفە بو خەلكى روون بىكاتەو...
خو ئەگەر كارەكە لاي خەلىفە و لاي خەلكىش ناروون بوو، ئەوا
خەلىفە بە ھاوكارى خەلك كارەكە روون دەكەنەو و ھوكمى پى
دەكەن...

جا ئەگەر كەسىكى ئاسايى پىش ھەمووان رىگاچارەى دوزىيەو
دەبىي بىروا بو لاي خەلىفە و كاربەدەست و بوى روون بىكاتەو...
ئىتر بەوجۆرە خەلكى كارەكانى خەلىفە و كاربەدەست كامىل دەكەن...

دووهم: هه موو دروستکراوینکی خوای گه وره به دروستکراوینکی تر ته واو دهبن... وهک ماموستا و قوتابی... دوو کهس که پرس و راویژ به یهک دهکن... دوو کهسی شریک له کاروباری دونیایی... که و ابوو خه لکی هه موویان ته واکه ری یه کترن...

سینه: زور جار قوتابی شتیک بیرى ماموستا دینیته وه و ناگاداری دهکاته وه... ماموستاش سوود له وه وهرده گری... خو دیاریشه قوتابی زانسته که ی له ماموستا وهرگرتو وه، به لام کاره که به و جوړه یه که خوای گه وره هه موویه تی: ﴿وَقَوْفَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلَيْهِ﴾ یوسف: ۷۸ واته: له سه رووی هه موو زانا و شاره زایه که وه، زانانتر و شاره زانتر هه یه...

چوارهم: هه زره تی موسا له سی جیگادا سوودی له خضر وهرگرت، خو نه وه به مانای نه وه نایهت که موسا کامل نه بو وه و پیغه مبه رایه تییه که ی ناته واوی تیا بو وه...

نه وهش ده زانین که په پووسلیمان به هه زره تی سوله یمان و ت: ﴿أَحْطُتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ، وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ﴾ المل: ۲۲ واته: نه وه ی من پیمزانیوه تو پیتنه زانیوه، من له ولاتی سه به نه وه هه والیکى راست و دروستم بو هیناویت!

خو نه وه مانای وا نییه که پیغه مبه رایه تی هه زره تی سوله یمان ناته واو بیت و نوقسانی تیایی...

پیغه مبه ریش (ﷺ) پرس و راویژى به هاوه لان دهکرد... رای وهرده گرتن... جاری وا هه بو وازی له را و بوچوونی خوی ده هینا و را و بوچوونی که سیکى تری وهرده گرت و کاری پی دهکرد... وهک له غه زای به دردا شتیکى ناوا روویدا... حوبابی کوری مونزیر به پیغه مبه ری (ﷺ) و ت: نه ی پیغه مبه ری خوا (ﷺ) نه م شوینه که جه نابت کردوته به مزلگا نه وه خوای گه وره فرمانی پی کردوی

که ئیره بکهی به مه نزلگا، نه گهر وایه نه وه ئیمه بزمان نییه قسه
بکهین، یان هر بیرو پای خوته و خوت په سهندت کردووه و نه خشه
و پلانی جهنگیه؟

پیغه مبهه (ﷺ) فرمووی: نه خیر فرمانی خوا نییه و را و بوچوون
و نه خشه و پلانی خومه...

حوباب وتی: دهی قوربان ئیره بو نه وهی ناشی لنی دابنیشین...
دوایی پیغه مبهه (ﷺ) رایه کهی حوبابی په سهندت کرد و ئیمه
گواسته وه بو نه و جیگایه که حوباب دهستنیشانی کردبوو... دهی
خو نه وه نه بوو به عیبه بو پیغه مبهه رایه تی پیغه مبهه (ﷺ)...
- راست ده فرمووی قوربان... به راستی وه لامه کانت وه لامی
دهمکوتر و جوان و ریکوپیک بوون... پاک و بیگهردی بو نه و
خوایه ی نه و وه لامه جوانانه ده خاته سهر زمان و دهیکا به به لگی
توکمه و به میز...

+ خوا راوه ستاوت بکا کورم... پیم بلی قسه و قسه لوکی نه وانه
ته و او بوو، یان دیسان دروی تریان مه لواسیوه و قسه یان ماوه؟
- وه لا قوربان به داخه وه م... هه متر ماوه...
+ دهی بزانه چی ماوه، با به یارمه تی خوی گه و ره وه لامت
بده مه وه...

- قوربان نه وانه ده لین: خوی گه و ره فرمووی ته تی: ﴿إِلَّا
نُصْرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي
الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَخْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ
عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُودٍ لَّمْ تَرَوْهُمَا﴾ التوبة: ٤٠ واته: نه گهر نیوه پشتگیری
پیغه مبهه (ﷺ) نه کهن و یارمه تی نه دهن، نه وه به راستی خوا
پشتگیری کرد و سهری خست، کاتیک نه وانه ی بیباوه بوون
دهریان کرد له شاری مه که و یه کیک بوو له و دوو که سه کاتیک

هر دووکیان له ناو نه شکو ته که دا بوون (کاتیک بیناوه پره کان
 که شت بوونه ده ورو به ری نه شکو ته که نه بو به کری هاوه لی خه می
 لیها ت) پیغه مبه ریش (❁) دلی دایه وه و پیی وت: خه ف ت مه خو،
 دلنیا به خوامان له گه له، نه وسا ئیتر خوا ئاسو وده یی و ئارامی
 خوی دابه زانده سهری و پشتگیری و به یزی کرد به سهر بازانیک
 که ئیوه نه تانده بینین.

نه وان ده لین: نه م ئایه ته به لگه یه له سهر لاوازی ئیمانی نه بو به کر
 و متمانه نه بوونی به خوی گه و ره و رازینه بوونی به یه کسان ی له گهل
 پیغه مبه ردا (❁)... یانی جه نابت رازی نه بووی له گهل پیغه مبه ردا (❁)
 بمری... به قه زا و قه ده ری خوا رازی نه بووی...

+ نه ی خوا خه جاله تیان بکا بو نه و درو گه و ره یه... نه ی خوا
 موو له زمانیان دهر بکا.. چ بوو ختانیکی گه و ره یان بو من کرد و وه!
 کوره روله وه لامدانه وه ی نه و درو و بوو ختانه زور ئاسانه... گوی
 بگره با پیتبلیم:

یه که م: ئایه ته که هیچ به لگه نییه بو نه و قسانه ی نه وان،
 به لکوو به پیچه وابه وه نه و ئایه ته خوشه ویستترین ئایه تی قورئانه
 به لای منه وه.. قورئانه قورئان! هه تا روژی په سلان ده مینی و
 ده خویندریته وه... نه و ئایه ته به لگه یه له سهر نه وه ی که من هاوری
 پیغه مبه ر (❁) بووم... نه وه به لگه یه له سهر نه وه ی که من ده لم
 ده که و ته خه تهره و پیغه مبه ر (❁) دلنه وایی منی ده دایه وه و
 ده یفه رموو: مه ترسه خوامان له گه له... به خوا به دریزایی میژوو
 نه وه خوشترین و باشترین قسه یه که هاورییه ک بو هاورییه کی
 خوی کرد بی...

دووه م. نه م ئایه ته به لگه یه له سهر نه وه ی که من خه می
 پیغه مبه رم (❁) بوو... خه می نه وه م بوو پیغه مبه ر (❁) شتیکی

لەبىن و ئىتر ئەم ئايىنە كۆتايى پىن بىت... من ئاواتم ئەو بوو
ئەو رۆژە خۇم بىكەم بە قوربانى پىغەمبەر(ﷺ) و تىابچىم، بەلام
ئەو شتىكى لى نەيت... بۇيە پىش ئەو دەي بگەينە ئەشكەوتەكە من
تاويك لە پىشەو دەي پىغەمبەر(ﷺ) رىم دەکرد... تاويك لە دواوہ...
پىغەمبەر(ﷺ) فەرمووي: ئەو بو وا دەكەي؟

منىش وتم: قوربان دەترسم يەكيك لە پىشەو تىريكت پىنوہ
بنى، بۇيە دىم و پىشت لى دەگرم... دوايى دەترسم يەكيك لە دواوہ
رەمىكت تى بگري، بۇيە دوا دەكەوم...

كاتى گەيشتىنە ئەشكەوتەكەش، پىش ئەو دەي پىكەوہ بچىنە
ژوورەوہ، من بە پىغەمبەر(ﷺ) وت: قوربان با سەرەتا من بچمە
ژوورەوہ، با ئەگەر ماري، دووپشكى، گەزەندەيەكى تىابوو من
دەري بىكەم و نازارت پىن نەگەينەن...

ئەو درۆيەش كە گوايە من لە مردن دەترسام و دەمەويست
لەگەل پىغەمبەر(ﷺ) نەمرم.. ئەو من بە هيچ شىوہيەك بووہ
رازي نەبووم كە پىغەمبەر(ﷺ) شەھيد بگري و من بژىم، بەلكوو
من خۇم و مال و منال و سەرۆت و سامانم دەکرد بە قوربانى
چركەيەكى پىغەمبەر(ﷺ)... ئەو واجب و پىويستى سەرشانى
هەموو تاكيكى مسولمانانە، چ جاي من كە ھاوريى و خوشەويستى
پىغەمبەرى خوا(ﷺ) بووم...

ھەرچى خەم و خەفەتەكەشم بوو، ئەو بە خوا بو پىغەمبەر(ﷺ)
بوو... نەك بو خۇم.. ئەو دەبي وەك پەسن باس بگري، نەك
وەكو خوسپ... ئەگەر ئەو رۆژە خەم و خەفەتم بو پىغەمبەر(ﷺ)
نەخواردايە، بە خوا گومانم لە ئيمانى خۇم دەبوو...

سىيەم: ئەو دەش كە وتوويانە گوايە من كەم ھەوسەلە و ناشارام
بووم، ئەو قسەيەكى پووچ و بى بنەمايە... دەقى قورئانى پىروز

و فرموده ی پیغمبری خوا (ﷺ) نه وه به مسولمانان راده گه یه نن
که پشوودریژ و به حوسه له بن... من چن پیچه وانه ی قورئان
و فرموده ی پیغمبری خوا (ﷺ) ده جوولیمه وه... نه و خه م و
خه فته ش پیچه وانه ی حوسه له و پشوودریژی نییه.. نه وه دوو
شتی له یه ک جیاوازن...

پیغمبر (ﷺ) فرموده یه تی: خوی گه وره له بهر فرمیسک و
خه م و خه فته تی نیو دل سزای هیچ که سیک نادان، به لکوو له بهر
نانه مه سزای خه لک ده دا... پیغمبر (ﷺ) ناماژه ی به زمان دا...
که واته: خه م و خه فته دژی پشوودریژی و حوسه له نییه...
چوارهم: نه و بووختانه ی که بو منیان کردووه، که گوايه من
متمانهم به خوی گه وره نییه، به خوا نه وه ته نیا درو و بووختان
زیاتر هیچتر نییه... خو هه موومان ده زانین پیغمبرانیش - سلاوی
خوایان لیبی - خه مباری رووی تیکردوون! خو نه و خه مباریه به لکه
نییه له سهر نه وه ی که نه وان متمانهم به خوی گه وره نه بی!
بو نمونه، خه زره تی به عقوب (ع) له دووری خه زره تی
یوسف (ع) زور خه م و خه فته تی خوارد...

پیغمبر نیسلا میش (ﷺ) دوی نه وه ی ئیبراهیمی کوری مرد،
خه فته تی زوری خوارد... چاوه کانی پر بوون له فرمیسک و فرمودی:
به راستی چاوه کان فرمیسک ده ریژن و دل خه مبار ده بی، به لام نیمه
قسه یه ک ناکه ین که خوی گه وره پیی رازی نه بی... سویند به خوا
ئیبراهیم نیمه له دووری تو خه فته تبارین...

پینجه م: نه و بووختانه ی که کردویاسه که گوايه نه وه به لکه یه
له سهر نه وه ی من به قهزا و قه ده ری خوی گه وره رازی نیم، به و
خوايه نه وه درویه کی گه وره یه.. من هه رگیز بو یه ک چرکesh له
قهزا و قه ده ری حوا نارازی نه بووم.. من له پیناوی خوی گه وره

لە لایەن کافرانی قورەیشەو پەرووبەرووی زۆر پوژی سەخت و
دژوار بوومەو... کاری وایان بە من کرد کە کێو بەرگە ی ناگری،
بەلام بە خوا من خۆراگربووم و بو چرکە یەکیش لە قەزا و قەدەر
نارازی نەبووم...

جگە لەوێش، خو من خوم داوام لە پیغمبەری خوا (ﷺ) کرد
بمکا بە ھاوڕینی خۆی و پیکەو کۆچ بکەین... پیغمبەریش (ﷺ) بە
گەرەیی خۆی داواکە ی منی پەسەند کرد و ئەو شانازییە ی بە من
بەخشی لە گەل ئەو دا کۆچ بکەم...

خو من خوم دەمزانی ئەو کۆچە چەندی پر مەترسییە... دەمزانی
رێگا چەندی ناخوشە... دەمزانی کە ئەگەر بگیریم و دەرباز نەبم
سزاکەم لە کوشتن و سیدارە کە مەتر نییە...

خو شتە کە ئەو نییە بلی لە پردا شتیکم لە دەست داو...
یان کۆریکم مردوو... من خوم بە رەزامەندی خوم بەرەو قەزا
و قەدەری خوا هەنگاوم نا... بەو قەزا و قەدەرە رازی بووم و
شانازیشم پیوە دەکرد...

- قوربان وەک هەموو جارانی تر وەلامیکی دەمکوێتکەر...
+ باشە رولە... پیمبلی ئەو چەپەل و دلپەر لە قینانە بووختانی تریان
کردوو؟

- بەلی قوربان... بە داخەوێم دیسان بووختان ماو...

+ دە ی پیم بلی بزەم چیتریان وتوو؟

قوربان دەلین: ئەبۆبەکر بە هەلە و تاوان پیش کەوت بو
پیشنوێژی، چونکە کاتی بیلال بانگی فەرموو، عایشە بە ناوی
پیغمبەرەو بە کەسیکی وتوو: با ئەبۆبەکر پیشنوێژی بکات...
دوای ئەو ی پیغمبەر (ﷺ) هوشی هاتوو تەو و گویی لە دەنگی
ئەبۆبەکر بوو، فەرموو یەتی: ئەو کە بەرنوێژی دەکا؟ پێیان

وتوو: ئەبۆبەكر... فەرموویەتی: بێمەن بۆ مزگەوت... ئیتر عەلی و عەبباس پوشتووونەتە ژێر بالیەوه و بردویانە بۆ لای میحراب و ئەبۆبەكری لابر دووه و خۆی بەرنوێژییەكەى كردوو...

+ پاك و بێگەردى بۆ خواى مەزن... ئەو درۆیه چەند درۆیهكى گەورەیه... چەندى نەزانییەكى گەورەیه...

دروكه یان ريك پێچهوانەى رووداوه راستەقینەكەیه... كارەكە هیچ پەيوەندییەكى بە عایشەوه نەبوو... بە پێچهوانەوه عایشە هەر پێى خوش نەبوو من بەرنوێژی بكەم... کاتی پیغمبەر(ﷺ) فەرمووی: برون بە ئەبۆبەكر بلین با بەرنوێژی بکات، عایشە بە پیغمبەرى وتبوو: ئەبۆبەكر پیاویكى دلەرمە و ئەگەر پێشنوێژی بکا خۆی پى ناگیرى و دەست بە گریان دەکات و ناتوانى قورئان بخوینى... پیغمبەر(ﷺ) فەرمووبووی: برون بە ئەبۆبەكر بلین با بەرنوێژی بکا بۆ خەلك...

ئەمجارە عایشە بە حەفصەى وتبوو داوا لە پیغمبەر(ﷺ) بکات و خۆى چى بە پیغمبەر وت، حەفصەش هەمان شتى پى بلى... دواى ئەوهى حەفصەش هەمان قسەکانى عایشەى دووبارە کردوو، پیغمبەر(ﷺ) فەرمووی: ئیوه دەلیی ژنەکانى لای یوسف پیغمبەرن(ﷺ)... برون بە ئەبۆبەكر بلین با بەرنوێژی بۆ خەلك بکات نەزانییەكەشیان نەزانییەكى زور ناشیرینه.. ئەوانە وا دەزانن من تەنیا بۆ یەك نوێژ بەرنوێژیم کردوو؟ نەخیر وانەبوو، بەلكوو بە دریزایی نەخوشییەكەى پیغمبەرى خوا(ﷺ) هەر من بەرنوێژیم بۆ خەلكى دەکرد... هەتا ئەو رۆژەش پیغمبەر(ﷺ) وەفاتی کرد هەر من بەرنوێژیم کرد...

- قوربان ئەم وەلامەشت هەر وەكو ئەوانیتر دەمکوتکەر بوو...

+ بێوهى بى کورم... هیچیتر ماوه؟

- به داخه وهم هینشتا ماوه قوربان...

+ دهی بیلز بزانم چییه؟

- دهلین: نه گهر نه بوبه کر به خشنده بووایه، نهوا خوای گه وره له قورئاندا وهک حه زره تی عهلی باسیکی نهویشی ده کرد... نه وه تا له سوره تی (الانسان) دا خوای گه وره باسی به خششی حه زره تی عهلی دهکات، به لام له هیچ نایه تیکدا باسی له به خششی نه بوبه کر نه کردووه...

+ دیسان درو و نه زانی پیکه وه گری دراون...

جاری با باسی نه زانینه که یان بکه م: نهوانه ی که دهلین: خوای گه وره له سوره تی (الانسان) دا باسی به خششی عهلی دهکات، نهوانه هیچ له تهفسیر و رافه ی قورئان نازانن و زور لی بیئاگان، چونکه سوره تی (الانسان) سوره تیکی مهککییه... واته له شاری مهککه دابه زیوه، پیش کوچ دابه زیوه... پیش نهوه ی عهلی بی به زاوای پیغه مبهری خوا (ع) و فتمه ی کچی پیغه مبهر (ع) ماره بکات...

عهلی هه رچه نده پیاویکی زور دلیر و به نیمان و خوشه رفته تار و زانا بوو، به لام خوای گه وره له قورباندا هه رگیر باسی به خشنده یی عهلی نه کردووه، چونکه عهلی پیاویکی زور هه ژار بوو... نه وه نده ی نه بوو بتوانی لی به خششی... کانیکیش فتمه ی کچی پیغه مبهری (ماره کرد هیچی نه بوو بیکا به ماره یی.. ته نیا قه لغاییکی جهنگی هه بوو له ناچاریدا نهو قه لغانه ی کرده ماره یی.. دهی توخوا که سی نه وه نده هه ژار بی چون ده توانی به خششی؟ چی به خششی؟)

با بیمه سه ر باسی درو که شیان نهو درویه گه وره ترین درویه، چونکه به درو خسته نهوه ی فهرمووده یه کی پیغه مبهری خوایه (ع)... جاریک له نیوان من و عومه ردا نا کوکییه ک روویدا... پیغه مبهر (ع) فهرمووی: خوای گه وره منی نارد بو لای نیوه

ئێوه وێتان: درۆ ده‌که‌ی...

ئه‌بۆبه‌کر وتی: راست ده‌که‌ی...

ئه‌بۆبه‌کر به‌ روح و گیان و سه‌روه‌ت و سامانه‌وه له‌ خزمه‌تمدا

بوو...

ئێستا ئێوه ده‌تانه‌وی واز له‌م هاوریمه‌ بینن و وازی لی بینم؟

ده‌ی توخوا چون پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) شایه‌تییه‌کی ئاوا مه‌زن بو من

ده‌دات و ئه‌وان ده‌ویرن درویه‌کی ئاوا شاخدار دروست ده‌که‌ن؟

جگه له‌وه‌ش ئه‌ی مه‌گه‌ر من نه‌بووم له‌ مه‌که‌که بیلالم کرییه‌وه

و ئازادم کرد؟ مه‌گه‌ر من نه‌بووم له‌ مه‌که‌که جگه له‌ بیلال چه‌ند

کویله‌یه‌کی داماو و بیکه‌سی مسولمانووم کرییه‌وه و ئازادم کردن؟

مه‌گه‌ر من نه‌بووم له‌ کاتی به‌ریخستنی سوپاکه‌ی (جیش

العسرة) هه‌موو سه‌روه‌ت و سامانی خوم برده حزمه‌ت پیغه‌مبه‌ری

خوا(ﷺ) و یه‌ک دیره‌م له‌ مالدا نه‌هێشته‌وه؟

مه‌گه‌ر نه‌و کاته پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) به‌ می نه‌فه‌رموو: ئه‌بۆبه‌کر

چیت بو مال و مناله‌کانت به‌جی هێشته‌وه؟

منیش وتم: خوا و پیغه‌مبه‌ری خوا(ﷺ)؟

خوا پاداشتت بداته‌وه گه‌وره‌م.. وه‌لامه‌که‌ت دیسان

ده‌مکوته‌ره...

+ ئاده‌ی کورم برانم نه‌و دروزبانه دیسان دروی تریان کردوو،

یان ته‌واو بوو؟

وه‌للا هێشتا ماوه قوربان...

+ ده‌ی بیلی بزانه چیه‌؟

- قوربان ده‌لین: له‌ سه‌رده‌می به‌فامیدا ئه‌بۆبه‌کر ماموستای

مناله ورده بوو... له‌ کاتی ئیسلامیشدا به‌رگدروو بوو کاتیکیش

بوو به‌ خه‌لیفه زوربه‌ی مسولمانان پێیان ناحوش بوو

+ نای له و درویه ... نه‌گهر راستیش بووایه هیچ عیب‌یه‌کی تیا نه‌بوو... من له سهرده‌می نه‌فامیدا بازرگان بووم... له سهرده‌می ئیسلامیشدا هر بازرگان بووم... با وای دابنن من له سهرده‌می نه‌فامیدا ماموستای مناله‌ورده بووم، نه‌وه چ عیب‌یه‌کی تیا؟ با وای دابنن من له سهرده‌می ئیسلامدا به‌رگدروو بووم، نه‌وه چ عیب‌یه‌کی تیا؟

به‌لام نه‌وانه نه‌وه‌نده دلیان پره له کینه که بیر له سهروبه‌ری دروکه‌ی خوبان ناکه‌نه‌وه... وا ده‌زانن پیشه‌گه‌ری عیب و تاوانه... ئیتر نازانن که پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) فرموویه‌تی: زه‌که‌ریا پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) دارتاش بوو...

خو دارتاشی نه‌بووه عیب و له‌شان و شکوی نه‌وی که نه‌کرده‌وه...

ده‌ی نه‌گهر میش ماموستای منالان بم هیچ له‌شان و شکوم که ناکاته‌وه...

جگه له‌وه‌ش پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) فرموویه‌تی: داود پیغه‌مبه‌ر(ﷺ) به‌ره‌می کاری ده‌ستی خوی ده‌خوارد...

حه‌زیه‌تی داود زری دروست ده‌کرد و ده‌فروشت...

خوای گه‌وره‌ش له‌قورئاندا باسی ده‌کات و ده‌فرموی: ﴿وَعَلَّمَ صَنعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِيُخْفِيَكُمْ مِنْ أَسْئَمِ الْكَافِرِينَ﴾ ۸۰

واته: هه‌روه‌ها ئیمه داودمان فیری دروستکردنی زری و قه‌لغان کرد، تا له‌توندوتیژی کاتی شهر بتانپاریزیت، ئایا (له‌به‌رامهر نه‌م هه‌موو ناز و نیعه‌تاندا) ئیوه سوپاسگوزار ده‌بن؟

بویه نه‌گهر میش به‌رگدروو بوومایه نه‌وه هیچ له‌شان و شکوی من دانا‌به‌زینی و کارکردن خیره و خوای گه‌وره‌ش پی خوشه...

به‌لام راستیه‌که‌ی نه‌وه‌یه من بازرگان بووم... کاتیکیش بووم به‌ خه‌لیفه و یستم ده‌ست له بازرگانی هه‌له‌گرم بۆ نه‌وه‌ی بتوانم مال و منالی خوم به‌خیو بکه‌م، به‌لام وه‌ک پیشتریش بۆم باس کردی، رای هه‌ندی له هه‌وه‌لان وابوو که واز له بازرگانی بینم و خۆم به‌کلا بکه‌مه‌وه بۆ کاروباری خه‌لکی و بۆ نه‌وه‌یشی بتوانم مال و منالم به‌خیو بکه‌م، مووچه‌یه‌که‌م بو دیاری بکریست... ده‌ی نه‌مه‌ چ عه‌یبه‌یه‌کی تیاپه‌؟

- به‌ خوا قوربان هیچ عه‌یبه‌ی تیا نییه‌، به‌لام نه‌وانه‌ی رقه‌د‌لن له د‌لی ره‌شی خویانه‌وه ده‌روانه‌ ده‌ورو به‌ر...

+ راست ده‌لی کورم... ده‌ی ئیستا پیمبلی هیچ‌تر ماوه یان نه‌؟
- نا قوربان من هه‌ر نه‌وه‌نده‌م بیستوو... له‌وه زیاترم نه‌بیستوو...

+ ده‌ی باشه‌ کورم... من نه‌وانه هه‌واله‌ی لای خوا ده‌که‌م و له‌ پوژی په‌سلاندا لای خوا و پیغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) سکالایان له‌سه‌ر تۆمار ده‌که‌م...



- قوربان ئیستا له مالئاواایکردن نزیک بووینه‌ته‌وه... گه‌یشتن به‌ جه‌نابت نه‌وه‌نده شیرینه‌ مرو‌ف تیری لی ناخوا... قسه‌کانت هینده خوشن مرو‌ف هه‌ز به‌ ته‌واو بوونیان ناکات، به‌لام وا خه‌ریکه خور ئاوا ده‌بی... هه‌موو شتیکیش کوتاییه‌کی هه‌یه... ته‌نانه‌ت ژیانیش کوتایی هه‌یه...

+ راسته‌ کورم وایه... نه‌وه سوننه‌تی خوای گه‌وره‌یه و ده‌بی وابی... د‌وای هه‌موو ساغی و سه‌لامه‌تییه‌ک نه‌خو‌شی هه‌یه...

دوای ھەموو پیکگە یشتنیک فیراق و لیکدا بران ھەیە... دوای ھەموو
ژیانیکیش مردن ھەیە...

- دەی قوربان با بیمە سەر باسی مردن و کوتایی ژیا نی
جە نابت... سەرەتای بارگە و بئە پینچانە وەت و گەرانی وەت بو خزمەت
خوای گەرە چون بوو؟ من زور شتی دژ بە یەکم بیستوو... بۆیە
پیمخو شە لە زاری خۆتەو ییبیستم...

+ چیت بیستوو کورم؟ ئادەی پیم بلی...

- قوربان سی شتم بیستوو...

یە کەم: دەلین: جە نابت لە گەل پزیشکی بە نیوبانگی عەرەب
حارسی کوری کلەدە پیکەو ھەلوا و ئارد و رونتان خواردوو...
لە کاتی ھەلواخواردندا حارس بە توی وتوو: قوربان دەست
ھەلگرە و ئیتر مە خو... ئەم ھەلوائیە ژەھری سالی تیایە... من و تو
ھەردوو کمان لە کوتا روژی ئەمساڵدا وەفات دەکەین و دەمرین...
دوو ھەم: دەلین: سەرەتای نەخو شتی جە نابت لە ویو ھەستی پی
کرد کە جە نابت روژی دوو شەممە ھەوتی ماگی شەش خوتت
شوردوو و ئەو روژە روژیکی زور سارد بوو، ئیتر جە نابت
تووشی (تا) بووی... پانزە روژ (تا و لەرزات ھەبوو، بە خوشییە کەت
ئەو ھەندە سەخت بوو نەتوانیو بەرنوێژی بکە... فرمانت کردوو
جە زرەتی عومەر بەرنوێژی کردوو... ئیتر ھەتا جە نابت مردووی
ھەر جە زرەتی عومەر بەرنوێژی کردوو...

سییەم: ھوکاری مردنت خەم و خەفەتخواردن بوو دووری لە
پیغەمبەری خودا (ﷺ)... ھەر بەو ھویەو جە نابت تووشی نەخو شتی
(سەیل) بووی... دوای ئەو ھە خالیدی کورە و ھەلید ھاتوو بو عیراق
ئیتر تۆ نەخو ش کەوتوی... لەو خانوو ھەدا ماویتەو کە پیغەمبەر (ﷺ)
بۆی دیاری کردبووی... دراوسی مالی جە زرەتی عوسمانی کوری

عه فغان بووی... بویه چه زره تی عوسمان خزمه تیکی باشی جه نابتی کردووه، توش ماوه یه ک ماو یته وه و ئیتر له کوتاییدا کوچی دوا ییت کردووه و بۆ لای پهروه ردگار گه راو یته وه...
+ باشه کوږم با وه لامت بده مه...

یه کهم: هرچی په یوه ندی به حارسی کوږی کله وه هیه زور دووره له راستیه وه... چونکه حارس زور ژیا وه... نه وه له سه رده می حو کمرانی مو عاوییه دا کوچی دوا یی کردووه... یانی نزیکه ی سی سالی ک دوا ی من...

هرچی په یوه ندی به خه م و خه فته خوار دن له دووری پیغه مبه ره وه (ﷺ) هیه، نه وه ته نیا من خه م و خه فته م بو نه خوار دووه، به لکو وه مو و تا کیکی ها وه لان نه وه خه م و خه فته بیان هه بوو، به لام پیم نالی: په یوه ندی چییه له نیوان خه م و خه فته و نه خوشی سیل؟

من هر گیز تووشی نه خوشی سیل نه بووم...
قسه ی راست نه وه یه که من روژیک ی زور سارد خوم شور ی...
بویه تووشی نه خوشی (تا و لهرز) بووم... پانزه روژ نه خوش بووم... روژ له دوا ی روژ نه خوشیه کهم سه ختر ده بوو... له کوتاییدا به و نه خوشیه کوچی دوا ییم کرد...

هرچی له باره ی عوسمانیشه وه بیستووته نه وه راسته... نه وه له هه مو و کهس زیاتر خزمه تی کردم، چونکه دراوسی بووی و مالمان نزیک مالی یه کتر بوو...

- قوربان دهمه وی له باره ی نه وه وه پرس یارت لی بکه م، له پاش جه نابت چون چه زره تی عومه ر بوو به خلیفه؟

+ دوا ی نه وه ی نه خوشی زوری بو هینام و زانیم مردن لیم نزیک بووه ته وه، خه لکه م کو کرده وه و پیمو تن: خو ده بینن چیم

بەسەر هاتوو... من وا دەزانم مردن لایم نزیک بوو، تەو هاکا
مردم... ئیتر خوای گەورە لەو گەفت و بەلێفە ی کە ئێو بە منتان
داو و من پێمداون پزگایم دەکات... خۆتان کێتان پێخۆشە بیکەن
بە خەلیفە بۆ خۆتان... ئیستا خۆم زیندوو بۆم و کەسیک هەلبژێرن
و لەسەری پێک بکەون، لەو بەشترە من بمرم و دوا ی من ناکۆک
بۆن...

- بە خوا قوربان رایەکی جوانت هەبوو... هەلبژاردنت هەوالە ی
خۆیان کرد... دە ی قوربان دوا یی چی بوویدا؟

+ منیان بە جیهیشت و رویشتن، بەلام پێنە کەوتن لەسەر ئەو ی
کەسیک هەلبژێرن... بۆیە گەرانیو هە بۆ لای من و وتیان: ئە ی
خەلیفە ی پیغە مەبەری خوا (ﷺ) پیمان باشە تو خوت کارە کە یەکلایی
بکەیتەو و کەسیک دیاری بکە ی...

منیش وتم: دە ی موله تم پێ بدن تا بیرکی لی دەکە مەو...

- ئە ی قوربان دوا یی چیت کرد؟

+ بانگی عەبدولرحمانی کوری عەو فم کرد. لیمپرسی وتم: لە
بارە ی عومەرە ی کوری خەتتابەو چی دەزانی پیم بلی...

عەبدولرحمان وتی: دە ی قوربان خو لە بارە ی هەر شتیکی
عومەرەو لە من پرسی خوت لە من باشتر وەلامە کە ی دەزانی...
منیش وتم: با واشی، من پیم خوشە لە زاری کەسیکی ترەو
بیبیستم...

عەبدولرحمان وتی: بە خوا عومەر لەو بەشترە جەنابت بیری
لی دەکەیتەو...

دوا یی بانگی عوسمانی کوری عەو ففانم کرد... پیموت: لە بارە ی
عومەرەو چی دەزانی پیم بلی...

عوسمان وتی: جا خو قوربان خوت لە من باشتر دەیناسی...

منیش وتم: دهزانم، به لام دهمه وی له زاری توه پییستم...
 عوسمان وتی: من هر نهوندهی لی دهزانم که دیوی شاراوهی
 عومهر له دیوی ناشکرای عومهر چاکتر و باشتره... نیمه که سیکمان
 تیدا نیمه وهک عومهر بی...

منیش وتم: نای رهمه تی خوات لینی...

- نهی قوربان دواپی چی بوویدا؟

+ دواپی نهوه راویژم به چند که سیک کرد... له وانه:

سه عیدی کورپی زهید...

نوسهیدی کورپی حوزهیر...

جکه لهو دوانه راویژم به چند که سیک کوچهری و چند
 که سیک نه نصاریش کرد...

نوسهیدی کورپی حوزهیر وتی: به خوا دواپی تو کهس لهو باشتر
 نییه... به رهزای خوا رازییه... لهو شتانه توورهیه که خوا لپی
 توورهیه... دیوی شاراوهی له دیوی ناشکرای جوانتر و باشتره...
 به خوا هیچ کهسی شه کاره ناگریته دهست لهو به هیزتر و باشتر
 بی...

- قوربان هه مووان رازی بوون که جه نابت هه زره تی عومهر
 بکهی به جیگری خوت، یان دهنگی نارازیش هه بوو؟

+ هه ندی له هاوه لان زانیوویان که من بانگی عه بدولرهمان
 و عوسمان و چند که سیک ترم کردووه، بویه نه وانیش هاتن بو
 لام... طه لحهی کورپی عوبهیدوللا وتی: باشه نه گهر سبهی خوا لپی
 پرسیت: بو عومهرت کرده جیگری خوت؟ چون وهلامی خوای
 گه وره دهدهیته وه؟ خو تو خوت دهزانی عومهر چندی توندوتیژه...
 نه گهر بی به خلیفه نهوندهیتر توندوتیژ دهبی...

- نهی قوربان تو چون وهلامی طه لحهت دایه وه؟

+ نهو کاته طلحه نهو قسانه ی کرد من له سهر جی که وتبووم...
 وتم: نا راستم بکه نه وه... راستیان کردم وه... به ناماده بووانم وت.
 نه وه نیوه دهمترسینن؟ که سی بترسینن که سته متان لی بکات...
 نه گهر سبه ی خوای گهره لی پرسیم، منیش وه لامی خوای گهره
 دهمه وه و ده لیم: خواجه به خوا من باشترین که سم کرد به
 خلیفه... خواجه نه وه عهرزی توم کرد به نه وانیتری بگه یه نه...

- ده ی قوربان نه وانه ی که نارازی بوون، بوچی نارازی بوون؟

+ عومهر له چاو مندا زور توندوتیژ بوو... نهو ده یزانی من
 نه رمونیانم بویه نهو توندوتیژ بوو... مه به ستیشی نه وه بوو بهو
 توندوتیژی خوی نه رمونیانیه که ی من ریک بکاته وه... نه وان
 ده ترسان نه گهر بی به خلیفه نه وه نده ی تر توندوتیژ بی... منیش
 باش دهمزانی عومهر توده، به لام سته مکار نه بوو... نه رم بوو،
 به لام لاواز نه بوو... منیش بهر چاوروویییه کم هه بوو به رامبه ر به
 عومهر، بهر چاوروویییه که یشم له جی خوی بوو... به خوا عومهر
 یه کیکه له باشترین خلیفه کانی سهر زهوی، نهک ههر نهو دهمه،
 به لکوو به دریژی میژوو... خوای گهره به هوی عومهر وه نه م
 نایینه ی به هیز کرد... شیرک و بته رستی لاواز کرد

- به خوا راسته قوربان وایه که جه نابت دهیلی... به خوا
 حهره تی عومهر چاکترین حیکره وه ی که سانی پیش خوی بوو...
 نهو بوو به ته واوکه ری خلیفایه تیه که ی جه ناست... نهو وه کو
 گولاویکی سه ربه موری خلیفایه تیه که ی جه ناست بوو...

+ راست ده لیلی کورم وابوو...

- ده ی قوربان دواتر چی روویدا؟

+ بانگی عوسمانی کوری عه فغام کرد و وتم: عوسمان بنووسه.
 به ناوی خوای گهره و میهره بان... نه مه نهو شته یه که نه بو به کری

کورې نه‌بو قوحافه له کاتې به‌جی‌بیشتنې دونیا و سهره‌تای رویشتن
 بو په‌سلان ده‌یه‌وینت... نه‌و ده‌مه‌ی که کافرانیش برېوا به‌همو و
 شتیک ده‌گه‌ن... خراپه‌کاران ده‌یان‌ه‌وی باش بېن... دروزنه‌کان
 راستگو ده‌بن... من عومهرم کرد په‌خلیفه و سهروکتان...

پیش نه‌وه‌ی من ناوې عومهر بینم، بوورامه‌وه و هوشم به
 خومه‌وه نه‌ما... عوسمان حوی نووسی: من دواي خوم عومهری
 کوری خه‌تتاب ده‌که‌م به‌خلیفه و سهروکتان.

دواي نه‌وه‌ی هوشم هاته‌وه، به‌عوسمانم وت: چیت نووسیوه
 بوم بخوینه‌وه...

عوسمان بو منی خوینده‌وه، که گویم له‌ناوې عومهر بو و تم:
 الله اکبر...

دوايی پیموت و ابرام ترسای من بمرم بویه به‌په‌له‌ناوې
 عومهرت نووسی بو نه‌وه‌ی دواي من کیشه و ناژاوه دروست
 نه‌ی؟ حوا پاداشتت بداته‌وه، به‌حوا شایای نه‌ود بووې نه‌و
 نووسینه‌ت پی بسپیرم...

دوايی و تم: ئاده‌ی با ته‌واوې بکه‌ین... بنووسه:

گویرایه‌لی عومهر من و له‌رای دهرمه‌چس، به‌حوا من به‌رامبه‌ر
 خوای گه‌وره و پیعه‌مه‌ر (۱۶۰) و ئایینی نیسلام و حوم و ئیوه‌یش
 که‌مه‌رخه‌میم به‌واند به‌گه‌ر عومهر دادگه‌ر بوو، هه‌ر واش ده‌بی
 و دادگه‌ره، نه‌وه‌ باش نه‌گه‌ریش وانه‌وو نه‌ود تاوانی هه‌رکه‌سی
 له‌نه‌ستوی خویه‌تی من جگه‌ له‌حیر و چاکه‌هیچم نه‌ویستوه
 و ئاگام له‌عه‌یب و به‌رپیوارانیش بیه... ﴿وَسَبِّحْهُ كَثِيرًا مِّنْ مَّقَامٍ
 بِقَلْبٍ﴾ الشعراء: ۲۲۷ باهه‌قایش زوری پی ناچی له‌وه ده‌گه‌ن که
 سه‌ره‌نجام کیوه ده‌چس... سلاو و رحمه‌تی خوای گه‌وره له‌سه‌ر
 همو و لایه‌ک...

دوايي فرمانم كرد نووسراوه‌كه‌ي داخست... به داخراوي بردي
بو لاي خه‌لك... به خه‌لكه‌كه‌ي وت:

خه‌لكينه... نيوه پيمان ددهن به و كه‌سه‌ي كه ناوي له‌م
نووسراوه‌دا هاتوره؟

هه‌مووان وتيان: به‌لئ...

ئه‌ويش بو هه‌موواني خوينده‌وه و هه‌مووان رازي بوون و
پيمانيان به عومهر دا...

- ئه‌ي قوربان دوايي چيت كرد؟

+ ده‌سته‌كانم به‌رز كرده‌وه و ده‌ستم كرد به نزا و پارانه‌وه
و وتم: په‌روه‌ردگارا... ته‌نيا مه‌به‌ستي من چاكسازيبه... ده‌ترسام
تووشي دووبه‌ره‌كي و شهر و ناژاوه ببين... بويه ئه‌و كارهم كرد
كه تو خوت باشتر له‌ من لبي ده‌زاني. را و بوچووني خومم
به‌كار هينا... باشترين و به‌هيزترين كه‌سيانم كرد به خه‌ليفه...
ئه‌وه‌تا ئه‌وه‌ي كه ويستي توي له‌سه‌ره به‌روكي گرتووم... خوايه له
باتي من كه‌سيكي تر دابني... ئه‌وانه‌ش هه‌موويان به‌نده‌ي خوتن...
كاروباريان به ده‌ست خوته... خوايه سه‌ركرده‌كه‌يان چاك و باش
بكه... بيكه به يه‌كيك له خه‌ليفه باشه كاردرسته‌كان... خوايه
خه‌لكه‌كه‌ش بو خه‌ليفه گويرايه‌ل بكه...

- ئه‌ي قوربان هيچ ناموژگارييه‌كت بو چه‌زردتي عومهر هه‌بوو؟

+ بيگومان هه‌بوو...

- چ ناموژگارييه‌كت كرد؟

+ پيمكوت: عومهر ليم نزيك بيه‌ره‌وه... كاتي نزيك بوويه‌وه وتم:
عومهر! من توم كردووه به خه‌ليفه... ناموژگارييت ده‌كه‌م كه هه‌ميشه
ترسي خواي كه‌وره‌ت له دلدابي... عومهر! ئه‌وه‌ش بزانه خواي
كه‌وره هه‌ندي داواي له شه‌ودا هه‌يه له روژدا وه‌ريناگري و هه‌ندي

داوای له پوژدا هیه له شهودا وهریناگری، جا بزانه هیچ کاریکی
 سوننه تت لی وهرناگیری تا فره کانت به ته وای به جی نه هینابیت،
 نه و که سانه ی که له قیامه تدا تای ترازووی چاکه یان قورس نه بی
 نه و به شوینکه وتنی راستی قورس بووه، نه و تای ترازووه ی
 که تهنه راستی پی نه کیشری مافی خویه تی که قورس بی، نه و
 که سانه شی که له قیامه تدا تای ترازوویان سووک نه و به هوی
 شوینکه وتنی لاره ری و ناره واره سووک بووه، نه و تای ترازووه ش
 که تهنه ناره وایه تی پی نه کیشری مافی خویه تی که سووک بی،
 خوای گه وره بویه باسی به هشتیه کان به چاکه نه کات، چونکه
 چاک بوون، (تای ترازووی چاکه یان قورستر بووه) نیتر نه ویش
 چاوپوشی له خراپه کانیا ننه کا، هرکات باسی نه و به هشتیه ت
 کرد بلی: زور نه ترسم من به کیک نه بم له و که سانه! خوای گه وره
 له هندی نایه تدا باسی سوز و به زهیی خوی نه کا و له هندی
 نایه تی ترده باسی سزا و خه شمی خوی نه کا، نه و ههش له بهر نه و ه ی
 به نده کانی هم لی بترسین و هم هیواشیان پی هه بی، له هه ق
 زیاتر هیچی تر له خوا چاوه روان ناکری، کهس به دهستی خوای
 گه وره ناخریته نیو هه ته رات و به لاوه، نه کهر نه م ناموژگاریانه ی
 منت و هرگرت نه و هیچ بهر پیوار و نادیاریکت هینده ی مردن خوش
 ناوی و هرگیز ناتوانی مردن بی هیر و دهسه لات بکه ی.

- به خوا قوربان نه م ناموژگاریانه ناموژگاری که سیکه که
 بیهوی مالناوایی بکات... راستترین قسمی مروقیش له و کاته دایه
 که خه ریکه نه م دونیا به به جی دلی و به ره و دونیای هرمان ملی
 ریگا دهگریته بهر... قوربان جه نابت له دنیا دا راستگو بووی... نیتر
 چون له کانی مالناواییدا راستگو نابی؟ به لام قوربان دهگری هندی
 پرسیمارت له باره ی نه و ناموژگاریه وه لی بکه م؟

+ بو نا؟ فەرموو چ پرسىارىكت ھەيە بىكە...

- بوچى ۋەسىيەتەكەت بە (ئەي عومەر ئامۇزگاريت ئەكەم

ھەمىشە ترسى خوات لە دلدا بيت) دەست پى كرد؟

+ چونكە ئەمزانى دەسەلاتوەرگرتن تاقىكردنە ۋەيەكى زور سەختە،

زۆربەي خەلك لەو تاقىكردنە ۋەيەدا دەرناچن، كابراي دەسەلاتدار

ھىز و پارەي لە بەردەستايە، خەلك بەرامبەر دەسەلاتدار لاواز و

بىھىزن، زور كەمن ئەو كەسانەي كە پارە و ھىزيان ھەبى و نەبنە

تاغوت، من ويستم بە بىرى بىنمە ۋە كە خۋاي گەورە ئاگادارى

ھەموو كارەكانىيەتى و لىي ئەروانى بزانى لە كاتىكدا لە لووتكەي

دەسەلاتايە چى ئەكا؟ ئەو پارە و سامانەي لە بەردەستايە چۈنى

بەكار دىنى و خەرجى ئەكا؟ چون لە تەك ئەو خەلكەي كە لەژىر

دەستايە ئەجووليتە ۋە؟ دەسەلاتدار شياوترىن كەسە كە بىترسىنى

و خۋاي ۋەبىر بەيىنيتە ۋە، چونكە جگە لە حوا كەس لە دەسەلاتدار

مەزنتەر نىيە، خەلك بويە لە دەسەلاتدار ئەترسى، چونكە ھىزى

ھەيە، بويە خۋي لە دەسەلاتدار نزىك نەكاتە ۋە، چونكە سەرۋەت

و سامانى ھەيە، بەلام خودى دەسەلاتدار ھىچ كەسىكى لەو مەزنتەر

نىيە تا لىي بترسى، ھىچ سەرۋەت و سامانىك بە ئەندازەي ئەو

سەرۋەت و سامانە ناسى كە لەژىر دەستى ئەودايە تا خۋي لى

نزىك بكاتە ۋە، بويە ويستم ھەمىشە خوداي لە بىر بيت و لىي

بترسى و لە ھەموو كار و وتارىكىدا وا بزاسى خوا ئەيىنى.

- ئەي مەبەستت لە (خۋاي گەورە ھەندى داۋاي لە شەودا ھەيە

لە روژدا ۋەرىناگرى، و ھەندى داۋاي لە روژدا ھەيە لە شەودا

ۋەرىناگرى) چى بوو؟

+ ويستم پىي بلىم: نەكەي بە گويرةي رەفتار و كردارى خەلك

ھەلسوكەوت بكەيت و دىنى خوتت لە بىر بچى، توش بەندەيەكى

له بنده کاني خوا، خواي گه وره هندی کار و پرستشي له سهرت
 فرز کردووه، نه کهي له بهر کاروباري خلافت نه و فرزانه له
 بير بکهي، ويستم پيني بليم: ناگاداري نويز و روزووه کانت به،
 خلک له سر ناييني دهسه لاتداره، نه گهر دهسه لاتدار چاک و پاک و
 له خواترس بوو، خلکيش وا نه بن...

نه گهر تیکوشهر و خه باتکار بيت، خلکيش تیکوشهر و خه باتکار
 نه بن...

نه گهر هميشه بيري قيامه تي له دلدا بي، نه وانيش بيري
 قيامه تيان له دلدا نه بي... نه گهر يش گندهل و فسادکار بيت،
 زوربه ي نه وانيش گندهل و فسادکار نه بن... سهر کرده ناوي خوي
 به خويه و هيه وهک سهر ي گهل وايه، گه ليش وهک جهسته وان،
 سهر کرده به ره و هرکوي و هرچون بروات جهسته ش به ره و نه و
 شوينه و به و جوړه نه روات.

- نه ي مه به سست له (هيچ کاريکي سوننه ت لي وهرناگيري تا
 فره کانت به ته ووي به جي نه هينابي) چي بوو؟

- ويستم پيني بليم: لاي حوا هيچ کار و کرده و هيهک به نه ندازه ي
 نه و کار و کرده وانه خوشه ويست نين که خوي له سر بنده کاني
 فرز کردووه، هر بنده يک سوننه ته کان بکات و فره کان پشتگوي
 بخا، نه وه ته نيا خومان دوکردني بو نه مينينه وه، خو نه گهر فره يش
 و سوننه تيشي نه نجام دا نه وه نووري عه لا نووره و هرچي خير
 هيه همووي دهستگير بووه، نه گهر که سيک به قهستي روزيک
 روزووي ره مه زاني خوارد و نه يگرت يانزه مانگ به روزوو بي،
 جيگه ي نه و يهک روزه روزووه ي ره مه زان پر ناکاته وه... نه گهر
 نويزي به ياني به کومهل بکا خيري له شه و نويزي سهرتاسه ري
 شه و زياتره... نه گهر هزار سه دهقه بدات به نه ندازه ي زه کاتيک

خیری نییه هرچه نده سه دهه قه کانیش زور له و زه کاته زیاتر بیت،
چونکه سه دهه قه سوننه ته، به لام زه کات فهرزه...

ویستم پنی بلیم: که خوای گه وره هندی شتی له سه ره سه رکرده
فهرز کردووو نه گهر نه و شتانه نه کا هر شتیکی تر بکا بیسووده،
نه گهر سه د جار له فهرزه که زیاتریش بی... خوای گه وره فرمانی
کردووو که داهات به به کسانى له نیوان خه لکدا به ش بکریت، نه گهر
سه رکرده نه و داهاته ی بو خوی برد و دوایی زور له وه زیاتری
کرده خیر، بیسووده و تاوان و گونا نه بی هیچی تری گیر نابى،
چونکه مافی به خاوهن ماف نه داوه، نه وه وهک نه وه وایه مافی
خه لکی بخوات و دوایی به خشنده بی بکا!

- نه ی قوربان مه به ست له (خوای گه وره له هندی ئایه تدا
باسی سوز و به زهیی خوی نه کا و له هندی ئایه تی تردا باسی
سزا و خه شمی خوی نه کا نه وهش له بهر نه وهی به نده کانی هم
لیی بترسین و هم هیواشیان پیی هه بی، له هق زیاتر هیچی تر
له خوا چاوه پروان باکری، کهس به دهستی خوای گه وره ناخریته
نیو فته رات و به لاوه) چی بوو؟

+ مه بهستم نه وه بوو که، قورنان نه وه ندهی یهک ترس و هیوا،
نه قین و خوفی باس کردووو، چونکه نه گهر هر باسی ترسی
کردبا، دلی باوه رداران له ترسا نه توقی و زه نده قیان نه چوو، ئیتر
نه و کاته خواپه رستی وهک بیکاری ئاغایه کی زالمی لی نه هات،
نه گهریش ته نیا باسی هیوا و نه قینی کردبا خواپه رستی وهک کاری
نه و کویله یه ی لی نه هات که خاوه نه که ی نه ونه به سوزه کویله که ی
نیستی غلالی نه و سوزهی کردووو و گوی به فرمانه کانی نادا، خوا
دهیه وی به نده کانی لیلی بترسن و خوشیشیان بوی، لیلی بترسن
و چاوه پروانی پاداشتی شی لی بکن، خوا ده سه لاتی هه موو جوړه

سزادانىكى ھەيە كەچى باسى لىبور دەيى و سۈزى خۇيشى ئەكا،
لەگەل ئەوھى كە زۇردارە خاوەن سۈزىشە، ئەو ئەيەوى بەدەم
تەرس و خۇشەويستىيەو بەندايەتى بۇ بگەين، خوا پىنى خۇشە لىنى
بترسىن، پىنى خۇشە خوشمان بووى.

- بە خوا قوربان ئاموژگاريەكەت ئاموژگاريەكى گەلىك مەزن
بوو...

+ دوور لە بەلا بيت كورم...

- خواى گەورە لىت ببوورى و پلە و پايت بەرزتر بکاتەو
قوربان... قوربان ئىستا پىم بلى: ھىچ وەسىيەت و ئاموژگاريت بۇ
مال و منالەکانى خۇت ھەبوو؟

+ بىگومان كورم... بو دەيى ئاموژگارى خەلك و خەليفەكەى
دواى خوم بکەم و مال و منالى خوم لە بىر بچى؟
- قوربان چ ئاموژگاريەكى ئەوانت کرد؟

+ ھەموو منالەکانم بانگ کرد و پىموتن: من چەندى لەسەر
دەسلەت بووم، نە دینارى، نە دیرھەمى كەسىكم نەخوارد... لەو
ماوەدا زبەرتىن جلو بەرگمان لەبەر کردووہ... ناخوشترین خواردنمان
خواردووہ... دواى مردنم سەرودەت و سامانەكەم بژمىرن، بزائن
دواى ئەوھى دەسلەاتم گرتە دەست تا ئىستا چ شتىكم زیادى
کردووہ، ھەموو ئەو زیادەيە ببەن و بیدەن بە دەست خەليفەى
دواى من، بۇ ئەوھى لە كۆل من بىیتەوہ...

- دەى قوربان ئەوان چىيان کرد؟

+ دواى مردنم مال و منالەکانم ھەموو سەرودەت و سامانەكەى
منیان ژمارد... كويلەيەكى ھاوبەشم بوو، ھى من و پیاويكى تر بوو،
شەرىك بووين، بۇ ئەوھى ئەو كويلەيە لەو روزانە كە سەرەى
منە بى بۇ لام و خزمەتم بکا... وشترىكىشم بوو سواری دەبووم

و کاروباری خەلکیم پی بەری دەکرد... چۆشاکیکی قەیفەیشم بوو
لەبەرم دەکرد... ئەوانە ئەو شتانه بوون کە زیادیان کردبوو...
هەموویان نارد بۆ لای عومەر... کاتی شتەکانیان بۆ بردبوو
چاوی پییان کەوتبوو، دەستی کردبوو بە گریان... ئەوەندە گریابوو
فرمیسک بە ریشیدا چۆرابوو، وتبووی: خوا رەحمت پی بکا
ئەبوبەکر! بە خوا کەسانی دواي خۆت سەخلەت کردووە و ئیمە
وەک تۆمان پی ناکری...

دوایی بە خزمەتکارەکەي وتبوو: هەموویان بخەرە سەر
خەزینەي دەولەت...

عەبدولرەحمانی کوری عەوف وتبووی: پاک و بیگەردی بۆ
خوا! ئەو نیوە کۆیلەیهک و وشتریک و دەستی جلۆبەرگ کە پینچ
دیرەم زیاتر ناھینی، لە مال و منالەکەي ئەبوبەکر وەردەگریتهو؟
عومەر وتبووی: ئەي تۆ دەلنی چی لی بکەم؟

عەبدولرەحمان وتبووی: بیگەرینەو بۆ مال و منالەکەي
ئەبوبەکر...

عومەر پیی وتبوو: بەو خوايەي موحەممەدی کرد بە پیغەمبەر
و ناردی بۆ ئیمە، هەرگیز شتی وا لە سەر دەمی دەسەلاتی مندا
روونادا... ئەبوبەکر لە کاتی سەرەمەرگدا ئەو شتانه لە مال و
مندالی دوور بخاتەو و من بویان بنیرمەو؟

- باشە قوربان دواي ئەوێ کە وەفاتی کرد و مالتاوايیت کرد،
بە چی جەنابتیان کفن کرد؟

+ لە عایشەم پرسى: پیغەمبەرتان (ﷺ) بە چەند پارچە کفن کرد...
وتی: سێ پارچەي سپی یەمانی... نە کراسی تیابوو، نە میزەر...
پیمگوت: دەي ئەگەر من مردم ئەم دەستە جلەي خۆم بشۆن و
بیکن بە کفن بۆم...

عائىشە وتى: باۋكە گيان! خۋاى گەورە بايى ئەۋەندەي پىداۋىن
كەڭنى نۆي و تازەت بۇ بىكرىن...

مەنىش وتىم: كەچم! زىندوۋەكان پىۋىستىيان بە جلوبەرگى نۆيىيە...
مردوۋ جلوبەرگى نۆيى بۇ چىيە؟ مردوۋ خۋى دەبى بە خاك و
نامىنى...

- يانى قوربان پىت خەسار و خەيف بوو قوماشى نۆي بىكرىن
و بىكەن بە كەڭت؟

+ كورم! نە كەڭنى نۆي سوۋدى بوم دەبوو، نە كەڭنى كۈن زىانى
بوم دەبوو... مەرۋف بە كار و كەردەۋەي خۋى بە خەزمەت خۋاى
گەورە دەكات، نەك بە كەڭنى تازە يان كۈنە...

- ئەي قوربان چ كەسىك تۆي شۇرى؟

+ ۋەسىيەتم كەرد ئەسمەي كچى عومەيس كە ژنم بوو، بىمشوا...

- ئەي لە بارەي شۋىنى ئاشتەۋە چى قوربان؟

+ ۋەسىيەتم كەرد و داوام لە عائىشە كەرد لە ژوورەكەي خۇيدا لە
تەنىشت پىغەمبەردا (ﷺ) بىمىژن...

- دەك پىروژت بى قوربان... ھەم لە دونىادا ھاۋەلى يەكتر بوون،
ھەم لە گۈرېشدا... خۈزگەم بە خۈت... خۈزگەم بە شۋىنەت...

+ خۋات لى رازى بى كورم... مەن دەبى بروم... ھىچت پىۋىستە
يان نە؟

- كورە قوربان نەك ھەر مەن، بە خوا ھەموو ئوممەتى
پىغەمبەر (ﷺ) پىۋىستەمان بە جەنابتە...

+ كورم ئەۋەندەم بەسە لە ژيانى دونىا... خۋاى گەورە خۋى
چاۋدىرى بەندەكانى دەكا... ئەم ئوممەتەي پىغەمبەرى خوا (ﷺ) تا
پەسلان مەرۋفى چاك و كارى چاكى لى نابىرى...

دەي سلاو و رەخمەتى خۋاى گەورەت لىبى... ۋا مەن رۋىشتەم...

- سىلاۋ و پەخمەت و بەرەكەتى خىۋاي گەۋرە ۋەك بارانى بەھار
بە خور بىرژى بەسەر تۇيشدا گەۋرەم... بە خوا دىلم پىر بوۋە...
فرمىسك لە چاۋەكانمدا قەتەيس بوۋە... خەم و خەفەتى دوورى لە
جەنابت خەرىكە دەمخىكىتى...

چۈن ھات ھەر بەۋ جۈرەش پۇيى...
بۇن و بەرامەى بارانى سەرەتاي پايىزى دەدا...
عەرەبىكى پاك و پوخت بوۋ...
رەقەكارىكى بالابەرز... دەرگوت لاسكى گولەگەنمە...
لاقەكانى بارىك و رىك... دەرگوت لاقى پىۋاي خىرا و كۆلنەدەرە...
بەلام ھەستت بەۋە دەرگوت ئەم پىۋاۋە ھىندە خىرايە، كەس ناتوانى
لىنى پىشكەۋى...

دەموچاۋى خىر و سىپى... دەرگوت مانكى شەۋى چۋاردەى
نىۋەشەۋى دەشت و سەھرا و بىابانە...
پشتى كەمىك چەماۋە بوۋ... دەرگوت بە درىژايى ژيانى كولىكى
قورسى پىبوۋە...
لە نىگايرا ۋا دەرەكەۋت ھىچ كەسىك ئەۋ كۆلەى ئەۋى پى
نابزۋى...

ته نيا حاجي

Tanya Haji | ته نيا حاجي

public channel



Description

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

♥ چە نالايك تايبەت بە کتیب و بابەتی جیاواز ♥

ئەم کتیبە لە لایەن { ئازیزیکی چە نال }
کراوە بە دیاری بۆ خوێنەرەکان

چە نال

<https://t.me/tanyahaji7>

t.me/tanyahaji7

Invite Link

